

ZAKON O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Građani i organi lokalne samouprave uređuju određene javne i druge poslove i upravljaju tim poslovima, u skladu sa ovim zakonom.

Član 2

Lokalna samouprava ostvaruje se u opštini, gradu, Glavnom gradu i Prijestonici, kao jedinicama lokalne samouprave (u daljem tekstu: jedinica lokalne samouprave).

Radi stvaranja uslova za što neposrednije i efikasnije vršenje poslova i zadovoljavanje potreba lokalnog stanovništva, lokalna samouprava ostvaruje se u mjesnoj zajednici i gradskoj opštini.

Član 3

Lokalna samouprava ostvaruje se na načelima demokratije, jednakosti, asimetrične decentralizacije, autonomnosti, zakonitosti, supsidijarnosti, odgovornosti, efikasnosti rada organa jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: organi lokalne samouprave), međusobne saradnje jedinica lokalne samouprave i međusobne saradnje države i jedinice lokalne samouprave.

Član 4

Građani učestvuju u odlučivanju o svojim potrebama i interesima neposredno i preko slobodno izabраниh predstavnika u organima lokalne samouprave, u skladu sa zakonom, statutom jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: statut) i drugim aktima.

Stranac može ostvarivati pojedina prava u lokalnoj samoupravi pod uslovima i na način propisan zakonom.

Član 5

U jedinici lokalne samouprave se vrše poslovi od neposrednog i zajedničkog interesa za lokalno stanovništvo.

Jedinica lokalne samouprave vrši poslove propisane ovim zakonom, posebnim zakonom i drugim propisima.

Jedinica lokalne samouprave vrši i poslove koji su joj prenijeti zakonom ili povjereni propisom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Član 6

Jedinica lokalne samouprave ima imovinu i prihode.

Imovinom i prihodima jedinica lokalne samouprave samostalno raspolaže, u skladu sa zakonom.

Član 7

Poslove iz svoje nadležnosti jedinica lokalne samouprave vrši na osnovu procjene obima i prirode poslova, u skladu sa principom efikasnosti i ekonomičnosti.

Član 8

Poslove iz svoje nadležnosti jedinica lokalne samouprave vrši preko svojih organa, organa mjesne zajednice i javnih službi, u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima.

Član 9

U vršenju poslova lokalne samouprave, jedinica lokalne samouprave je samostalna i njena prava ne mogu biti uskraćena ili ograničena aktima državnih organa, osim u slučajevima i pod uslovima utvrđenim zakonom, u skladu sa Ustavom.

Član 10

Jedinice lokalne samouprave poslove iz svoje nadležnosti vrše na osnovu zakona, statuta, opštih akata i drugih propisa.

Član 11

Organi lokalne samouprave imaju pojedinačnu odgovornost za ostvarivanje sopstvenih nadležnosti i zajedničku odgovornost za funkcionisanje jedinice lokalne samouprave.

Član 12

U vršenju svojih poslova jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje jednaku zaštitu prava i na zakonu zasnovanih pravnih interesa lokalnog stanovništva, pravnih lica i drugih subjekata, u skladu sa zakonom.

Član 13

Jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Član 14

Rad organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona, glavnog administratora, menadžera, glavnog gradskog arhitekta, službe skupštine jedinice lokalne samouprave i javnih službi je javan.

Član 15

U pripremi zakona i drugih akata kojima se utvrđuju položaj, prava i obaveze jedinica lokalne samouprave, naročito u oblastima utvrđenim ovim zakonom, obezbjeđuje se učešće u izradi i izjašnjavanje jedinice lokalne samouprave.

Jedinica lokalne samouprave može državnom organu, odnosno organu državne uprave davati mišljenja, inicijative i predloge u vezi pitanja koja su iz okvira njene nadležnosti ili su od interesa za lokalnu samoupravu.

Član 16

Jedinica lokalne samouprave uživa pravnu zaštitu, u skladu sa Ustavom i zakonom.

Član 17

Organi lokalne samouprave, državni organi i organi državne uprave dužni su da međusobno sarađuju, u cilju ostvarivanja javnog interesa, unapređenja efikasnosti i kvaliteta javnih usluga, kao i razvoja demokratskog upravljanja.

Član 18

Jedinica lokalne samouprave, u okviru svojih nadležnosti, u saradnji sa organima državne uprave, učestvuje u procesu evropskih integracija Crne Gore, u skladu sa politikom tih organa.

Član 19

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na Glavni grad i Prijesticu ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

Član 20

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. PRAVNI STATUS I OBLICI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 21

Jedinica lokalne samouprave ima svojstvo pravnog lica.

Član 22

Jedinica lokalne samouprave ima naziv i teritoriju utvrđenu zakonom.

Član 23

Jedinica lokalne samouprave ima statut i druge opšte akte.

Statutom se bliže uređuju: prava i dužnosti jedinice lokalne samouprave i način njihovog ostvarivanja, poslovi jedinica lokalne samouprave, način učešća građana u ostvarivanju lokalne samouprave, način i uslovi vršenja sopstvenih poslova, način donošenja propisa, način vršenja nadzora nad radom organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona i javnih službi, način obezbjeđenja javnosti rada organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona, glavnog administratora, menadžera, glavnog gradskog arhitekta, službe skupštine i javnih službi, finansiranje, grb i zastava jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: simboli), praznik jedinice lokalne samouprave, izbor organa i rad mjesne zajednice i druga pitanja za koja je ovim i posebnim zakonom određeno da se uređuju statutom.

Član 24

Jedinica lokalne samouprave može imati simbole. Oblik, sadržina i upotreba simbola utvrđuju se statutom.

Simboli imaju sadržaje koji odgovaraju zvaničnim istorijskim činjenicama, kulturnim, prirodnim i sličnim obilježjima jedinice lokalne samouprave i ne mogu biti u istovjetnom ili modifikovanom obliku sa državnim simbolima, simbolima pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, niti sa državnim simbolima drugih država ili sa znakom političke partije, privrednog društva, ustanove, drugog pravnog lica ili organizacije.

Grb jedinice lokalne samouprave mora biti sačinjen i opisan po pravilima heraldike.

Član 25

Jedinica lokalne samouprave može imati praznik.

Praznik jedinice lokalne samouprave utvrđuje se statutom.

Član 26

Prije utvrđivanja predloga simbola i praznika skupština jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: skupština) će obezbijediti učešće organa, organizacija, udruženja i pojedinaca sa teritorije jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: zainteresovana javnost) putem sprovođenja postupka javne rasprave.

Skupština će utvrditi program javne rasprave i odrediti radno tijelo koje će sprovesti javnu raspravu.

Na odredbe statuta kojima se utvrđuju oblik i sadržina simbola i praznik jedinice lokalne samouprave saglasnost daje Vlada, na predlog organa državne uprave nadležnog za sistem lokalne samouprave (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Ministarstvo je dužno da, u postupku iz stava 3 ovog člana, pribavi mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove kulture i, po potrebi, drugih organa državne uprave, državnih organa, naučnoistraživačke ustanove, obrazovne i druge relevantne institucije.

Organi, ustanove i institucije iz stava 4 ovog člana dužni su da mišljenje dostave Ministarstvu, u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva za mišljenje.

Ministarstvo je dužno da Vladi uputi predlog iz stava 3 ovog člana u roku od 30 dana od dana dobijanja mišljenja iz stava 4 ovog člana.

Član 27

Organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona i glavni administrator imaju pečat, u skladu sa posebnom odlukom skupštine.

Pečat iz stava 1 ovog člana sadrži naziv "Crna Gora", naziv i sjedište jedinice lokalne samouprave i naziv organa, odnosno službe.

U sredini pečata iz stava 1 ovog člana je grb jedinice lokalne samouprave, ako je utvrđen.

Tekst pečata iz stava 1 ovog člana ispisuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje pečat državnih organa.

Izrada, upotreba, čuvanje i uništavanje pečata iz stava 1 ovog člana i druga pitanja koja se odnose na upotrebu tog pečata uređuju se posebnom odlukom skupštine.

Član 28

Vlada može dodijeliti godišnju nagradu jedinici lokalne samouprave za doprinos razvoju dobrih praksi i funkcionisanju sistema lokalne samouprave.

Nagrada iz stava 1 ovog člana može se dodijeliti jedinici lokalne samouprave koja je doprinijela razvoju dobrih praksi i funkcionisanju sistema lokalne samouprave sprovođenjem inovativnih projekata i dobrim upravljanjem na lokalnom nivou.

Bliže kriterijume za dodjelu nagrada iz stava 1 ovog člana, vrste nagrada i način njihove dodjele propisuje Ministarstvo.

Član 29

Opština je osnovni oblik lokalne samouprave u kojoj građani i organi lokalne samouprave uređuju i upravljaju znatnim dijelom javnih poslova, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

Osnivanje opštine, spajanje, ukidanje i promjena teritorije opštine vrši se u skladu sa zakonom.

Član 30

Grad je oblik jedinice lokalne samouprave koji predstavlja urbani, privredni, ekonomski, administrativni, kulturni, turistički, obrazovni ili zdravstveni centar i koji ima više od 10.000 stanovnika.

Član 31

Opština može steći status grada pod uslovom da:

- 1) je urbani, privredni, ekonomski, administrativni, kulturni, turistički, obrazovni ili zdravstveni centar;
- 2) ima administrativne kapacitete za vršenje poslova iz svoje nadležnosti i poslova državne uprave koji joj mogu biti preneseni ili povjereni;
- 3) ima obezbijeđenu saobraćajnu vezu sa okolnim jedinicama lokalne samouprave;
- 4) najmanje na dijelu teritorije ima urbani karakter uređenja; i
- 5) ispunjava kriterijum iz člana 32 ovog zakona.

Administrativni kapaciteti iz stava 1 tačka 2 ovog člana podrazumijevaju naročito:

- 1) odgovarajuću organizacionu strukturu organa i službi;
- 2) dovoljan broj zaposlenih sa odgovarajućim kvalifikacijama; i
- 3) obezbijeđene prostorne i tehničke uslove za rad.

Član 32

Status grada mogu steći opštine:

- 1) kod kojih je udio sopstvenih prihoda u ukupnim prihodima u posljednjih pet godina veći od 30%; i
- 2) čiji organi, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona i javne službe nemaju poreskog i drugog duga prema državi, kontinuirano dvije godine prije sticanja statusa grada.

Član 33

Odluku o pokretanju postupka za sticanje statusa grada donosi skupština opštine, na predlog predsjednika opštine ili 1/3 odbornika.

Sastavni dio odluke iz stava 1 ovog člana je elaborat o ispunjenosti uslova za sticanje statusa grada, koji sadrži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 31 ovog zakona i kriterijuma iz člana 32 ovog zakona.

Odluka iz stava 1 ovog člana dostavlja se Ministarstvu.

Bliži sadržaj i metodologiju izrade elaborata iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 34

Odluku sa elaboratom iz člana 33 ovog zakona predsjednik skupštine opštine dostavlja Ministarstvu.

Nakon dobijanja odluke sa elaboratom iz člana 33 ovog zakona, Ministarstvo od nadležnih organa državne uprave pribavlja odgovarajuće podatke, mišljenja i stavove u vezi te odluke i elaborata.

Podatke, mišljenja i stavove iz stava 2 ovog člana organi državne uprave dužni su da dostave Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja zahtjeva za pribavljanje tih podataka, mišljenja i stavova.

Kad Ministarstvo ocijeni da su odluka i elaborat iz člana 33 ovog zakona, podnijeti u skladu sa ovim zakonom, predlaže Vladi da obrazuje komisiju radi ocjenjivanja ispunjenosti uslova za dobijanje statusa grada.

Član 35

Komisiju iz člana 34 stav 4 ovog zakona čine predstavnici Ministarstva, organa državne uprave nadležnog za poslove finansija, Zajednice opština Crne Gore, predstavnik jedinice lokalne samouprave koja je donijela odluku iz člana 33 ovog zakona, a po potrebi i predstavnici drugih organa državne uprave,

Članovi komisije iz člana 34 stav 4 ovog zakona mogu biti i lica iz reda stručnjaka za pojedine oblasti.

Komisija iz člana 34 stav 4 ovog zakona dostavlja Vladi mišljenje o ispunjenosti uslova za dobijanje statusa grada u roku od 30 dana od dana njenog obrazovanja.

Član 36

Na osnovu mišljenja iz člana 35 stav 3 ovog zakona Vlada donosi odluku o ispunjenosti uslova za dobijanje statusa grada.

Ako Vlada ocijeni da opština ispunjava uslove za sticanje statusa grada, utvrdiće predlog zakona kojim se uređuje teritorijalna organizacija, u roku od 30 dana.

Član 37

Statutom Glavnog grada i grada koji ima više od 50.000 stanovnika može se osnovati jedna ili više gradskih opština.

Gradska opština je dio teritorije grada u kojoj se vrše poslovi iz nadležnosti Glavnog grada, odnosno grada.

Poslovi iz stava 2 ovog člana, način rada, organizacija i druga pitanja od značaja za funkcionisanje gradske opštine utvrđuju se statutom i posebnom odlukom Glavnog grada, odnosno grada.

III. POSLOVI JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

1. Sopstveni poslovi

Član 38

Sopstveni poslovi jedinice lokalne samouprave utvrđuju se zakonom i statutom.

Vršenje sopstvenih poslova jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje u skladu sa svojim mogućnostima, interesima i potrebama lokalnog stanovništva.

Bliži način i uslove vršenja sopstvenih poslova uređuje jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Član 39

Jedinica lokalne samouprave može vršiti i druge poslove koji su od interesa za lokalno stanovništvo, koji nijesu u nadležnosti državnih organa ili drugih organa i organizacija.

Član 40

Jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom, donosi, odnosno usvaja:

- 1) strateški plan razvoja jedinice lokalne samouprave i godišnje akcione planove strateškog plana razvoja i izvještaje o njihovoj realizaciji za prethodnu godinu;
- 2) budžet i završni račun budžeta;
- 3) planove i programe razvoja za pojedine oblasti;
- 4) lokalne planske dokumente u skladu sa zakonom kojim se uređuje uređenje prostora;
- 5) izvještaje i analitičke dokumente;
- 6) druge akte, u skladu sa svojim nadležnostima.

Član 41

Jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom i drugim propisima:

- 1) uređuje i obezbjeđuje obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti, održavanje komunalne infrastrukture i komunalnog reda;
- 2) uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva;
- 3) uređuje i obezbjeđuje prevoz putnika u gradskom i prigradskom linijskom saobraćaju i autotaksi prevoz;
- 4) reguliše saobraćaj na svom području, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima;
- 5) izrađuje i donosi lokalna planska dokumenta na način i po postupku propisanom zakonom kojim se uređuje uređenje prostora;
- 6) uređuje i obezbjeđuje komunalno opremanje građevinskog zemljišta;
- 7) uređuje i sprovodi urbanu komasaciju;
- 8) uređuje postavljanje, odnosno građenje i uklanjanje privremenih objekata za teritoriju jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove izgradnje objekata;
- 9) uređuje bliže uslove, način postavljanja i uklanjanja pomoćnih objekata, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove izgradnje objekata;
- 10) uređuje i obezbjeđuje uslove za razvoj preduzetništva;
- 11) stara se o lokalnim dobrima od opšteg interesa;

12) obezbjeđuje uslove i stara se o zaštiti životne sredine i pojedinih njenih djelova (kvalitet vazduha, zaštita od buke, upravljanje otpadom i dr.), kao i o smanjenju emisija gasova sa efektom staklene baste i jačanju otpornosti na klimatske promjene;

13) uređuje i obezbjeđuje uslove za upravljanje vodama, vodnim zemljištem i vodnim objektima od lokalnog značaja, stara se o njihovoj zaštiti i korišćenju, izdaje vodna akta i vodi propisane evidencije, utvrđuje erozivna područja, protiverozivne mjere i sprovodi zaštitu od erozija i bujica, organizuje i obezbjeđuje obavljanje drugih poslova iz oblasti upravljanja, korišćenja i zaštite voda i vodosnabdijevanja;

14) uređuje odnose u oblasti stanovanja i stara se o obezbjeđenju uslova za održavanje stambenih zgrada;

15) uređuje, obezbjeđuje i stvara uslove za razvoj kulture i zaštitu kulturnih dobara;

16) uređuje, organizuje i stvara uslove i stara se o razvoju turizma, kao i razvoju djelatnosti kojima se unapređuje razvoj turizma;

17) stvara uslove za razvoj i unapređenje sporta djece, mladih i drugih građana, kao i razvijanje sportske saradnje između jedinica lokalne samouprave;

18) stvara uslove za korišćenje poljoprivrednog zemljišta i stara se o njegovoj zaštiti;

19) uređuje i obezbjeđuje uslove za informisanje lokalnog stanovništva;

20) uređuje i obezbjeđuje uslove za razvoj bibliotečke i drugih djelatnosti od interesa za lokalno stanovništvo;

21) rješava o pravima iz oblasti boračko-invalidske zaštite i vodi evidenciju o korisnicima prava;

22) uređuje i obezbjeđuje uslove za zaštitu i spašavanje stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine na području jedinice lokalne samouprave od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća i drugih nesreća, uključujući rizike povezane sa klimatskim promjenama;

23) organizuje i sprovodi mjere zaštite stanovništva od zaraznih bolesti;

24) stvara uslove za razvoj poljoprivredne proizvodnje (voćarstvo, povrtarstvo, maslinarstvo i dr.) i obavlja druge poslove iz ove oblasti;

25) obezbjeđuje uslove za zaštitu potrošača;

26) obezbjeđuje finansijska sredstva za materijalna davanja i usluge podrške za život u zajednici i savjetodavne usluge, u skladu sa posebnim zakonom;

27) uređuje način i uslove držanja kućnih ljubimaca i domaćih životinja, način postupanja sa napuštenim i izgubljenim životinjama, obezbjeđuje uslove za njihovo zbrinjavanje i sprovodi mjere kontrole njihovog razmnožavanja;

28) u skladu sa mogućnostima, uređuje i obezbjeđuje rješavanje stambenih potreba lica u stanju socijalne potrebe i lica sa invaliditetom i pomaže rad humanitarnih i nevladinih organizacija iz ovih oblasti;

29) u skladu sa mogućnostima, učestvuje u obezbjeđivanju uslova i unapređenju djelatnosti: zdravstvene zaštite, obrazovanja, socijalne i dječje zaštite, zapošljavanja i drugih oblasti od interesa za lokalno stanovništvo i vrši prava i dužnosti osnivača ustanova koje osniva u ovim djelatnostima, u skladu sa zakonom;

30) uređuje način i uslove držanja kućnih ljubimaca, način postupanja sa napuštenim i izgubljenim životinjama, obezbjeđuje uslove za njihovo zbrinjavanje i sprovodi mjere kontrole njihovog razmnožavanja;

31) obezbjeđuje planiranje i sprovođenje mjera ublažavanja i prilagođavanja na klimatske promjene na lokalnom nivou, uključujući izradu i sprovođenje lokalnih planova u oblasti klimatskih promjena, u skladu sa zakonom kojim se uređuju klimatske promjene;

32) utvrđuje radno vrijeme u određenim djelatnostima i određuje područja u kojima se može obavljati određena djelatnost;

33) uređuje i obezbjeđuje uslove za održavanje javnih sajмова od lokalnog značaja;

34) uređuje način organizovanja javnih radova od lokalnog značaja;

35) stvara uslove za održivu urbanu mobilnost (biciklizam, zdravi stilovi života i sl.), u cilju smanjenja emisija i prilagođavanja klimatskim promjenama;

36) razvija informaciono-komunikacione tehnologije u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava i drugim propisima;

37) propisuje prekršaje za povrede opštinskih propisa.

Član 42

U okviru sopstvenih nadležnosti, jedinica lokalne samouprave:

1) raspolaze, upravlja i štiti svoju imovinu i vrši pojedina svojinska ovlašćenja na državnoj imovini, u skladu sa zakonom;

2) uređuje sopstvene prihode, u skladu sa zakonom;

3) uređuje elektronsku upravu na lokalnom nivou, u skladu sa zakonom;

4) vrši poslove naplate i kontrole sopstvenih prihoda;

5) rješava o pravima, obavezama i pravnim interesima fizičkih lica, pravnih lica i drugih stranaka u upravnim i drugim stvarima;

6) utvrđuje javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti za realizaciju projekata od lokalnog značaja, u skladu sa zakonom;

7) obezbjeđuje sprovođenje aktivnosti koje imaju za cilj poboljšanje energetske efikasnosti u objektima i sistemima koji koriste energiju (zgrade, sistemi javnog saobraćaja, javne rasvjete, vodosnabdijevanja, upravljanja otpadom i dr.), a koje za obavljanje djelatnosti koriste organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona i javne službe;

8) obezbjeđuje sprovođenje aktivnosti koje imaju za cilj jačanje investicione aktivnosti;

9) vodi evidencije i registre, u skladu sa zakonom;

10) vrši poslove inspekciskog nadzora i poslove obezbjeđenja komunalnog reda, u skladu sa zakonom;

11) organizuje i obavlja poslove pružanja pravne pomoći građanima, u skladu sa zakonom;

12) ustanovljava javna priznanja i nagrade;

13) obezbjeđuje sprovođenje aktivnosti koje imaju za cilj obezbjeđivanje sredstava iz fondova Evropske unije i drugih donatora;

14) obezbjeđuje sprovođenje aktivnosti koje imaju za cilj promociju Evropske unije i njen uticaj na razvoj lokalne zajednice;

15) prati i analizira potrošnju energije i vode u objektima koje koristi jedinica lokalne samouprave, predlaže mjere za poboljšanje energetske efikasnosti i koordinira sprovođenje sistema upravljanja energijom u tim objektima;

16) vrši i druge poslove u skladu sa potrebama i interesima lokalnog stanovništva.

Član 43

Radi obezbjeđivanja vršenja poslova iz svoje nadležnosti jedinica lokalne samouprave osniva:

- 1) organe lokalne uprave;
- 2) javne službe (ustanove, privredna društva i drugi oblici organizovanja radi pružanja javnih usluga).

Član 44

Kad ocijeni da je vršenje sopstvenih poslova od zajedničkog interesa za dvije ili više jedinica lokalne samouprave, Vlada može da zahtijeva od jedinica lokalne samouprave da zajednički obezbijede vršenje tih poslova ili aktom utvrdi javni interes za njihovo zajedničko vršenje, način obavljanja i način finansiranja.

2. Preneseni i povjereni poslovi

Član 45

Vršenje pojedinih poslova iz nadležnosti organa državne uprave zakonom se može prenijeti jedinici lokalne samouprave kad se na taj način obezbjeđuje njihovo efikasnije i ekonomičnije vršenje.

Vršenje pojedinih poslova iz nadležnosti organa državne uprave može se propisom Vlade povjeriti jedinici lokalne samouprave.

Uslovi pod kojima se prenose ili povjeravaju poslovi jedinici lokalne samouprave uređuju se zakonom, odnosno propisom Vlade.

Član 46

Prenesene poslove u oblastima obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite, socijalne i dječje zaštite, zapošljavanja i drugim oblastima od interesa za lokalno stanovništvo jedinica lokalne samouprave vrši u skladu sa posebnim zakonom.

Grad može vršiti širi obim poslova iz stava 1 ovog člana od opštine, u skladu sa zakonima kojima se uređuju opšte obrazovanje, predškolsko obrazovanje i vaspitanje, zdravstvena zaštita, socijalna i dječja zaštita, zapošljavanje, kao i drugim posebnim zakonima kojima se uređuju oblasti od interesa za lokalno stanovništvo.

3. Pribavljanje podataka i elektronske usluge povjerenja

Član 47

U vršenju poslova iz svoje nadležnosti, organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona pribavljaju potrebne podatke od nadležnih organa, u skladu sa posebnim zakonom.

Organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona dužni su da sa ličnim podacima dobijenim u skladu sa stavom 1 ovog člana postupaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Član 48

Za vršenje poslova iz čl. 41 do 46 ovog zakona organi lokalne samouprave i organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona mogu koristiti elektronske usluge povjerenja koje vrši organ državne uprave nadležan za poslove elektronske uprave i elektronskog poslovanja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski potpis.

IV. IMOVINA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 49

Jedinica lokalne samouprave ima imovinu.

Imovinu jedinice lokalne samouprave čine nepokretne i pokretne stvari, novčana sredstva, hartije od vrijednosti i druga imovinska prava, u skladu sa zakonom.

Član 50

Jedinica lokalne samouprave raspolaže, štiti i upravlja svojom imovinom shodno njenoj namjeni, sa pažnjom dobrog privrednika, u skladu sa posebnim zakonom.

Jedinica lokalne samouprave i javne službe dužne su da vode evidenciju o svojoj imovini.

Imovina jedinice lokalne samouprave iskazuje se u skladu sa zakonom.

V. ORGANI LOKALNE SAMOUPRAVE

1. Skupština

Član 51

Skupština je predstavnički organ građana jedinice lokalne samouprave.

Skupštinu čine odbornici koje biraju građani na osnovu slobodnog, opšteg, jednakog i neposrednog biračkog prava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izbor odbornika i poslanika.

Član 52

Mandat skupštine traje četiri godine.

Mandat skupštine izabrane na opštim lokalnim izborima počinje danom konstituisanja skupštine na prvoj sjednici novoizabrane skupštine, a prestaje danom konstituisanja novog saziva skupštine.

Skupštini može prestati mandat prije isteka vremena na koje je izabrana, raspuštanjem ili skraćanjem mandata skupštine.

Mandat skupštine izabrane na prijevremenim lokalnim izborima počinje danom konstituisanja skupštine i traje do isteka tekućeg mandata skupštine izabrane na opštim lokalnim izborima.

Ako mandat skupštine ističe za vrijeme vanrednog stanja odnosno vanredne situacije u skladu sa zakonom, mandat joj se produžava, najduže 90 dana po prestanku okolnosti koje su izazvale to stanje, odnosno situaciju.

Član 53

Skupština:

- 1) donosi statut;
- 2) donosi propise i druge opšte akte;
- 3) donosi odluku o osnivanju stručne službe Skupštine;

- 4) donosi strateški plan razvoja jedinice lokalne samouprave;
- 5) donosi godišnje akcijske planove strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave;
- 6) donosi planove i programe razvoja za pojedine oblasti;
- 7) donosi lokalna planska dokumenta, u skladu sa posebnim zakonom;
- 8) donosi program uređenja prostora;
- 9) donosi plan komunalnog opremanja;
- 10) donosi program privremenih objekata za teritoriju jedinice lokalne samouprave, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata;
- 11) donosi odluku o postavljenju, odnosno građenju i uklanjanju privremenih objekata, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove izgradnje objekata;
- 12) donosi odluku o postavljenju odnosno građenju pomoćnih objekata za teritoriju jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove izgradnje objekata;
- 13) propisuje uslove, visinu naknade, način i rokove plaćanja i umanjenja naknade za građenje i gradske rente, uz prethodnu saglasnost Vlade;
- 14) donosi odluku o urbanoj komasaciji i obrazuje komisiju za urbanu komasaciju;
- 15) donosi budžet i završni račun budžeta;
- 16) donosi lokalna strateška planska dokumenta iz oblasti informacionog društva, informaciono-komunikacionih tehnologija, informacione bezbjednosti i digitalizacije, u skladu sa strateškim dokumentima u ovim oblastima na državnom nivou;
- 17) razmatra i usvaja izvještaj o vršenju prenesenih i povjerenih poslova;
- 18) utvrđuje poreze jedinice lokalne samouprave, takse, naknade i druge sopstvene prihode;
- 19) raspoložuje nepokretnom imovinom, osim u slučajevima otuđenja imovinskih prava na nepokretnostima neposrednom pogodbom, utvrđenim zakonom kojim se uređuje državna imovina;
- 20) utvrđuje postupak i uslove osnivanja, ukidanja ili promjene teritorije mjesne zajednice, izbor savjeta mjesne zajednice, organizaciju i rad organa mjesne zajednice, način odlučivanja, finansiranja i druga pitanja od značaja za rad mjesnih zajednica;
- 21) donosi odluku o granicama mjesnih zajednica, u skladu sa ovim zakonom;
- 22) raspisuje referendum za teritoriju jedinice lokalne samouprave ili za dio teritorije;
- 23) odlučuje o građanskoj inicijativi, u skladu sa ovim zakonom;
- 24) odlučuje o raspisivanju samodoprinosu za teritoriju jedinice lokalne samouprave;
- 25) osniva javne službe;
- 26) odlučuje o zaduživanju i davanju garancija, u skladu sa zakonom;
- 27) vrši potvrđivanje mandata i odlučuje o pravima odbornika;
- 28) donosi odluku o skraćivanju mandata skupštine;
- 29) bira i razrješava predsjednika skupštine, predsjednika jedinice lokalne samouprave i potpredsjednika skupštine;
- 30) daje saglasnost na odluku o imenovanju i razrješavanju potpredsjednika jedinice lokalne samouprave;
- 31) imenuje i razrješava sekretara skupštine, na predlog predsjednika skupštine;

- 32) imenuje i razrješava članove radnih tijela skupštine;
- 33) imenuje i razrješava članove organa upravljanja i rukovođenja javnih ustanova čiji je osnivač lokalna samouprava, u skladu sa zakonom, odlukom o osnivanju i statutom javne ustanove;
- 34) imenuje i razrješava skupštinu privrednih društava u većinskom vlasništvu lokalne samouprave, u skladu sa zakonom;
- 35) daje saglasnost na program rada javnih službi;
- 36) razmatra i usvaja godišnji izvještaj o radu predsjednika jedinice lokalne samouprave i radu organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona, glavnog administratora, menadžera i glavnog gradskog arhitekta;
- 37) razmatra i usvaja godišnji izvještaj o radu javnih službi;
- 38) razmatra i usvaja izvještaj o stanju imovine jedinice lokalne samouprave;
- 39) razmatra i usvaja godišnje izvještaje o realizaciji akcionih planova strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave;
- 40) razmatra i usvaja godišnji izvještaj o stanju uređenja prostora;
- 41) razmatra i usvaja godišnji izvještaj o realizaciji lokalnog plana upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom;
- 42) razmatra i usvaja godišnji izvještaj o postupanju u upravnim stvarima;
- 43) stara se o primjeni svojih odluka i u vezi toga razmatra izvještaj o izvršavanju odluka i drugih akata skupštine;
- 44) razmatra i usvaja godišnji izvještaj o stanju u oblasti ljudskih resursa;
- 45) razmatra i usvaja izvještaj o realizaciji preporuka državnih organa i organa državne uprave i donosi zaključke povodom tih preporuka;
- 46) razmatra i usvaja izvještaj o realizaciji preporuka Državne revizorske institucije;
- 47) razmatra i usvaja godišnji izvještaj o statusu sudskih postupaka;
- 48) razmatra i usvaja godišnji izvještaj o primjeni propisa kojim se uređuje učešće građana u ostvarivanju lokalne samouprave;
- 49) razmatra i usvaja izvještaj o uticaju evropskih integracija na razvoj jedinice lokalne samouprave;
- 50) razmatra informaciju o stanju javnog reda i mira, bezbjednosti građana i imovine na području jedinice lokalne samouprave, o čemu zauzima svoj stav;
- 51) donosi kadrovski plan službe skupštine;
- 52) donosi odluku o zaradama lokalnih funkcionera i lica koja imenuje skupština;
- 53) donosi odluku o zaradama lokalnih službenika i namještenika;
- 54) donosi poslovnik o svom radu;
- 55) donosi Etički kodeks odbornika i lokalnih funkcionera;
- 56) vrši i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Član 54

Prvu sjednicu novoizabrane skupštine saziva predsjednik skupštine prethodnog saziva, sedmog dana od dana objavljivanja konačnih rezultata izbora.

Prva sjednica novoizabrane skupštine održava se najkasnije sedmog dana od dana sazivanja.

Prvom sjednicom novoizabrane skupštine, do izbora predsjednika skupštine, predsjedava najstariji odbornik.

Ako se sjednica ne sazove u roku iz stava 1 ovog člana, odnosno ne održi u roku iz stava 2 ovog člana, sjednicu saziva Vlada, sedmog dana od isteka roka iz stava 2 ovog člana.

U slučaju iz stava 4 ovog člana, sjednica se održava najkasnije sedmog dana od dana sazivanja skupštine od strane Vlade.

Na sjednici iz st. 2 i 5 ovog člana moraju se potvrditi mandati novoizabranih odbornika i izabrati predsjednik skupštine.

Ako se na sjednici iz st. 2 i 5 ovog člana ne potvrde mandati novoizabranih odbornika i ne izabere predsjednik skupštine, smatra se da sjednica nije održana.

Skupština se smatra konstituisanom potvrđivanjem mandata odbornika novog saziva i izborom predsjednika skupštine.

Ako se skupština ne konstituiše u roku od 28 dana od dana objavljivanja konačnih rezultata izbora, nadležni organ raspisuje nove izbore za skupštinu, a Vlada imenuje odbor povjerenika u skladu sa članom 172 ovog zakona koji vrši funkciju skupštine do konstituisanja skupštine.

Član 55

Skupštinu saziva predsjednik skupštine po potrebi, a dužan je da je sazove najmanje jednom u tri mjeseca.

Predsjednik skupštine saziva skupštinu, po sopstvenoj inicijativi, na zahtjev predsjednika jedinice lokalne samouprave, jedne trećine odbornika i na inicijativu građana, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno inicijative.

Potrebna broj građana za podnošenje inicijative, u smislu stava 2 ovog člana, utvrđuje se statutom.

Ako predsjednik skupštine ne sazove sjednicu u roku iz stava 2 ovog člana, sjednicu saziva podnosilac zahtjeva, odnosno inicijative.

Sjednicom skupštine u slučaju iz stava 4 ovog člana, predsjedava odbornik koga odredi podnosilac zahtjeva, odnosno inicijative.

Predsjednik skupštine može odložiti sjednicu koju je sazvaio samo u slučaju kad ne postoji kvorum potreban za rad, a u drugim slučajevima o odlaganju sjednice odlučuje skupština.

Sjednica skupštine održava se najkasnije u roku od 15 dana od dana sazivanja i mora biti završena najkasnije u roku od dva mjeseca od dana sazivanja.

Nova sjednica se ne može sazvati dok se ne okonča prethodna.

Izuzetno od stava 8 ovog člana, nova sjednica može se sazvati i održati prije okončanja prethodne sjednice, ako bi usljed njenog nesazivanja ili nedonošenja neophodnih akata mogli biti ugroženi život i zdravlje građana ili imovina veće vrijednosti.

Završenom sjednicom smatra se sjednica na kojoj je odlučeno o svim tačkama predloženog, odnosno utvrđenog dnevnog reda.

Član 56

Kad Ministarstvo utvrdi da je sjednica skupštine sazvana i/ili održana suprotno članu 55 ovog zakona, upozoriće predsjednika skupštine da, u određenom roku, preduzme mjere radi uspostavljanja zakonitog sazivanja, odnosno održavanja sjednice.

Ako predsjednik skupštine ne postupi po upozorenju u ostavljenom roku, Ministarstvo predlaže Vladi obustavljanje od izvršenja opštih akata donijetih na toj sjednici.

Vlada obustavlja od izvršenja opšti akt iz stava 2 ovog člana i pokreće postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti pred Ustavnim sudom Crne Gore, najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o obustavi.

Ako Vlada ne pokrene postupak u roku iz stava 3 ovog člana, opšti akt se primjenjuje.

Pojedinačni akti donijeti na sjednici iz stava 1 ovog člana podliježu obaveznom poništavanju u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak.

Član 57

Odbornik se ne može pozvati na odgovornost za iznešeno mišljenje, način glasanja ili izgovorenu riječ u vršenju odborničke funkcije.

Odbornik svoju dužnost vrši u skladu sa zakonom, statutom, poslovníkom o radu i Etičkim kodeksom odbornika i lokalnih funkcionera.

Odbornik za vršenje odborničke dužnosti ima pravo na odbornički dodatak.

Odbornički dodatak utvrđuje se u visini do 50% prosječne neto zarade isplaćene u lokalnoj upravi za prethodnu godinu, ne uključujući zarade lokalnih funkcionera.

Visina odborničkog dodatka utvrđuje se odlukom skupštine.

Član 58

Radi efikasnog i racionalnog vršenja poslova iz nadležnosti skupštine, obrazuju se odbori i savjeti, kao stalna radna tijela, a mogu se obrazovati i komisije kao povremena radna tijela.

Za članove odbora skupština imenuje odbornike.

Za članove savjeta i komisija skupština, pored odbornika, imenuje i druga lica.

Odlukom o obrazovanju radnih tijela iz stava 1 ovog člana uređuje se djelokrug i način rada i odlučivanja radnih tijela i druga pitanja od značaja za njihov rad.

Član 59

U vršenju poslova iz okvira svoje nadležnosti skupština donosi statut, odluke, rješenja, zaključke, povelje, preporuke i druge akte.

Statutom se uređuje organizacija, rad i način ostvarivanja lokalne samouprave.

Odlukom se odlučuje o pravima i obavezama građana, osnivaju javne službe i odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa zakonom i statutom.

Rješenjem se odlučuje o pojedinačnim pitanjima, u skladu sa zakonom i drugim propisom.

Skupština donosi zaključke o pojedinim pitanjima od značaja za utvrđivanje i vođenje politike iz sopstvene nadležnosti.

Poveljom i preporukom skupština izražava svoj stav u odnosu na pojedina sistemska pitanja iz sopstvene nadležnosti, kao i u odnosu na rad organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona i javnih službi čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave.

Član 60

Pravo predlaganja odluka i opštih akata ima predsjednik jedinice lokalne samouprave, odbornik i građani čiji broj se utvrđuje statutom.

Skupština može da odlučuje ako sjednici prisustvuje većina od ukupnog broja odbornika, a odluke donosi većinom glasova prisutnih odbornika, ako zakonom ili statutom opštine za pojedina pitanja nije predviđena druga većina.

Statut, odluku o izboru i razrješenju predsjednika jedinice lokalne samouprave, odluku o izboru i razrješenju predsjednika skupštine, odluku o skraćivanju mandata skupštine, odluku o zaduživanju jedinice lokalne samouprave i odluku o raspisivanju referenduma u jedinici lokalne samouprave, skupština donosi većinom glasova ukupnog broja odbornika.

Način rada i druga pitanja u vezi sa odlučivanjem skupštine koja nijesu uređena ovim zakonom, uređuju se statutom, odnosno poslovníkom skupštine.

Član 61

Sjednice skupštine su javne.

Skupština može odlučiti da sjednica skupštine ne bude javna iz razloga bezbjednosti i drugih razloga utvrđenih zakonom.

Član 62

Skupština ima predsjednika.

Predsjednika skupštine iz reda odbornika bira skupština, na predlog jedne trećine odbornika, većinom glasova ukupnog broja odbornika.

Mandat predsjednika skupštine traje koliko i mandat skupštine.

Funkcija predsjednika skupštine je profesionalna.

Način i postupak izbora predsjednika skupštine uređuje se statutom.

Član 63

Predsjednik skupštine predstavlja skupštinu, saziva sjednicu skupštine, predsjedava i rukovodi njenim radom, stara se o primjeni poslovníka skupštine, stara se o organizaciji rada skupštine i blagovremenom i usklađenom radu radnih tijela skupštine, predlaže kadrovski plan službe skupštine i obavlja druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Član 64

Predsjedniku skupštine prestaje mandat podnošenjem ostavke, razrješenjem i po sili zakona.

Predsjednik skupštine može biti razriješen prije isteka vremena na koje je izabran, ako ne izvršava poslove iz člana 63 ovog zakona i u drugim slučajevima utvrđenim ovim zakonom i statutom.

Način i postupak razrješenja predsjednika skupštine uređuje se statutom.

Član 65

Protiv odluke o razrješenju predsjednika skupštine može se pokrenuti upravni spor.

Postupak iz stava 1 ovog člana je hitan.

Član 66

Predsjedniku skupštine prestaje mandat po sili zakona:

- 1) istekom vremena na koje je izabran;
- 2) gubitkom crnogorskog državljanstva;
- 3) promjenom prebivališta;

- 4) kad je pravosnažnom odlukom lišen poslovne sposobnosti;
- 5) kad je pravosnažnom presudom osuđen za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije;
- 6) kad je pravosnažnom presudom osuđen na безусловnu kaznu zatvora;
- 7) potvrđivanjem mandata odbornika novog saziva skupštine;
- 8) stupanjem na snagu odluke o raspuštanju skupštine;
- 9) u drugim slučajevima propisanim zakonom.

Član 67

U slučaju određivanja pritvora predsjedniku skupštine, u trajanju dužem od 30 dana, skupština, bez odlaganja, donosi rješenje o obaveznoj suspenziji dok traje pritvor.

Za vrijeme obavezne suspenzije predsjednik skupštine ima pravo na naknadu zarade u skladu sa zakonom.

Član 68

Skupština može imati potpredsjednika.

Potpredsjednika skupštine iz reda odbornika bira i razrješava skupština, na predlog predsjednika skupštine.

Mandat potpredsjednika skupštine traje koliko i mandat predsjednika skupštine.

Potpredsjednik skupštine zamjenjuje predsjednika skupštine u slučaju njegove odsutnosti i spriječenosti da obavlja svoju dužnost.

Potpredsjednik skupštine za vršenje funkcije potpredsjednika ima pravo na naknadu u visini dva odbornička dodatka.

Član 69

Kad predsjedniku skupštine u slučajevima propisanim zakonom prestane mandat prije vremena na koje je izabran ili u slučaju obavezne suspenzije, funkciju predsjednika skupštine do izbora novog predsjednika skupštine vrši potpredsjednik skupštine.

U slučaju da skupština nema potpredsjednika skupštine, funkciju predsjednika skupštine do izbora novog predsjednika skupštine vrši odbornik koji je iz kluba odbornika koji ima najveći broj odbornika.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, skupština je dužna da izvrši izbor predsjednika skupštine, najkasnije u roku od 30 dana od dana prestanka mandata.

Ako se predsjednik skupštine ne izabere u roku iz stava 3 ovog člana, na predlog Vlade ili jedne trećine odbornika, skupština donosi odluku o skraćanju svog mandata.

Odluka iz stava 4 ovog člana donosi se u roku od 15 dana od isteka roka iz stava 3 ovog člana.

U slučaju da skupština ne postupi u skladu sa stavom 4 ovog člana, odluku o skraćanju mandata skupštine donosi Vlada i imenuje odbor povjerenika u skladu sa članom 172 ovog zakona, koji vrši funkciju skupštine do konstituisanja skupštine.

Član 70

Skupština ima sekretara.

Sekretara skupštine imenuje i razrješava skupština, na predlog predsjednika skupštine, na osnovu javnog konkursa, na vrijeme od pet godina, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti lokalnih službenika i namještenika.

Sekretar skupštine za svoj rad odgovara skupštini.

Sekretar skupštine organizuje i stara se obavljanju stručnih, administrativnih i drugih poslova za skupštinu i njena radna tijela, vrši druge poslove utvrđene statutom i drugim aktima skupštine, donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji stručne službe uz saglasnost predsjednika skupštine, sačinjava kadrovski plan službe skupštine, odlučuje o izboru kandidata u postupku zasnivanja radnog odnosa i pravima i obavezama zaposlenih u službi.

Član 71

Skupština ima stručnu službu.

Stručnom službom skupštine rukovodi sekretar skupštine.

2. Predsjednik jedinice lokalne samouprave

Član 72

Predsjednik jedinice lokalne samouprave je izvršni organ jedinice lokalne samouprave.

Funkcija predsjednika jedinice lokalne samouprave je profesionalna.

Predsjednika jedinice lokalne samouprave iz reda odbornika bira skupština, na predlog jedne trećine odbornika, većinom glasova ukupnog broja odbornika.

Mandat predsjedniku jedinice lokalne samouprave traje četiri godine.

Član 73

Predsjednik jedinice lokalne samouprave bira se najkasnije u roku od 30 dana od dana konstituisanja skupštine.

Izborom na funkciju predsjednika jedinice lokalne samouprave odborniku prestaje mandat odbornika.

Ako se predsjednik jedinice lokalne samouprave ne izabere u roku iz stava 1 ovog člana, na predlog Vlade ili jedne trećine odbornika, skupština donosi odluku o skraćenju svog mandata.

Odluka iz stava 3 ovog člana donosi se u roku od 15 dana od isteka roka iz stava 1 ovog člana.

U slučaju da skupština ne postupi u skladu sa stavom 4 ovog člana, odluku o skraćenju mandata donosi Vlada i imenuje odbor povjerenika u skladu sa članom 172 ovog zakona, koji vrši funkciju skupštine do konstituisanja skupštine.

Bliži način i postupak izbora predsjednika jedinice lokalne samouprave uređuje se statutom.

Član 74

Predsjednik jedinice lokalne samouprave daje pred skupštinom svečanu izjavu:

"Svečano se obavezujem da ću dužnost predsjednika jedinice lokalne samouprave obavljati u skladu sa Ustavom, zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave."

Član 75

Predsjednik jedinice lokalne samouprave:

- 1) predstavlja i zastupa jedinicu lokalne samouprave;
- 2) predlaže propise i druge akte koje donosi skupština;
- 3) stara se i odgovoran je za izvršavanje zakona, drugih propisa i opštih akata, strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave i drugih razvojnih planova i programa, kao i za sprovođenje strateških dokumenata od državnog značaja;
- 4) stara se i odgovoran je za izvršavanje prenesenih i povjerenih poslova;
- 5) jednom godišnje Vladi podnosi izvještaj o vršenju prenesenih i povjerenih poslova, uz prethodnu saglasnost skupštine;
- 6) donosi godišnji i srednjoročni program rada lokalne uprave;
- 7) podnosi izvještaj o stanju imovine jedinice lokalne samouprave;
- 8) odlučuje o otuđenju imovinskih prava na nepokretnostima neposrednom pogodbom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna imovina;
- 9) predlaže strateški plan razvoja jedinice lokalne samouprave u roku od 90 dana od dana isteka važenja prethodnog strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave;
- 10) donosi odluku o izradi lokalnog planskog dokumenta, stavlja nacrt na javnu raspravu i utvrđuje predlog planskog dokumenta;
- 11) utvrđuje organizaciju i način rada lokalne uprave, po pribavljenom mišljenju glavnog administratora;
- 12) imenuje i razrješava potpredsjednika jedinice lokalne samouprave, uz saglasnost skupštine;
- 13) imenuje i razrješava glavnog administratora, starješinu organa lokalne uprave, odnosno službe iz člana 93 ovog zakona;
- 14) imenuje i razrješava glavnog gradskog arhitektu;
- 15) imenuje i razrješava menadžera;
- 16) usmjerava i usklađuje rad organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona, glavnog administratora, menadžera, glavnog gradskog arhitekta i javnih službi, radi efikasnijeg ostvarivanja njihovih funkcija i kvalitetnijeg pružanja javnih usluga, o čemu donosi odgovarajuće akte;
- 17) daje saglasnost na akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona i javnih službi;
- 18) vrši nadzor nad radom organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona i javnih službi;
- 19) donosi akte iz svoje nadležnosti i akte u izvršavanju prenesenih i povjerenih poslova, ako posebnim propisom nije drugačije utvrđeno;
- 20) donosi kadrovski plan organa lokalne uprave i posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona;
- 21) donosi plan integriteta;
- 22) donosi godišnji plan obuka lokalnih službenika i namještenika;
- 23) odgovoran je za izvršavanje odluka i drugih akata koje donosi skupština i donosi akte za njihovo izvršavanje, ako posebnim propisom nije drugačije utvrđeno;
- 24) donosi akte kojima obezbjeđuje izvršenje budžeta jedinice lokalne samouprave;
- 25) podnosi skupštini godišnji izvještaj o svom radu i radu organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona, glavnog administratora,

menadžera i glavnog gradskog arhitekta do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu;

26) podnosi skupštini godišnji izvještaj o radu javnih službi;

27) podnosi skupštini godišnji izvještaj o realizaciji akcionih planova strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave;

28) podnosi skupštini jednom godišnje izvještaj o stanju uređenja prostora;

29) podnosi godišnji izvještaj o realizaciji lokalnog plana upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom;

30) podnosi skupštini godišnji izvještaj o postupanju u upravnim stvarima;

31) podnosi skupštini godišnji izvještaj o stanju u oblasti ljudskih resursa koji naročito sadrži: analizu kadrovskog planiranja, efekata ocjenjivanja i sprovedenih obuka, podatke o broju zaposlenih lokalnih službenika i namještenika u organima lokalne uprave, stručnim i posebnim službama iz člana 93 ovog zakona i javnim službama, sa analizom potreba i uzroka usljed povećanja ili smanjenja broja zaposlenih, adekvatnosti kadrovske strukture po upravnim oblastima, procentualni odnos između stručnog i administrativno pomoćnog kadra u organima lokalne uprave, stručnim i posebnim službama iz člana 93 ovog zakona, kadrovskih kapaciteta za proces evropskih integracija i upravljanja projektima i dr.;

32) podnosi skupštini godišnji izvještaj o realizaciji preporuka državnih organa i organa državne uprave, u skladu sa zakonom;

33) podnosi skupštini izvještaj o realizaciji preporuka Državne revizorske institucije;

34) podnosi skupštini godišnji izvještaj o statusu sudskih postupaka u kojima je jedinica lokalne samouprave strana u postupku, izvršavanju sudskih odluka, uzrocima i visini sudskih troškova;

35) podnosi skupštini godišnji izvještaj o primjeni propisa iz nadležnosti lokalne uprave;

36) podnosi skupštini godišnji izvještaj o primjeni propisa kojim se uređuje učešće građana u ostvarivanju lokalne samouprave;

37) podnosi skupštini godišnji izvještaj o uticaju evropskih integracija na razvoj jedinice lokalne samouprave koji naročito sadrži: pregled sprovedenih aktivnosti jedinice lokalne samouprave u obavljanju poslova koji se odnose na evropske integracije, broj podnijetih aplikacija za projekte, broj odobrenih projekata, pregled realizacije aktivnosti shodno projektima sa iznosom utrošenih sredstava, pregled izazova u realizaciji projekata, promocija evropskih integracija, pregled podrške građanima i privrednoj zajednici za konkurisanje sredstava iz fondova Evropske unije;

38) vrši i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i drugim aktima jedinice lokalne samouprave.

Član 76

Za vršenje poslova predsjednika jedinice lokalne samouprave može se obrazovati stručna služba.

Stručnom službom iz stava 1 ovog člana rukovodi rukovodilac stručne službe i odgovara za svoj rad i rad službe predsjedniku jedinice lokalne samouprave.

Rukovodilac stručne službe iz stava 1 ovog člana stara se obavljanju stručnih, administrativnih i drugih poslova za predsjednika jedinice lokalne samouprave i vrši druge poslove utvrđene statutom, donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji stručne službe iz stava 1 ovog člana uz saglasnost predsjednika

jedinice lokalne samouprave i odlučuje o izboru kandidata u postupku zasnivanja radnog odnosa i pravima i obavezama zaposlenih u toj službi.

Član 77

Kad skupština nije u mogućnosti da se sastane ili je iz drugih razloga onemogućen njen rad, predsjednik jedinice lokalne samouprave privremeno donosi akte iz nadležnosti skupštine ako bi se njihovim nedonošenjem ugrozio život građana ili imovina veće vrijednosti, o čemu je dužan da obavijesti skupštinu, najkasnije u roku od tri dana od dana donošenja tih akata.

U obavještenju iz stava 1 ovog člana predsjednik jedinice lokalne samouprave je dužan da navede razloge zbog kojih smatra da bi se nedonošenjem akata ugrozio život građana ili imovina veće vrijednosti.

Predsjednik jedinice lokalne samouprave je dužan da akt iz stava 1 ovog člana objavi u "Službenom listu Crne Gore - Opštinski propisi" i podnese na potvrđivanje skupštini na prvoj narednoj sjednici.

Ako predsjednik jedinice lokalne samouprave ne podnese akt iz stav 1 ovog člana na potvrđivanje skupštini ili ga skupština ne potvrdi, taj akt prestaje da važi u roku od tri mjeseca od dana donošenja.

U slučaju iz stava 4 ovog člana, skupština donosi akt o prestanku važenja akta iz stava 1 ovog člana.

Ako skupština ne zasijeda ili ne donese akt iz stava 5 ovog člana, predsjednik skupštine je dužan da prati rokove iz st. 1, 3 i 4 ovog člana i obavijesti Ministarstvo u slučaju da akt nije podnijet na potvrdu, odnosno nije potvrđen, radi donošenja akta o prestanku važenja tog akta.

U slučaju iz stava 6 ovog člana, Vlada na predlog Ministarstva donosi akt o prestanku važenja akta iz stava 1 ovog člana.

Član 78

Za vršenje poslova iz svoje nadležnosti predsjednik jedinice lokalne samouprave odgovara skupštini.

Za vršenje prenesenih i povjerenih poslova predsjednik jedinice lokalne samouprave odgovara i Vladi.

U slučaju nevršenja ili nezakonitog vršenja prenesenih ili povjerenih poslova, Vlada obavještava skupštinu i predlaže preduzimanje mjera, u cilju zakonitog vršenja tih poslova.

Ako se ne preduzmu mjere iz stava 3 ovog člana, Vlada će upozoriti skupštinu na posljedice nepreduzimanja mjera i preduzeti mjere, u skladu sa ovim zakonom.

Član 79

Predsjedniku jedinice lokalne samouprave prestaje mandat razrješenjem od strane skupštine, razrješenjem od strane Vlade, podnošenjem ostavke, prestankom mandata skupštine koja ga je izabrala i po sili zakona.

Prestanak mandata predsjednika jedinice lokalne samouprave zbog podnošenja ostavke i po sili zakona konstatuje se aktom skupštine.

Član 80

Skupština može razriješiti predsjednika jedinice lokalne samouprave ako:

- 1) u propisanom roku ne predloži budžet i završni račun budžeta;

2) ne predloži strateški plan razvoja jedinice lokalne samouprave u roku od 90 dana od dana isteka važenja prethodnog strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave;

3) ne obezbijedi sprovođenje strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave i drugih razvojnih planova i programa, kao i strateških dokumenata od državnog značaja;

4) ne predloži potpredsjednika jedinice lokalne samouprave;

5) ne podnese godišnji izvještaj o svom radu i radu organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona, glavnog administratora, menadžera i glavnog gradskog arhitekta, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu;

6) na podnese izvještaje iz člana 75 stav 1 tač. 25 do 37 ovog zakona;

7) ne izvršava sudske odluke.

Predlog za razrješenje predsjednika jedinice lokalne samouprave može podnijeti najmanje jedna trećina odbornika.

Predsjednik jedinice lokalne samouprave ima pravo da se na sjednici skupštine izjasni o podnijetom predlogu iz stava 2 ovog člana.

Skupština o predlogu iz stava 2 ovog člana odlučuje većinom glasova ukupnog broja odbornika, u roku od 30 dana od dana podnošenja predloga.

Način i postupak razrješenja predsjednika jedinice lokalne samouprave uređuje se statutom.

Član 81

Vlada može razriješiti predsjednika jedinice lokalne samouprave ako predsjednik jedinice lokalne samouprave, u vremenu dužem od šest mjeseci, ne vrši poslove iz svoje nadležnosti.

Smatra se da predsjednik jedinice lokalne samouprave ne vrši poslove iz svoje nadležnosti ako ne obezbijedi izvršavanje zakona, drugih propisa i opštih akata i sprovođenje strateškog plana razvoja jedinica lokalne samouprave i drugih razvojnih planova i programa, kao i strateških dokumenata od državnog značaja, naročito ukoliko takvo nepostupanje ima za posljedicu onemogućavanje ostvarivanje prava i obaveza građana, ugrožavanje života i zdravlja ljudi ili imovinu veće vrijednosti.

U slučaju iz stava 1 ovog člana Vlada će, na predlog Ministarstva, upozoriti predsjednika jedinice lokalne samouprave da u određenom roku preduzme mjere za vršenje poslova iz svoje nadležnosti i o tome obavijestiti skupštinu.

Ako i nakon upozorenja iz stava 3 ovog člana predsjednik jedinice lokalne samouprave ne obezbijedi vršenje poslova iz svoje nadležnosti Ministarstvo će zatražiti pisano izjašnjenje od predsjednika jedinice lokalne samouprave.

Predsjednik jedinice lokalne samouprave je dužan da se izjasni u roku od osam dana od dana dostavljanja zahtjeva za izjašnjenje.

Ministarstvo dostavlja Vladi obrazloženi predlog za razrješenje predsjednika jedinice lokalne samouprave.

Uz predlog iz stava 6 ovog člana, Ministarstvo dostavlja i izjašnjenje predsjednika jedinice lokalne samouprave.

O predlogu za razrješenje predsjednika jedinice lokalne samouprave Vlada odlučuje u roku od 15 dana.

Protiv odluke o razrješenju predsjednika jedinice lokalne samouprave može se pokrenuti upravni spor.

Postupak iz stava 9 ovog člana je hitan.

Član 82

Predsjednik jedinice lokalne samouprave može podnijeti ostavku, o čemu obavještava skupštinu.

Danom podnošenja ostavke predsjedniku jedinice lokalne samouprave prestaje mandat.

Član 83

Predsjedniku jedinice lokalne samouprave prestaje mandat po sili zakona:

- 1) istekom vremena na koji je izabran;
- 2) gubitkom crnogorskog državljanstva;
- 3) promjenom prebivališta;
- 4) kad je pravosnažnom odlukom lišen poslovne sposobnosti;
- 5) kad je pravosnažnom presudom osuđen za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije;
- 6) kad je pravosnažnom presudom osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora;
- 7) izborom predsjednika jedinice lokalne samouprave u skladu sa članom 73 ovog zakona;
- 8) u drugim slučajevima propisanim zakonom.

Predsjednik jedinice lokalne samouprave kome prestane mandat u skladu sa stavom 1 tačka 1 ovog člana vrši funkciju do izbora predsjednika jedinice lokalne samouprave u skladu sa članom 73 ovog zakona.

Član 84

U slučaju određivanja pritvora predsjedniku jedinice lokalne samouprave duže od 30 dana, skupština bez odlaganja donosi rješenje o obaveznoj suspenziji dok traje pritvor.

Za vrijeme suspenzije predsjednik jedinice lokalne samouprave ima pravo na naknadu zarade u skladu sa zakonom.

Član 85

Kad predsjedniku jedinice lokalne samouprave, u slučajevima propisanim zakonom, prestane mandat prije isteka vremena na koji je izabran, funkciju predsjednika jedinice lokalne samouprave, do izbora novog predsjednika, vrši potpredsjednik jedinice lokalne samouprave koga odredi skupština.

Ako u slučaju iz stava 1 ovog člana potpredsjednik jedinice lokalne samouprave podnese ostavku ili iz drugih razloga nije u mogućnosti da vrši funkciju, funkciju predsjednika jedinice lokalne samouprave vrši glavni administrator.

Izbior predsjednika jedinice lokalne samouprave u slučaju iz stava 1 ovog člana izvršiće se najkasnije u roku od 30 dana od dana prestanka mandata.

Ako se predsjednik jedinice lokalne samouprave ne izabere u roku iz stava 3 ovog člana, skupština, na predlog Vlade ili jedne trećine odbornika, donosi odluku o skraćenju svog mandata.

Odluka iz stava 4 ovog člana donosi se u roku od 15 dana od isteka roka iz stava 3 ovog člana.

Ako skupština ne donese odluku iz stava 4 ovog člana u propisanom roku, odluku o skraćenju mandata skupštini donosi Vlada i imenuje odbor povjerenika u skladu sa članom 172 ovog zakona, koji vrši funkciju skupštine do njenog konstituisanja.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, u slučaju kad predsjedniku jedinice lokalne samouprave prestane mandat zbog skraćivanja mandata skupštine ili raspuštanja skupštine, predsjednik jedinice lokalne samouprave nastavlja da vrši funkciju do izbora novog predsjednika u skladu sa članom 73 ovog zakona.

Ako predsjednik jedinice lokalne samouprave koji je nastavio da vrši funkciju u skladu sa stavom 7 ovog člana podnese ostavku ili mu mandat prestane po sili zakona, odbor povjerenika iz člana 172 ovog zakona može odrediti vršioca dužnosti predsjednika jedinice lokalne samouprave, koji tu funkciju vrši do izbora predsjednika u skladu sa članom 73 ovog zakona.

Član 86

Jedinica lokalne samouprave mora imati najmanje jednog potpredsjednika, pri čemu gradonačelnik Glavnog grada može imati najviše četiri zamjenika, gradonačelnik Prijestonice, odnosno grada najviše tri zamjenika, a predsjednik opštine najviše dva potpredsjednika.

Član 87

Potpredsjednik jedinice lokalne samouprave zamjenjuje predsjednika jedinice lokalne samouprave u slučaju njegovog odsustva ili spriječenosti u okviru ovlašćenja koja mu predsjednik jedinice lokalne samouprave povjeri.

Potpredsjednik jedinice lokalne samouprave prati rad organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona i javnih službi u oblastima za koje ga odredi predsjednik jedinice lokalne samouprave.

U vršenju poslova iz stava 2 ovog člana potpredsjednik jedinice lokalne samouprave pokreće inicijative, projekte, stara se o sprovođenju politika u oblastima za koje ga odredi predsjednik jedinice lokalne samouprave.

Potpredsjednik jedinice lokalne samouprave jednom godišnje podnosi izvještaj o svom radu predsjedniku jedinice lokalne samouprave.

Mandat potpredsjednika jedinice lokalne samouprave traje koliko i mandat predsjednika jedinice lokalne samouprave.

Izuzetno, potpredsjedniku jedinice lokalne samouprave mandat traje do izbora novog predsjednika jedinice lokalne samouprave, u skladu sa članom 85 stav 1 ovog zakona.

Član 88

Potpredsjedniku jedinice lokalne samouprave prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran razrješenjem, podnošenjem ostavke i po sili zakona.

Potpredsjednik jedinice lokalne samouprave može biti razriješen prije isteka mandata ako ne vrši poslove iz člana 87 stav 2 ovog zakona ili ne podnese izvještaj iz člana 87 stav 4 ovog zakona.

Potpredsjednik jedinice lokalne samouprave može podnijeti ostavku, o čemu obavještava predsjednika jedinice lokalne samouprave.

Potpredsjedniku jedinice lokalne samouprave prestaje mandat po sili zakona u slučajevima iz člana 83 ovog zakona.

Član 89

Gradonačelnik Glavnog grada, Prijestonice, odnosno grada, može imati najviše dva posebna savjetnika.

3. Posebne odredbe o lokalnim funkcionerima

Član 90

Predsjednik skupštine, predsjednik jedinice lokalne samouprave i potpredsjednik jedinice lokalne samouprave su lokalni funkcioneri.

O pravima i obavezama lokalnih funkcionera odlučuje nadležno radno tijelo skupštine.

Lokalni funkcioneri dužni su da se pridržavaju Etičkog kodeksa odbornika i lokalnih funkcionera.

Član 91

Poslodavac lokalnog funkcionera je jedinica lokalne samouprave.

Lokalni funkcioneri ostvaruju zaradu, naknadu zarade i druga primanja, u skladu sa zakonom i propisima jedinice lokalne samouprave.

Član 92

Sprečavanje sukoba javnog i privatnog interesa lokalnih funkcionera obezbeđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprečavanje korupcije.

VI. LOKALNA UPRAVA

1. Organi lokalne uprave i službe

Član 93

Za vršenje poslova lokalne uprave obrazuju se organi lokalne uprave (sekretarijati, uprave i direkcije).

Za vršenje stručnih i drugih poslova iz nadležnosti glavnog administratora i glavnog gradskog arhitekta, kao i zajedničkih stručnih i drugih poslova za potrebe jedinice lokalne samouprave mogu se obrazovati stručne službe.

Za vršenje specifičnih poslova lokalne uprave obrazuju se posebne službe (služba komunalne policije, služba zaštite i spašavanja, služba za evropske integracije, služba za informaciono-komunikacione tehnologije i druge službe, u skladu sa ovim i posebnim zakonom).

Poslove zaštite imovinsko-pravnih interesa jedinice lokalne samouprave vrši organ lokalne uprave koji odredi jedinica lokalne samouprave statutom, u skladu sa zakonom.

U vršenju zaštite imovinsko-pravnih interesa jedinice lokalne samouprave organ iz stava 4 ovog člana ima položaj zakonskog zastupnika jedinice lokalne samouprave pred sudovima i drugim nadležnim državnim organima.

Član 94

Unutrašnja organizacija i sistematizacija organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona utvrđuje se zavisno od obima, vrste i složenosti poslova i na način kojim se obezbeđuje njihovo efikasno, ekonomično i efektivno vršenje.

Kriterijume za organizaciju i sistematizaciju iz stava 1 ovog člana utvrđuje predsjednik jedinice lokalne samouprave, ako nijesu propisani posebnim zakonom.

Član 95

Poslovi organa lokalne uprave su:

- 1) izvršavanje zakona, drugih propisa i opštih akata;
- 2) priprema nacrtu odluka i drugih propisa iz svoje nadležnosti, u skladu sa programom rada lokalne uprave, odnosno programom rada skupštine, kao i analize procjene njihovog uticaja (RIA), koju potpisuje starješina organa lokalne uprave i zajedno sa predlogom propisa dostavlja predsjedniku jedinice lokalne samouprave, odnosno skupštini;
- 3) priprema lokalnih planskih, odnosno strateških dokumenata iz svoje nadležnosti, u skladu sa programom rada lokalne uprave, odnosno programom rada skupštine i planskim i strateškim dokumentima na državnom nivou;
- 4) vršenje upravnog nadzora;
- 5) obezbjeđivanje vršenja poslova od javnog interesa za lokalno stanovništvo;
- 6) rješavanje u prvostepenom upravnom postupku o pravima, obavezama i pravnim interesima fizičkih lica, pravnih lica i drugih stranaka;
- 7) odlučivanje po pravnim lijekovima korisnika usluga od opšteg interesa ako posebnim zakonom nije drugačije propisano;
- 8) vođenje evidencija i registara propisanih zakonom i opštim aktima skupštine i predsjednika jedinice lokalne samouprave;
- 9) davanje mišljenja na akte javnih službi nad kojima vrše nadzor, a čije je usvajanje u nadležnosti skupštine i predsjednika jedinice lokalne samouprave;
- 10) podnošenje predloga za godišnji i srednjoročni program rada iz svoje nadležnosti predsjedniku jedinice lokalne samouprave i izvještaja o njihovoj realizaciji na način i u roku utvrđenim aktom predsjednika jedinice lokalne samouprave;
- 11) podnošenje godišnjeg izvještaja predsjedniku jedinice lokalne samouprave o primjeni propisa iz svoje nadležnosti koji naročito sadrži pregled propisa iz nadležnosti organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona, realizovane aktivnosti u pogledu sprovođenja propisa, probleme u primjeni propisa, nejasnoće ili nedostatke u važećim propisima, predloge za izmjene propisa, ocjenu stanja u primjeni propisa, preporuke za unapređenje i dr.;
- 12) podnošenje izvještaja predsjedniku jedinice lokalne samouprave o realizaciji strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave iz svoje nadležnosti;
- 13) podnošenje izvještaja predsjedniku jedinice lokalne samouprave o primjeni propisa kojima se uređuje učešće građana u ostvarivanju lokalne samouprave, u okviru svoje nadležnosti;
- 14) drugi poslovi utvrđeni zakonom, statutom i drugim aktima jedinice lokalne samouprave.

Priprema analize uticaja iz stava 1 tačka 2 ovog člana vrši se u skladu sa aktom organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Način i postupak pripreme planskih, odnosno strateških dokumenata iz stava 1 tačka 3 ovog člana, utvrđivanja aktivnosti za njihovo sprovođenje, provjere njihove usklađenosti sa programom rada lokalne uprave, odnosno programom rada skupštine i planskim i strateškim dokumentima na državnom nivou, kao i druga pitanja od značaja za njihovu izradu i sprovođenje propisuje Vlada.

Član 96

Program rada lokalne uprave je dokument javne politike kojim se utvrđuju ciljevi, aktivnosti, nosioci aktivnosti, pokazatelji uspjeha i rokovi za njihovo sprovođenje.

Član 97

Predsjednik jedinice lokalne samouprave donosi srednjoročni i godišnji program rada lokalne uprave.

Srednjoročni program rada lokalne uprave donosi se za period do četiri godine.

Polazne osnove za pripremu srednjoročnog programa rada lokalne uprave su mjere ekonomske politike za srednjoročni period i obaveze koje proizilaze iz zakona, strateških dokumenata, srednjoročnog programa rada Vlade i procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Član 98

Godišnji program rada lokalne uprave donosi se do kraja tekuće godine za narednu godinu.

Polazne osnove za pripremu godišnjeg programa rada lokalne uprave su srednjoročni program rada lokalne uprave i mjere ekonomske politike za tekuću godinu.

Godišnjim programom rada lokalne uprave utvrđuju se osnovni zadaci, nosioci tih zadataka, rokovi za njihovo izvršenje i pokazatelji uspjeha.

Godišnji program rada lokalne uprave sastoji se od tematskog i normativnog dijela.

Član 99

Realizaciju srednjoročnog i godišnjeg programa rada lokalne uprave prati glavni administrator i priprema izvještaje o njihovoj realizaciji koje dostavlja predsjedniku jedinice lokalne samouprave.

Član 100

Organi lokalne uprave vrše upravni nadzor koji obuhvata:

- 1) nadzor nad zakonitošću akata javnih službi kojima se rješava o pravima, obavezama i pravnim interesima građana i pravnih lica;
- 2) nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada javnih službi;
- 3) inspekcijski nadzor.

Član 101

Nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada javnih službi obuhvata:

- 1) kontrolu zakonitosti rada i postupanja u sprovođenju zakona, drugih propisa i opštih akata;
- 2) kontrolu i ocjenu efikasnosti i ekonomičnosti rada i organizacije poslova. U vršenju nadzora iz stava 1 ovog člana, organ lokalne uprave:
  - 1) zahtijeva izvještaje i podatke o radu;
  - 2) analizira stanje u oblastima u kojima su osnovane javne službe i sačinjava izvještaje sa predlogom mjera za prevazilaženje problema, odnosno otklanjanje propusta u radu javnih službi;
  - 3) daje stručna uputstva za primjenu propisa iz svog djelokruga;
  - 4) upozorava na uočene nepravilnosti, određuje mjere i rokove za njihovo otklanjanje i nalaže izvršavanje utvrđenih obaveza;

5) predlaže predsjedniku jedinice lokalne samouprave pokretanje postupka za razrješenje članova organa upravljanja i rukovođenja, kao i druge odgovarajuće mjere;

6) predlaže predsjedniku jedinice lokalne samouprave da pokrene postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti opštih akata javnih službi ili pojedinih njihovih odredaba i da do okončanja postupka pred Ustavnim sudom Crne Gore obustavi od izvršenja te akte;

7) predlaže predsjedniku jedinice lokalne samouprave podnošenje inicijative za donošenje ili izmjenu propisa;

8) podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili krivičnu prijavu;

9) obavještava druge nadležne organe, ako postoje razlozi za preduzimanje mjera iz njihove nadležnosti;

10) preduzima druge mjere u skladu sa posebnim propisima.

Prije donošenja akta kojim nalaže mjere iz stava 2 tač. 5 i 6 ovog člana, organ lokalne uprave je dužan da omogući javnoj službi da se izjasni o činjenicama i navodima koji su osnov za preduzimanje tih mjera, u roku koji ne može biti kraći od osam dana.

Nadzor iz člana 100 stav 1 tač. 1 i 3 ovog zakona organi lokalne uprave vrše u skladu sa zakonom koji se uređuje upravni postupak, odnosno u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor, kao i posebnim propisima.

Član 102

Jedinica lokalne samouprave ima službu za vršenje poslova komunalne policije.

Služba komunalne policije vrši obezbjeđenje komunalnog reda i komunalni nadzor u skladu sa zakonom.

Nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada službe komunalne policije vrši predsjednik jedinice lokalni samouprave.

Član 103

Jedinica lokalne samouprave ima službu zaštite i spašavanja.

Služba zaštite i spašavanja vrši poslove zaštite i spašavanje građana, materijalnih i kulturnih dobara i zaštite životne sredine ugroženih djelovanjem katastrofa, elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita i spašavanje.

Nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada službe zaštite i spašavanja vrši predsjednik jedinice lokalne samouprave.

Član 104

Jedinica lokalne samouprave ima službu za evropske integracije.

Služba za evropske integracije vrši poslove pripreme i upravljanja projektima finansiranim sredstvima iz fondova Evropske unije koji doprinose ekonomskom i socijalnom razvoju jedinice lokalne samouprave; koordinira aktivnosti u vezi sa evropskim integracijama (prati javne pozive za finansiranje projekata, utvrđuje prioritete oblasti od lokalnog interesa i visinu potrebnih sredstava za finansiranje projekata) sa organima lokalne uprave, stručnim i posebnim službama iz člana 93 ovog zakona i organima državne uprave; priprema izvještaj o realizaciji odobrenih projekata i efektima evropskih integracija za jedinicu lokalne samouprave; vrši promociju evropskih integracija i vrši druge poslove u skladu sa opštım aktım jedinice lokalne samouprave.

Nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada službe za evropske integracije vrši predsjednik jedinice lokalne samouprave.

Član 105

Jedinica lokalne samouprave ima službu za informaciono-komunikacione tehnologije.

Služba iz stava 1 ovog člana vrši poslove upravljanja informaciono-komunikacionom infastrukturuom, upravlja projektima iz oblasti informaciono-komunikacione tehnologije, razvija elektronske usluge, pruža tehničku podršku organima lokalne uprave, posebnim i stručnim službama iz člana 93 ovog zakona.

Nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada službe iz stava 1 ovog člana vrši predsjednik jedinice lokalne samouprave.

Član 106

Organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona za svoj rad odgovaraju predsjedniku jedinice lokalne samouprave i podnose mu izvještaj o svom radu najmanje jednom godišnje, u roku propisanom statutom.

2. Glavni administrator

Član 107

Glavni administrator:

1) vrši poslove drugostepenog organa u upravnim stvarima iz nadležnosti organa lokalne uprave i posebnih službi iz člana 93 st. 1 i 3 ovog zakona;

2) koordinira rad organa lokalne uprave, stručnih i posebnih službi iz člana 93 ovog zakona, u izvršavanju poslova za koje je potrebna međusobna saradnja (priprema propisa, akcionih planova, strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave i drugih razvojnih planova i programa, priprema izvještaja o njihovoj realizaciji i stručno informativnih materijala, izvještaja o sprovođenju zakona, opštinskih propisa i dr.);

3) daje mišljenje na akt kojim se utvrđuje organizacija i način rada lokalne uprave;

4) daje stručna uputstva i instrukcije za rad organima lokalne uprave, stručnim i posebnim službama iz člana 93 ovog zakona, radi pravilne primjene zakona i drugih propisa;

5) priprema godišnji izvještaj o postupanju u upravnim stvarima iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave;

6) podnosi predsjedniku jedinice lokalne samouprave godišnji izvještaj o radu i, na zahtjev predsjednika jedinice lokalne samouprave, druge izvještaje;

7) podnosi predsjedniku jedinice lokalne samouprave izvještaj o realizaciji srednjoročnog i godišnjeg programa rada lokalne uprave;

8) vrši druge poslove utvrđene zakonom, statutom i aktima predsjednika jedinice lokalne samouprave.

Ako se za vršenje poslova glavnog administratora obrazuje stručna služba, tom službom rukovodi glavni administrator i odgovara za njen rad.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, glavni administrator donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji stručne službe, odlučuje o izboru kandidata u postupku zasnivanja radnog odnosa i pravima i obavezama zaposlenih u službi.

Član 108

Glavni administrator imenuje se na osnovu javnog konkursa, na vrijeme od pet godina, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti lokalnih službenika i namještenika.

3. Starješina organa lokalne uprave, pomoćnik, glavni gradski arhitekta i menadžer

Član 109

Radom organa lokalne uprave, službe koja vrši zajedničke, stručne i druge poslove za potrebe jedinice lokalne samouprave i posebnih službi iz člana 93 stav 3 ovog zakona rukovodi starješina organa lokalne uprave, odnosno rukovodilac službe, načelnik komunalne policije, komandir službe zaštite, odnosno rukovodilac druge posebne službe (u daljem tekstu: starješina organa, odnosno službe).

Za svoj rad i rad organa, odnosno službe kojim rukovodi, starješina organa, odnosno službe odgovara predsjedniku jedinice lokalne samouprave.

Član 110

Starješina organa, odnosno službe donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i program rada organa, odnosno službe kojom rukovodi, uz prethodnu saglasnost predsjednika jedinice lokalne samouprave, odlučuje o izboru kandidata u postupku zasnivanja radnog odnosa i pravima i obavezama zaposlenih i vrši i druge poslove, u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima jedinice lokalne samouprave.

Član 111

Starješina organa lokalne uprave, odnosno posebne službe iz člana 93 stav 3 ovog zakona može imati pomoćnika, u skladu sa zakonom.

Pomoćnik iz stava 1 ovog člana postavlja se na osnovu javnog konkursa, na vrijeme od pet godina.

Odluku o postavljenju pomoćnika iz stava 1 ovog člana donosi starješina organa lokalne uprave, odnosno posebne službe iz člana 93 stav 3 ovog zakona, uz saglasnost predsjednika jedinice lokalne samouprave.

Član 112

Jedinica lokalne samouprave ima glavnog gradskog arhitektu koji vrši poslove propisane zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.

Glavni gradski arhitekta imenuje se na osnovu javnog konkursa, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti lokalnih službenika i namještenika.

Član 113

Glavni gradski arhitekta ima stručnu službu.

Glavni gradski arhitekta rukovodi stručnom službom iz stava 1 ovog člana i odgovara za njen rad.

Glavni gradski arhitekta donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji stručne službe iz stava 1 ovog člana, odlučuje o izboru kandidata u postupku

zasnivanja radnog odnosa i pravima i obavezama zaposlenih u stručnoj službi iz stava 1 ovog člana.

Član 114

Glavni grad, Prijestonica, odnosno grad ima menadžera.

Opština može imati menadžera.

Menadžer predlaže i učestvuje u pripremi i realizaciji planova i programa razvoja jedinice lokalne samouprave kojima se podstiče ekonomski razvoj, preduzetnička inicijativa i javno-privatno partnerstvo, obezbjeđuje zaštitu životne sredine i održivi razvoj, priprema informacije i izvještaje o realizaciji projekata, uspostavlja i vodi bazu podataka o planovima, programima i projektima, inicira izmjene i dopune propisa u cilju smanjenja biznis barijera i vrši druge poslove koje mu povjeri predsjednik jedinice lokalne samouprave.

Menadžer se postavlja na osnovu javnog konkursa, na vrijeme od pet godina, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti lokalnih službenika i namještenika.

Član 115

Starješina organa, odnosno službe imenuje se na osnovu javnog konkursa, na vrijeme od pet godina, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti lokalnih službenika i namještenika, ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

Pomoćnik iz člana 111 stav 2 ovog zakona postavlja se, a glavni gradski arhitekta i menadžer imenuju u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti lokalnih službenika i namještenika.

Član 116

Sukob nadležnosti između organa lokalne uprave rješava glavni administrator. Sukob nadležnosti između organa lokalne uprave, javnih službi i pravnih lica kojima je odlukom skupštine povjereno vršenje određenih poslova rješava predsjednik jedinice lokalne samouprave.

Član 117

O izuzeću predsjednika jedinice lokalne samouprave u vršenju sopstvenih poslova jedinice lokalne samouprave odlučuje skupština.

O izuzeću predsjednika jedinice lokalne samouprave u vršenju povjerenih i prenesenih poslova odlučuje Vlada.

O izuzeću starješine organa, odnosno službe i glavnog administratora odlučuje predsjednik jedinice lokalne samouprave.

O izuzeću ovlašćenog službenog lica koje vodi upravni postupak i donosi upravni akt u organu lokalne uprave, posebnoj službi i javnoj službi odlučuje starješina organa lokalne uprave odnosno posebne službe, odnosno rukovodilac javne službe.

VII. JAVNE SLUŽBE

Član 118

Javne službe mogu se osnivati ako je obavljanje djelatnosti nezamjenljiv uslov života i rada lokalnog stanovništva, a zadovoljenje potreba građana u tim

djelatnostima se ne može kvalitetno i ekonomično obezbijediti privatnom inicijativom ili na drugi način.

Član 119

Odlukom o osnivanju javne službe uređuje se djelatnost, organi i nadležnosti organa javne službe.

Sastavni dio odluke o osnivanju javne službe je elaborat o opravdanosti i održivosti javne službe.

VIII. FINANSIRANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 120

Jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje prihode za finansiranje sopstvenih poslova iz sljedećih izvora:

- 1) sopstvenih prihoda;
- 2) zakonom ustupljenih prihoda;
- 3) Egalizacionog fonda;
- 4) budžeta Crne Gore;
- 5) drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Član 121

Jedinici lokalne samouprave se obezbjeđuju sredstva za vršenje prenesenih i povjerenih poslova iz budžeta Crne Gore, u skladu sa propisom o prenošenju, odnosno povjeravanju poslova.

Član 122

Jedinica lokalne samouprave ima svoj budžet.

Budžetom jedinice lokalne samouprave iskazuju se sva primanja koja pripadaju jedinici lokalne samouprave i svi izdaci iz njene nadležnosti.

IX. MJESNA ZAJEDNICA

Član 123

Radi ostvarivanja interesa i potreba građana i efikasnijeg vršenja poslova osnivaju se mjesne zajednice, u skladu sa statutom i posebnom odlukom skupštine.

Osnivanje mjesne zajednice, ukidanje ili promjena teritorije mjesne zajednice vrši se:

- 1) spajanjem dvije ili više mjesnih zajednica u novu mjesnu zajednicu;
- 2) izdvajanjem dijela jedne mjesne zajednice u novu mjesnu zajednicu;
- 3) dijeljenjem jedne mjesne zajednice u dvije ili više novih mjesnih zajednica;
- 4) ukidanjem mjesne zajednice i pripajanjem njene teritorije jednoj ili više mjesnih zajednica.

Član 124

Inicijativu za osnivanje, ukidanje ili promjenu teritorije mjesne zajednice mogu podnijeti punoljetni građani koji imaju crnogorsko državljanstvo i prebivalište na teritoriji mjesne zajednice, u skladu sa statutom i odlukom skupštine.

O podnošenju inicijative iz stava 1 ovog člana odlučuje se na zboru građana.

Odluku o osnivanju, ukidanju ili promjeni teritorije mjesne zajednice donosi skupština.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, skupština može, kad je to neophodno radi ostvarivanja prava i dužnosti građana, privremeno do osnivanja, ukidanja ili promjene teritorije mjesne zajednice u skladu sa stavom 3 ovog člana donijeti privremenu odluku o osnivanju, ukidanju ili promjeni teritorije mjesne zajednice.

Broj građana koji mogu podnijeti inicijativu za osnivanje, ukidanje ili promjenu teritorije mjesne zajednice, bliži postupak njenog podnošenja, kao i postupak i uslovi osnivanja, ukidanja ili promjenu teritorije mjesne zajednice uređuju se statutom i odlukom skupštine.

Član 125

Skupština donosi odluku o granicama mjesnih zajednica, na osnovu elaborata granica mjesnih zajednica u otvorenom formatu.

Član 126

Organi mjesne zajednice su savjet mjesne zajednice i predsjednik mjesne zajednice.

Savjet mjesne zajednice je predstavnički organ građana, koji bira zbor građana na period od četiri godine.

Predsjednik mjesne zajednice bira se iz reda savjeta mjesne zajednice, na period od četiri godine.

Bliži uslovi i način izbora savjeta mjesne zajednice uređuju se statutom i odlukom skupštine.

Član 127

Savjet mjesne zajednice donosi program razvoja mjesne zajednice, najmanje jednom u četiri godine.

Predsjednik mjesne zajednice obavezno učestvuje u javnoj raspravi povodom predloga odluke o budžetu jedinice lokalne samouprave, strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave i programa uređenja prostora.

Predsjednik mjesne zajednice ili predstavnik savjeta mjesne zajednice učestvuje na sjednicama skupštine po tačkama dnevnog reda koje se tiču lokalnog stanovništva te mjesne zajednice putem instituta „slobodna stolica”.

Član 128

Statutom se može povjeriti vršenje određenih poslova lokalne samouprave mjesnoj zajednici.

Član 129

O ostvarivanju lokalnih potreba i interesa u oblastima uređenja naselja, stanovanja, zaštite potrošača, kulture, fizičke kulture, zaštite i unapređenja životne

sredine, kao i u drugim oblastima života i rada, u mjesnoj zajednici, u skladu sa statutom, odlučuju građani koji imaju prebivalište na području mjesne zajednice.

Građani koji imaju stalni ili privremeni boravak na teritoriji mjesne zajednice učestvuju u radu te mjesne zajednice i imaju pravo da podnose inicijative, u skladu sa statutom i odlukom skupštine.

Organi mjesne zajednice dužni su da razmotre inicijative iz stava 2 ovog člana i da podnosioca inicijative obavijeste o ishodu u roku od 15 dana od dana prijema inicijative.

Član 130

Statutom se propisuje procentualni iznos tekućeg budžeta koji se opredjeljuje za rad mjesnih zajednica.

Sredstva za zadovoljavanje potreba lokalnog stanovništva u mjesnoj zajednici obezbjeđuju se iz:

- 1) prihoda jedinice lokalne samouprave koji se mogu ustupiti mjesnoj zajednici;
- 2) sopstvenih sredstava lokalnog stanovništva koja se udružuju neposredno, putem samodoprinosu ili na drugi način;
- 3) donacija pravnih i fizičkih lica;
- 4) naknada za usluge koje svojim aktivnostima ostvaruje mjesna zajednica, u skladu sa odlukom skupštine;
- 5) poklona i drugih sredstava.

Član 131

O mjesnim zajednicama nadležni organ lokalne uprave vodi registar mjesnih zajednica.

Upisom u registar iz stava 1 ovog člana mjesna zajednica stiče svojstvo pravnog lica.

Sadržaj i način vođenja registra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 132

Rad mjesnih zajednica je javan.

Mjesne zajednice su dužne da na svojoj internet stranici objavljuju sve informacije od značaja za mjesnu zajednicu, odnosno lokalno stanovništvo te mjesne zajednice.

Internet stranica mjesne zajednice je sastavni dio internet stranice jedinice lokalne samouprave.

X. NEPOSREDNO UČEŠĆE GRAĐANA U OSTVARIVANJU LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 133

Jedinica lokalne samouprave stvara uslove, podstiče i pomaže učešće lokalnog stanovništva u ostvarivanju lokalne samouprave putem različitih oblika učešća stanovništva u izjašnjavanju i odlučivanju o poslovima od zajedničkog interesa.

U cilju zadovoljavanja kulturnih, sportskih, obrazovnih, zdravstvenih, informativnih i drugih potreba, lokalno stanovništvo učestvuje u organima upravljanja

javnih službi i drugim pravnim licima koja vrše javna ovlašćenja i pružaju usluge građanima, na način propisan posebnim zakonima i drugim propisima.

Član 134

Oblici neposrednog učešća građana u izjašnjavanju i odlučivanju su: inicijativa, građanska inicijativa, skupština građana, zbor građana, referendum u mjesnoj zajednici, referendum u jedinici lokalne samouprave, građanska žalba, peticija i drugi oblici izjašnjavanja i odlučivanja utvrđeni statutom.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da obezbijedi da se odgovarajući oblici učešća građana u ostvarivanju lokalne samouprave mogu ostvariti elektronskim putem, u skladu sa zakonom.

Bliži način i postupak učešća građana u izjašnjavanju i odlučivanju o poslovima od zajedničkog interesa uređuje se statutom, u skladu sa zakonom.

Član 135

Građanin ima pravo da podnese inicijativu organima lokalne uprave, posebnim i stručnim službama iz člana 93 ovog zakona koja sadrži predlog ili ideju radi postizanja određenog cilja, preduzimanja određenih aktivnosti ili rješavanja određenog problema od značaja za lokalno stanovništvo.

O podnijetoj inicijativi iz stava 1 ovog člana nadležni organ lokalne uprave, posebna, odnosno stručna služba iz člana 93 ovog zakona dužni su da zauzmu stav, i u roku od 30 dana od dana podnošenja inicijative, o tome obavijeste podnosioca inicijative.

Ako organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona ne postupe po inicijativi iz stava 1 ovog člana, podnosilac inicijative može podnijeti građansku žalbu predsjedniku jedinice lokalne samouprave ili skupštini u skladu sa članom 143 ovog zakona.

Član 136

Građani imaju pravo da podnesu građansku inicijativu predsjedniku jedinice lokalne samouprave koja sadrži predlog za donošenje ili promjenu opštih akata jedinice lokalne samouprave kojima se uređuju pitanja iz nadležnosti lokalne samouprave.

Predsjednik jedinice lokalne samouprave odlučuje u roku od 30 dana od dana podnošenja građanske inicijative.

Ako predsjednik jedinice lokalne samouprave ne prihvati građansku inicijativu, podnosioci građanske inicijative tu inicijativu dostavljaju skupštini, koja je dužna da o toj inicijativi odluči u roku od 60 dana od dana prijema.

Ako skupština ne prihvati građansku inicijativu, o pitanju o kojem je podnijeta građanska inicijativa može se raspisati referendum koji će se održati u roku od 90 dana od dana donošenja odluke.

Pitanja o kojima se može podnijeti građanska inicijativa, broj građana koji mogu podnijeti građansku inicijativu, postupak po toj inicijativi i druga pitanja od značaja za građansku inicijativu utvrđuju se statutom.

Član 137

Skupštinu građana čine građani sa prebivalištem, odnosno stalnim ili privremenim boravkom na teritoriji jedinice lokalne samouprave, izabrani metodom nasumične selekcije.

Prilikom izbora članova skupštine građana mora se voditi računa o zastupljenosti različitih društvenih grupa, naročito u pogledu pola, starosne dobi, nivoa obrazovanja i drugih relevantnih kriterijuma.

Broj članova skupštine građana, kao i bliži kriterijumi za izbor uređuju se statutom ili posebnim aktom skupštine.

Član 138

Skupštinu građana saziva predsjednik jedinice lokalne samouprave najmanje jednom godišnje, a može se sazvati i po potrebi na inicijativu predsjednika skupštine, najmanje 1/3 odbornika ili na osnovu inicijative iz člana 135 ovog zakona.

Skupštinom građana predsjedava moderator koji ima stručna znanja i iskustvo u oblasti participativne demokratije, komunikacije i facilitacije, kojeg imenuje predsjednik jedinice lokalne samouprave.

Skupština građana razmatra pitanja od značaja za razvoj jedinice lokalne samouprave i daje preporuke organima lokalne samouprave za unapređenje stanja povodom pitanja koje razmatra.

Bliži uslovi za održavanje, način rada i bliži način odlučivanja skupštine građana uređuju se statutom ili posebnim aktom skupštine.

Član 139

Predsjednik jedinice lokalne samouprave dužan je da, u roku od 60 dana od dana prijema, razmotri preporuke skupštine građana i dostavi obrazložen odgovor o razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja.

Skupština je dužna, da u roku od 60 dana od dana prijema, odluči o preporukama skupštine građana.

Ako predsjednik jedinice lokalne samouprave ne prihvati preporuku skupštine građana, skupština građana tu preporuku može dostaviti skupštini, koja je dužna da o toj preporuci odluči u roku od 60 dana od dana prijema.

Odgovor iz stava 1 ovog člana i odluke iz st. 2 i 3 ovog člana objavljuju se na internet stranici jedinice lokalne samouprave i dostavljaju učesnicima skupštine građana.

Član 140

Na zboru građana razmatraju se i usvajaju zahtjevi i predlozi koji su od značaja za kvalitet života stanovništva u mjesnoj zajednici i odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa ovim zakonom.

Zahtjevi i predlozi iz stava 1 ovog člana, preko organa mjesne zajednice, upućuju se predsjedniku jedinice lokalne samouprave.

Predsjednik jedinice lokalne samouprave dužan je da, u roku od 60 dana od dana održavanja zbora građana, razmotri zahtjeve i predloge iz stava 1 ovog člana i o njima obavijesti građane, preko organa mjesne zajednice.

Ako predsjednik jedinice lokalne samouprave ne prihvati zahtjeve odnosno predloge iz stava 1 ovog člana, organi mjesne zajednice te zahtjeve i predloge mogu dostaviti skupštini, koja je dužna da o njima odluči u roku od 60 dana od dana prijema.

Način sazivanja, način rada i odlučivanja zbora građana uređuju se statutom ili posebnim aktom jedinice lokalne samouprave.

Član 141

Na referendumu u mjesnoj zajednici građani sa teritorije mjesne zajednice izjašnjavaju se o pitanjima iz nadležnosti lokalne samouprave.

Uslovi i način sprovođenja i pitanja o kojima će se građani izjašnjavati na referendumu u mjesnoj zajednici utvrđuju se statutom.

Član 142

Referendum u jedinici lokalne samouprave može se raspisati radi prethodnog izjašnjavanja građana na teritoriji jedinice lokalne samouprave o pojedinim pitanjima iz nadležnosti lokalne samouprave u slučajevima, na način i po postupku utvrđenim statutom, u skladu sa zakonom.

Član 143

Svako ima pravo da podnese građansku žalbu ili uputi peticiju organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, posebnim i stručnim službama iz člana 93 ovog zakona, kao i da od tih organa traži obavještenja iz njihovog djelokruga rada.

Organi i službe kojima su upućeni građanska žalba ili peticija dužni su da donesu odluku, odnosno daju obavještenje u roku od 30 dana od dana njihovog prijema.

Postupak podnošenja i postupanja po građanskoj žalbi i peticiji bliže se uređuju statutom.

Član 144

Građanin koji smatra da mu nije omogućeno učešće u izjašnjavanju i odlučivanju u skladu sa ovim zakonom, odnosno da organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona u tom postupku nijesu postupili u skladu sa ovim zakonom, o tome može obavijestiti Ministarstvo.

Član 145

Organi lokalni uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona podnose predsjedniku jedinice lokalne samouprave godišnji izvještaj o učešću građana u ostvarivanju lokalne samouprave.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana naročito sadrži podatke o broju podnijetih inicijativa, građanskih inicijativa, održanih skupština građana, zborova građana, referenduma u mjesnoj zajednici, referenduma u jedinici lokalne samouprave, podnijetih građanskih žalbi, peticija i drugih oblika izjašnjavanja i odlučivanja i njihovom ishodu.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana sastavni su dio godišnjeg izvještaja o radu predsjednika jedinice lokalne samouprave.

Član 146

Radi ostvarivanja oblika neposrednog učešća građana u ostvarivanju lokalne samouprave, nadležni organ lokalne uprave može podnijeti obrazloženi zahtjev

organu državne uprave nadležnom za poslove vođenja registra prebivališta i drugih ličnih stanja građana, radi dostavljanja podataka koji su neophodni za ostvarivanje određenog oblika neposrednog učešća građana.

Podaci koji se mogu tražiti i dostaviti odnose se isključivo na: ime i prezime, adresu prebivališta, datum rođenja i jedinstveni matični broj, i to samo u obimu koji je neophodan i srazmjeran svrsi iz stava 1 ovog člana, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Organ državne uprave nadležan za poslove vođenja registra dužan je da provjeri zakonitost i opravdanost zahtjeva, donese odluku o dostavljanju podataka u skladu sa zakonom i dostavi uz primjenu odgovarajućih tehničkih i organizacionih mjera zaštite podataka, u skladu sa zakonom.

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da obradi dostavljene podatke isključivo u svrhu zbog koje su pribavljeni, obezbijedi tehničke, organizacione i kadrovske mjere zaštite podataka u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, omogući pristup podacima samo ovlašćenim licima, vodi evidenciju o pristupu i korišćenju tih podataka i obezbijedi da se podaci ne čuvaju duže nego što je neophodno, nakon čega se trajno brišu ili anonimizuju.

Ovlašćena lica iz stava 4 ovog člana dužna su da sa podacima iz stava 2 ovog člana postupaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Član 147

U cilju učešća lokalnog stanovništva u donošenju odluka od neposrednog i zajedničkog interesa, skupština posebnom odlukom uređuje način i postupak učešća stanovnika u vršenju javnih poslova.

Odlukom iz stava 1 ovog člana uređuju se: oblici (anketiranje, medija planovi, table za obavještanje, kutije primjedbi, predloga i sugestija, web sajtovi, dežurni telefoni, organizovanje radionica u mjesnim zajednicama, gostovanja predavača, stručni skupovi i okrugli stolovi i sl.), subjekti, postupci, rokovi i načini učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, izvještaj o uspješnosti postupka i druga pitanja od značaja za aktivnosti lokalnog stanovništva u donošenju odluka.

Član 148

Jedinica lokalne samouprave na svojoj internet stranici, u roku od 30 dana od dana donošenja godišnjeg programa rada lokalne uprave, odnosno skupštine objavi informacije o aktivnostima koje se planiraju i koje će se sprovesti u toku godine na nivou jedinice lokalne samouprave.

Član 149

U pripremi budžeta, drugih opštih akata i strateških dokumenata jedinica lokalne samouprave će obezbijediti učešće zainteresovane javnosti, sprovođenjem postupka javne rasprave, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

Javna rasprava sprovodi se:

- 1) konsultovanjem zainteresovane javnosti u početnoj fazi pripreme budžeta, drugog opšteg akta, odnosno strateškog dokumenta;
- 2) organizovanjem javne rasprave o tekstu nacrtu budžeta, drugog opšteg akta, odnosno strateškog dokumenta.

Javnu raspravu sprovode organi lokalne uprave iz člana 93 stav 1 ovog zakona.

Javna rasprava ne može trajati kraće od 15 dana.

Član 150

Organ lokalne uprave koji sprovodi javnu raspravu dužan je da utvrdi program javne rasprave i objavi ga na internet stranici jedinice lokalne samouprave.

Program javne rasprave sadrži naziv organa lokalne uprave koji sprovodi javnu raspravu, naziv nacрта opšteg akta, odnosno strateškog dokumenta, podatke o načinu sprovođenja javne rasprave, mjestu i vremenu održavanja javne rasprave sa potrebnim informacijama o predmetu javne rasprave, adresu i način dostavljanja primjedbi, predloga i sugestija, ime i prezime službenika u organu lokalne uprave zaduženog za davanje informacija o postupku javne rasprave, potpis starješine organa lokalne uprave.

Program javne rasprave u jedinicama lokalne samouprave u kojima većinu ili značajan dio stanovništva čine pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica sadrži i način obezbjeđivanja učešća manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na njihovom jeziku.

Organ lokalne uprave dužan je da razmotri sve prispjele komentare, predloge ili sugestije učesnika javne rasprave, sačini rezime komentara i razloga o prihvatanju, odnosno neprihvatanju, sačini izvještaj o rezultatima javne rasprave i uz nacrt budžeta, drugih opštih akata i strateških dokumenata dostavi ga predlagaču.

Organ lokalne uprave koji je sproveo javnu raspravu dužan je da objavi izvještaj sa javne rasprave na internet stranici jedinice lokalne samouprave.

Član 151

Jedinica lokalne samouprave dužna je da radi ostvarivanja učešća u ostvarivanju lokalne samouprave licima sa invaliditetom obezbijedi pristup dokumentima u pristupačnom formatu, koja za to iskažu interes.

XI. SARADNJA LOKALNE SAMOUPRAVE I GRAĐANA

Član 152

Organi lokalne samouprave i organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona dužni su da obezbijede ostvarivanje prava i dužnosti lokalnog stanovništva na zakonit i efikasan način, uz poštovanje ličnosti i dostojanstva građanina.

Član 153

Organi lokalne samouprave i organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona dužni su da građanima u ostvarivanju njihovih prava i interesa daju potrebne podatke, objašnjenja i obavještenja.

Obavještenja se mogu davati elektronskim putem, kao i putem brošura i medija.

Za postupanje u upravnim stvarima organi lokalne uprave dužni su da javno istaknu standarde postupanja.

Član 154

Lokalni funkcioneri i starješine organa lokalne uprave dužni su da odrede vrijeme prijema građana.

Na objektima gdje su smješteni organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona i javne službe mora biti istaknut naziv organa, odnosno službe.

U organu, odnosno službi iz stava 2 ovog člana na vidnom mjestu mora biti istaknut raspored službenih prostorija.

Na ulazu službenih prostorija mora biti istaknuto lično ime i zvanje lokalnog funkcionera, odnosno lokalnog službenika i namještenika, odnosno drugog zaposlenog.

Član 155

Organi lokalne uprave i posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona dužni su da obezbijede knjigu utisaka i sanduče za primjedbe, predloge i pritužbe i prijem kod lica koja rukovode tim organima i službama, radi saopštavanja primjedbi ili prigovora na rad organa, odnosno službi ili na nepravilan odnos službenika.

Na podnijete primjedbe, predloge i pritužbe organi, odnosno službe iz stava 1 ovog člana dužni su da pisano odgovore, u roku od 15 dana od dana njihovog prijema, ako to građanin zahtijeva.

Organi i službe iz stava 1 ovog člana najmanje jednom mjesečno analiziraju primjedbe, predloge i pritužbe građana i preduzimaju mjere za rješavanje problema zbog kojih se građani obraćaju, o čemu sačinjavaju izvještaj.

Izvještaj iz stava 3 ovog člana dostavlja se glavnom administratoru, koji je dužan da ga razmotri i, po potrebi, preduzme mjere iz svoje nadležnosti ili ga dostavi predsjedniku jedinice lokalne samouprave na razmatranje, u skladu sa ovim zakonom.

XII. SARADNJA LOKALNE SAMOUPRAVE I NEVLADINIH ORGANIZACIJA

Član 156

U cilju afirmisanja otvorenog i demokratskog društva, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona, saraduju sa nevladinim organizacijama.

Saradnja iz stava 1 ovog člana ostvaruje se:

- 1) informisanjem o svim pitanjima značajnim za nevladine organizacije;
- 2) konsultovanjem nevladinih organizacija o programima razvoja lokalne samouprave i nacrtima opštih akata koje donosi skupština;
- 3) omogućavanjem učešća nevladinih organizacija u radu radnih grupa za pripremu normativnih akata ili izradu projekata i programa;
- 4) organizovanjem zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara i slično, u skladu sa odlukom skupštine;
- 5) obezbjeđivanjem uslova za rad nevladinih organizacija, u skladu sa mogućnostima jedinice lokalne samouprave;
- 6) institutom „slobodna stolica“;
- 7) finansiranjem projekata i programa nevladinih organizacija od interesa za lokalno stanovništvo; i
- 8) na drugi način propisan statutom.

Finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz budžeta lokalne samouprave vrši se na osnovu odluke skupštine, a u skladu sa propisima kojima se

uređuju postupak finansiranja projekata i programa nevladinih organizacija iz budžeta državnih organa.

Član 157

Radi unapređenja saradnje organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona predsjednik jedinice lokalne samouprave obrazuje savjet za saradnju jedinice lokalne samouprave i nevladinih organizacija.

Zadaci, sastav, kriterijumi za izbor članova, način rada i druga pitanja od značaja za rad savjeta iz stava 1 ovog član uređuju se statutom.

XIII. ODNOSI ORGANA LOKALNE SAMOUPRAVE I JAVNIH SLUŽBI ČIJI JE OSNIVAČ DRŽAVA

Član 158

Organi lokalne samouprave ostvaruju saradnju sa javnim službama i drugim pravnim licima čiji je osnivač država, učestvuju u postupku utvrđivanja i sprovođenja planova i programa razvoja i daju predloge, sugestije i mišljenja u pogledu vršenja djelatnosti na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

Javne službe i druga pravna lica iz stava 1 ovog člana dužni su da u postupku pripreme planova i programa razvoja iz svoje djelatnosti, na teritoriji jedinice lokalne samouprave, kao i izvještaje o njihovom ostvarivanju dostave organima lokalne samouprave.

Član 159

U slučaju da se ne ostvaruje saradnja u skladu sa članom 158 ovog zakona, nadležni organi lokalne samouprave mogu o tome obavijestiti Vladu i zahtijevati preduzimanje odgovarajućih mjera.

O preduzetim mjerama Vlada obavještava nadležni organ lokalne samouprave, u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja.

XIV. ODNOS ORGANA LOKALNE SAMOUPRAVE I DRŽAVNIH ORGANA I ORGANA DRŽAVNE UPRAVE

Član 160

Odnosi između organa lokalne samouprave i državnih organa i organa državne uprave zasnivaju se na međusobnoj saradnji i nadzoru državnih organa i organa državne uprave nad zakonitošću rada organa lokalne samouprave.

Član 161

U vršenju poslova i zadataka lokalne samouprave koji se odnose na utvrđivanje i ostvarivanje sloboda, prava i dužnosti građana, nadležni državni organi, odnosno organi državne uprave vrše nadzor nad zakonitošću rada organa lokalne samouprave i imaju prava i dužnosti utvrđene zakonom.

Član 162

Organi lokalne samouprave u vršenju poslova iz svog djelokruga:

1) učestvuju u pripremi zakona i drugih akata čija je sadržina od interesa za ostvarivanje i razvoj lokalne samouprave;

2) daju predloge za preduzimanje aktivnosti državnih organa, odnosno organa državne uprave na razvijanju lokalne samouprave;

3) traže mišljenje od nadležnih državnih organa, odnosno organa državne uprave u vezi sa primjenom zakona koji su od neposrednog uticaja na razvoj i ostvarivanje lokalne samouprave i rad organa lokalne samouprave;

4) daju državnim organima, odnosno organima državne uprave inicijative za uređenje odnosa od značaja za lokalnu samoupravu i preduzimanje mjera od značaja za rješavanje pitanja u okviru prava i dužnosti lokalne samouprave.

U slučaju iz stava 1 tač. 3 i 4 ovog člana, nadležni državni organ, odnosno organ državne uprave dužan je da, u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva za mišljenje odnosno inicijative, dostavi odgovor organima lokalne samouprave.

Član 163

Državni organi, odnosno organi državne uprave:

1) obavještavaju organe lokalne samouprave, po sopstvenoj inicijativi ili na njihov zahtjev, o mjerama koje preduzimaju ili namjeravaju da preduzmu u izvršavanju zakona i drugih propisa o zaštiti zakonitosti, pojavama koje ih narušavaju i mjerama za otklanjanje nepravilnosti, o ostvarivanju prava građana na lokalnu samoupravu, kao i drugim pitanjima od neposrednog interesa za ostvarivanje lokalne samouprave i rad tih organa;

2) pružaju stručnu pomoć organima lokalne samouprave u vezi sa obavljanjem njihovih poslova;

3) traže izvještaje, podatke i obavještenja o obavljanju poslova u okviru prava i dužnosti lokalne samouprave, kao i drugim pitanjima koja su od interesa za ostvarivanje funkcije državnih organa, odnosno organa državne uprave;

4) vrše druge poslove u cilju ostvarivanja saradnje sa organima lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Član 164

Organi državne uprave dužni su da u postupku pripreme zakona, drugih propisa i opštih akata kojima se uređuju položaj, prava i obaveze lokalne samouprave i pripreme analize procjene uticaja odluka i drugih propisa (RIA) obezbijede učešće predstavnika jedinica lokalne samouprave u radnoj grupi koje odredi asocijacija jedinica lokalne samouprave.

Organi državne uprave dužni su da nacрте, odnosno predloge zakona, drugih propisa i opštih akata i analize procjene iz stava 1 ovog člana dostave na izjašnjenje jedinicama lokalne samouprave i asocijaciji jedinica lokalne samouprave.

Rok za izjašnjenje iz stava 2 ovog člana ne može biti kraći od 15 dana od dana dostavljanja akta iz stava 2 ovog člana.

U slučaju da organ državne uprave ne postupi u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, jedinica lokalne samouprave o tome dostavlja obavještenje Ministarstvu.

Ministarstvo je dužno da, u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja iz stava 4 ovog člana, informiše Vladu o nepostupanju organa državne uprave u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana.

U slučaju iz stava 5 ovog člana Vlada je dužna da od organa državne uprave zatraži pisano izjašnjenje o razlozima nepostupanja u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana.

O razlozima iz stava 6 ovog člana, jedinicu lokalne samouprave obavještava Ministarstvo.

Član 165

Organi lokalne samouprave dužni su da na zahtjev državnih organa, odnosno organa državne uprave dostavljaju podatke od značaja za ostvarivanje funkcija tih organa.

Organi lokalne samouprave dužni su da podatke iz stava 1 ovog člana dostave u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.

Državni organi, odnosno organi državne uprave i organi lokalne samouprave ne mogu utvrđivati naknade za međusobno pružene usluge i razmjenu podataka potrebnih za ostvarivanje njihovih funkcija.

Član 166

Radi praćenja razvoja i predlaganja mjera za unapređenje sistema lokalne samouprave, ostvarivanja saradnje između organa lokalne samouprave i državnih organa i organa državne uprave, razmatranja propisa kojima se utvrđuju nadležnosti, prava i obaveze jedinica lokalne samouprave, Vlada obrazuje Savjet za lokalnu samoupravu.

Savjet iz stava 1 ovog člana obrazuje se na vrijeme od četiri godine.

Savjet iz stava 1 ovog člana čine predstavnici jedinica lokalne samouprave, asocijacije jedinica lokalne samouprave, državnih organa i organa državne uprave, Ustavnog suda Crne Gore, Upravnog suda Crne Gore i nevladinih organizacija i istaknuti stručnjaci u oblasti lokalne samouprave.

Savjet iz stava 1 ovog člana ima predsjednika i osam članova.

Stručne i administrativno-tehničke poslove za potrebe savjeta iz stava 1 ovog člana vrši sekretar koji se određuje iz reda zaposlenih u Ministarstvu.

Predsjednik, članovi i sekretar savjeta iz stava 1 ovog člana imaju pravo na mjesečnu naknadu za rad u savjetu.

Bliže zadatke, način rada, visinu naknade iz stava 6 ovog člana i druga pitanja od značaja za rad savjeta iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada.

Član 167

U cilju unapređenja saradnje, koordinacije i institucionalnog dijaloga između organa državne uprave i organa lokalne samouprave, u oblastima lokalne samouprave, finansija i fiskalnog upravljanja, obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite, prostornog planiranja i komunalnih djelatnosti i digitalizacije, savjet iz člana 166 ovog zakona obrazuje tematske mreže.

Tematske mreže mogu se obrazovati i u drugim upravnim oblastima, kad savjet iz člana 166 ovog zakona ocijeni da je to potrebno.

Tematske mreže čine predstavnici svih jedinica lokalne samouprave, nadležnih organa državne uprave i organa uprave koji rade na poslovima iz upravne oblasti za koju se tematska mreža obrazuje.

Tematske mreže naročito razmatraju pitanja od zajedničkog interesa za organe državne uprave i organe lokalne samouprave u upravnoj oblasti za koju se tematska mreža obrazuje, daju predloge u postupku pripreme zakona, podzakonskih akata i strateških dokumenata u toj upravnoj oblasti, razmjenjuju informacije o problemima u sprovođenju propisa i javnih politika, kao i o dobrim praksama u tim upravnim oblastima.

Tematske mreže o svom radu redovno izvještavaju savjet iz člana 166 ovog zakona.

Stručnu i administrativnu podršku za rad tematskih mreža obezbjeđuje organ državne uprave nadležan za upravnu oblast za koju je obrazovana tematska mreža.

Članovi tematske mreže imaju pravo na mjesečnu naknadu za rad u mreži.

Način rada tematskih mreža, visinu naknade iz stava 7 ovog člana i druga pitanja od značaja za njihov rad propisuje Vlada.

XV. ODNOSI ORGANA LOKALNE SAMOUPRAVE I VLADE

Član 168

Kad organ državne uprave nadležan za određenu upravnu oblast smatra da opšti akt skupštine ili predsjednika jedinice lokalne samouprave nije u saglasnosti sa zakonom ili Ustavom, upozoriće skupštinu ili predsjednika jedinice lokalne samouprave da u određenom roku preduzme odgovarajuće mjere radi usaglašavanja tog akta.

Kad skupština, odnosno predsjednik jedinice lokalne samouprave ne postupi po upozorenju iz stava 1 ovog člana u ostavljenom roku, organ državne uprave nadležan za određenu upravnu oblast o tome obavještava Ministarstvo, koje je dužno da Vladi predloži preduzimanje mjera iz člana 169 ovog zakona.

Član 169

Kad Vlada smatra da opšti akt skupštine ili predsjednika jedinice lokalne samouprave nije u skladu sa Ustavom i zakonom, na predlog Ministarstva, obustaviće od izvršenja taj akt i pokrenuti postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti pred Ustavnim sudom Crne Gore, najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o obustavi.

Ako Vlada, u roku iz stava 1 ovog člana, ne pokrene postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti pred Ustavnim sudom Crne Gore, opšti akt se primjenjuje.

Član 170

Kad organ državne uprave nadležan za određenu upravnu oblast u postupku nadzora utvrdi da organi lokalne samouprave ne vrše poslove iz svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom, upozoriće skupštinu i predsjednika jedinice lokalne samouprave da u određenom roku preduzme odgovarajuće mjere kojim će se obezbijediti izvršavanje poslova iz svoje nadležnosti, odnosno da izvrši te poslove.

Kad skupština, odnosno predsjednik jedinice lokalne samouprave ne postupi po upozorenju iz stava 1 ovog člana, organ državne uprave nadležan za određenu upravnu oblast o tome obavještava Ministarstvo, koje je dužno da Vladi predloži preduzimanje mjera iz člana 81, odnosno člana 171 ovog zakona.

Član 171

Kad skupština duže od šest mjeseci ne održava sjednice, ne izvršava odluke nadležnih sudova ili ne izvršava zakonom utvrđene obaveze čime se onemogućava ostvarivanje prava građana ili nanosi znatna materijalna šteta, Vlada će, na predlog Ministarstva, upozoriti skupštinu, da u određenom roku, obezbijedi ostvarivanje svojih funkcija, odnosno izvrši zakonom utvrđene obaveze.

Ako skupština, u roku iz stava 1 ovog člana, ne uspostavi obavljanje svojih funkcija, odnosno ne izvrši zakonom utvrđene obaveze, Vlada će, na predlog Ministarstva, raspustiti skupštinu.

U slučaju raspuštanja skupštine, funkciju skupštine do konstituisanja nove skupštine vrši odbor povjerenika, koji u skladu sa članom 172 ovog zakona imenuje Vlada.

Član 172

Odbor povjerenika ima sedam povjerenika, od kojih dva predlaže Vlada, dva Ministarstvo, po jednog organ državne uprave nadležan za poslove finansija, organ državne uprave nadležan za upravnu oblast u kojoj jedinica lokalne samouprave nije vršila zakonom utvrđene obaveze i Generalni sekretarijat Vlade.

Povjerenik može biti lice koje je crnogorski državljanin i koje ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja u oblasti pravnih ili ekonomskih nauka i najmanje pet godina radnog iskustva u tom nivou kvalifikacije obrazovanja.

Odbor povjerenika ima predsjednika koji se bira iz reda povjerenika.

Povjerenik je u svom radu samostalan i za svoj rad odgovora Vladi.

Odbor povjerenika vrši tekuće i neodložne poslove iz okvira nadležnosti skupštine, odnosno poslove čije bi nevršenje onemogućilo ostvarivanje prava građana ili nanijelo znatnu materijalnu štetu.

Odbor povjerenika dužan je da Vladi podnese izvještaj o radu jednom mjesечно, preko Ministarstva.

Odbor povjerenika donosi poslovnik o svom radu.

Povjerenici imaju pravo na naknadu u skladu sa propisima kojima se uređuje zarade zaposlenih u javnom sektoru.

XVI. UDRUŽIVANJE, SARADNJA I POVJERAVANJE POSLOVA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 173

U vršenju poslova iz sopstvene nadležnosti, jedinice lokalne samouprave mogu, na principima dobrovoljnosti i solidarnosti, slobodno sarađivati i udruživati sredstva za vršenje poslova od zajedničkog interesa, u cilju zadovoljavanja potreba lokalnog stanovništva.

Član 174

Jedinice lokalne samouprave mogu osnovati svoju asocijaciju jedinica lokalne samouprave za teritoriju Crne Gore.

Asocijacijom, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se asocijacija koju je osnovalo više od polovine jedinica lokalne samouprave.

Asocijacija stiče svojstvo pravnog lica upisom u evidenciju iz člana 175 ovog zakona.

Organizacija, način rada i finansiranje asocijacije iz stava 1 ovog člana uređuje se statutom asocijacije.

Član 175

O asocijacijama jedinica lokalne samouprave Ministarstvo vodi evidenciju.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 176

Jedinice lokalne samouprave i asocijacija iz člana 174 ovog zakona, u okviru svojih nadležnosti, mogu slobodno sarađivati sa lokalnim zajednicama i asocijacijama

drugih država, radi ostvarivanja zajedničkih interesa i udruživati se u regionalne i međunarodne organizacije lokalnih vlasti, u skladu sa zakonom.

Član 177

Dvije ili više jedinica lokalne samouprave mogu radi zajedničkog, ekonomičnijeg i racionalnijeg vršenja određenih poslova iz sopstvene nadležnosti uspostaviti međusobnu saradnju.

Član 178

Saradnja iz člana 177 ovog zakona može se ostvarivati u sljedećim oblicima:

- 1) određivanjem zajedničkog organa ili službe za obavljanje određenih poslova, u skladu sa zakonom;
- 2) osnivanjem zajedničkog privrednog društva, ustanove ili drugog pravnog lica u skladu sa zakonom;
- 3) zajedničkim učestvovanjem u projektima, programima i inicijativama od zajedničkog interesa;
- 4) drugim oblicima saradnje koji su u skladu sa zakonom i usmjereni na efikasnije ostvarivanje nadležnosti lokalne samouprave.

Član 179

Saradnja iz člana 177 ovog zakona se uspostavlja na osnovu pisanog sporazuma koji zaključuju jedinice lokalne samouprave.

Sporazum iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) naziv i sjedište zajedničkog organa, privrednog društva, ustanove ili druge organizacije;
- 2) stvarnu i mjesnu nadležnost;
- 3) poslove koji su predmet saradnje;
- 4) način organizovanja i finansiranja zajedničkog vršenja poslova;
- 5) prava i obaveze jedinica lokalne samouprave;
- 6) pitanja osnivačkog uloga, upravljanja, finansiranja, nadzora i odgovornosti,
- 7) trajanje i način prestanka saradnje i dr.

Nadležni organ lokalne uprave i posebne službe iz člana 93 st. 1 i 3 ovog zakona dužni su da podnesu predsjednicima jedinica lokalne samouprave koje su zaključile sporazum izvještaj o izvršavanju zajedničkih poslova koji će biti sastavni dio izvještaja o njihovom radu.

Sporazum iz stava 1 ovog člana jedinice lokalne samouprave koje su zaključile taj sporazum dostavljaju Ministarstvu, u roku od osam dana od dana njegovog zaključivanja.

Član 180

Jedinica lokalne samouprave može, uz prethodnu saglasnost skupštine, sporazumom povjeriti obavljanje pojedinih poslova iz svoje nadležnosti drugoj jedinici lokalne samouprave.

Jedinica lokalne samouprave koja povjerava poslove zadržava nadležnost i odgovornost za njihovo zakonito vršenje.

Jedinica lokalne samouprave kojoj su poslovi povjereni obavlja te poslove u ime i za račun jedinice lokalne samouprave koja ih je povjerila.

Sporazum iz stava 1 ovog člana naročito sadrži: vrstu poslova, način njihovog obavljanja, finansiranje, način vršenja nadzora, odgovornost za izvršavanje poslova i dr.

Jedinica lokalne samouprave kojoj su poslovi povjereni dužna je da najmanje jednom u šest mjeseci dostavi izvještaj jedinici lokalne samouprave koja joj je povjerila poslove.

XVII. JAVNOST I TRANSPARENTNOST RADA

Član 181

Javnost i transparentnost rada organa lokalne samouprave i organa lokalne uprave, posebnih, stručnih službi iz člana 93 ovog zakona i javnih službi obezbjeđuje se u skladu sa zakonom.

Način ostvarivanja prava i obaveza u obezbjeđivanju javnosti i transparentnosti iz stava 1 ovog člana uređuje se statutom, odlukom i poslovnikom skupštine.

Član 182

Organi lokalne samouprave i organi lokalne uprave, posebne i stručne službe iz člana 93 ovog zakona i javne službe dužne su da upoznaju javnost o vršenju poslova iz svog djelokruga i izvještavaju o svom radu putem medija ili na drugi pogodan način.

Davanje određenih podataka vrši se u skladu sa posebnim zakonom.

Član 183

Izvještaje, informacije i podatke o vršenju poslova organa lokalne samouprave i organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi iz člana 93 ovog zakona i javnih službi daje lice koje rukovodi tim organom, odnosno službom ili lice koje on ovlasti i ta lica su lično odgovorna za njihovu tačnost i blagovremenost.

XVIII. ZAŠTITA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 184

Kad se pojedinačnim aktima ili radnjama državnih organa, organa državne uprave ili pravnih lica koja vrše javna ovlašćenja narušava pravo građana na lokalnu samoupravu, organi lokalne samouprave mogu podnijeti ustavnu žalbu Ustavnom sudu Crne Gore.

Član 185

Kad se zakonom koji je usvojila Skupština Crne Gore narušava pravo građana na lokalnu samoupravu, asocijacija iz člana 174 ovog zakona može podnijeti inicijativu Predsjedniku Crne Gore da takav zakon ne proglasi.

Član 186

Radi unapređenja rada lokalne samouprave, u jedinici lokalne samouprave osniva se Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave.

Članove savjeta iz stava 1 ovog člana bira skupština iz reda istaknutih i uglednih građana jedinice lokalne samouprave i stručnjaka iz oblasti od značaja za lokalnu samoupravu.

Savjet iz stava 1 ovog člana ima pravo da državnim organima, organima lokalne samouprave i javnim službama podnosi predloge za unapređenje i razvoj lokalne samouprave, podizanje nivoa kvaliteta javnih usluga, zaštitu Ustavom i zakonom utvrđenih prava i dužnosti jedinice lokalne samouprave i zaštitu i sloboda i prava lokalnog stanovništva.

Državni organi, organi lokalne samouprave i javne služne dužni su da se o predlozima iz stava 3 ovog člana izjasne u primjerenom roku, a najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja predloga.

Ako savjet iz stava 1 ovog člana podnese inicijativu skupštini, o toj inicijativi raspravlja se na prvoj narednoj sjednici skupštine.

Statutom i aktom o osnivanju savjeta iz stava 1 ovog člana bliže se utvrđuju prava i dužnosti, sastav, način izbora i rada tog savjeta i druga pitanja od značaja za njegovo funkcionisanje.

XIX. INFORMACIONI SISTEM I EVIDENCIJA

Član 187

Radi efikasnijeg vršenja poslova lokalne samouprave, praćenja stanja u oblasti lokalne samouprave i ostvarivanja na lokalnom nivou nadležnosti organa državne uprave u upravnim oblastima za koje su osnovane, Ministarstvo uspostavlja informacioni sistem za praćenje rada lokalne samouprave (u daljem tekstu: Informacioni sistem).

Informacioni sistem uspostavlja, unapređuje i razvija Ministarstvo u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Bliži način upravljanja, funkcionisanja, pristupa i druga pitanja od značaja za funkcionisanje Informacionog sistema propisuje Ministarstvo.

Član 188

Informacioni sistem koristi se za dostavljanje podataka, akata, izvještaja i drugih informacija koje su jedinice lokalne samouprave dužne da dostavljaju organima državne uprave, u skladu sa zakonom, a naročito za dostavljanje:

- 1) izvještaja o vršenju prenijetih, odnosno povjerenih poslova, u skladu sa zakonom;
- 2) izvještaja o primjeni zakona i drugih propisa na lokalnom nivou, organima državne uprave nadležnim za pojedine upravne oblasti;
- 3) podataka o donošenju i sprovođenju razvojnih, planskih i strateških dokumenata;
- 4) drugih dokumenata iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave, na zahtjev organa državne uprave.

Član 189

U slučaju tehničke nedostupnosti Informacionog sistema koja onemogućava njegovu upotrebu, podaci, akti i druga dokumentacija dostavljaju se na drugi odgovarajući način.

Podaci iz stava 1 ovog člana unose se u Informacioni sistem bez odlaganja nakon uspostavljanja njegove funkcionalnosti.

Član 190

Ministarstvo i organi državne uprave podatke iz Informacionog sistema koriste i za uspostavljanje indikatora za praćenje kvaliteta, procjene dostupnosti i efikasnosti poslova i usluga jedinica lokalne samouprave.

Na osnovu podataka iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo vrši:

- 1) uporednu analizu jedinica lokalne samouprave;
- 2) ocjenjivanje nivoa razvijenosti i kvaliteta usluga jedinica lokalne samouprave;
- 3) identifikaciju nedostataka u primjeni propisa i javnih politika na lokalnom nivou.

Podaci iz analize, ocjene i podaci o nedostacima iz stava 2 ovog člana mogu se javno objavljivati.

Indikatori iz stava 1 ovog člana koriste se isključivo u svrhu praćenja stanja, analize i unapređenja javnih politika i ne mogu predstavljati osnov za ograničavanje samostalnosti jedinica lokalne samouprave u vršenju njihovih nadležnosti.

Član 191

Ministarstvo vodi evidenciju o poslovima (sopstveni, preneseni i povjereni) koji su u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, broju zaposlenih u organima lokalne uprave, posebnim i stručnim službama i javnim službama, sjednicama skupštine, saradnji iz člana 177 ovog zakona, kao i drugim podacima od značaja za sistem lokalne samouprave.

Za potrebe vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana, organi državne uprave i organi lokalne samouprave unose podatke i dužni su da ih redovno ažuriraju, a najmanje jednom u tri mjeseca.

Evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se u elektronskom obliku u okviru Informacionog sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Bliži sadržaj evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

XX. NADZOR

Član 192

Nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo.

XXI. KAZNENE ODREDBE

Član 193

Novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu državne uprave ako:

- 1) u postupku pripreme zakona opštih akata i drugih propisa kojima se uređuje položaj, prava i obaveze lokalne samouprave i pripreme analize procjene uticaja odluka i drugih propisa (RIA) ne obezbijedi učešće predstavnika jedinica lokalne samouprave u radnoj grupi koje odredi asocijacija jedinica lokalne samouprave (član 164 stav 1);

- 2) ne dostavi nacrt, odnosno predlog zakona, opšte akte i druge propise i analizu procjene uticaja odluka i drugih propisa (RIA) na izjašnjanje jedinicama lokalne samouprave i asocijaciji jedinica lokalne samouprave (član 164 stav 2).

Član 194

Novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u jedinici lokalne samouprave ako:

- 1) ne vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada javnih službi, odnosno na preduzima mjere i radnje u vršenju nadzora u skladu sa članom 101 ovog zakona;
- 2) u propisanom roku na zahtjev državnih organa, odnosno organa državne uprave ne dostavi podatke od značaja za ostvarivanje funkcija tih organa (član 165 st. 1 i 2).

Član 195

Novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u jedinici lokalne samouprave ako:

- 1) ne zauzme stav i u roku od 30 dana od dana podnošenja inicijative iz člana 135 stav 1 ovog zakona ne obavijesti podnosioca inicijative (član 135 stav 2).

XXII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 196

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 197

Jedinice lokalne samouprave su dužne da statute usklade sa ovim zakonom, u roku od tri mjeseca, a ostale opšte akte u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 198

Imenovana, odnosno postavljena lica u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni list CG", br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22 i 81/25) nastavljaju sa radom do isteka mandata na koji su imenovana, odnosno postavljena.

Član 199

Jedinice lokalne samouprave mogu, nakon dana stupanja na snagu ovog zakona, zadržati simbole utvrđene u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni list CG", br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22 i 81/25).

Jedinice lokalne samouprave koje nakon dana stupanja na snagu ovog zakona utvrđuju ili mijenjaju simbole, dužne su da ih utvrde u skladu sa ovim zakonom.

Član 201

Jedinice lokalne samouprave mogu, nakon dana stupanja na snagu ovog zakona, zadržati praznike jedinice lokalne samouprave utvrđene u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni list CG", br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22 i 81/25).

Jedinice lokalne samouprave koje nakon dana stupanja na snagu ovog zakona utvrđuju ili mijenjaju praznik jedinice lokalne samouprave dužne su da ga utvrde u skladu sa ovim zakonom.

Član 202

Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni list CG", br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22 i 81/25).

Član 203

Ministarstvo je dužno da Informacioni sistem uspostavi u roku od 24 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 204

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o lokalnoj samoupravi ("Službeni list CG", br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22 i 81/25), osim odredaba čl. 51, 53 i 54, člana 78 st. 2 i 3, čl. 79 i 80, člana 81 stav 4, člana 83 stav 4, člana 84 stav 5, člana 85 stav 3, člana 86 i čl. 89 do 149, koje će prestati da važe donošenjem zakona kojim će se urediti prava, obaveze i odgovornosti lokalnih službenika i namještenika.

Član 205

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-040/24-2660/2

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

o Nacrtu zakona o lokalnoj samoupravi

Ministarstvo javne uprave uputilo je javni poziv zainteresovanim građanima, pravnim subjektima i NVO sektoru da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju Nacrta zakona o lokalnoj samoupravi.

Vrijeme trajanja javne rasprave: Javni poziv za javnu raspravu objavljen je 31. maja 2024. godine, na internet stranici Ministarstva javne uprave i portalu e-uprave www.euprava.me, u kom je navedeno da će javna rasprava trajati 30 dana od dana objavljivanja javnog poziva. Na ovaj način svi zainteresovani subjekti pozvani su da do, i zaključno sa 30. junom 2024. godine, dostave svoje primjedbe, predloge i sugestije.

Način sprovođenja javne rasprave:

- Održavanje javnih konsultacija sa fokus grupama (dvije fokus grupe) sa ciljem kreiranja šireg inkluzivnog procesa koje su činili predstavnici: Zajednice opština Crne Gore (17.06.2024.godine), predstavnici lokalnih uprava (18.06.2024.godine), Sindikata uprave i pravosuđa Crne Gore (24.06.2024.godine) i NVO sektora (25.06.2024.godine);
- Održavanje sastanaka sa predstavnicima institucija nadležnih za poslove koji se planiraju delegirati opštinama, u cilju pojašnjenja koncepta Nacrta zakona o lokalnoj samoupravi;
- Održavanje Okruglog stola za svu zainteresovanu javnost (13.juna 2024. godine, održan okrugli sto u staroj zgradi Vlade Crne Gore, Podgorica);
- Održavanjem stručne rasprave (14.juna 2024. godine u zgradi "RESPA-e" u Danilovgradu)
- Dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija tokom trajanja javne rasprave.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

- mr Marash Dukaj, ministar javne uprave,
- Dragiša Janjušević, državni sekretar u Ministarstvu javne uprave,
- Nina Blažič, vd generalne direktorice Direktorata za lokalnu samoupravu,
- Senad Crnovršanin, načelnik Direkcije sistem lokalne samouprave,
- Ljiljana Gligorović, samostalna savjetnica I u Direkciji za sistem lokalne samouprave,
- Zlatko Gligorović, samostalni savjetnik I u Direkciji za nadzor nad jedinicama lokalne samouprave, saradnju i izvještavanje.

Pored ovlašćenih predstavnika ministarstva tokom javne rasprave na okruglom stolu prisustvovao je i Orlando Fusco, predstavnik Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi:

U toku trajanja javne rasprave od ukupno dvadeset tri učesnika dostavljeno je 294 primjedbi/predloga/sugestija:

1. Uprava za ljudske resurse, jedan;
2. Udruženje Glavnih administratora lokalnih samouprava u Crnoj Gori, četrnaest;
3. Opština Zeta, Sanja Anđušić, glavna administratorka, dvanaest;
4. Opština Rožaje, Glavni administrator, Smajo Murić, osam;
5. Goran Đurović (Media centar), sedam;
6. Služba Glavnog administratora Opštine Bar, Milica Nikočević, osam;
7. UNDP Marija Blagojević, dvadeset sedam;
8. Rajko Vujović, Budva, četiri;
9. Opština Tivat, Željko Komnenović, predsjednik, šest;
10. Komunalni inspektori Službe komunalne inspekcije, opština Nikšić, jedan;
11. Opština Herceg Novi, Služba za izradu i praćenje usaglašenosti propisa, rukovoditeljka Nataša Musić Potkonjak, šest;
12. Glavni grad Podgorica, Slađana Anđušić, jedanaest;
13. Opština Danilovgrad, Glavna administratorka, Senka Marojević, deset;
14. Nova Demokratska Snaga FORCA Genci Nimanbegu, predsjednik, šest;
15. Zajednica opština Crne Gore, šezdeset;
16. Centar za razvoj nevladinih organizacija, Zorana Markovic, izvršna direktorka, dvanaest;
17. Veselin D. Vukčević, petnaest;
18. Opština Bar, Dušan Raičević, predsjednik, sedamnaest;
19. Opština Herceg Novi, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Vesna Samaržić, sekretarka, tri;
20. Opština Herceg Novi, Nenad Đorđević, glavni administrator, devet;
21. Opština Kotor, Sekretarijat za opštu upravu, Jelena Janjić, sekretarka, dvadeset pet;
22. Opština Žabljak, Radoš Žugić, predsjednik, petnaest;
23. Počurica Amel, Bijelo Polje, dva;
24. NVO Građanska akcija, Budva, petnaest.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

1.Uprava za ljudske resurse

Primjedba/predlog/sugestija 1: Predloženo je da se odredba člana 221 stav 1 tačka 1 koja se odnosi na prestanak radnog odnosa po sili zakona usaglasi sa Zakonom o radu, te da se propišu isti uslovi, tj 67 godina života i 15 godina staža osiguranja.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

2.Udruženje Glavnih administratora lokalnih samouprava u Crnoj Gori

Primjedba/predlog/sugestija 1: Član 1 za razliku od državnog nivoa, gdje je jasno razdvojena oblast koja reguliše službenički sistem i sistem državne uprave (Zakon o državnim službenicima i namještenicima i Zakon o državnoj upravi), i pored dugogodišnjih opravdanih primjedbi na račun ovakvog zakonskog rješenja, opet se pribjeglo objedinjavanju dvije materije koje ostavljaju brojne dileme i teškoće u primjeni.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Predloženo je da se članu 24 stav 4 termin “nespornim” treba brisati jer, kako je to definisano članom 25, organ državne uprave nadležan za poslove lokalne samouprave će nakon pribavljenog mišljenja organa državne uprave nadležnog za kulturu (u krajnjem u postupku pred nacionalnom ili međunarodnom institucijom koja se bavi pitanjem historiografije) utvrditi opravdanost sadržaja simbola i praznika jedinice lokalne samoupravi.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 3: U članu 44 propisano je da: “kad ocijeni da je vršenje sopstvenih poslova od zajedničkog interesa za dvije ili više opština, Vlada može da zahtijeva od opština da zajednički...” - postavlja se pitanje na osnovu kojih indikatora, parametara ili na koji drugi način će izvršiti “ocjenu” jer je lokalna samouprava ta koja ima obavezu da radi u interesu svog stanovništva.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predloženo rješenje je u funkciji obezbjeđenja efiksnog vršenja poslova od interesa za građane opština. Iz predložene pravne norme proizilazi da Vlada, kada prepozna potrebu za vršenjem zajedničkim vršenjem poslova od strane opština, prvo daje mogućnost da i same Opštine prepoznaju interes, pa tek ako se takav interes ne prepozna, onda Vlada utvrđuje javni interes. Ministarstvo javne uprave će dodatno unaprijediti pravnu normu na način da se u praksi obezbijedi opravdanost i na dokazima zasnovan javni interes pri donošenju odluke Vlade, vodeći računa o autonomiji jedinica lokalne samouprave.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Član 52 stav 1 tačka 27 Zakon o upravnom postupku predviđa obavezu pripreme Izvještaja o postupanju u upravnim stvarima koji sadrži izvještaje svih organa lokalne samouprave. Dovoljna je informacija kroz izvještaj o radu Predsjednika opštine. U protivnom dolazi do narušavanja dosadašnjeg sistema podjele vlasti.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Priprema Izvještaja o postupanju u upravnim stvarima predstavlja sliku rada lokalnog upravnog aparata. Riječ je o svojevrsnom instrumentu za mjerenje učinka opštine u ostvarivanju svoje servisne uloge, identifikaciju izazova u implementaciji, planiranju i preduzimanju svrsishodnih mjera za unaprijeđenje stanja. Zbog toga, važno je da skupština, kao predstavnički organ, koji donosi odluke razmatra ovaj Izvještaj jer će na taj način ostvariti svoju kontrolnu ulogu, ali i bolje razumjeti realno stanje i izazove sa kojima se suočava lokalna administracija i na bazi toga donositi buduće odluke kojim će se stanje unaprijediti.

Primjedba/predlog/sugestija 5: U članu 52 stav 1 tačka 29 propisano je da Skupština opštine razmatra i usvaja kvartalni izvještaj o radu javnih službi čiji je osnivač opština – predlažemo da umjesto kvartalnog, navedeni izvještaj bude razmatran i usvajan polugodišnje.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 6: Član 77 stav 1 tačka 19 obaveza razmatranja i usvajanja godišnjeg izvještaja o status sudskih postupaka i izvršavanju sudskih odluka nije predviđena članom 52. Tačku 20 brisati (iz prethodno datih razloga) kao i rok iz tačke 24 produžiti bar na pola godine.

Predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Odredbama člana 52 stav 1 tačka 11 propisano je da Skupština vrši kontrolu rada nad izvršnim organom opštine, dok je članom 53 propisano da u vršenju kontrole iz člana 52 stav 1 tačka 11 Skupština, između ostalog, razmatra i usvaja godišnji izvještaj o statusu sudskih postupaka i izvršavanju sudskih odluka. Podnošenje ovog izvještaja je važno sa aspekta praćenja zakonitosti rada lokalnog upravnog aparata, a posebno imajući u vidu da je jedan od osnova za raspuštanje skupštine i razrješenje predsjednika Opštine neizvršavanje sudskih odluka duže od šest mjeseci. Ne prihvata se predlog da se iz člana 77 stav 1 tačka 20 briše.

Primjedba/predlog/sugestija 7: Predloženo je da se u članu 81 stav 2 zadrži rješenje iz prethodnog zakona da "Predlog za razrješenje predsjednika opštine može podnijeti najmanje jedna trećina odbornika";

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Član 99 imajući u vidu značaj poslova koje Glavni administrator obavlja u praksi (jer uloga Glavnog administratora još uvijek nije na jasan i kompletan definisana) ovim Nacrtom se vrši višestruka degradacija Glavnog administratora. Naime, nedopustivo je da se za glavnog administratora kao uslov pravni fakultet zamijeni VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja iz pravnih nauka a pravosudni ispit potpuno eliminiše. Za poslove koje obavlja Glavni administrator, koji podrazumijevaju znanje i iskustvo u organima uprave, nedopustivo je spustati kriterijume. Naime, veoma je upitno da li lice sa uslovima iz Nacrta predmetnog zakona može u praksi odgovoriti ovim veoma kompleksnim i široko postavljenim nadležnostima počev od davanja stručnih uputstava i instrukcija, koordinacije rada do drugostepenih postupaka i upravnih sporova čije vrijednosti dostižu velike vrijednosti.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Član 124 brisati stav 2, već definisano članom 122.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 10: Član 168 Nacrtom je predloženo da provjeru kompetencija, znanja i sposobnosti kandidata koji ispunjavaju uslove javnog konkursa za glavnog administratora vrši komisija koju obrazuje predsjednik opštine i čine je: starješina organa nadležnog za upravljanje ljudskim resursima i dva istaknuta stručnjaka sa liste istaknutih stručnjaka utvrđene u skladu sa propisima o državnim službenicima i namještenicima. Nepotrebno je i nepravilno da Komisiju za provjeru kompetencija, znanja i sposobnosti kandidata čine dva istaknuta stručnjaka sa liste istaknutih stručnjaka jer navedeno rješenje otvara vrata centralizaciji i stvara mogućnost za politizaciju izbora glavnog administratora. Navedeno iziskuje i suvišne i nepotrebne troškove za angažovanje istaknutih stručnjaka, a i teškoće za usklađivanje termina za prisustvo istaknutih stručnjaka na provjeri.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 11: Član 233 brisati jer su ovlašćenja starješina organa već definisana;

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 12: Član 241 preformulisati – ako ovako ostane, nema smisla odredba.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 13: Član 290 stav 2 bliže i preciznije definisati ulogu Glavnog administratora i poslove čiji način i mjesto vršenja treba da odredi Glavni administrator.

Predlog se djelimično prihvata, pri čemu će sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 14: Skrećemo pažnju na sve veću centralizaciju, veći broj normi koje upućuju na ograničavanje samostalnosti jedinica lokalne samouprave od strane centralne vlasti – proces decentralizacije se samo deklarativno pokušava predstaviti. Nadalje, brine uvođenje politipskog organizovanja lokalne samouprave pri čemu su norme nedorečene, neprecizne bez prelaznih i završnih odredbi. Odnos opština i gradova nije definisan pa opštine na sjeveru opravdano brinu o svom položaju u tom odnosu (Opština je Ustavom definisana kao osnovni oblik ostvarivanja lokalne samouprave).

Predlog se prihvata.

3.Opština Zeta, Sanja Anđušić, glavna administratorka

Primjedba/predlog/sugestija 1: Član 1 Analogno zakonskom propisu koji uređuje službenički sistem na državnom nivou tako i na lokalnom nivou treba da postoji poseban propis koji će se baviti pitanjima iz službeničkog sistema. Zakon o lokalnoj samoupravi treba da se bavi sistemom lokalne samouprave, kao što se Zakon o državnoj upravi bavi samo sistemom državne uprave, a pitanja iz službeničkog sistema je uredio Zakonom o državnim službenicima i namještenicima

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Član 15 Osim obaveze da državni organi, odnosno organi državne uprave imaju obavezu da se o inicijativi, mišljenju, predlogu jedinice lokalne samouprave izjasne u roku od 30 dana od dana dostavljanja, treba utvrditi i obavezu pružanja stručne pomoći kada je u pitanju primjena propisa na lokalnom nivou, jer mišljenja često znaju da umjesto mišljenja/tumačenja sadrže samo citiranje zakonske odredbe bez obrazloženja, pomoći ili objašnjenja.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Navedena sugestija nije predmet uređenje ovog Zakona. U odnosu na komentar da je rok od 30 dana predugačak, ukazujemo da je rok optimalan, pri čemu će se unaprijediti mehanizmi koordinacije i saradnje između centralnih i lokalnih organa.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Član 25 Izmjeni statuta opštine radi uređivanja pitanja simbola, prethodi procedura usvajanja odluke o simbolima, pa bi bilo cjelishodnije da se propiše da se na akt kojim se usvaja oblik i sadržina simbola daje saglasnost Vlade Crne Gore, jer u praksi se može desiti da se odluka o simmbolima usvoji na sjednici Skupštine opštine a da kasnije kada se to rješenje ugrađuje u statut opštine, statut ne dobije saglasnost Vlade CG ili ne dobije pozitivna mišljenja od nadležnih ministarstava. U svakom slučaju ova procedura se mora jasnije urediti

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Skupština ne usvaja odluku o simbolima već se simboli i praznik Opštine uređuju statutom. Procedura koja se odnosi na utvrđivanje simbola biće unaprijeđena.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Član 52 Obaveza pripreme Izvještaja o rješavanju u upravnim stvarima propisana je Zakonom o upravnom postupku. Radi se o izvještaju koji u sebi sadrži izvještaje svih organa i službi JLS. Bespotrebno je opterećivati Skupštinu opštine za usvajanje ovog Izvještaja budući da se ovaj izvještaj dostavlja Ministarstvu javne uprave do kraja februara. Postavlja se pitanje ako se propiše obaveza prethodnog dostavljanja skupštini opštine da li će se ispoštovati zakonom utvrđeni rok za dostavljanje nadležnom ministarstvu i koje su posljedice neusvajanja izvještaja od strane skupštine da li i dalje postoji obaveza dostavljanja izvještaja nadležnom ministarstvu.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Priprema Izvještaja o postupanju u upravnim stvarima predstavlja sliku rada lokalnog upravnog aparata. Riječ je o svojevrsnom instrumentu za mjerenje učinka opštine u ostvarivanju svoje servisne ulogu, identifikaciju izazova u implementaciji, planiranju I preduzimanju svrsishodnih mjera za unaprijeđenje stanja. Zbog toga, važno je da skupština, kao demokratski organ, koji donosi odluke razmatra ovaj Izvještaj jer će na taj način ostvariti svoju kontrolnu ulogu, ali I bolje razumjeti realno stanje i izazove sa kojima se suočava lokalna administracija i na bazi toga donositi odluke kojim će se stanje unaprijediti.

Primjedba/predlog/sugestija 5: Član 53 U ovom članu je propisana obaveza usvajanja više izvještaja. Ovim se potpuno bespotrebno nameće lokalnim samoupravama previse obaveza. Kontrola rada JLS svakako je uspostavljena tako što nadležni organi dostavljaju podatke od JLS. Tako npr Izvještaj o sudskim postupcima u suštini sublimira izvještaje o radu više organa lokalne uprave i službi, dakle propisuje se obaveza pripreme novog izvještaja sa podacima koji su prezentovani u Izvještajima o radu.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Praksa je pokazala da je potrebno osnažiti kontrolnu ulogu skupštine opštine. Skupština treba da prati rad izvršnog organa, a izvršni organ da svoj rad temelji na analitičkim dokumentima i dokazima, na osnovu kojih kreira i predlaže lokalne javne politike. Pitanje izvršavanja sudskih odluka i stanja u ovoj oblasti u značajnoj mjeri ukazuje na kvalitet rada lokalne uprave, zbog čega i u važećem Zakonu o lokalnoj samoupravi postavljen kao osnov za raspuštanje skupštine opštine i razrješenje predsjednika opštine.

Primjedba/predlog/sugestija 6: Član 66 propisivanjem obavezne suspenzije predsjednika skupštine u slučaju pritvora narušava se ustavno načelo načelo pretpostavke nevinosti, koje je garantovano pozitivnim pravom i Evropskom konvencijom za ljudska prava odakle je preuzeta i ugrađena u krivičnom postupku.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Institut suspenzije ima privremeni karakter. U slučaju pritvora predsjednik opštine ne može efikasno vršiti svoju funkciju, posebno imajući neizvjesnost u pogledu dužine trajanja pritvora (što je, uostalom, i potvrdila praksa), zbog čega postoji potreba da se ovo pitanje uredi. Pretpostavka nevinosti se ne dovodi u pitanje iz razloga što njegova funkcija nije ugrožena, odnosno nije riječ o institutu razrješenja zbog određivanja pritvora, već je riječ o suspenziji dok traje pritvor.

Primjedba/predlog/sugestija 7: Član 70 u obrazloženju Nacrta zakona nedostaje obrazloženje u dijelu izmjene uslova po pitanju potrebnog fakulteta za poziciju sekretara skupštine opštine. Naime, u važećem zakonu propisano je da je uslov pravni fakultet, a u Nacrtu zakona se taj uslov eliminiše bez obrazloženja zašto se to mijenja i propisuje fakultet iz oblasti pravnih nauka, pa se postavlja pitanje koji sve fakulteti podpadaju u fakultete iz oblasti pravnih nauka i da li je za visokostručnu poziciju sekretara skupštine ispravno maći kao obavezan uslov pravni fakultet budući se radi o jako važnoj funkciji koja predstavlja konačni filter uređenja akata koje usvaja Skupština opštine te da tim visokostručnim poslovima može odgovoriti jedino diplomirani pravnik sa iskustvom

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Član 82 i 85 Treba definisati kada će se smatrati da predsjednik opštine ne vrši upravni nadzor ako se planira ostaviti to rješenje da u slučaju nevršenja upravnog nadzora može biti razriješen. Ovakva definicija nije do kraja uredila ovo pitanje. Takođe, nepotrebno je propisivati obaveznu suspenziju predsjednika opštine u slučaju određivanja pritvora i to iz 2 razloga. Prvi je što se narušava presumpcija nevinosti, a drugi razlog je što se propisivanjem obaveznosti imenovanja potpredsjednika opštine rješava problem spriječenosti predsjednika da obavlja funkciju.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Predlog se prihvata u dijelu preciziranja pravne norme vršenja upravnog nadzora od strane predsjednika opštine. Ne prihvata se u dijelu koji se odnosi na suspenziju predsjednika opštine u slučaju određivanja pritvora.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Član 99 Nacrtom zakona se vrši dvostruka degradacija jako važne, u sistemu lokalne samouprave, funkcije glavnog administratora. Dakle, osim što se eliminiše kao obavezan uslov pravosudni ispit, eliminiše se i pravni fakultet. Postavlja se pitanje koji su to fakulteti iz oblasti pravnih nauka. Kada je u pitanju problem lokalnih samouprava sa odgovarajućim kadrom on se može prevazići sa mogućnošću saradnje 2 ili više Opština u vršenju određenih poslova.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 10: Član 177 Potrebno je propisati mogućnost izbora sekretaru skupštine i glavnom administratoru, da u slučaju prestanka funkcije imaju pravo na raspored ili funkcionersku nadoknadu. Ovo iz razloga što se ova lica za razliku od ostalih funkcionera imenuju nakon sprovedenog konkursa isto kao i rukovodni kadar pa se radi o profesionalnoj poziciji. Takođe, ova lica su Zakonom o radu izostavljena po pitanju prava na mirovanje prava i obaveza iz radnog odnosa prije imenovanja, kao što je to slučaj kod ostalih javnih funkcionera i visokorukovodnog kadra. Treba imati u vidu činjenicu da je zakonom kada je prvi put uveden institut glavnog administratora njegova funkcija bila propisana na neodređeno vrijeme.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima dok sekretar skupštine i glavni administrator novim Zakonom o lokalnoj samoupravi neće imati status lokalnih funkcionera.

Primjedba/predlog/sugestija 11: Član 171 stav 3 ukoliko se zadrži rješenje da službenik može napredovati samo u sljedeće više zvanje, u praksi u manjim opštinama odnosno sa manjim brojem zaposlenih i slobodnih mjesta može nastati problem za napredovanje kadra

sa početnim nivoom ukoliko u sistematizaciji ne postoji „sljedeće više zvanje” Npr viši savjetnik III ne može napredovati ako postoji upražnjeno samo mjesto višeg savjetnika I.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima

Primjedba/predlog/sugestija 12: Član 290 Propisano je kao i u sada važećem zakonu da nadležni organ lokalne uprave mogu organizovati rad u mjesnim zajednicama. Nadležni organi lokalne uprave takođe imaju nadležnost pripreme akata o organizaciji i radu mjesnih zajednica, koje usvaja Skupština.

S tim u vezi u Nacrtu stoji da način obavljanja poslova i mjesto obavljanja poslova utvrđuje glavni administrator.

Postavlja se pitanje ako je organ lokalne uprave već organizovao rad u mjesnoj zajednici i pripremio normativne akte u kojima je definisao poslove zadatke i način obavljanja istih, koja je uloga glavnog administratora u ovom dijelu i da li je potrebno preciznije definisati ulogu glavnog administratora u ovom dijelu.

Predlog se prihvata.

4. Opština Rožaje, Glavni administrator, Smajo Murić

Primjedba/predlog/sugestija 1: Član 42 definiše pitanje imovine kojim je propisano da jedinica lokalne samouprave raspolaže, upravlja i štiti svoju imovinu i vrši pojedina svojinska ovlašćenja na državnoj imovini. Važećim Zakonom o lokalnoj samoupravi članom 10 je propisano da Opština samostalno raspolaže sa imovinom i prihodima. U odnosu na raspolaganje imovinom treba nastojati da se i Zakonom o lokalnoj samoupravi ovo pitanje definiše tako da u članu 42 treba da stoji da jedinica lokalne samouprave samostalno raspolaže, upravlja i štiti svoju imovinu. Ovo sa razloga što je potrebno i kroz izmene Zakona o državnoj imovini omogućiti da lokalne samouprave samostalno raspolazu sa imovinskim pravima i imovinom koja im pripada.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predložena sugestija je predmet Zakona o državnoj imovini.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Član 52 stav 11 propisano je skupština pored ostalih poslova vrši kontrolu nad izvršnim organom opštine, dok je članom 79 nacrtu Zakona o lokalnoj samoupravi definisano da za vršenje poslova iz svoje nadležnosti predsjednik opštine odgovara skupštini. Predlog da se briše stav 11 u čl. 52 jer je čl 79 definisano da predsjednik opštine koji je izvršni organ odgovara skupštini, tako da obe odredbe nijesu potrebne.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Član 77 stav 20 precizira da predsjednik opštine podnosi skupštini izvještaj o postupanju u upravnim stvarima. Ove odredbe treba preispitati jer predsjednik opštine kroz izvještaj o radu i radu OLU podnosi izvještaj o postupanju u upravnim stvarima. Mišljenja smo da je odvoljno što se ovaj izvještaj dostavlja Ministarstvu javne uprave.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Priprema Izvještaja o postupanju u upravnim stvarima predstavlja sliku rada lokalnog upravnog aparata. Riječ je o svojevrsnom instrumentu za mjerenje učinka opštine u ostvarivanju svoje servisne ulogu, identifikaciju izazova u implementaciji, planiranju i preduzimanju svrsishodnih mjera za unaprijeđenje stanja. Zbog toga, važno je da skupština,

kao demokratski organ, koji donosi odluke razmatra ovaj Izvještaj jer će na taj način ostvariti svoju kontrolnu ulogu, ali i bolje razumjeti realno stanje i izazove sa kojima se suočava lokalna administracija i na bazi toga donositi odluke kojim će se stanje unaprijediti.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Član 81 precizira da skupština može razriješiti predsjednika opštine ako pored ostalog ne izvršava sudske odluke. Predsjednik opštine i kada bi nastojao da spriječi izvršenje sudske odluke nije u mogućnosti imajući u vidu institut izvršenja, tako da ovu odredbu treba preispitati.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Pitanje sudskih troškova u različitim oblastima od posebnog je značaja sa aspekta finansijske održivosti opština, odgovornosti u radu i pravovremenog prepoznavanja sistemskih problema. Dosadašnja praksa pokazala je da praćenje izvršavanja sudskih odluka i postupaka predstavlja značajan izazov, zbog čega je neophodno precizno propisati ovu obavezu. Ovo naročito imajući u vidu da je neizvršavanje sudskih odluka i prema važećem zakonskom rješenju osnov za raspuštanje skupštine opštine, odnosno razrješenje predsjednika opštine.

Primjedba/predlog/sugestija 5: Član 82 pored ostalog definiše da Vlada može razriješiti predsjednika opštine, ako predsjednik opštine duže od 6 mjeseci ne vrši poslove iz svoje nadležnosti. Smatra se da predsjednik opštine ne vrši poslove iz svoje nadležnosti ako pored ostalih uslova ne predloži potpredsjednika opštine. Predlog je da se ova odredba preispita.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: U cilju obezbjeđivanja kontinuiteta i nesmetanog funkcionisanja sistema lokalne samouprave, neophodno je da predsjednik opštine ima lice koje će ga, u slučaju odsutnosti, spriječenosti ili drugih nepredviđenih okolnosti, mijenjati u vršenju funkcije. S tim u vezi, izbor potpredsjednika opštine predstavlja zakonsku obavezu i važan mehanizam za obezbjeđivanje kontinuiteta u radu izvršne vlasti na lokalnom nivou.

Primjedba/predlog/sugestija 6: Član 221 propisuje da prestanak radnog odnosa sa 66 godina života, predlažemo da starosna granica bude sa 67 godina kao što je definisano Zakonom o državnim službenicima i namještenicima i praksom EU.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 7: Budući da u pravu važi pravilo "ne bis in idem" predlažemo da se odredbe koje se odnose na lokalne službenike i namještenike izdvoje iz nacrtu Zakona o lokalnoj samoupravi jer dva zakonska propisa regulišu istu materiju, Zakon o lokalnoj samoupravi i Zakon o državnim službenicima i namještenicima što stvara dodatne probleme lokalnim samoupravama, naročito ako ova dva zakonska propisa različito tumače pojedine zakonske odredbe i institute.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Predlažemo da se na interni oglas u državnim organima mogu prijavljivati i zaposlena lica na neodređeno vrijeme u lokalnim upravama. Predlažemo da ostane pravosudni ispit, kao uslov za obavljanje poslova Glavnog administratora.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

5. Goran Đurović (Media centar)

Primjedba/predlog/sugestija 1: U članu 146 stav 1 dodaje se nova alineja 3 koja glasi „je potreba za radnim mjestom utvrđena u strateškom planu koji je donijela lokalna samouprava“

Obrazloženje: Ovim predlogom se želi uspostaviti odgovorniji odnos lokalne uprave u pripremi strateških dokumenata koji moraju biti urađeni na način da se izvrši procjena kapaciteta organa lokalne uprave (SWOT analiza) i jasno prepozna nedostatak kadrovskih kapaciteta kako bi se buduće angažovanje izvršilo na način utemeljen na stvarnim potrebama.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 2: U članu 246 stav 3 se mijenja i glasi: „Organi mjesne zajednice su savjet i predsjednik mjesne zajednice.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: Prema rješenju iz nacрта koji je na javnoj raspravi kao organ se navodi „zbor građana“ što nije moguće iz razloga što organ mora imati jasna pravila ko i na koji način postaje član organa, koliko traje mandat i kako prestaje funkcija u organu. Zbor građana je mehanizam učešća građana sa teritorije mjesne zajednice i ne može biti uspostavljen kao organ. Predlažem da se zadrži trenutno rješenje sa savjetom MZ.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 3: U članu 248 dodaje se novi stav 3 koji glasi: „Predstavnik mjesne zajednice učestvuje na sjednicama skupštine opštine po tačkama dnevnog reda koje se tiču stanovnika te mjesne zajednice putem instituta „slobodne stolice“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Ovaj predlog usmjeren je na poboljšanje učešća građana preko svojih predstavnika u mjesnim zajednicama u procesu donošenja odluka. Građani na ovaj način mogu da direktno predstavljaju svoje interese u odnosu na neku odluku koju donosi skupština opštine. Na ovaj način se podstiče i učešće građana na zborovima u mjesnim zajednicama jer će biti motivisani da prisustvuju zborovima ukoliko znaju da će njihov predstavnik moći da saopšti stav u skupštini opštine

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 4: U članu 275 dodaju se novi stavovi 3 i 4 koji glase: „Na svojoj internet stranici jedinica lokalne samouprave dužna je da uspostavi poseban odjeljak na kojem se nalaze sve podnijete inicijative, građanske inicijative, žalbe, peticije, zahtjevi za održavanje zborova građana, zahtjevi za sprovođenje mjesnih i opštinskih referenduma i drugi oblici učešća građana, kao i odgovori nadležnih organa lokalne samouprave. Jedinica lokalne samouprave dužna je da omogućiti neposredno učešće građana u izjašnjavanju i odlučivanju iz stava 1 ovog člana u elektronskom obliku putem interne stranice.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4: Ovaj predlog usmjeren je na povećanje transparentnosti rada lokalne samouprave jer će se na jednom mjestu naći svi podaci o svim oblicima učešća građana u odlučivanju. Takođe, građani će moći da koriste kao primjere podnijete inicijative, građanske inicijative i druge oblike učešća građana čime se povećava ukupna informisanosti javnosti o njihovim pravima i načinima učešća u donošenju odluka.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 5: U članu 289 dodaje se novi stav 2 koji glasi: „Organi lokalne uprave i posebne službe dužni su da obezbijede elektronsko dostavljanje utisaka, primjedbi, predloga i pritužbi radi saopštavanja primjedbi ili prigovora na rad organa,

odnosno službi ili na nepravilan odnos službenika.“

Stav 2 postaje stav 3 mijenja se i glasi: „Na podnijete primjedbe organi, odnosno službe iz stava 1 ovog člana dužni su da pisano **i u elektronskoj formi** odgovore, u roku od 15 dana od dana prijema primjedbi ili prigovora, ukoliko to građanin zahtijeva.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5: Ovaj predlog treba da obaveže organe lokalne uprave da uspostave mogućnost elektronskog dostavljanja utisaka, primjedbi, predloga i pritužbi na rad organa jer moramo uvažiti činjenicu da se komunikacija sve više obavlja elektronskim komunikacijama. Ovaj predlog praktično znači da bi organ imao posebnu e-mail adresu ili odjeljak na internet starnici za koji bi bio namijenjen dostavljanju prgoovora i sugestija. Dostavljanje odgovora na prigovore i sugestije je svakako jednostavnije i jeftinije od dostavljanja građanima odgovora na kućne adrese.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlog Zakona već sadrži niz odredbi koji uređuju transparentnost rada organa lokalne uprave u vezi prijema građana kao i prava na dostavljanje primjedbi i obaveza organa da na dostavljene primjedbe sugestije odgovore. Uspostavlja se obaveza sačinjivanja izvještaja o primjeni propisa kojima se uređuje učešće građana u ostvarivanju lokalne samouprave, koji će sadržati pregled prigovora, sugestija, inicijativa i sl. Najzad u pitanju su tehnička rješenja, koja se mogu jednostavno implementirati rukovodeći se principom optimizacije.

Primjedba/predlog/sugestija 6: U članu 304 dodaje se novi stav 1 koji glasi: „Na svojoj internet stranici jedinica lokalne samouprave dužna je da uspostavi poseban odjeljak na kojem se nalaze objedinjene sve informacije u vezi sa aktima čije se usvajanje planira tokom kalendarske godine, svim radnim verzijama akata, nacrtima i analizama u vezi sa aktima čije se usvajanje planira, Program rada Skupštine, Program rada Predsjednika, programima javnih rasprava, izvještajima sa javnih rasprava.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6: Ovaj predlog treba da poveća transparentnost procesa donošenja odluka na način što će zainteresovanim građanima, privrednim društvima, NVO i drugim subjektima, omogućiti da se upoznaju sa svim relevantnim informacijama koji im mogu pomoći da bolje artikuliraju svoje predloge u odnosu na akte koje donosi lokalna samouprava.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Iako je razumljiva intencija podnosioca predloga, nacrt zakona već sadrži niz odredbi koji uređuju transparentnost pa bi izdavanje pravne norme ne bi bilo u skladu sa pravno tehničkim pravilima. Svakako pitanje objavljivanja informacija i transparentnost rada uređeni su ovim Zakonom.

Primjedba/predlog/sugestija 7: U članu 309 stav 1 mijenja se i glasi: „Novčanom kaznom u iznosu od **200** eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u opštini ako:

- 1) ne donese odluku o izboru kandidata i ne dostavi je jedinici za ljudske resurse u roku od deset dana od dana prijema liste za izbor (193 stav 3);
- 2) donese odluku o zasnivanju radnog odnosa na određeno vrijeme suprotno članu 159 st. 3, 4 i 5 ovog zakona;
- 3) rasporedi lokalnog službenika, odnosno namještenika suprotno članu 171 st. 1,2,3,4 i članu 172 st. 1 i 2;
- 4) ako ne donese rješenje o ocjeni rada službenika, odnosno namještenika, do 31. januara tekuće za prethodnu godinu (član 190 stav 3)
- 5) ne donose novo rješenje u roku od 20 dana od dana prijema rješenja Komisije za žalbe (235 stav 2);
- 6) omogući trećem licu dostupnost podataka iz kadrovske evidencije suprotno članu 240 stav 4.

7) ne dostave u propisanim rokovima odovore na oblike neposrednog učešća građana u izjašnjavanju i odlučivanju iz člana 275 ovog zakona“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7: Ovaj predlog usmjeren je na povećanje

minimalne sankcije za neizvršavanje obaveza koje zakon propisuje. Sankcija od 30 eura je minimalna i neće ostvariti svoj cilj dok se povećanjem minimumne sankcije na 200 eura preventivno djeluje na odgovorne u organima lokalne samouprave.

Novi stav 7 treba da poboljša ažurnost nadležnih organa u komunikaciji sa građanima i ostvarivanju njihovih prava na učešće. Prema istraživanjima nevladinih organizacija a i održanih fokus grupa tokom izrade Analize funkcionisanja lokalne samouprave, jedan od najizraženijih problema je što organi lokalne samouprave uopšte ne odgovaraju na dostavljene inicijative, žalbe, peticije i druge oblike učešća građana. Time se šalje poruka da organima lokalne samouprave nije stalo o građana i njihovih prava. Jedini način da se uozbilje nadležni u organima lokalne samouprave je uvođenje novčanih sankcija.

Predlog se prihvata.

6.Služba Glavnog administratora Opštine Bar, Milica Nikočević

Primjedba/predlog/sugestija 1: Članovima od 29 do 36 Nacrta definisani su opština i grad osim što odredbe nisu usklađene sa važećim Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, iz navedenih odredbi, a ni iz obrazloženja, ne proizilazi ni razlog ni benefiti uvođenja ovakve podjele jedinica lokalne samouprave.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Zakonom o lokalnoj samoupravi propisuju se uslovi za dobijanje statusa grada, dok se Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore uređuju pitanja teritorijalne promjene osnivanja, ukidanja, spajanja opština. Intencija rješenja sadržanih u ovom nacrtu zakona je da se uspostavi politipski model organizacije lokalne samouprave i stvore pretpostavke za asimetričnu decentralizaciju. Status grada mogu steći opštine koje ispune posebne uslove.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Član 45 Nacrta - Preneseni i povjereni poslovi - Praksa je da se opštinama dodjeljuju nadležnosti i povjeravaju / prenose poslovi, a bez izdvajanja adekvatnih sredstava za dodijeljene zadatke, pa predlažemo da i to bude jasno definisano zakonom.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Navedeno pitanje precizno je normirano u Zakonu o finansiranju lokalne samouprave.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Član 74 "Predsjednika opštine iz reda odbornika bira skupština". Nejasno zbog čega mora biti izabran za odbornika prije izbora za predsjednika.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Građani učestvuju u odlučivanju o svojim potrebama i interesima neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika u organima lokalne samouprave, zbog čega je od posebnog značaja da predsjednik opštine svoj legitimitet crpi iz izborne volje građana. Na taj način ostvaruje se demokratsko načelo neposrednog i legitimnog vršenja vlasti, kao jedan od osnovnih principa lokalne samouprave.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Član 99 – "Za glavnog administratora može biti imenovano lice koje ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja iz oblasti pravnih nauka, položen stručni ispit za rad u državnim organima i najmanje deset godina radnog iskustva".

S obzirom da su promijenjeni uslovi za izbor lica koje može obavljati funkciju glavnog administratora nije nigdje navedeno kako će se ova izmjena odraziti na već postavljene glavne administratore kojima je mandat pet godina.

Dosadašnja praksa pokazala je da je i ranije zakonsko rešenje degradiralo funkciju glavnog administratora u odnosu na prethodni zakon, pa se ovom izmjenom uslova dodatno urušava.

Propisane nadležnosti glavnog administratora su, kao i u prethodnom zakonskom rješenju, neprecizne i nejasne, posebno u dijelu " davanja stručnih uputstava i instrukcija ...".

Predlog se djelimično prihvata, pri čemu će sva pitanja koja se odnose na službenički sistem biti uređena Zakonom o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 5: Član 102 i član 104 Nacrta "Starješina organa, odnosno posebne službe može imati pomoćnika, u skladu sa zakonom."

Važećim zakonom u članu 83 "Starješina organa , odnosno službe može imati pomoćnika". Nacrtom se dakle ukida mogućnost da Glavni administrator može imati pomoćnika, a po važećem zakonu i po predloženom Nacrtu sam rukovodi Službom. Ovakvo rješenje je neodrživo iz više razloga, jer se radi o izuzetno važnoj Službi Opštine, evidentan je značajan porast žalbi u izvještajnim periodima, uzmete samo od kada se dostavlja Izvještaj o postupanjima u upravnim stvarima, u pojedinim opštinama i do 150% priliv predmeta u odnosu npr. na 2018.godinu. U 2024. godini nas očekuju i žalbe na rješenja o utvrđenom porezu na promet nepokretnosti. Zakonom o porezu na promet nepokretnosti ("Službeni list CG", br. 36/2013, 3/2023 i 28/2023) poslovi utvrđivanja, naplate i kontrole poreza na promet nepokretnosti od ove godine u nadležnosti Sekretarijata za finansije, a za odlučivanje po žalbama nadležnost je Glavnog administratora.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 6: Član 246 – član 250 Mjesne samouprave- predlažemo da Zakonom o lokalnoj samoupravi bude precizno uređen izbor i rad organa mjesne samopurave, kako bi se obezbijedilo efikasnije vršenje poslova u mjesnim samoupravama. Takođe, definisati i ko vrši nadzor nad radom Mjesnih samouprava u pogledu zakonitosti njihovih akata.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 7: Sagledavajući organizaciju organa lokalne uprave u prethodnih 15 i više godina uočavaju se učestale izmjene u broju organa i raspodjeli njihovih nadležnosti. U različitim periodima broj organa se značajno mijenjao (nekad se povećavao, nekad smanjivao), iako se radi o istovjetnim obavezama i poslovima lokalne uprave.

Stalne izmjene, ukidanje, spajanje, razdvajanje i formiranje novih organa može negativno uticati na kontinuitet, a time i na kvalitet poslova iz djelokruga rada lokalne uprave.

Upoređujući i organizaciju drugih jedinica lokalnih samouprava može se konstatovati da svaka opština različito definiše organizaciju i djelokrug rada svojih organa, što često stvara probleme u ostvarivanju saradnje i komunikacije sa državnim organima, prevashodno sa nadležnim ministarstvima.

Imajući u vidu da su poslovi i obaveze i nadležnosti lokalne samouprave utvrđene materijalnim propisima, iste za sve opštine (uređivanje građevinskog zemljišta, izgradnja objekata, komunalno opremanje zemljišta, obezbjeđivanje komunalnih djelatnosti, uređuje i obezbjeđuje uslove za razvoj preduzetništva; stara se o lokalnim dobrima od opšteg interesa i druge djelatnosti), smatramo cjelishodnim da se zakonom načelno odrede grupe poslova po srodnosti i sličnosti, koje će poslužiti kao okvir jedinicama lokalne samouprave za utvrđivanje organizacije rada i broj organa, uvažavajući pri tom svoje teritorijalne specifičnosti.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Lokalne vlasti imaju diskreciono pravo da utvrde svoje unutrašnje administrativne strukture ili organizaciju. Ovlašćenje da sami organizuju sopstvene poslove shodno tome predstavlja dio autonomije koju uživaju jedinice lokalne samouprave. Ovo diskreciono pravo, kao i ostali elementi lokalne autonomije, nije apsolutno, već mora da poštuje opšti zakonski okvir za organizaciju organa. Kriterijume za organizaciju i sistematizaciju utvrđuje predsjednik opštine, ako nijesu propisani posebnim zakonom.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Zbog čega nisu u nacrtu definisane prelazne i završne odredbe? Veoma je bitno kako će riješiti u prelaznim odredbama pojedina pitanja i kako će prelazne i završne odredbe ovog zakona uticati na postojeće lokalne samouprave i njihove statute, te osigurati da postoji jasna procedura za implementaciju novih odredbi zakona, da li će biti obuhvaćeno sve što treba da se uskladi ili izmijeni, a biće, mnogo toga, očigledno.

Predlog se prihvata.

7. UNDP Marija Blagojević

Primjedba/predlog/sugestija 1: U članu 4 Nacrta zakona nakon riječi „međusobna saradnja države i opština“ tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: „uz poštovanje rodne ravnopravnosti.“

Korigovani član 4 sa ovom dopunom glasi: "Lokalna samouprava ostvaruje se na načelima demokratije, decentralizacije, depolitizacije, autonomnosti, zakonitosti, profesionalnosti, efikasnosti rada organa lokalne samouprave i međusobne saradnje države i opštine, **uz poštovanje rodne ravnopravnosti.**"

Obrazloženje predloga broj 1: Uvođenje rodne ravnopravnosti kao načela u ostvarivanju lokalne samouprave ključno je za promovisanje jednakosti i socijalne pravde. Ustav Crne Gore u članu 8 garantuje zabranu diskriminacije i obavezuje na poštovanje rodne ravnopravnosti. Dodatno, međunarodni dokumenti poput Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama (CEDAW) i Pekinške platforme za akciju zahtijevaju integraciju rodne perspektive u sve oblasti društvenog života. Uključivanjem rodne ravnopravnosti u osnovna načela lokalne samouprave, osiguravamo da se interesi i potrebe muškaraca i žena uzimaju u obzir pri donošenju odluka, što doprinosi pravednijem i efikasnijem upravljanju.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 2: U članu 5 na kraju stava 1 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: „uključujući promociju rodne ravnopravnosti i podršku manje zastupljenom polu.“

Korigovani tekst člana 5 glasi: “U jedinici lokalne samouprave se vrše poslovi od neposrednog i zajedničkog interesa za lokalno stanovništvo, **uključujući promociju rodne ravnopravnosti i podršku manje zastupljenom polu.**”

Jedinica lokalne samouprave vrši poslove propisane ovim i posebnim zakonom. Jedinica lokalne samouprave vrši i poslove koji su joj prenijeti zakonom ili povjereni propisom Vlade. Jedinice lokalne samouprave slobodne su da vrše poslove koje nijesu dodeljeni drugim nivoima vlasti.”

Obrazloženje predloga broj 2: Isto kao za prethodni predlog.
Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 3: U članu 8 Nacrta zakona poslije riječi „pravnih lica i drugih subjekata,“ dodaju se riječi „uz poštovanje načela rodne ravnopravnosti,“. **Korigovani član 8 sa ovom dopunom glasi:** U vršenju svojih poslova jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje jednaku zaštitu prava i na zakonu zasnovanih pravnih interesa lokalnog stanovništva, pravnih lica i drugih subjekata, **uz poštovanje načela rodne ravnopravnosti,** u skladu sa zakonom."

Obrazloženje predloga broj 3: Isto kao za prethodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Posle člana 13 dodaje se novi član koji glasi:"Jedinica lokalne samouprave je dužna da promoviše rodnu ravnopravnost kroz sve svoje politike, programe i prakse, uključujući osiguravanje rodne ravnoteže u zapošljavanju i odlučivanju."

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 5: U članu 37 u stavu 1 poslije riječi "statutom jedinice lokalne samouprave " tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi „s posebnim naglaskom na promociju rodne ravnopravnosti.“

Korigovani član 37 nakon ove dopune glasi: "Sopstveni poslovi jedinice lokalne samouprave utvrđuju se zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave, **s posebnim naglaskom na promociju rodne ravnopravnosti.**

Vršenje sopstvenih poslova jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje u skladu sa svojim mogućnostima, interesima i potrebama lokalnog stanovništva. Način i uslovi vršenja sopstvenih poslova bliže uređuje jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.”

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Obrazloženje predloga broj 5: Isto kao za prethodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 6: U članu 38 poslije riječi „lokalno stanovništvo,“ dodaju se riječi „uključujući aktivnosti koje promovišu rodnu ravnopravnost“.

Korigovani član 38 nakon ove dopune glasi:„Jedinica lokalne samouprave može vršiti i druge poslove koji su od interesa za lokalno stanovništvo, **uključujući aktivnosti koje promovišu rodnu ravnopravnost** koji nijesu u nadležnosti državnih organa ili drugih organa i organizacija.”

Obrazloženje predloga broj 6: Isto kao za prethodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 7: U članu 39 stavu 1 tačka 1 tačka i zarez se zamjenjuju zarezom i dodaju se riječi „uz uključivanje rodne perspektive;“, u tački 2 istog stava tačka i zarez se zamjenjuju zarezom i dodaju se riječi: „s posebnim naglaskom na rodnu ravnopravnost;“, u tački 3 tačka i zarez se zamjenjuju zarezom i dodaju se riječi „koji uključuje analizu uticaja na rodnu ravnopravnost;“,

Korigovani član 39 sa ovim dopunama glasi:

“Jedinica lokalne samouprave u skladu sa zakonom donosi i usvaja:

- 1.) strateški plan razvoja jedinice lokalne samouprave, **uz uključivanje rodne perspektive**;
- 2.) budžet i završni račun budžeta, **koji uključuje analizu uticaja na rodnu ravnopravnost**;
- 3) planove i programe razvoja za pojedine oblasti, **sa posebnim naglaskom na rodnu ravnopravnost**;
- 4.) urbanističke projekte;
- 5.) izvještaje, informacije i druge analitičke dokumente;
- 6.) druge akte, u skladu sa svojim nadležnostima.”

Obrazloženje predloga broj 7: Predložene izmjene člana 39 uvode rodnu perspektivu u strateško planiranje, budžetiranje, i izradu planova i programa na nivou opštine. Ove izmjene su u skladu sa međunarodnim dokumentima i obavezama Crne Gore, kao što su Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama (CEDAW), Pekinška platforma za akciju i Ciljevi održivog razvoja (SDGs), posebno Cilj 5 koji se odnosi na postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje svih žena i djevojaka.

Razlozi za predlaganje:

1. **Integracija rodne perspektive u strateški plan razvoja opštine:** Uključivanje rodne perspektive osigurava da strateški planovi uzimaju u obzir specifične potrebe i izazove s kojima se suočavaju žene i muškarci. Time se doprinosi ravnopravnijem društvu i efikasnijem korištenju resursa.
2. **Naglasak na rodnu ravnopravnost u planovima i programima:** Planovi i programi koji posebno adresiraju rodnu ravnopravnost doprinose smanjenju rodnih nejednakosti i promovišu uključivanje žena u sve sfere društvenog i ekonomskog života.
3. **Analiza uticaja na rodnu ravnopravnost u budžetu i završnom računu:** Analiza rodnog uticaja omogućava procjenu kako budžetske odluke utiču na žene i muškarce, te osigurava da budžetiranje bude pravedno i inkluzivno. Ovakav pristup vodi ka transparentnijem i odgovornijem upravljanju javnim sredstvima.

Ovi predlozi su neophodni kako bi se osiguralo da opštinski propisi i planovi budu inkluzivni i da poštuju principe rodne ravnopravnosti, što je ključno za održivi razvoj i socijalnu pravdu. Uvođenjem ovih promjena Crna Gora pokazuje posvećenost ispunjavanju svojih ustavnih i međunarodnih obaveza u oblasti rodne ravnopravnosti.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Predlažemo korekciju člana 40 sa dopunama koje su dodate i boldovane na tekstu člana 40 predloženog u Nacrtu, ovu sugestiju dostavljamo u ovom obliku radi bolje preglednosti predloženih izmjena.

Član 40

Jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom i drugim propisom:

- 1) uređuje i obezbjeđuje obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti, održavanje komunalne infrastrukture i komunalnog reda;
- 2) uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva;
- 3) uređuje i obezbjeđuje prevoz putnika u gradskom i prigradskom linijskom saobraćaju i autotaksi prevoz;
- 4) reguliše saobraćaj na svom području, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima;
- 5) uređuje građevinsko zemljište;
- 6) uređuje i obezbjeđuje uslove za razvoj preduzetništva;
- 7) stara se o lokalnim dobrima od opšteg interesa;
- 8) obezbjeđuje uslove i stara se o zaštiti životne sredine i pojedinih njenih djelova (kvalitet vazduha, zaštita od buke, upravljanje otpadom i dr.);
- 9) uređuje i obezbjeđuje uslove za upravljanje vodama, vodnim zemljištem i vodnim objektima od lokalnog značaja, stara se o njihovoj zaštiti i korišćenju, izdaje vodna akta i vodi propisane evidencije, utvrđuje erozivna područja, protiverozivne mjere i sprovodi zaštitu od erozija i bujica, organizuje i obezbjeđuje obavljanje drugih poslova iz oblasti upravljanja, korišćenja i zaštite voda i vodosnabdijevanja;
- 10) uređuje odnose u oblasti stanovanja i stara se o obezbjeđenju uslova za održavanje stambenih zgrada;
- 11) uređuje, obezbjeđuje i stvara uslove za razvoj kulture i zaštitu kulturnih dobara;
- 12) uređuje, organizuje i stvara uslove i stara se o razvoju turizma, kao i razvoju djelatnosti kojima se unapređuje razvoj turizma;
- 13) stvara uslove za razvoj i unapređenje sporta djece, omladine i građana, kao i razvijanje međuopštinske sportske saradnje;
- 14) stvara uslove za korišćenje poljoprivrednog zemljišta i stara se o njegovoj zaštiti;
- 15) u skladu sa mogućnostima, učestvuje u obezbjeđivanju uslova i unapređenju djelatnosti: zdravstvene zaštite, obrazovanja, socijalne i dječje zaštite, zapošljavanja i drugih oblasti od interesa za lokalno stanovništvo i vrši prava i dužnosti osnivača ustanova koje osniva u ovim djelatnostima, u skladu sa zakonom;
- 16) u skladu sa mogućnostima, uređuje i obezbjeđuje rješavanje stambenih potreba lica u stanju socijalne potrebe i lica sa invaliditetom i pomaže rad humanitarnih i nevladinih organizacija iz ovih oblasti;
- 17) uređuje i obezbjeđuje uslove za informisanje lokalnog stanovništva;
- 18) uređuje i obezbjeđuje uslove za razvoj bibliotečke i drugih djelatnosti od interesa za lokalno stanovništvo;
- 19) rješava o pravima iz oblasti boračko-invalidske zaštite i vodi evidenciju o korisnicima prava;
- 20) uređuje i obezbjeđuje uslove za zaštitu i spašavanje stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine na području opštine od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoških nesreća i drugih nesreća;
- 21) organizuje i sprovodi mjere zaštite stanovništva od zaraznih bolesti;
- 22) stvara uslove za razvoj poljoprivredne proizvodnje (voćarstvo, povrtarstvo, maslinarstvo i dr.) i obavlja druge poslove iz ove oblasti;
- 23) obezbjeđuje uslove za zaštitu potrošača;
- 24) uređuje način i uslove držanja kućnih ljubimaca, način postupanja sa napuštenim i izgubljenim životinjama, obezbjeđuje uslove za njihovo zbrinjavanje i sprovodi mjere kontrole njihovog razmnožavanja;
- 25) utvrđuje radno vrijeme u određenim djelatnostima i određuje područja u kojima se može obavljati određena djelatnost;
- 26) uređuje i obezbjeđuje uslove za održavanje javnih sajmova lokalnog značaja;
- 27) uređuje način organizovanja javnih radova od lokalnog značaja;
- 28) propisuje prekršaje za povrede opštinskih propisa.

Korigovani član 40 glasi:

Jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom i drugim propisom:

1. uređuje i obezbjeđuje obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti, održavanje komunalne infrastrukture i komunalnog reda, **uzimajući u obzir potrebe oba pola;**
2. uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva, **uzimajući u obzir rodnu perspektivu;**
3. uređuje i obezbjeđuje prevoz putnika u gradskom i prigradskom linijskom saobraćaju, autotaksi prevoz i prevoz za sopstvene potrebe, **uz osiguranje jednakog pristupa za oba pola;**
4. reguliše saobraćaj na svom području u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbjednost; saobraćaja na putevima, **uzimajući u obzir bezbjednost i potrebe oba pola;**
5. uređuje građevinsko zemljište, **uzimajući u obzir rodnu perspektivu;**
6. uređuje i obezbjeđuje uslove za razvoj preduzetništva;
7. **uređuje i obezbjeđuje uslove za podršku i razvoj ženskog preduzetništva;**
8. stara se o lokalnim dobrima od opšteg interesa;
9. obezbjeđuje uslove i stara se o zaštiti životne sredine i pojedinih njenih djelova (kvalitet vazduha, zaštita od buke, upravljanje otpadom i dr.);
10. uređuje i obezbjeđuje uslove za upravljanje vodama, vodnim zemljištem i vodnim objektima od lokalnog značaja, stara se o njihovoj zaštiti i korišćenju, izdaje vodna akta i vodi propisane evidencije; utvrđuje erozivna područja, protiverozivne mjere i sprovodi zaštitu od erozija i bujica; organizuje i obezbjeđuje obavljanje drugih poslova iz oblasti upravljanja, korišćenja i zaštite voda i vodosnabdijevanja;
11. uređuje odnose u oblasti stanovanja i stara se o obezbjeđenju uslova za održavanje stambenih zgrada, **uzimajući u obzir potrebe oba pola;**
12. uređuje, obezbjeđuje i stvara uslove za razvoj kulture i zaštitu kulturnih dobara, **uz posebnu pažnju na ravnopravnu zastupljenost i promociju kulturnih sadržaja oba pola;**
13. uređuje, organizuje i stvara uslove i stara se o razvoju turizma, kao i razvoju djelatnosti kojima se unaprjeđuje razvoj turizma;
14. stvara uslove za razvoj i unaprjeđenje sporta djece, omladine i građana, kao i razvijanje međuopštinske sportske saradnje, **s posebnim naglaskom na rodnu ravnopravnost;**
15. stvara uslove za korišćenje poljoprivrednog zemljišta i stara se o njegovoj zaštiti;
16. u skladu sa mogućnostima, učestvuje u obezbjeđivanju uslova i unaprjeđenju djelatnosti: zdravstvene zaštite, obrazovanja, socijalne i dječije zaštite, zapošljavanja i drugih oblasti od interesa za lokalno stanovništvo i vrši prava i dužnosti osnivača ustanova koje osniva u ovim djelatnostima, u skladu sa zakonom, **uz poseban naglasak na rodnu ravnopravnost;**
17. u skladu sa mogućnostima, uređuje i obezbjeđuje rješavanje stambenih potreba lica u stanju socijalne potrebe i lica sa posebnim potrebama i pomaže rad humanitarnih i nevladinih organizacija iz ovih oblasti;
18. uređuje i obezbjeđuje uslove za informisanje lokalnog stanovništva, **uzimajući u obzir rodnu perspektivu;**
19. uređuje i obezbjeđuje uslove za razvoj bibliotečke i drugih djelatnosti od interesa za lokalno stanovništvo;
20. rješava o pravima iz oblasti boračko-invalidske zaštite i vodi evidenciju o korisnicima prava;
21. uređuje i obezbjeđuje uslove za zaštitu i spašavanje lokalnog stanovništva od elementarnih nepogoda, požara, eksplozija, havarija i drugih akcidentnih i vanrednih događaja;
22. organizuje i sprovodi mjere zaštite stanovništva od zaraznih bolesti;
23. stvara uslove za razvoj poljoprivredne proizvodnje (voćarstvo, povrtlarstvo, maslinarstvo i dr.) i obavlja druge poslove iz ove oblasti;
24. obezbjeđuje uslove za zaštitu potrošača;
25. uređuje način i uslove držanja kućnih ljubimaca, način postupanja sa napuštenim i izgubljenim životinjama, obezbjeđuje uslove za njihovo zbrinjavanje i sprovodi mjere kontrole njihovog razmnožavanja;

26. utvrđuje radno vrijeme u određenim djelatnostima i određuje područja u kojima se može obavljati određena djelatnost;
27. uređuje i obezbjeđuje uslove za održavanje javnih sajмова lokalnog značaja;
28. uređuje način organizovanja javnih radova od lokalnog značaja;
29. propisuje prekršaje za povrede opštinskih propisa.

Obrazloženje predloga broj 8: Ove izmjene su predložene kako bi se unaprijedila rodna ravnopravnost u lokalnoj samoupravi Crne Gore. Njihova svrha je osiguranje jednakih mogućnosti za sve građane, bez obzira na pol, u skladu sa međunarodnim standardima i obavezama koje je Crna Gora preuzela. Uvođenje rodno balansirane terminologije, kvota za manje zastupljeni pol, i posebne podrške ženskom preduzetništvu su ključni koraci ka ostvarivanju ovih ciljeva.

Međunarodni standardi i propisi

1. **Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW)**
  - Crna Gora je potpisnica CEDAW-a, koji obavezuje države članice da eliminišu diskriminaciju žena u svim oblastima, uključujući politički i javni život, te da osiguraju jednake mogućnosti za žene i muškarce.
  - **Relevantnost:** Amandmani osiguravaju da žene imaju jednak pristup i učešće u lokalnoj samoupravi i procesima donošenja odluka.
2. **Pekinška platforma za akciju**
  - Ovaj međunarodni dokument, usvojen na Četvrtoj svetskoj konferenciji o ženama 1995. godine, postavlja ciljeve za unapređenje prava žena, uključujući rodnu ravnopravnost u politici i donošenju odluka.
  - **Relevantnost:** Amandmani promovišu rodnu ravnopravnost kroz kvote za manje zastupljeni pol i podršku ženskom preduzetništvu, što je u skladu sa Pekinškom platformom.
3. **Agenda 2030 za održivi razvoj (UN)**
  - Cilj 5. Agende 2030 je postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje svih žena i djevojčica. Podcilj 5.5 posebno naglašava potrebu za punim i efikasnim učešćem žena i jednakim prilikama za liderstvo na svim nivoima odlučivanja.
4. **Evropska povelja o rodnoj ravnopravnosti na lokalnom nivou**
  - Ova povelja obavezuje lokalne i regionalne vlasti koje je potpišu da se posvete promociji rodne ravnopravnosti na svom području.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Predlažemo korekciju člana 42 sa dopunama koje su dodate i boldovane na tekstu člana 42 predloženog u Nacrtu, ovu sugestiju dostavljamo u ovom obliku radi bolje preglednosti predloženih izmjena.

Član 42 Nacrta

U okviru sopstvenih poslova, jedinica lokalne samouprave:

- 1.) raspolaže, upravlja i štiti svoju imovinu i vrši pojedina svojinska ovlašćenja na državnoj imovini, u skladu sa zakonom;
  - 2.) uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode u skladu sa zakonom;
  - 3.) vrši poslove naplate i kontrole sopstvenih prihoda;
  - 4.) rješava o pravima, obavezama i pravnim interesima fizičkih lica, pravnih lica i drugih stranaka u upravnim i drugim stvarima;
  - 5.) utvrđuje javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti za realizaciju projekata od lokalnog značaja, u skladu sa zakonom;
  - 6.) obezbjeđuje sprovođenje aktivnosti koje imaju za cilj poboljšanje energetske efikasnosti u objektima i sistemima koji koriste energiju (zgrade, sistemi javnog saobraćaja, javne rasvjete, vodosnabdijevanja, upravljanja otpadom i dr.), a koje za obavljanje djelatnosti koriste organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave i javne službe;
  - 7.) vodi investicione aktivnosti sa ciljem obezbjeđenja razvoja jedinice lokalne samouprave;
  - 8.) vodi evidencije, u skladu sa zakonom;
  - 9.) vrši poslove inspekcijskog nadzora i poslove obezbjeđenja komunalnog reda, u skladu sa zakonom;
  - 10.) organizuje i obavlja poslove pružanja pravne pomoći građanima u skladu sa zakonom;
  - 11.) ustanovljava javna priznanja i nagrade;
- 12.) vrši i druge poslove u skladu sa potrebama i interesima lokalnog stanovništva.

Korigovani član 42 sa unijetim dopunama koje su boldovane glasi:

U okviru sopstvenih poslova, jedinica lokalne samouprave:

- 1.) raspolaže, upravlja i štiti svoju imovinu i vrši pojedina svojinska ovlašćenja na državnoj imovini, u skladu sa zakonom;
- 2.) uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode u skladu sa zakonom, **uzimajući u obzir rodnu perspektivu;**
- 3.) vrši poslove naplate i kontrole sopstvenih prihoda;
- 4.) rješava o pravima, obavezama i pravnim interesima fizičkih lica, pravnih lica i drugih stranaka u upravnim i drugim stvarima;
- 5.) utvrđuje javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti za realizaciju projekata od lokalnog značaja, u skladu sa zakonom;
- 6.) obezbjeđuje sprovođenje aktivnosti koje imaju za cilj poboljšanje energetske efikasnosti u objektima i sistemima koji koriste energiju (zgrade, sistemi javnog saobraćaja, javne rasvjete, vodosnabdijevanja, upravljanja otpadom i dr.), a koje za obavljanje djelatnosti koriste organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave i javne službe;
- 7.) vodi investicione aktivnosti sa ciljem obezbjeđenja razvoja jedinice lokalne samouprave;
- 8.) vodi evidencije, **uključujući i podatke razvrstane po polu u skladu sa zakonom;**
- 9.) vrši poslove inspekcijskog nadzora i poslove obezbjeđenja komunalnog reda, u skladu sa zakonom;
- 10.) organizuje i obavlja poslove pružanja pravne pomoći građanima u skladu sa zakonom;
- 11.) ustanovljava javna priznanja i nagrade;

12.) vrši i druge poslove u skladu sa potrebama i interesima lokalnog stanovništva, **uključujući poslova koji promovišu rodnu ravnopravnost.**”

Obrazloženje predloga broj 9: Isto kao za predhodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 10: U članu 52 stav 1 poslije tačke 23 dodaje se nova tačka 23a koja glasi:

„23a) utvrđuje mehanizme za postizanje rodne ravnoteže u svim svojim radnim i savjetodavnim tijelima kako bi osigurala ravnopravnu zastupljenost žena i muškaraca;“, a poslije tačke 30) dodaje se tačka 31) koja glasi:

30) osigurava uključivanje rodne perspektive u sve odluke, propise i programe iz nadležnosti opštine, s ciljem postizanja rodne ravnopravnosti i eliminacije rodne diskriminacije; Postojeća tačka 30) postaje tačka 31).

Skupština opštine:

- 1.) donosi statut opštine;
- 2.) donosi poslovnik o svom radu;
- 3.) donosi propise i druge opšte akte;
- 4.) donosi strateški plan razvoja opštine;
- 5.) donosi planove i programe razvoja za pojedine oblasti;
- 6.) donosi urbanističke projekte i druge planske dokumente propisane ovim i posebnim zakonom;
- 7.) donosi program uređenja prostora, odnosno plan komunalnog opremanja;
- 8.) donosi budžet i završni račun budžeta;
- 9.) uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode;
- 10.) raspolaže nepokretnom imovinom, osim u slučajevima otuđenja imovinskih prava na nepokretnostima neposrednom pogodbom, utvrđenim zakonom kojim se uređuje državna imovina;
- 11.) vrši kontrolu rada nad izvršnim organom opštine;
- 12.) utvrđuje uslove za osnivanje mjesnih zajednica i daje saglasnost na odluke o osnivanju;
- 13.) raspisuje referendum za teritoriju opštine ili za dio teritorije;
- 14.) odlučuje o građanskoj inicijativi;
- 15.) odlučuje o raspisivanju samodoprinosu za teritoriju opštine;
- 16.) osniva javne službe;
- 17.) odlučuje o zaduživanju i davanju garancija, u skladu sa zakonom;
- 18.) vrši potvrđivanje mandata i odlučuje o pravima odbornika;
- 19.) donosi odluku o skraćenju mandata skupštine;
- 20.) bira i razrješava predsjednika skupštine, predsjednika opštine i potpredsjednika skupštine;
- 21.) daje saglasnost na odluku o imenovanju i razrješenju potpredsjednika opštine;
- 22.) imenuje i razrješava sekretara skupštine, na predlog predsjednika skupštine;
- 23.) imenuje članove radnih tijela skupštine;

- 23a) utvrđuje mehanizme za postizanje rodne ravnoteže u svim svojim radnim i savjetodavnim tijelima kako bi osigurala ravnopravnu zastupljenost žena i muškaraca;
- 24.) imenuje i razrješava članove organa upravljanja javnih službi;
- 25.) daje saglasnost na odluku o izboru i razrješenu organa rukovođenja u javnim službama čiji je osnivač opština, u skladu sa statutom javne službe;
- 26.) razmatra i usvaja izvještaj o radu predsjednika opštine i radu organa i službe lokalne uprave i javnih službi;
- 27.) razmatra i usvaja godišnji izvještaj o postupanju u upravnim stvarima;
- 28.) daje saglasnost na program rada javnih službi čije osnivač opština;
- 29.) razmatra i usvaja kvartalni izvještaj o radu javnih službi čiji je osnivač opština;
- 30.) donosi etički kodeks;
- 31) osigurava uključivanje rodne perspektive u sve odluke, propise i programe iz nadležnosti opštine, s ciljem postizanja rodne ravnopravnosti i eliminacije rodne diskriminacije;
- 32.) donosi odluku o zaradama lokalnih funkcionera i lica koja imenuje Skupština;
- 33.) donosi odluku o zaradama lokalnih službenika i namještenika;
- 34.) vrši i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.
- Skupština može imati stručnu službu.

Obrazloženje predloga broj 10: Isto kao za predhodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 11: U članu 59 na kraju stava 4 poslije riječi „od značaja za njihov rad“ tačka se zamjenjuje zarezom i poslije zareza se dodaju riječi: „kao i mehanizmi za obezbeđivanje rodne ravnoteže u članstvu tih tijela i srazmjerne rodne zastupljenosti na mjestima predsjednika radnih tijela.“

Korigovani član 59 glasi:

Radi efikasnog i racionalnog vršenja poslova iz nadležnosti skupštine, obrazuju se odbori i savjeti, kao stalna radna tijela, a mogu se obrazovati i komisije kao povremena radna tijela. Za članove odbora skupština imenuje odbornike skupštine.

Za članove savjeta i komisija skupština, pored odbornika, imenuje i druga lica.

Odlukom o obrazovanju radnih tijela iz stava 1 ovog člana uređuje se djelokrug i način rada i odlučivanja radnih tijela i druga pitanja od značaja za njihov rad, kao i mehanizmi za obezbeđivanje rodne ravnoteže u članstvu tih tijela i srazmjerne rodne zastupljenosti na mjestima predsjednika radnih tijela.

Obrazloženje predloga broj 11: Razlozi za izmjenu i dopunu člana 59

1. **Promovisanje rodne ravnoteže:** Dodavanjem mehanizama za obezbeđivanje rodne ravnoteže u članstvu radnih tijela i srazmjerne rodne zastupljenosti na mjestima predsjednika radnih tijela, opština aktivno radi na postizanju jednakih mogućnosti za sve građane bez obzira na pol. Ovo je u skladu sa savremenim principima ravnopravnosti i jednakosti.

2. **Povećanje efikasnosti i inkluzivnosti:** Različite perspektive i iskustva muškaraca i žena doprinose boljem odlučivanju i većoj efikasnosti rada radnih tijela. Ove izmjene omogućavaju inkluzivniji pristup koji može rezultirati boljim i pravednijim rješenjima za sve članove zajednice.
3. **Usaglašavanje sa zakonskim okvirima i međunarodnim standardima:** Uvođenjem ovih mehanizama, opština se usklađuje sa najboljim praksama i preporukama međunarodnih standarda u oblasti ljudskih prava i rodne ravnopravnosti.
4. **Podrška održivom razvoju:** Rodna ravnoteža je ključna komponenta održivog razvoja. Osiguranje srazmjerne zastupljenosti žena i muškaraca u radnim tijelima doprinosi sveobuhvatnijem i održivijem razvoju zajednice.

Primjedba/predlog/sugestija 12: U članu 61 stav 1 poslije riječi „odluke, rješenja, zaključke, povelje, preporuke i druge akte.“ dodaju se riječi „Prilikom donošenja svakog akta obavezno se sprovodi rodna analiza kako bi se osiguralo da akti budu u skladu sa principima rodne ravnopravnosti.“

U stavu 2 istog člana poslije riječi „način ostvarivanja lokalne samouprave.“ dodaju se riječi „Statut mora sadržati posebne odredbe koje osiguravaju rodnu ravnopravnost u svim aspektima organizacije, rada i ostvarivanja lokalne samouprave“

U stavu 4 istog člana poslije riječi „u skladu sa zakonom i statutom opštine.“ dodaju se riječi „Prilikom donošenja odluka, neophodno je sprovesti rodnu analizu kako bi se identifikovale i smanjile potencijalne rodne nejednakosti.“

U stavu 5 istog člana poslije riječi „i drugim propisom.“ dodaju se riječi „Rodna analiza je obavezna prilikom donošenja rješenja kako bi se osiguralo da nema rodne diskriminacije.“

U stavu 6 istog člana poslije riječi „iz sopstvene nadležnosti.“ dodaju se riječi: „Svi akti moraju biti prethodno podvrgnuti rodnoj analizi kako bi se osiguralo da su u skladu sa principima rodne ravnopravnosti.“

Korigovani član 61 glasi:

“U vršenju poslova iz okvira svoje nadležnosti skupština donosi statut opštine, poslovnik o svom radu, odluke, rješenja, zaključke, povelje, preporuke i druge akte. **Prilikom donošenja svakog akta obavezno se sprovodi rodna analiza kako bi se osiguralo da akti budu u skladu sa principima rodne ravnopravnosti.**

Statutom opštine se uređuje organizacija, rad i način ostvarivanja lokalne samouprave. **Statut mora sadržati posebne odredbe koje osiguravaju rodnu ravnopravnost u svim aspektima organizacije, rada i ostvarivanja lokalne samouprave.**

Poslovníkom Skupštine se uređuje organizacija i način rada Skupštine opštine, postupak za donošenja akata, prava i dužnosti odbornika odnos Skupštine i izvršnog organa, odnos Skupštine opštine i državnih organa i organa državne uprave i druga pitanja od značaja za rad i ostvarivanje funkcije Skupštine opštine.

Odlukom se uređuju prava i obaveze građana, osnivaju javne službe i odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa zakonom i statutom opštine. **Prilikom donošenja odluka, neophodno je sprovesti rodnu analizu kako bi se identifikovale i smanjile potencijalne rodne nejednakosti.**

Rješenjem se odlučuje o pojedinačnim pitanjima, u skladu sa zakonom i drugim propisom. **Rodna analiza je obavezna prilikom donošenja rješenja kako bi se osiguralo da nema rodne diskriminacije.**

Skupština donosi zaključke o pojedinim pitanjima od značaja za utvrđivanje i vođenje politike iz sopstvene nadležnosti. **Svi akti moraju biti prethodno podvrgnuti rodnoj analizi kako bi se osiguralo da su u skladu sa principima rodne ravnopravnosti.**

Poveljom i preporukom skupština izražava svoj stav u odnosu na pojedina systemska pitanja iz sopstvene nadležnosti, kao i u odnosu na rad organa lokalne uprave i javnih službi.

Obrazloženje predloga broj 12: Razlozi za dopunu člana 61

1. **Integracija rodne ravnopravnosti u sve akte:** Dodavanjem obaveze sprovođenja rodne analize prilikom donošenja svih akata, osigurava se da svi akti budu u skladu sa principima rodne ravnopravnosti. Ovo doprinosi sveobuhvatnoj primjeni ravnopravnosti u svim aspektima rada lokalne samouprave.
2. **Smanjenje rodne diskriminacije:** Rodna analiza kao obavezna praksa omogućava identifikaciju i eliminaciju potencijalnih rodnih nejednakosti u fazi donošenja odluka i akata. Ovo pomaže u prevenciji rodne diskriminacije i unapređuje pravednost i jednakost u opštini.
3. **Unapređenje kvaliteta odlučivanja:** Integracija rodne analize u proces donošenja odluka povećava kvalitet i zajednicom. Razmatranje rodnih aspekata omogućava donošenje efikasnost upravljanja lokalnom informisanih i inkluzivnijih odluka koje reflektuju potrebe svih građana.
4. **Usaglašavanje sa nacionalnim i međunarodnim standardima:** Ove izmjene usklađuju lokalne propise sa nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim standardima koji promovišu rodnu ravnopravnost. Ovo takođe jača reputaciju opštine kao progresivne i odgovorne zajednice.
5. **Podrška održivom društvenom razvoju:** Uvođenjem rodne analize kao obavezne prakse, opština aktivno doprinosi održivom društvenom razvoju. Rodna ravnopravnost je ključna komponenta socijalne održivosti i doprinosi boljoj integraciji i harmoniji u zajednici

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 13: U članu 61 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Statutom se takođe propisuje obaveza sprovođenja rodne analize za sve navedene oblasti u prethodnom stavu kako bi se osigurala rodna ravnopravnost u svim aspektima funkcionisanja lokalne samouprave. Ovo uključuje, ali se ne ograničava na:

- Prava i dužnosti opštine, kako bi se osiguralo da su sve aktivnosti i politike u skladu sa principima rodne ravnopravnosti.
- Poslove i način odlučivanja lokalnog stanovništva, uključujući mehanizme za uključivanje različitih rodnih perspektiva.
- Organizaciju i način rada organa, uključujući rodnu ravnopravnost u zapošljavanju, unapređenju i radu zaposlenih.
- Način vršenja nadzora nad radom organa, službi i javnih službi, uz poseban akcenat na rodnu ravnopravnost u evaluaciji i monitoringu.
- Finansiranje, kako bi se osiguralo pravedno raspoređivanje resursa koje uzima u obzir rodne potrebe i razlike.
- Ustanovljenje simbola, praznika opštine i načina njihovog obilježavanja, uz poštovanje rodne ravnopravnosti i inkluzivnosti."

Korigovani član 61 glasi:

“U vršenju poslova iz okvira svoje nadležnosti skupština donosi statut opštine, poslovnik o svom radu, odluke, rješenja, zaključke, povelje, preporuke i druge akte. **Prilikom donošenja svakog akta obavezno se sprovodi rodna analiza kako bi se osiguralo da akti budu u skladu sa principima rodne ravnopravnosti.**

Statutom opštine se uređuje organizacija, rad i način ostvarivanja lokalne samouprave. **Statut mora sadržati posebne odredbe koje osiguravaju rodnu ravnopravnost u svim aspektima organizacije, rada i ostvarivanja lokalne samouprave.**

Poslovníkom Skupštine se uređuje organizacija i način rada Skupštine opštine, postupak za donošenja akata, prava i dužnosti odbornika odnos Skupštine i izvršnog organa, odnos Skupštine opštine i državnih organa i organa državne uprave i druga pitanja od značaja za rad i ostvarivanje funkcije Skupštine opštine.

Odlukom se uređuju prava i obaveze građana, osnivaju javne službe i odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa zakonom i statutom opštine. **Prilikom donošenja odluka, neophodno je sprovesti rodnu analizu kako bi se identifikovale i smanjile potencijalne rodne nejednakosti.**

Rješenjem se odlučuje o pojedinačnim pitanjima, u skladu sa zakonom i drugim propisom. **Rodna analiza je obavezna prilikom donošenja rješenja kako bi se osiguralo da nema rodne diskriminacije.**

Skupština donosi zaključke o pojedinim pitanjima od značaja za utvrđivanje i vođenje politike iz sopstvene nadležnosti. **Svi akti moraju biti prethodno podvrgnuti rodnoj analizi kako bi se osiguralo da su u skladu sa principima rodne ravnopravnosti.**

Poveljom i preporukom skupština izražava svoj stav u odnosu na pojedina systemska pitanja iz sopstvene nadležnosti, kao i u odnosu na rad organa lokalne uprave i javnih službi.

Statutom se takođe propisuje obaveza sprovođenja rodne analize za sve navedene oblasti u prethodnom stavu kako bi se osigurala rodna ravnopravnost u svim aspektima funkcionisanja lokalne samouprave. Ovo uključuje, ali se ne ograničava na:

- **Prava i dužnosti opštine, kako bi se osiguralo da su sve aktivnosti i politike u skladu sa principima rodne ravnopravnosti.**
- **Poslove i način odlučivanja lokalnog stanovništva, uključujući mehanizme za uključivanje različitih rodnih perspektiva.**
- **Organizaciju i način rada organa, uključujući rodnu ravnopravnost u zapošljavanju, unapređenju i radu zaposlenih.**
- **Način vršenja nadzora nad radom organa, službi i javnih službi, uz poseban akcenat na rodnu ravnopravnost u evaluaciji i monitoringu.**
- **Finansiranje, kako bi se osiguralo pravedno raspoređivanje resursa koje uzima u obzir rodne potrebe i razlike.**
- **Ustanovljenje simbola, praznika opštine i načina njihovog obilježavanja, uz poštovanje rodne ravnopravnosti i inkluzivnosti.”**

Obrazloženje predloga broj 13:

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da

aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 14: U članu 67 stav 1 poslije riječi „potpredsjednika.“ dodaju se riječi „Najmanje jedan potpredsjednik mora biti iz reda manje zastupljenog pola.“

Korigovani član 67 glasi:

“Skupština može imati potpredsjednika. **Najmanje jedan potpredsjednik mora biti iz reda manje zastupljenog pola.**”

Potpredsjednika skupštine iz reda odbornika bira i razrješava skupština, na predlog predsjednika skupštine.

Mandat potpredsjednika skupštine traje koliko i mandat predsjednika skupštine.

Potpredsjednik skupštine zamjenjuje predsjednika skupštine u slučaju njegove odsutnosti i spriječenosti da obavlja svoju dužnost.

Potpredsjednik skupštine funkciju vrši volonterski.”

Obrazloženje predloga broj 14: Razlozi za dopunu člana 67 :

1. **Poboljšanje rodne ravnopravnosti na rukovodećim pozicijama:** Uvođenjem obaveze da najmanje jedan potpredsjednik bude iz reda manje zastupljenog pola, opština aktivno radi na postizanju rodne ravnoteže na rukovodećim pozicijama. Ova mjera osigurava da žene ili muškarci, kao manje zastupljen pol, imaju jednaku šansu da učestvuju u donošenju ključnih odluka.
2. **Jačanje inkluzivnosti i različitosti:** Inkluzija manje zastupljenog pola na visoke pozicije doprinosi raznolikosti perspektiva i iskustava u rukovođenju opštinom, što može dovesti do boljih i uravnoteženijih odluka.
3. **Povećanje povjerenja građana:** Transparentnost i pravičnost u imenovanjima potpredsjednika povećava povjerenje građana u lokalnu vlast. Građani će imati više povjerenja u institucije koje reflektuju različitost i rodnu ravnopravnost.
4. **Usaglašavanje sa nacionalnim i međunarodnim standardima:** Ova izmjena doprinosi usklađivanju lokalnih propisa sa nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim standardima koji promovišu rodnu ravnopravnost..
5. **Podsticanje rodne ravnopravnosti:** Obavezno uključivanje manje zastupljenog pola na poziciji potpredsjednika služi kao pozitivan primjer i može motivisati druge institucije i organizacije da slijede slične prakse.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 15: U članu 77 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„U vršenju svojih nadležnosti, predsjednik opštine je obavezan da:

- sprovodi sve aktivnosti u skladu sa principima rodne ravnopravnosti;
- osigura da se prilikom donošenja svih akata vrši rodna analiza;
- promovira rodnu ravnopravnost u okviru rada lokalne uprave i svih javnih službi;
- osigura rodno ravnopravno učešće u svim radnim tijelima;
- preduzme mere za rodno senzitivno planiranje i budžetiranje u svim fazama procesa donošenja odluka.
- obezbjedi kontinuirano sprovođenje obuka i edukacija za zaposlene u lokalnoj upravi i javnim službama o pitanjima rodne ravnopravnosti;
- osigura da svi javni servisi i programi koje pruža opština budu rodno inkluzivni;
- redovno izvještava skupštinu opštine o preduzetim mjerama i rezultatima u oblasti rodne ravnopravnosti;
- implementira mehanizme za praćenje i evaluaciju postignutih rezultata u oblasti rodne ravnopravnosti, uključujući usvajanje indikatora za mjerenje napretka, redovno prikupljanje i analiziranje podataka razvrstanih po polu, i izvještavanje javnosti o postignutim rezultatima i preduzetim mjerama.”

Korigovani član 77 glasi:

Član 77

Predsjednik opštine:

- 1) predstavlja i zastupa opštinu;
- 2) predlaže propise i druge akte koje donosi skupština;
- 3) stara se i odgovoran je za izvršavanje zakona, drugih propisa i opštih akata, akata koje donosi skupština, strateškog plana razvoja opštine i drugih razvojnih planova i programa, kao i za sprovođenje strateških dokumenata od državnog značaja i donosi akte za njihovo izvršavanje;
- 4) donosi akte kojima obezbjeđuje izvršenje budžeta opštine;
- 5) donosi kadrovski plan;
- 6) donosi godišnji plan obuka lokalnih službenika i namještenika;
- 7) jednom godišnje podnosi izvještaj Skupštini o stanju u oblasti ljudskih resursa na nivou opštine (broj zaposlenih u organima lokalne uprave i javnim službama sa analizom potreba i uzroka usljed povećanja ili smanjenja broja zaposlenih, adekvatnost kadrovske strukture po upravnim oblastima, kadrovski kapaciteti za proces evropskih integracija i upravljanja projektima i dr.);
- 8) stara se i odgovoran je za izvršavanje prenesenih i povjerenih poslova, o čemu podnosi izvještaj skupštini i Vladi;
- 9) podnosi izvještaj o stanju imovine opštine;
- 10) odlučuje o otuđenju imovinskih prava na nepokretnostima neposrednom pogodbom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna imovina;
- 11) utvrđuje organizaciju i način rada lokalne uprave, po pribavljenom mišljenju glavnog administratora;
- 12) imenuje i razrješava potpredsjednika opštine, uz saglasnost skupštine;
- 13) imenuje i razrješava glavnog administratora, starješine organa, odnosno rukovodioce posebnih i stručnih službi;
- 14) imenuje i razrješava glavnog gradskog arhitektu;
- 15) postavlja i razrješava menadžera;
- 16) podnosi skupštini godišnji izvještaj o svom radu i radu organa i službi i javnih službi, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu;
- 17) podnosi izvještaj Skupštini o realizaciji preporuka državnih organa i organa državne uprave;
- 18) podnosi izvještaj Skupštini o realizaciji preporuka Državne revizorske institucije;
- 19) podnosi godišnji izvještaj Skupštini o statusu sudskih postupaka i izvršavanju sudskih odluka;
- 20) podnosi Skupštini godišnji izvještaj o postupanju u upravnim stvarima;

- 21) usmjerava i usklađuje rad organa i službi lokalne uprave i javnih službi, radi efikasnijeg ostvarivanja njihovih funkcija i kvalitetnijeg pružanja javnih usluga, o čemu donosi odgovarajuće akte;
  - 22) daje saglasnost na akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa i službi lokalne uprave i javnih službi;
  - 23) vrši upravni nadzor nad radom organa i službi lokalne uprave i javnih službi;
  - 24) podnosi skupštini kvartalni izvještaj o radu javnih službi;
  - 25) donosi akte iz svoje nadležnosti i akte u izvršavanju prenesenih i povjerenih poslova, ako posebnim propisom nije drukčije utvrđeno;
  - 26) donosi plan integriteta;
  - 27) utvrđuje kriterijume za organizaciju i sistematizaciju organa i službi lokalne uprave;
  - 28) donosi godišnji program rada;
- 29) vrši i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i drugim aktima opštine.

U vršenju svojih nadležnosti, predsjednik opštine je obavezan da:

- sprovodi sve aktivnosti u skladu sa principima rodne ravnopravnosti;
- osigura da se prilikom donošenja svih akata vrši rodna analiza;
- promoviše rodnu ravnopravnost u okviru rada lokalne uprave i svih javnih službi;
- osigura rodno ravnopravno učešće u svim radnim tijelima;
- preduzme mjere za rodno odgovorno planiranje i budžetiranje u svim fazama procesa donošenja odluka.
- obezbijedi kontinuirano sprovođenje obuka i edukacija za zaposlene u lokalnoj upravi i javnim službama o pitanjima rodne ravnopravnosti;
- osigura da svi javni servisi i programi koje pruža opština budu rodno odgovorni;
- redovno izvještava skupštinu opštine o preduzetim mjerama i rezultatima u oblasti rodne ravnopravnosti;
- implementira mehanizme za praćenje i evaluaciju postignutih rezultata u oblasti rodne ravnopravnosti, uključujući usvajanje indikatora za mjerenje napretka, redovno prikupljanje i analiziranje podataka razvrstanih po polu, i izvještavanje javnosti o postignutim rezultatima i preduzetim mjerama.

Obrazloženje za predlog broj 15: Isto kao za predhodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 16: U članu 91 stav 1 tačka 4 poslije riječi lokalno stanovništvo tačka zarez se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: „uz poštovanje principa rodne ravnopravnosti;“.

U istom članu u stavu 1 tački 7 poslije riječi predsjednika opštine tačka zarez se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi „uključujući razvrstavanje podataka po polu;“

Korigovani član 91 glasi:

Član 91

Organi lokalne uprave:

- 1) izvršavaju zakone, druge propise i opšte akte;
- 2) pripremaju nacрте odluka, drugih propisa i planskih akata iz svoje nadležnosti u skladu sa programom rada predsjednika opštine, odnosno programom rada skupštine i vrše analizu uticaja odluka i drugih propisa (RIA) koje donose skupština i predsjednik opštine;
- 3) vrše upravni nadzor nad radom javnih službi u skladu sa odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave;
- 4) obezbjeđuju vršenje poslova od javnog interesa za lokalno stanovništvo, **uz poštovanje principa rodne ravnopravnosti**;
- 5) rješavaju u prvostepenom upravnom postupku o pravima, obavezama i pravnim interesima fizičkih lica, pravnih lica i drugih stranaka;
- 6) odlučuju po pravnim ljekovima korisnika usluga od opšteg interesa ako posebnim zakonom nije drugačije propisano;
- 7) vode evidencije i registre propisane zakonom i opštim aktima skupštine i predsjednika opštine, **uključujući razvrstavanje podataka po polu**;
- 8) daju prethodno mišljenje na akte javnih službi nad kojima vrše nadzor, a čije je usvajanje u nadležnosti skupštine i predsjednika opštine;
- 9) podnosi predsjedniku opštine programa rada i izvještaj o radu na način i u roku utvrđenim aktom predsjednika opštine;
- 10) vrše i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i drugim aktima opštine.

Priprema analize uticaja iz stava 1 tačka 2 ovog člana, vrši se u skladu sa aktom organa državne uprave nadležnog za poslove finansija i dostavlja se uz predlog odluke ili drugog akta predsjedniku opštine, odnosno skupštini.

Obrazloženje za predlog broj 16: Isto kao za predhodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 17: U članu 97 poslije riječi „u roku propisanom statutom“ tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi „uključujući izvještaj o predzetim mjerama i postignutim rezultatima u oblasti rodne ravnopravnosti.“

Korigovani član 97 glasi:

Organi i službe lokalne uprave iz člana 89 ovog zakona podnose predsjedniku opštine najmanje jednom godišnje izvještaj o svom radu, u roku propisanom statutom, **uključujući izvještaj o preduzetim merama i postignutim rezultatima u oblasti rodne ravnopravnosti.**"

Obrazloženje za predlog broj 17: Razlozi za dopunu člana 97 :

1. **Osiguranje kontinuiranog praćenja rodne ravnopravnosti:** Uvođenjem obaveze za organe i službe da podnose izvještaj o preduzetim mjerama i postignutim rezultatima u oblasti rodne ravnopravnosti, stvara se sistematski pristup praćenju i

ocjenjivanju napretka u ovoj oblasti. To omogućava predsjedniku opštine da ima jasnu sliku o postignućima u promovisanju rodne ravnopravnosti.

2. **Transparentnost i odgovornost:** Redovno izvještavanje o rodnoj ravnopravnosti povećava transparentnost rada organa i službi, te ih čini odgovornijima za sprovođenje politika rodne ravnopravnosti. Na taj način, svi uključeni subjekti moraju kontinuirano raditi na unapređenju rodne ravnopravnosti, znajući da će njihovi rezultati biti javno dostupni i evaluirani.
3. **Poboljšanje politika i mjera:** Sa redovnim izvještajima, predsjednik opštine može efikasnije identifikovati oblasti koje zahtijevaju dodatne napore ili izmjene u politikama. To omogućava prilagođavanje strategija i mjera za postizanje bolje rodne ravnopravnosti, te korišćenje najboljih praksi iz različitih organa i službi.
4. **Podsticanje kulture rodne ravnopravnosti:** Obaveza izvještavanja podstiče sve organe i službe da integrišu principe rodne ravnopravnosti u svoje svakodnevne aktivnosti. Ova kultura može dovesti do dugoročnih promjena u načinu rada i donošenja odluka, gdje će rodna ravnopravnost postati sastavni dio svih procesa.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 18: U članu 98 stav 1 alineja 4 poslije riječi „drugih propisa;“ tačka i zarez zamjenjuju se zarezom i dodaju se riječi: „kao i o poštovanju principa rodne ravnopravnosti;“

Korigovani član 98 glasi:

Glavni administrator:

- vrši poslove drugostepenog organa u upravnim stvarima iz nadležnosti organa i službi lokalne uprave;
- koordinira rad organa i službi lokalne uprave, u izvršavanju poslova za koje je potrebna međusobna saradnja (priprema propisa, akcionih planova, strateškog plana razvoja opštine i drugih razvojnih planova i programa, priprema izvještaja o njihovoj realizaciji i stručno informativnih materijala, izvještaja o sprovođenju zakona, opštinskih propisa i dr.);
- daje mišljenje na akt kojim se utvrđuje organizacija i način rada lokalne uprave;
- daje stručna uputstva i instrukcije za rad organima i službama lokalne uprave, radi pravilne primjene zakona i drugih propisa, **kao i o poštovanju principa rodne ravnopravnosti;**
- priprema godišnji izvještaj o postupanju u upravnim stvarima iz nadležnosti opštine;
- podnosi predsjedniku opštine godišnji izvještaj o radu i druge izvještaje na zahtjev predsjednika opštine;
- vrši druge poslove utvrđene zakonom, statutom opštine i aktima predsjednika opštine.

Obrazloženje za predlog broj 18: Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja

nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 19: U članu 237 dodaje nakon riječi “strateškim planiranjem rada opštine”, dodaje se “uz osiguravanje rodne ravnopravnosti u svim fazama upravljanja, uključujući zapošljavanje, obuku, napredovanje i ocjenjivanje zaposlenih.”

Korigovani član 237 glasi

U cilju upravljanja ljudskim resursima u opštini donosi se kadrovski plan kojim se planiraju broj zaposlenih, promjene u kadrovskoj strukturi i druga pitanja upravljanja kadrovima u skladu sa budžetskim i strateškim planiranjem rada opštine, **uz osiguravanje rodne ravnopravnosti u svim fazama upravljanja, uključujući zapošljavanje, obuku, napredovanje i ocjenjivanje zaposlenih.**

Obrazloženje za predlog broj 19: Isto kao za predhodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 20: U članu 238 stav 2 nakon riječi „sadrži projekcije za naredne dvije godine“ tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi „uz obaveznu analizu uticaja na rodnu ravnopravnost.“

Korigovani član 238 glasi:

Kadrovski plan za organe lokalne uprave, stručne službe, odnosno posebne službe donosi predsjednik opštine i odgovoran je za njegovo sprovođenje.

Kadrovski plan donosi se za kalendarsku godinu, u roku od 30 dana od dana donošenja budžeta opštine, a sadrži projekcije za naredne dvije godine, **uz obaveznu analizu uticaja na rodnu ravnopravnost.**

Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana, kadrovski plan za službu skupštine donosi sekretar skupštine i odgovoran je za njegovo sprovođenje.

Obrazloženje za predlog broj 20: Isto kao za predhodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja

nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 21: U članu 241 poslije riječi „lokalnih službenika i namještenika“ tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi:“ uz praćenje i izvještavanje o rodnoj zastupljenosti.“

Korigovani član 241 glasi:

Podaci iz kadrovske evidencije, po službenoj dužnosti, dostavljaju se jedinici za upravljanje ljudskim resursima kadrove koja vodi kadrovsku evidenciju kadrovske evidencije lokalnih službenika i namještenika, **uz praćenje i izvještavanje o rodnoj zastupljenosti.**

Obrazloženje za predlog broj 21:

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 22: U članu 243 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi: „Pri raspodjeli i korišćenju prihoda, opština je dužna da osigura rodnu ravnopravnost kroz sve finansijske procese i da budžetska sredstva alocira na način koji će omogućiti ravnopravno ostvarivanje potreba i interesa žena i muškaraca.“

Korigovani član 243 glasi:

Jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje prihode za finansiranje sopstvenih poslova iz sljedećih izvora:

- 1) sopstvenih prihoda;
- 2) zakonom ustupljenih prihoda;
- 3) Egalizacionog fonda;
- 4) budžeta Crne Gore;
- 5) drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Grad nema pravo na prihode za finansiranje sopstvenih prihoda iz egalizacionog fonda. **Pri raspodjeli i korišćenju prihoda, opština je dužna da osigura rodnu ravnopravnost kroz sve finansijske procese i da budžetska sredstva alocira na način koji će omogućiti ravnopravno ostvarivanje potreba i interesa žena i muškaraca.**

Obrazloženje za predlog broj 22: Uvođenjem rodne perspektive u finansiranje opština želimo osigurati ravnopravnost muškaraca i žena u svim segmentima društvenog života, što je u skladu sa međunarodnim standardima i zakonodavstvom Crne Gore. Rodna ravnopravnost je temeljni princip koji se nalazi u srži modernih demokratskih društava i neophodan je za održiv razvoj i socijalnu pravdu.

Međunarodni dokumenti

1. **Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama (CEDAW):** Crna Gora je potpisnica CEDAW-a, koji nalaže eliminaciju diskriminacije žena u svim oblastima, uključujući ekonomsku i socijalnu sferu. Uvođenje rodne perspektive u finansijske procese na lokalnom nivou direktno podržava ovu konvenciju.

2. **Pekinška platforma za akciju:** Ovaj dokument, usvojen na Četvrtoj svjetskoj konferenciji o ženama 1995. godine, naglašava potrebu za integracijom rodne perspektive u sve politike i programe, uključujući budžetiranje na lokalnom nivou.
3. **Agenda 2030 za održivi razvoj:** Cilj 5 (Rodna ravnopravnost) i cilj 10 (Smanjenje nejednakosti) jasno pozivaju na preduzimanje mjera za postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje svih žena i djevojaka, što uključuje i pravedno raspoređivanje resursa.

Nacionalno zakonodavstvo i strategije

1. **Ustav Crne Gore:** Član 8 Ustava Crne Gore zabranjuje svaku vrstu diskriminacije, uključujući onu na osnovu pola, i obavezuje državu da promoviše i osigurava rodnu ravnopravnost.
2. **Zakon o rodnoj ravnopravnosti:** Ovaj zakon propisuje obavezu integracije rodne ravnopravnosti u sve oblasti društvenog života, uključujući finansije i budžetiranje.

Integracija rodne perspektive u finansiranje opština putem ovih amandmana ima nekoliko ključnih ciljeva:

1. **Osiguranje pravedne raspodjele resursa:** Rodna ravnopravnost u budžetiranju omogućava da se resursi ravnopravno rasporede, čime se direktno odgovara na specifične potrebe i interese žena i muškaraca u zajednici.
2. **Unapređenje društvene pravde i inkluzivnosti:** Uključivanjem različitih perspektiva i životnih iskustava u finansijske odluke, osiguravamo da su politike i inicijative inkluzivne i odgovaraju stvarnim potrebama svih građana.
3. **Postizanje održivog razvoja:** Rodno osjetljivo budžetiranje doprinosi održivom razvoju zajednice kroz efikasnije korišćenje resursa i promovisanje socijalne kohezije.
4. **Povećanje transparentnosti i odgovornosti:** Integracija rodne perspektive u budžetske procese doprinosi većoj transparentnosti i odgovornosti u raspodjeli javnih sredstava, što jača povjerenje građana u lokalne vlasti.

Ovim amandmanima ne samo da usklađujemo naše zakonodavstvo sa međunarodnim standardima i obavezama, već i unapređujemo kvalitet života svih građana kroz pravedniju i efikasniju raspodjelu resursa. Uvođenje rodne perspektive u finansiranje opština predstavlja važan korak ka postizanju potpune rodne ravnopravnosti i izgradnji društva koje poštuje i vrednuje različitost.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 23: U članu 244 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: "Pri korišćenju sredstava za prenesene i povjerene poslove, opština je dužna da osigura da se u procesima planiranja i implementacije aktivnosti vodi računa o potrebama i interesima oba pola."

Korigovani član 244 glasi:

Jedinici lokalne samouprave se obezbjeđuju sredstva za obavljanje prenesenih i povjerenih poslova iz budžeta Crne Gore, u skladu sa propisom o prenošenju, odnosno povjeravanju poslova.

Pri korišćenju sredstava za prenesene i povjerene poslove, opština je dužna da osigura da se u procesima planiranja i implementacije aktivnosti vodi računa o potrebama i interesima oba pola.

Obrazloženje za predlog broj 23: Isto kao za predhodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 24: U članu 245 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:“ Pri izradi i izvršenju budžeta, opština je obavezna da uključi rodnu analizu, kako bi se osiguralo da budžetska sredstva ravnopravno doprinose poboljšanju položaja žena i muškaraca u zajednici. Takođe, opština je dužna da izvještava o tome kako su budžetska sredstva doprinijela unapređenju rodne ravnopravnosti.“

Član 245

Jedinica lokalne samouprave ima svoj budžet.

Budžetom jedinice lokalne samouprave iskazuju se sva primanja koja pripadaju opštini i svi izdaci iz njene nadležnosti.

Pri izradi i izvršenju budžeta, opština je obavezna da uključi rodnu analizu, kako bi se osiguralo da budžetska sredstva ravnopravno doprinose poboljšanju položaja žena i muškaraca u zajednici. Takođe, opština je dužna da izvještava o tome kako su budžetska sredstva doprinijela unapređenju rodne ravnopravnosti.

Obrazloženje za predlog broj 24: Isto kao za predhodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 25: U članu 246 stav 5 poslije riječi „od značaja za rad mjesne zajednice“ tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: „uz utvrđivanja mehanizama za

obezbjedivanje obaveznog učešća 40% predstavnika manje zastupljenog pola u donošenju odluka u mjesnoj zajednici, kao i u sastavu organa mjesne zajednice.“

Korigovani član 246 glasi:

“Građani osnivaju mjesnu zajednicu, u skladu sa odlukom skupštine.

Mjesna zajednica može imati najmanje 50, a najviše 4000 stanovnika.

Organi mjesne zajednice su zbor i predsjednik mjesne zajednice.

Predsjednik mjesne zajednice bira se na period od 4 godine.

Odlukom iz stava 1 ovog člana uređuju se uslovi osnivanja, poslovi, organizacija i rad organa, način odlučivanja, finansiranja i druga pitanja od značaja za rad mjesne zajednice, **uz utvrđivanje mehanizama za obezbjeđivanje obaveznog učešća 40% predstavnika manje zastupljenog pola u donošenju odluka u mjesnoj zajednici, kao i u sastavu organa mjesne zajednice.**

Izuzetno od stava 1 ovog člana, skupština može, kad je to neophodno radi ostvarivanja prava i dužnosti građana, privremeno do osnivanja mjesne zajednice u skladu sa stavom 1 ovog člana obrazovati mjesne zajednice.“

Obrazloženje za predlog broj 25: Uvođenje rodne perspektive u poglavlje o mjesnoj samoupravi ima za cilj osiguranje ravnopravnog učešća muškaraca i žena u svim aspektima donošenja odluka na lokalnom nivou. To je ključno za ostvarivanje socijalne pravde, inkluzivnosti i održivog razvoja zajednica.

Međunarodni dokumenti i nacionalno zakonodavstvo

1. **CEDAW:** Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama zahtijeva eliminaciju diskriminacije žena u svim oblastima, uključujući politički i javni život.
2. **Pekingška platforma za akciju:** Poziva na uključivanje rodne perspektive u sve politike i programe, posebno na lokalnom nivou.
3. **Agenda 2030:** Ciljevi održivog razvoja, posebno cilj 5 (Rodna ravnopravnost) i cilj 10 (Smanjenje nejednakosti), naglašavaju potrebu za rodnom ravnopravnošću u svim aspektima društvenog života.

Nacionalno zakonodavstvo i strategije

1. **Ustav Crne Gore:** Član 8 Ustava Crne Gore zabranjuje svaku vrstu diskriminacije i obavezuje državu da promovise rodnu ravnopravnost.
2. **Zakon o rodnoj ravnopravnosti:** Propisuje obavezu integracije rodne ravnopravnosti u sve oblasti društvenog života, uključujući lokalnu samoupravu.

Razlozi za predlaganje amandmana

1. **Ravnopravna raspodjela resursa i moći:** Osiguravanje ravnopravnog učešća muškaraca i žena u procesima odlučivanja i raspodjeli resursa garantuje da su interesi i potrebe oba pola adekvatno zastupljeni.
2. **Unapređenje kvaliteta odluka:** Različite perspektive koje donose muškarci i žene doprinose sveobuhvatnijem i kvalitetnijem procesu donošenja odluka, što vodi do boljih i održivijih rješenja za lokalne zajednice.
3. **Promovisanje socijalne pravde:** Inkluzivnost i pravičnost u odlučivanju jačaju društvenu koheziju i povjerenje u lokalne vlasti, što je ključno za stabilnost i razvoj zajednica.
4. **Osnaživanje zajednica:** Stvaranjem okruženja u kojem su svi građani podsticani da aktivno učestvuju u javnom životu, bez obzira na rodne razlike, doprinosimo izgradnji prosperitetnih i harmoničnih zajednica.

Ovi predlozi ne samo da usklađuju naše zakonodavstvo sa međunarodnim standardima i obavezama, već i unapređuju kvalitet života svih građana kroz pravedniju i efikasniju

raspodjelu resursa. Uvođenje rodne perspektive u mjesnu samoupravu predstavlja važan korak ka postizanju potpune rodne ravnopravnosti i izgradnji društva koje poštuje i vrednuje različitost.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 26: U članu 247 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

S obzirom na raznolikost potreba i perspektiva unutar zajednice, neophodno je osigurati ravnopravno učešće muškaraca i žena u donošenju odluka radi:

- uvažavanja i integrisanja različitih životnih iskustava i perspektiva koje svaki rod donosi, čime se unapređuje razumijevanje i efikasnost u suočavanju sa složenim lokalnim izazovima;
- obezbjeđivanja da se politike i inicijative formiraju na način koji odražava stvarne potrebe i prioritetne oblasti kako žena tako i muškaraca u zajednici;
- osiguranja da rješenja i inicijative koje se razvijaju uzimaju u obzir potrebe svih članova zajednice, što doprinosi inkluzivnosti i održivosti lokalnih inicijativa;
- promovisanja pravičnosti i jednakosti pristupa resursima i mogućnostima, što je ključno za izgradnju prosperitetnog i harmoničnog lokalnog okruženja;
- stvaranja okruženja u kojem su svi građani i građanke podsticani da aktivno učestvuju u javnom životu i razvoju zajednice, bez obzira na rodne razlike.

Korigovani član 247 glasi:

U mjesnoj zajednici građani odlučuju i učestvuju u odlučivanju o ostvarivanju lokalnih potreba i interesa u oblastima: uređivanja naselja, stanovanja, zaštite potrošača, kulture, fizičke kulture, zaštite i unaprjeđivanja životne sredine, kao i drugim oblastima života i rada, u skladu sa statutom.

S obzirom na raznolikost potreba i perspektiva unutar zajednice, neophodno je osigurati ravnopravno učešće muškaraca i žena u donošenju odluka radi:

- uvažavanja i integrisanja različitih životnih iskustava i perspektiva koje svaki rod donosi, čime se unapređuje razumijevanje i efikasnost u suočavanju sa složenim lokalnim izazovima;
- obezbjeđivanja da se politike i inicijative formiraju na način koji odražava stvarne potrebe i prioritetne oblasti kako žena tako i muškaraca u zajednici;
- osiguranja da rješenja i inicijative koje se razvijaju uzimaju u obzir potrebe svih članova zajednice, što doprinosi inkluzivnosti i održivosti lokalnih inicijativa;
- promovisanja pravičnosti i jednakosti pristupa resursima i mogućnostima, što je ključno za izgradnju prosperitetnog i harmoničnog lokalnog okruženja;
- stvaranja okruženja u kojem su svi građani i građanke podsticani da aktivno učestvuju u javnom životu i razvoju zajednice, bez obzira na rodne razlike.

Obrazloženje za predlog broj 26: Isto kao za predhodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

Primjedba/predlog/sugestija 27: U članu 249 poslije stava 1 dodaje se novi stav 2 koji glasi:

„U svim fazama prikupljanja, raspodjele i korišćenja sredstava, neophodno je osigurati transparentnost, pravičnost i rodnu ravnopravnost kako bi se uključile potrebe i perspektive oba pola u zajednici.“

Korigovani član 249 glasi:

Sredstva za zadovoljavanje potreba lokalnog stanovništva u mjesnoj zajednici obezbjeđuju se iz:

- 1) prihoda opštine koji se mogu ustupiti mjesnoj zajednici;
- 2) sopstvenih sredstava lokalnog stanovništva koja se udružuju neposredno, putem samodoprinosu ili na drugi način;
- 3) donacija pravnih i fizičkih lica;
- 4) naknada za usluge koje svojim aktivnostima, ostvaruje mjesna zajednica, u skladu sa odlukom skupštine opštine;

5) poklona i drugih sredstava. **U svim fazama prikupljanja, raspodjele i korišćenja sredstava, neophodno je osigurati transparentnost, pravičnost i rodnu ravnopravnost kako bi se uključile potrebe i perspektive oba pola u zajednici.**

Obrazloženje za predlog broj 27: Isto kao za predhodni predlog.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odredbom člana 13 Predloga zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje uslove za zaštitu i unapređenje manjinskih prava i rodne ravnopravnosti, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Odredbama ovog člana propisuje se obaveza jedinice lokalne samouprave da aktivno stvara uslove za unapređenje i promociju manjinskih prava i rodne ravnopravnosti. To podrazumijeva da se prilikom kreiranja lokalnih javnih politika, donošenja odluka i vršenja nadležnosti mora voditi računa o zaštiti i unapređenju prava manjinskih zajednica, kao i o principu rodne ravnopravnosti, kako bi se obezbijedilo jednako učešće i jednak tretman svih građana u lokalnoj zajednici.

8.Rajko Vujović Budva

Primjedba/predlog/sugestija 1: Osiguravajući osnovno demokratsko pravo, pravo na lokalnu samoupravu, Crna Gora je prihvatila Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi, gdje se obavezala da se odluke donose što bliže građanima, izgradnje lokalne samouprave na principima decentralizacije i široke autonomije.

U tom smislu, najdemokratskiji pristup je neposredan izbor predsjednika opštine i gradonačelnika. Tako da bi **stav 3 člana 77.** predloga Zakona trebalo promijeniti i da glasi „ Predsjedni opštine, odnosno gradonačelnik se bira neposredno saglasno posebnom Zakonu na period od 5 godina,.. Uslovi koje treba da ima kandidat su istovjetni uslovima za izbor od Imajući u vidu sve izraženiju želju da se svi lokalni izbori održavaju u istom danu, smatram da je ovo zadiranje u autonomiju lokalnih samouprava. Lokalne izbore u jednom danu je moguće održati samo jednom, jer niko ne može garantovati da postoji većina u lokalnom parlamentu cijele četiri godine. Čak ni neposredno izabrani gradonačelnik ne može garantovati da će lokalna skupština imati većinu u donošenju odluka. Zbog toga je nepraktično insistirati na održavanju lokalnih izbora u svim gradovima istovremeno, već insistirati na modelu hrvatskog zakonodavstva u lokalnoj upravi, u dijelu kad se raspisuju izbori za lokalnu skupštinu ili gradonačelnika. Pravu da bira i da bude biran za odbornika najviše štete donijela je pogrešna odluka suda gdje je ukinuta obaveza prebivališta na teritorije opštine najmanje pola godine.

Uvođenjem neposrednih izbora gradonačelnika/predsjednika opština, nameće se uvođenje i referendumskom prava građana na opoziv gradonačelnika, gdje bi se za opoziv morala izjasniti većina građana koji su glasali , uz uslov od minimum od 1/3 upisanih birača.

bornika.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predmet izbora predsjednika opštine treba razmatrati u okviru sveobuhvatne izborne reforme. Ministarstvo javne uprave podnijelo je inicijativu Odboru za izbornu reformu za razmatranje neposrednog izbora predsjednika opštine, u okviru Koncepta Zakona o lokalnim izborima.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Prelaznim odredbama potrebno je ubrzati primjenu člana 33, gdje je Vlada u obavezi 90 dana (ili drugačije) donijeti odluku koje opštine ispunjavaju kriterijume član 32. i 33. , te obavijestiti predsjednike opština.

Predlog se djelimično prihvata u odnosu na preciziranje procedure.

9.Opština Tivat, Željko Komnenović, predsjednik

Primjedba/predlog/sugestija 1: Član 40 stav 1 tačka 15: “u skladu sa mogućnostima, učestvuje u obezbjeđivanju uslova i unapređenju djelatnosti: zdravstvene zaštite, obrazovanja, socijalne i dječje zaštite, zapošljavanja i drugih oblasti od interesa za lokalno stanovništvo i vrši prava i dužnosti osnivača ustanova koje osniva u ovim djelatnostima, u skladu sa zakonom”

Član 41: “pored poslova iz člana 40 ovog zakona, grad vrši i poslove u oblasti predškolskog obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite, prostornog planiranja, socijalne zaštite u skladu sa posebnim zakonom”

Obrazloženje - Učešće jedinice lokalne samouprave odnosno grada na ovaj način nije precizno definisano. Naime, ovakvo normiranje ostavlja prazninu na koji način će biti regulisano finansiranje predmetnih djelatnosti od strane grada, u kojem procentu, odnos sa državom po predmetnim pitanjima, finansiranje, zapošljavanje itd.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Opštine će i dalje u skladu sa svojim mogućnostima učestvovati u unapređenju usluga u oblasti zdravstvene zaštite, socijalne i dječje zaštite dok one opštine koje budu dobile status grada stvorile se preduslovi da opštine obavljaju veći obim nadležnosti iz oblasti primarne zdravstvene zaštite, predškolskog obrazovanja i socijalne i

dječje zaštite kao prenesene što znači da je država dužna da obezbijedi sredstva za obavljanje tih poslova.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Član 77 stav 1 tačka 24: “podnosi skupštini kvartalni izvještaj o radu javnih službi”

Član 77 stav 1 tačka 16: “podnosi skupštini godišnji izvještaj o svom radu i radu organa i službi i javnih službi, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu”

Član 81 stav 1 alineja 4: “ne podnese godišnji izvještaj o svom radu i radu organa i službi i javnih službi, u roku iz člana 77 stav 1 tačka 16 ovog zakona”

Član 82 stav 2 alineja 4: “ne podnese godišnji izvještaj o svom radu i radu organa i službi iz i javnih službi, u roku iz člana 77 stav 1 tačka 16 ovog zakona”

Obrazloženje: Smatramo da treba zadržati dosadašnje zakonsko rješenje, to jeste da se izvještaj o radu javnih službi podnosi do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu, a nikako kvartalno izvještavanje koje će dovesti do potencijalnih problema različite prirode, kako zbog dinamike i specifičnosti pojedinih javnih službi tako i do bespotrebnog utroška vremena rada na ovim izvještajima umjesto utroška istog na rad od opšteg značaja, zašto su pomenute službe i osnovane.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Članom 132 je predviđeno da su u okviru kategorije visoki rukovodni kadar, zvanja i uslovi:

1) nivo 1:

- starješina organa lokalne uprave (sekretar sekretarijata, direktor direkcije i direktor uprave)
- VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili osam godina radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima u odnosu na poslove radnog mjesta za koje je objavljen konkurs;

2) nivo 2:

- rukovodilac posebne službe - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, u skladu sa posebnim zakonom;

3) nivo 3:

- rukovodilac stručne službe - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili pet godina radnog iskustva.

4) nivo 4:

- pomoćnik starješine organa lokalne uprave, pomoćnik rukovodioca posebne službe - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili pet godina radnog iskustva, ako drugačije nije propisano posebnim zakonom.

Obrazloženje: Dosadašnja praksa je pokazala da su rukovodioci posebnih i stručnih službi na osnovu ove klasifikacije dovedeni u nepovoljniji položaj u pogledu klasifikacije/koeficijenta na način da pomenuti imaju manju zaradu nego recimo pomoćnik starješine organa, ili da čak zaposleni u tim službama (koji spadaju u ekspertske rukovodni kadar) imaju veću zaradu nego njihovi rukovodioci. S tim u vezi, a imajući u obzir stručnost i odgovornost koji navedeni rukovodioci moraju imati, potrebno je razmisliti da isti odnosno oboje, budu u nivou 2 ili nivou 1 visokog rukovodnog kadra.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Član 231 stav 3: “Lokalni službenik, odnosno namještenik koji je ostvario pravo na otpremninu u skladu sa stavom 2 ovog člana, ne može zasnovati radni odnos u organu i službi ili pravnom licu iz člana 3 stav 2 ovog zakona, u periodu od jedne godine od dana isplate otpremnine”

Obrazloženje - S obzirom da član 3 nema stav 2, te da ne definiše službu odnosno pravno lice, vjerovatno se radi o tehničkoj grešci.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 5: Član 246 stav 1: “Građani osnivaju mjesnu zajednicu, u skladu sa odlukom skupštine”

Član 246 stav 2: “Mjesna zajednica može imati najmanje 50, a najviše 4000 stanovnika”.

Obrazloženje: Potrebno je precizno definisati pojam “građani”. Da li su to lica sa crnogorskim državljanstvom i prebivalištem na teritoriji mjesene zajednice, ili su to i druga lica (privremeni boravak, stalni boravak). Smatramo da je potrebno ovaj pojam definisati iz razloga što prebivalište po zakonskom određenju predstavlja centar životnih interesa pojedinca, te bi se iz toga moglo izvući logično ko bi trebao da osniva, učestvuje u radu, organima (da bira i bude biran) i cjelokupnom funkcionisanju mjesne zajednice.

Postavlja se pitanje u odnosu na stav 2 člana 246, kako će predviđeni broj stanovnika uticati na formiranje mjesnih zajednica, kako će se i na koji način izvršiti podjela, određivanje granica itd.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Stranci nemaju pravo učešća na izborima, već imaju konsultativnu ulogu

Primjedba/predlog/sugestija 6: Član 246 stav 3: “Organi mjesne zajednice su zbor i predsjednik mjesne zajednice“

Obrazloženje: Uvođenje “Zbora“ umjesto dosadašnjeg “Savjeta“ je sa stanovišta funkcionalnosti mjesne zajednice neprihvatljivo. Zbor može biti oblik organizovanja ali nikako upravljački organ mjesne zajednice. Uvođenje zbora kao organa proizvešće totalnu blokadu rada MZ, iz razloga što je u današnjem vremenu problem i formirati mjesnu zajednicu, izabrati savjet od strane zbora, kao i naći nekoga ko bi se prihvatio uloge predsjednika MZ, kako bi isti organizovali redovan rad i donosili odluke od značaja.

Predlog se prihvata.

10. Komunalni inspektori Službe komunalne inspekcije Opštine Nikšić

Primjedba/predlog/sugestija 1: Član 162, “Glavni inspektor i glavno ovlašćeno službeno lice, nakon sprovedenog javnog oglasa, zasniva radni odnos na neodređeno vrijeme

Lice iz stava 1 ovog člana, uz saglasnost predsjednika opštine, postavlja starješina organa lokalne uprave, na vrijeme od pet godina.

Lice iz stava 1 ovog člana može biti ponovo postavljeno na isto vrijeme, nakon sprovedenog javnog oglasa.

Inspektora i ovlašteno službeno lice, starješina organa nakon sprovedenog internog, odnosno javnog oglasa postavlja na vrijeme od pet godina, a zasniva radni odnos u organu na neodređeno vrijeme.

Nakon isteka roka od pet godina, lice iz stava 4 ovog člana može biti ponovo postavljeno, bez sprovođenja postupka javnog oglašavanja.

Ako lice iz st. 1 i 4 ovog člana ne bude ponovo postavljeno, raspoređuje se u tom organu u skladu sa ovim zakonom.

Na radno mjesto iz stava 4 ovog člana, nakon isteka roka od pet godina na koji je postavljeno lice iz stava 4 ovog člana, može biti postavljen lokalni službenik iz tog organa koji se nalazi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme.”

Radna mjesta u organu lokalne uprave, stručnoj službi, odnosno posebnoj službi utvrđuju se u okviru četiri kategorije, i to:

- visoki rukovodni kadar;
- ekspertsko-rukovodni kadar;
- ekspertski kadar;
- izvršni kadar.

U okviru kategorije ekspertski kadar utvđen je nivo samostalni savjetnik, inspektor i ovlašteno službeno lice.

Članom 162 stav 4 Nacrta propisano je da Inspektora i ovlašteno službeno lice, starješina organa nakon sprovedenog internog, odnosno javnog oglasa postavlja na vrijeme od pet godina, a zasniva radni odnos u organu na neodređeno vrijeme, dok je stavom 5 istog člana predviđeno da nakon isteka roka od pet godina, lice iz stava 4 ovog člana može biti ponovo postavljeno, bez sprovođenja postupka javnog oglašavanja. Članom 162 stav 6 predviđeno je ako lice iz st. 1 i 4 ovog člana ne bude ponovo postavljeno, raspoređuje se u tom organu u skladu sa ovim zakonom.

Na osnovu izloženog stava smo da Zakon inspektora i ovlašteno službeno lice treba da normira kao i sve druge lokalne službenike iz kategorije ekspertski kadar, jer smatramo da smo na navdeni način diskriminirani u odnosu na sve druge lokalne službenike pomenute kategorije.

Shodno navedenom, predlažemo da stav 4 člana 162 treba da glasi :” Inspektor i ovlašteno službeno lice, nakon sprovedenog internog, odnosno javnog oglasa zasniva radni odnos u organu na neodređeno vrijeme.” Stavovi 5,6 i 7 istog člana brišu se.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

11.Opština Herceg Novi, Služba za izradu i praćenje usaglašenosti propisa, rukovoditeljka Nataša Musić Potkonjak

Primjedba/predlog/sugestija 1: Poslije člana 77 Nacrta Zakona o lokalnoj samoupravi predlažemo novi član kojim bi se propisala mogućnost da predsjednik Opštine može imati posebne savjetnike, a koji bi glasilo:

"Predsjednik Opštine može imati najviše do dva posebna savjetnika.

Zvanje posebnog savjetnika je savjetnik predsjednika Opštine.

Savjetnik predsjednika Opštine, u okviru ovlaštenja koje mu odredi predsjednik Opštine, obavlja poslove u vezi sa vršenjem funkcija predsjednika.

Savjetnika predsjednika Opštine imeuje i razrješava predsjednik Opštine, bez javnog oglašavanja.

Za savjetnika predsjednika Opštine može biti imenovano lice koje ima najmanje VII1 nivo kvalifikacija obrazovanja i najmanje tri godine radnog iskustva.

Savjetniku predsjednika Opštine, prestaje mandate prestankom mandata predsjednika Opštine, ostavkom i razrješenjem.

Prava i obaveze po osnovu rada savjetnik predsjednika Opštine ostvaruje u skladu sa propisima kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti lokalnih službenika.

Rješenje o pravima, obavezama i odgovornostima savjetnika predsjednika Opštine donosi predsjednik Opštine. "

Obrazloženje primjedba/predloga/sugestije 1: Dosadašnja praksa u primjeni Zakona o lokalnoj samoupravi pokazala je da, zbog djelokruga, složenosti i raznovrsnosti poslova koji su zakonom utvrđeni u nadležnost predsjednika Opštine, postoji potreba da predsjednik Opštine ima najviše do dva posebna savjetnika radi obavljanja poslova iz djelokruga njegovih funkcija.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Predsjednik opštine može da ima do dva potpredsjednika koji mu zbog obima poslova pomažu u vršenju istih, osim toga Predlogom zakona propisano je da predsjednik opštine može da ima stručnu službu kojom rukovodi rukovodilac stručne službe. Osm navedenog Predlogom zakona je data mogućnost da gradonačelnici Glavnog grada, grada i Prijestonice mogu imati najviše dva savjetnika.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Član 81 stav 1 alineja 5 Skupština može razrješiti predsjednika Opštine ako ne realizuje program rada organa i službi i javnih službi treba brisati

Obrazloženje primjedba/predloga/sugestije 2: Smatramo da su za realizaciju programa rada organa i službi odgovorni starješine organa, rukovodioci stručnih i posebnih službi, a za realizaciju programa rada javnih službi njihovi organi upravljanja. U predloženom članu 103 je navedeno da starješina organa odnosno službe između ostalog donosi program rada na koji predsjednik daje saglasnost, a u članu 102 stav 3 da za svoj rad i rad organa, odnosno službe kojim rukovodi, starješina organa, odnosno službe odgovara predsjedniku opštine. Predsjedniku Opštine trebaju biti odgovorni oni koje je imenovao, za one poslove koji su u njihovoj nadležnosti. Organi upravljanja javnih službi trebaju biti odgovorni Skupštini opštine koja ih imenuje i razrješava, odnosno po predloženom modelu daje saglasnost na odluku o izboru organa rukovođenja u javnim službama čiji je osnivač opština, u skladu sa statutom javne službe. Ako imenovane starješine i rukovodioci službi i organi upravljanja ne realizuju program rada to može biti razlog za njihovo razrješenje, a ne za razrješenje predsjednika Opštine.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Član 132 potrebno je propisati tako da ima tri nivoa visoko rukovodnog kadra. U nivou 1 potrebno je izmijeniti uslove vezane za radno iskustvo . Nivo 2 i 3 bi bili objedinjeni u nivou 2, a u nivou 3 propisati uslove za pomoćnike kao u važećem zakonu, na sledeći način:

1) nivo 1

- starješina organa lokalne uprave (sekretar sekretarijata, direktor direkcije i direktor uprave)
- VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili pet godina radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima u odnosu na poslove radnog mjesta za koje je objavljen konkurs;

2) nivo 2:

- rukovodilac posebne službe - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, u skladu sa posebnim zakonom;

- rukovodilac stručne službe - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili pet godina radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima u odnosu na poslove radnog mjesta za koje je objavljen konkurs.

- menadžer opštine - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti planiranja i sprovođenja politika razvoja

3) nivo 3

- pomoćnik starješine organa lokalne uprave, pomoćnik rukovodioca posebne i stručne službe službe - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili najmanje četiri godine radnog iskustva, ako drugačije nije propisano posebnim zakonom.

Obrazloženje primjedba/predloga/sugestije 3: Smatramo da se uslovi koji se odnose na nivo 1 visoko rukovodnog kadra trebaju usaglasiti sa uslovima koji su propisani za visoko rukovodni kadar na osnovu Zakona o državnim službenicima i namještenicima (dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili pet godina radnog iskustva). U nivou 2 bi trebali biti starješine/rukovodioci posebnih i stručnih službi bez razdvajanja na posebne nivoe jer stručne službe obavljaju složene poslove ništa manje značajne od poslova organa uprave i posebnih službi za koje je po nacrtu potrebno veće znanje i iskustvo. Takođe smatramo da pomoćnici starješine organa i posebnih službi lokalne uprave ne mogu biti u istoj kategoriji sa rukovodiocima stručnih službi tj. da su potrebni isti uslovi koji se odnose na iskustvo (dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili pet godina radnog iskustva). Uslove za rukovodioce stručnih službi treba izjednačiti sa uslovima za starješine organa, a za pomoćnike starješine organa, posebnih i stručnih službi treba ostaviti ulove najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili najmanje četiri godine radnog iskustva kao u važećem Zakonu.

U manjim, posebno sjevernim, lokalnim upravama postoji veliki problem sa nalaženjem adekvatnog kadra za rukovodeće pozicije – dodatno smanjivati „bazen“ kandidata na način što se propisuju nerealno visoki uslovi u pogledu radnog iskustva nije opravdano, a uporedna praksa pokazuje da nama slične države iz regiona (od kojih su neke već odavno u EU) upravo rade suprotno – ide se na smanjivanje kriterijuma u pogledu radnog iskustva i u pravcu decentralizacije kroz omogućavanje lokalnim uprava da odrede kriterijume za rukovodne kadrove prema svojim potrebama i stanju u datoj zajednici.

U članu 132 st.1 Nacrta Zakona za visokorukovodni kadar osim opštih i posebnih uslova predviđeno je radno iskustvo od 3 godine na poslovima rukovođenja odnosno 8 godina radnog iskustva na poslovima koji odgovaraju poslovima radnog mjesta. Naime, vrijeme potrebno za izbor na rukovodeće radno mjesto je predugo u upoređenju sa propisima Hrvatske i Slovenije - na primjer prema Uredbi o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama Republike Hrvatske (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2024_02_22_354.html) za rukovodeća radna mjesta prvog stepena uslov za zapošljavanje je najmanje 4 godine radnog iskustva, a za rukovodeća radna mjesta u lokalnoj upravi (stav 5) potrebno je ili 4 ili 2 godine radnog iskustva. Po objavljenim konkursima u hrvatskim opštinama takođe vidimo je da je uslov radnog iskustva različito regulisan od jedne do druge lokalne samouprave putem unutrašnjih akata tih jedinica, a da je u svakom slučaju daleko niži od uslova propisanih članom 132 nacrta: na primjer, radno mjesto „pročelnik“ odgovara radnom mjestu starješine organa lokalne, odnosno regionalne, uprave pa se tako za „Pročelnika“ u Sistematizaciji radnih mjesta upravnog odjela za poslove župana Županije Dubrovačko-Neretvanske (<https://www.dnz.hr/wp-content/uploads/2024/01/Sluzbeni-glasnik-Dubrovačko-neretvanske-zupanije-broj-15-21-objavljen-12.-studenoga-2021.pdf>) traži pet godina radnog iskustva. U nizu javnih konkursa (natječaja) u opštinama u Hrvatskoj zahtjevano radno iskustvo značajno je manje. Tako za Općinu Gradište za imenovanje pročelnika za upravni odjel traži se jedna godina iskustva (<https://www.gradiste.hr/javni-natjecaj-za-imenovanje-procelnika-jedinstvenog-upravnog-odjela-opcine-gradiste>), za Krapinsko zagorsku županiju za pročelnike za finansije i urbanizam 5 godina iskustva (<https://kzz.hr/natjecaj/javni-natjecaj-za-imenovanje-procelnika-2/>) za pročelnika upravnog odjela Općine Bol i Općine Krapinske Toplice jedna godina iskustva (<https://opcinabol.hr/javni-natjecaj-za-imenovanje-procelnika->

[procelnice-jedinstvenog-upravnog-odjela-opcine-bol/](https://www.krapinske-toplice.hr/javni-natjecaj-za-imenovanje-procelnika-jedinstvenog-upravnog-odjela-opcine-bol/) i <https://www.krapinske-toplice.hr/javni-natjecaj-za-imenovanje-procelnika-jedinstvenog-upravnog-odjela-opcine-krapinske-toplice/>), zatim za Županiju Bjelovarsko-bilogorsku za pročelnika službe župana, za pročelnika uprave za društvene djelatnosti i obrazovanje, upravnog odjela i odjela za poljoprivredu traži se uslov od pet godina radnog iskustva (<https://bbz.hr/javni-pozivi-natjecaji/javni-natjecaj-za-imenovanje-procelnika>)Ovdje treba uočiti da, čak i kad se radi o starješinama organa na regionalnom nivou (županija) i tu su uslovi za starješinu organa niži nego ovi koji su propisani Nacrtom i trenutno važećim Zakonom za naše jedinice lokalne samouprave.

Na osnovu navedenog, smatramo da uslovi koji se odnose na nivo 1 visoko rukovodnog kadra treba ili da se usaglase sa uslovima koji su propisani za visoko rukovodni kadar na osnovu Zakona o državnim službenicima i namještenicima (dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili pet godina radnog iskustva), ili da se predvidi novo zakonsko rješenje kojim bi se, možda uz propisivanje određenog (veoma niskog) minimuma, ostavilo jedinicama lokalne uprave da same, u skladu sa svojim potrebama i kadrovskim mogućnostima, propišu kriterijume u pogledu radnog iskustva potrebnog za rukovodeće pozicije.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Limitiranje gornje granice na 4000 stanovnika po Mjesnoj zajednici (u daljem tekstu: MZ) je suvišno i taj broj treba izostaviti. Ovo iz razloga što će u velikim sredinama i gradovima na ovaj način morati da se obrazuje ogroman broj MZ, što nije ni praktično, ni racionalno. Sa druge strane u manjim opštinama bi došlo do podjele MZ koje imaju 5,6 i više hiljada stanovnika. U oba slučaja je veoma teško, komplikovano i nejasno na koji način izvršiti podjelu, odrediti granice, kako opisno tako i grafički, elaborate i sl.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 5: Član 246 stav 3: „Organi mjesne zajednice su zbor i predsjednik mjesne zajednice“ – umjesto „Zbora“ predvidjeti „Savjet“.

Obrazloženje primjedba/predloga/sugestije 5: Potpuno je nejasna i neprihvatljiva ovakva odredba. Zbor može biti oblik organizovanja, odnosno neposrednog učešća građana (čl. 275 predloženog nacrta) – zbor ne može biti upravljački organ MZ. Kao organ se predlaže Savjet MZ, koji je i u dosadašnjoj praksi dobro funkcionisao. Ukoliko bi se predloženo rešenje usvojilo, u praksi bismo imali potpunu degradaciju i konfuziju funkcionisanja MZ: predsjednik bi morao sve sam da radi, za svaku odluku bi sazivao Zbor građana, što u praksi i aktivnim MZ znači-minimum 10 Zborova godišnje. Ilustracije radi, a za neupućene koji nemaju iskustva sa funkcionisanjem MZ, ne aludirajući na radnu grupu koja je kreator ovog Nacrta, navodimo samo par koraka u organizaciji jednog Zbora građana:

- a. Javno obavještanje građana o mjestu i datumu održavanja Zbora;
- b. Priprema prostora, nabavka ozvučenja ukoliko se radi o većoj MZ;
- c. Evidencija prisutnih na samom Zboru – Registar prebivališta koji nemamo, jer ga MUP ne dostavlja (upitan legitimitet Zbora);
- d. Pitanje kvoruma – često ga nema, jer građani nisu previše zainteresovani za ovakav oblik organizovanja, sem ukoliko preko političkih partija postoji animiranje oko izbornih procesa;
- e. Obavezno angažovanje obezbjeđenja, jer na žalost, često imamo situaciju da dolazi do incidenata, čak i fizičkih sukoba na Zborovima;
- f. Poseban problem „insajdera“ tj. građana iz drugih naselja koji nemaju pravo učešća, ali nemamo Registar prebivališta, pa ne možemo biti sigurni na kojij adresi takav „Insajder“ stanuje....
- g. Donošenje odluka, prebrojavanje glasova, tajno glasanje, štampanje listića, čekanje u redu i trajanje Zbora je posebna priča, koja može potrajati satima.... a to je samo jedan Zbor u jednoj MZ. Saradnja sa državnim organima, prevashodno sa MUP-om u pogledu

dostavljanja određenih podataka iz Registra prebivališta je veoma upitna i to predstavlja dodatni problem.

Navedeni „kratak sadržaj“ predstavlja našu realnost, u kojoj se većina opština prepoznala, pa kada se vratimo na savremene komunikacione tehnologije, predlažemo da se ne vraćamo u prošlost, nego da zakonski predlozi i rješenja budu praktični, primjenljivi i moderni. Omogućimo građanima učešće, ali na način da su zainteresovani.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 6: Pitanje finansiranja mjesnih zajednica u čl. 249 potrebno je precizirati, na način da se odredi procentualni iznos koji je Lokalna samouprava dužna da obezbjedi za funkcionisanje mjesnih zajednica, tj. u iznosu od najmanje 3% tekućeg godišnjeg budžeta.

Obrazloženje primjedba/predloga/sugestije 6: Kriterijum za raspodjelu pomenutih sredstava je neophodno pomenuti u Zakonu, jer trenutno ne postoji i to je često zamjerka svih revizorskih institucija. Kriterijum bi trebalo da obuhvati stvarne-realne troškove poslovanja MZ (ovdje se ne misli na kapitalne izdatke): veličinu teritorije i broj stanovnika, održavanje prostora, troškove za poslednje 3 godine i sl. Jedino na ovaj način možemo očekivati podizanje kvaliteta rada MZ, a sa druge strane opštine će biti u mogućnosti da vrše transparentnu i zakonitu raspodjelu sredstava MZ.

Predlog se prihvata.

Predlogom zakona propisano je da se statutom propisuje procentualni iznos tekućeg budžeta koji se opredjeljuje za rad mjesnih zajednica.

12. Glavni grad Podgorica, Slađana Anđušić

Primjedba/predloga/sugestije 1: Članom 3 propisano je da se lokalna samouprava ostvaruje “opštini, gradu, Glavnom gradu i Prijestonici, kao jedinicama lokalne samouprave (u daljem tekstu: jedinica lokalne samouprave).” Uzimajući u obzir da shodno Nacrtu postoji mogućnost formiranja gradova, razmotriti da li je potrebno već u članu 3 stav 1 uvesti pojam gradske opštine;

Predlog se prihvata.

Primjedba/predloga/sugestije 2: Član 74, predlažemo izmjenu stava 3: Predsjednika opštine biraju građani neposredno na izborima.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Izbor predsjednika opštine je pitanje koje se treba razmatrati u okviru sveobuhvatne izborne reforme. Ministarstvo javne uprave je podnijelo odboru za izbornu reformu inicijativu za razmatranje neposrednog izbora predsjednika opštine, kroz Koncept Zakona o lokalnim izborima.

Primjedba/predloga/sugestije 3: Članom 77 ne navodi se utvrđivanje prestanka mandata, već samo imenovanje i razrješenje lica iz kategorije visoki rukovodni kadar, kao ni ovlašćenje za određivanje vršioca dužnosti i prestanka tog statusa. Predlažemo da se izvrši dopuna:- donosi rješenje o određivanju vršioca dužnosti, prestanka tog statusa i prestanka mandata lica iz kategorije visoki rukovodni kadar.

Takođe, potrebno je dodati novi član koji bi utvrdio uslove za prestanak mandata licima iz kategorije visoki rukovodni kadar, prava po prestanku mandata i da li u slučaju razrješenja lica iz navedene kategorije ima pravo na raspoređivanje ili na naknadu po prestanku funkcije.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predloga/sugestije 4: Članom 130, propisano je: "Radno iskustvo u smislu ovog zakona podrazumijeva rad na poslovima u nivou kvalifikacije obrazovanja koji se traži za vršenje poslova u određenom zvanju, ako ovim zakonom nije drukčije propisano." Predlažemo da se ovaj član dopuni sa stavom 2: Volontersko radno iskustvo ne može se uzeti kao potrebno radno iskustvo za zvanja iz kategorije: visoki rukovodni kadar, ekspertske rukovodni i ekspertske kadar osim za početno zvanje Viši savjetnik III.

Ovo stoga, što su u praksi česte zloupotrebe da se radno iskustvo u trajanju od 40 časova sedmično, ostvaruje volontiranjem i to u isto vrijeme dok teče radni odnos, takođe u trajanju 40 časova sedmično, što bi značilo da neki od zaposlenih ostvaruju sedmični rad u trajanju od 80 časova, što je suprotno i međunarodnim konvencijama. Stoga, volontiranje može biti dopušteno samo kao mogućnost stručnog osposobljavanja za početno zvanje u stepenu kvalifikacija obrazovanja.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima. Takođe, treba imati u vidu da su pitanja volonterskog rada i volonterskog iskustva predmet Zakona o volonterskom zakonu. Ustavni sud je stanovišta da je zakonodavac dužan da vodi računa o jedinstvu pravnog sistema te da ne može na različit način uređivati ista pravna pitanja jer to proizvodi pravnu nesigurnost.

Primjedba/predloga/sugestije 5: Član 136: predlažemo da se promijeni uslov u pogledu potrebnog radnog iskustva, kako bi se izbjegla situacija da službenici napreduju preskačući više zvanja. Npr. za višeg savjetnik I potrebno je 3 godine radnog iskustva a za sljedeće više zvanje - samostalni savjetnik III potrebno je manje radnog iskustva u trajanju od dvije godine. Dodati riječ "najmanje" ispred nivoa kvalifikacije obrazovanja.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predloga/sugestije 6: Član 146: Predlažemo da se omogući da se odluka o pokretanju postupka popune radnog mjesta može donijeti i ako popuna nije predviđena kadrovskim planom uz saglasnost predsjednika opštine. Ovu mogućnost ima Vlada, po Zakonu o državnim službenicima i namještenicima kao donosilac kadrovske plana za državne službenike i namještenike. Na lokalnom nivou, predsjednik opštine je donosilac kadrovske plana za lokalne službenike i namještenike te bi ovaj izuzetak trebalo propisati Zakonom o lokalnoj samoupravi.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predloga/sugestije 7: Član 156: predlažemo mogućnost zasnivanja radnog odnosa na određeno vrijeme bez javnog oglasa do 6 mjeseci pod uslovom da su obezbijedena finansijska sredstva za radno angažovanje i da postoji saglasnost predsjednika opštine-gradonačelnika/ce. U praksi vatrogasci spasioci se angažuju sezonski, objavljuje se oglas, kandidati prolaze testiranje a njihovo angažovanje je neophodno zbog požara tokom ljetnje sezone. Moguće je i da ne postoji potreba za njihovim angažovanjem a opet mora da se objavi oglas i prođe procedura testiranja pri čemu bi bili u radnom odnosu a nema potrebe za

njihovim angažovanjem. Osim toga, zamjena privremeno odsutnog službenika ili povećan obim posla može da prestane a da traje javni oglas ili žalbeni postupak; Suština je da javni oglas podrazumjeva složenu proceduru, rokove koji onemogućavaju trenutno radno angažovanje po ovom osnovu. U Glavnom gradu, od stupanja na snagu važećeg Zakona, nije angažovan niti jedan zaposleni na određeno vrijeme po javnom oglasu osim vatrogasci-spasioci i pripravnici.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predloga/sugestije 8: Član 160: Dodati novi stav: Službenik se ne može raspoređivati dok traje probni rad.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predloga/sugestije 9: Član 165: Potrebno je član urediti na način da se prvo donosi Odluka o izboru kandidata a nakon izvršnosti Odluke da se donosi se rješenje o imenovanju, odnosno postavljenju. U novom stavu : “Protiv odluke predsjednika opštine može pokrenuti upravni spor”, a ne da Komisija za žalbe odlučuje po žalbi na rješenje izvršnog organa, imajući u vidu da se postupci nastavljaju i dalje kod Upravnog suda, što vodi odugovlačenju postupka.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predloga/sugestije 10: Član 171: Predlažemo da se doda novi stav: “Lokalni službenik, odnosno namještenik može se trajno rasporediti na osnovu sporazuma o preuzimanju između organa uprave i službi. Uslovi za sporazum o preuzimanju su: da je radno mjesto upražnjeno, da su obezbijeđena finansijska sredstva, pisana saglasnost predsjednika optine, pisana saglasnost zaposlenog i pisana saglasnost jedinice za upravljanje ljudskim resursima.”

Razlozi za ovakvo raspoređivanje je u suštini materijalizacija instituta internog tržišta rada i ostvarenje načela ekonomičnosti i efikasnosti postupka. Naime, u jednom organu može da postoji višak zaposlenih sa određenim znanjima, sposobnostima i kompetencijama a u drugom potreba. Po sadašnjem propisu, trebalo bi sprovesti složenu proceduru stavljanja na raspolaganje, javnog ili internog oglasa što stvara troškove i organu i strankama kao i potrebno vrijeme za realizaciju oglasa.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predloga/sugestije 11: Član 246, u stavu dva, brišu se riječi “a najviše 4000 stanovnika”. Ovo stoga, u Glavnom gradu mjesne zajednice u urbanom području imaju preko 4 hiljade, dok neke imaju i preko 20 hiljada stanovnika, te bi ovakvo ograničenje predstavljalo problem u odnosu već formirane mjesne zajednice.

Zbor građane je neposredni oblik vršenja poslove, te je potrebno kao organe mjesne zajednice Savjet mjesne zajednice i predsjednik savjeta. Radi kontrole mjesnih zajednica, potrebno je formirati nadzorni odbor na nivou opštine koji će kontrolirati rad mjesnih zajednica.

Predlog se prihvata.

13. Opština Danilovgrad, Senka Marojević, glavna administratorka

Primjedba/predloga/sugestije 1: U vezi člana 25 upitno je zbog čega se postupak dobijanja saglasnosti na odredbe statuta kojima se utvrđuju oblik i sadržina simbola i praznik jedinice lokalne samouprave, mora sprovoditi preko organa državne uprave nadležnog za sistem lokalne samouprave, a ne preko same jedinice lokalne samouprave?

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Na odredbe statuta kojim se utvrđuje oblik i sadržina simbola i praznik saglasnost daje Vlada, stoga se postupak dobijanja saglasnosti mora sprovesti preko organa državne uprave nadležnog za sistem lokalne samouprave koji je dio organizacione strukture Vlade, jer u krajnjem ministarstvo obrađuje predmetni zahtjev u ime Vlade i dostavlja istoj na razmatranje. Pitanja kao što su simboli i praznici jedinica lokalne samouprave nijesu isključivo od lokalnog značaja. Ta pitanja imaju širi društveni politički značaj i uticaj na državni identitet.

Primjedba/predloga/sugestije 2: Mišljenja sam da član 35 treba pojasniti.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predloga/sugestije 3: Cijenim da treba maći odredbu iz člana 52 stav 1 tačka 27, iz razloga što je u pitanju administrativni izvještaj o postupanju u upravnim stvarima koji se podnosi Ministarstvu javne uprave na obrascu određenom od strane Ministarstva javne uprave, u tekućoj za prethodnu godinu, te ne može biti predmet rasprave od strane odbornika, a i same brojke iz izvještaja su prikazane u izvještaju o radu organa i službi, kao i u izvještaju o radu javnih službi. Takođe, glavni administrator samo objedinjava taj izvještaj, na osnovu podataka dostavljenih od strane nadležnih organa i službi i javnih službi. Istog mišljenja smo kada je u pitanju razmatranje i usvajanje izvještaja o statusu sudskih postupaka.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Izrada izvještaja o upravnim stvarima nije samo prikupljanje podataka nego predstavlja i instrument za mjerenje učinka opštine u pružanju administrativnih usluga. Ovaj izvještaj predstavlja dobar instrument za upravljanje kvalitetom rada, pomaže u indentifikaciji problema samim tim i donošenju određenih preporuka, mišljenja u cilju poboljšanja rada. Stoga veoma je važno da skupština razmatra ovaj izvještaj.

Pitanje sudskih troškova po raznim oblastima je veoma važno pitanje sa aspekta finansijske održivosti opština, odgovornosti i identifikovanje problema posebno pri činjenici da je veliki dio sredstava na rashodnoj strani čine troškovi sudskih postupaka.

Primjedba/predloga/sugestije 4: Predloženim Zakonom o lokalnoj samoupravi predsjednik opštine, pored već propisanih poslova, dodatno je opterećen podnošenjem raznih izvještaja u toku cijele kalendarske godine.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predsjednik opštine vrši izvršnu funkciju pa stoga postoji obaveza izvještavanja o svim pitanjima koja su od značaja za efikasno, ekonomično i profesionalno

vršenje poslova. Na ovaj način se obezbjeđuje da njegov rad bude ocijenjen ne samo jednom godišnje. Navedeno rješenje doprinosi većoj transparentnosti rada lokalne uprave jačanju nadzorne funkcije.

Primjedba/predloga/sugestije 5: Cijenim da je upitno podnošenje izvještaj definisanih član 77 stav 1 dio tačke 16, tačka 17, 18, 19, 20 i 24, kao i vršenje upravnog nadzora nad radom javnih službi.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predsjednik opštine vrši izvršnu funkciju i zbog toga se definiše obaveza izvještavanja. Na ovaj način se obezbjeđuje da njegov rad bude ocijenjen ne samo jednom godišnje. Navedeno rješenje doprinosi većoj transparentnosti rada lokalne uprave, donošenju odluka zasnovanih na podacima i analizama i sl.

Primjedba/predloga/sugestije 6: Mišljenja sam da kao jedan od uslov za imenovanje glavnog administratora treba vratiti položen pravosudni ispit iz razloga što se radi o stručnim poslovima i što bi smanjenjem uslova, tj. ukidanjem pravosudnog ispita, doprinijeli degradaciji položaja i poslova glavnog administratora.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem biće propisana Zakonom o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predloga/sugestije 7: Službenički odnosi u lokalnoj samoupravi trebali bi biti regulisani posebnim zakonskim rješenjem, odnosno, potrebno je donijeti poseban Zakon o lokalnim službenicima i namještenicima.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predloga/sugestije 8: Predloženim Zakonom o lokalnoj samoupravi predsjedniku opštine su nametnute znatno veće obaveze i odgovornosti, u pogledu podnošenja raznih izvještaja o radu javnih službi, što dovodi u pitanje postojanje i funkcionisanje organa upravljanja (odbora direktora, upravnih odbora i savjeta) u tim službama.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predsjednik opštine vrši izvršnu funkciju, zbog čega postoji obaveza redovnog izvještavanja o radu i rezultatima ostvarivanja nadležnosti. Na taj način obezbjeđuje se da njegov rad ne bude predmet ocjene isključivo jednom godišnje, već da postoji kontinuiran uvid u ostvarivanje funkcija izvršne vlasti na lokalnom nivou. Navedeno rješenje doprinosi većoj transparentnosti rada lokalne uprave, jačanju nadzorne funkcije skupštine i unapređenju odgovornosti u vršenju javnih poslova. Istovremeno, redovno i analitičko izvještavanje omogućava bolje sagledavanje izazova sa kojima se jedinica lokalne samouprave suočava, donošenje odluka zasnovanih na relevantnim podacima, kao i prepoznavanje dobrih praksi i postignutih rezultata u radu lokalne administracije.

Primjedba/predloga/sugestije 9: Predloženim zakonom nije jasno definisano, niti je na nekoliko održanih stručnih rasprava precizirano, ko će snositi troškove za obavljanje poslova u oblastima predškolskog obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite, prostornog planiranja i socijalne zaštite. Da li će se ovi poslovi finansirati iz budžeta države ili iz budžeta lokalne samouprave?

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: To pitanje biće predmet uređivanja drugih materijalnih propisa kojim se uređuju poslovi iz upravne oblasti predškolskog obrazovanja i sl, kao i finansiranja lokalnih

samouprava. Budući da će to biti preneseni a ne izvorni poslovi obaveza finansiranja biće na strani budžeta države.

Primjedba/predlog/sugestije 10: Da Savjet, kao izvršni organ mjesne zajednice, pored predsjednika, treba zadržati i u novom Zakonu o lokalnoj samoupravi iz više razloga prvenstveno što Zbor čine svi građani sa područja mjesne zajednice pa se u praksi mogu javiti brojni problemi, poput: nemogućnost utvrđivanja da li su prisutna lica na zboru stvarno stanovnici mjesne zajednice koja taj zbor i organizuje, mogućnost sabotiranja donošenja odluka odnosno nemogućnost donošenja jednoglasnih odluka.

Predlog se prihvata.

14.Nova Demokratska Snaga FORCA Genci Nimanbegu, predsjednik

Primjedba/predlog/sugestija 1: Dodati poglavlje PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE u kojim ce se dodati novi član koji glasi: Član 41 ovog zakona primjenjuje se od 01.01.2027. godine.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 2: U članu 41 dodaje se i osnovno obrazovanje.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: U ovoj fazi Ministarstvo se odlučilo na postepenu decentralizaciju zbog osjetljivosti samog procesa, jer se radi o uslugama koje su od javnog interesa za državu. Decentralizacija se prvo primjenjuje samo na one opštine koje dobiju status grada jer se smatra da one imaju razvijenije administrativne, finansijske i kadrovske kapacitete za preuzimanje određenih nadležnosti u oblastima primarne zdravstvene zaštite, predškolskog obrazovanja i socijalne i dječje zaštite. Zato se decentralizacija prvo uvodi u opštinama koje dobiju status grada u ovim upravnim oblastima, pa se na njima „provjerava“ model ove decentralizacije prije nego što se primijeni kasnije i na druge nadležnosti ili na druge jedinice lokalne samouprave. U krajnjem, opseg decentralizacije definisaće se posebnim zakonima.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Član 31 stav 1 umjesto "Ministarstvo može odrediti status grada opštini pod uslovom da..." mijenja se i glasi: v-ijednost Vlada Crne Gore na predlog Ministarstva može odrediti status grada opštini pod uslovom.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 4: U članu 31 dodaje se stav 2 koji glasi: Lokalne samouprave koje ispunjavaju 50% minimum rezultata iz člana 32 ovog zakona, a stanovništvo teritorije te jedinice lokalne samouprave čine više od 50% pripadnici manjinskog naroda, koji u okviru svoje teritorije ima i prirodne potencijale kao i da u okviru svoje teritorije ima prirodne potencijale more, jezero i rijeku može dobiti status grada. Alternativno u odnosu na prednje, u članu 31 dodaje se stav 2 koji glasi: Lokalne samouprave koje ispunjavaju 50% minimum rezultata iz člana 32 ovog zakona, a stanovništvo teritorije te jedinice lokalne samouprave čine više od 50% manjinski narodi koji žive u Crnoj Gori, kao i da u okviru svoje teritorije organizuje se predškolsko obrazovanje, postoji primarna zdravstvena zaštita, kao i da postoji jedinicama lokalne samouprave koje organizuje socijalnu i dječju zaštitu određuje se status grada.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Suština procesa decentralizacije je da se obezbijedi veći kvalitet usluga koje mogu obezbijediti samo one opštine koje ispune uslove za dobijanje statusa grada, koji će se definisati u konsultaciji sa drugim organima državne uprave i jedinicama lokalne samouprave.

Primjedba/predlog/sugestija 5: U členu 35 dodaje se novi stav koji glasi: Lokalnim samoupravama kojim se dodjeljuje status grada shodno članu 32 stav 2 nije potrebno da se sprovedi evaluacija iz razloga ocuvanja multikulturalnosti, multinacionalnosti i multikonfesionalnosti Crne Gore.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Uslovi za dobijanje statusa grada biće definisani u konsultaciji sa drugim organima državne uprave i jedinicama lokalne samouprave.

Primjedba/predlog/sugestija 6: U členu 41 dodaje se stav 2 koji glasi: Nadležnosti iz stava 1 ovog člana zakona će se finansirati iz transfera Budžeta Crne Gore.

Obrazloženje Prednje primjedbe i predlozi se baziraju ponajviše na član 4 i 9 Evropske povelje o lokalnoj samoupravi u kojima se navodi:- - Javne poslove će prvenstveno obavljati oni organi vlasti koji su najbliži građanima. Prilikom prenosjenja poslova drugom organu vlasti, trebalo bi uzeti u obzir obim i prirodu posla i zahtjeve u pogledu efikasnosti i ekonomičnosti. Ovlašćenja data lokalnim vlastima, po pravilu će biti potpuna i ekskluzivna. Ona ne smiju biti narušena ili ograničena drugom, centralnom ili regionalnom vlasцу, osim u skladu sa zakonom. U slučajevima prenosjenja ovlašćenja sa centralnih ili regionalnih na lokalne vlasti, lokalnim vlastima će, u što je moguće većoj mjeri, biti dozvoljeno da prilagodavaju njihovo sprovođenje lokalnim uslovima. Lokalne vlasti će biti konsultovane, u mjeri u kojoj je to moguće, blagovremeno i na odgovarajući način prilikom planiranja i odlučivanja o svim pitanjima koja ih se direktno tiču. Lokalne vlasti imaju pravo, u okviru nacionalne ekonomske politike, na adekvatna finansijska sredstva kojima mogu slobodno da raspolazu u okviru svojih ovlašćenja. Finansijska sredstva lokalnih vlasti, biće srazmjerna odgovornostima utvrđenim ustavom i zakonom. Zastita finansijski slabijih lokalnih vlasti, zahtijeva uspostavljanje procedura finansijskog izjednačavanja, ili slicnih mjera koje imaju za cilj da isprave posljedice raspodjele potencijalnih izvora finansiranja i finansijskog opterećenja, koje su dužni da izmire. Takve procedure ili mjere neće umanjiti slobodu odlučivanja lokalnih organa vlasti, koju oni imaju u okviru sopstvenih sfera odgovornosti. Drugi stub nasih primjedbi se zasnivaju na činjenici da u cilju zaštite i unapređenja ljudskih i manjinskih prava Albanaca u Crnoj Gori kao autohton narod, ocuvanja prava na kulturnu, jezičku i vjersku slobodu, neophodna i zaštita prava na obrazovanje, ocuvanja životne sredine i prava na skladno prostorno planiranje.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Pitanja finansiranja predmet su uređenja Zakona o finansiranju lokalne samouprave.

15. Zajednica opština Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija 1: Načelne primjedbe: Nacrt je neophodno usaglasiti sa Ustavom u jednom broju odredbi na koje ćemo ukazati u pojedinacnim primjedbama, posebno kada su u pitanju ustavna načela. Osim toga, imajući u vidu da je riječ o sistemskom zakonu koji pretenduje da prilično radikalno izmijeni sistem lokalne samouprave, a polazeći od nalaza i preporuka Analize funkcionisanja lokalne samouprave u CG, smatramo neophodnim da se bez odlaganja i veoma detaljno analiziraju njegove finansijske implikacije i da se pristupi izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju lokalne samouprave, Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, posebnih zakona koji regulisu decentralizovane nadležnosti i donosenju posebnog Zakona o lokalnim službenicima i namjesticima iz razloga koji su navedeni u primjedbi pod rednim br. 1. Sugerisemo takode da se u najkraćem roku evidentiraju brojni lex specialisi koji regulisu prava i obaveze opština, ali ne i gradova, te da se sagleda potreba njihovog usaglasavanja i utvrde prioriteti Programom rada Vlade za 2025. godinu.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Ovim zakonom sprovodi se asimetrična decentralizacija koja podrazumijeva da zbog strateškog značaja javnih funkcija kao što su primarna zdravstvena zaštita, predškolsko vaspitanje i socijalna i dječija zaštita da će se taj proces odvijati oprezno i fazno (dobijanje statusa grada, stvaranje zakonskih uslova za prenošenje poslova na grad, posebnim zakonima definisati poslove koji će se decentralizovati).

Primjedba/predlog/sugestija 2: Predlazemo da se član 1 Nacrta izmijeni na način što će se zadržati odredbe člana 1 i 2 važećeg zakona, uz korekcije navedenog člana 2 brisanjem opštine u okviru Glavnog grada i dodavanjem grada kao nove jedinice lokalne samouprave. Takođe, iz pravno-tehničkih razloga, sugerisemo da se zadrži zajednički naziv „opština“ za sve jedinice lokalne samouprave u daljem tekstu zakona kako bi se obezbjedila njegova preciznost i doslednost. Sa tim je potrebno usaglasiti kompletan tekst Nacrta.

Obrazloženje: Ustav Crne Gore u članu 114 propisuje da je osnovni oblik lokalne samouprave opština a da se mogu osnivati i drugi oblici lokalne samouprave. Imajući u vidu ustavno načelo zakonitosti i Pravno-tehnička pravila za izradu propisa, jasno je da predmet uređivanja ovog zakona nije status JLS, kao što je to navedeno u članu 1 Nacrta, nego oblici ostvarivanja lokalne samouprave sa kojim se pogresno poistovjećuje pravni status. Pod pravnim statusom opštine se inače podrazumijeva svojstvo pravnog lica koje se nesporno uređuje ovim zakonom ali ne u smislu kako ga je normirao obradivac. Takođe, postupak za dobijanje statusa grada ne može biti predmet uređivanja ovog zakona jer se sva pitanja vezana za teritorijalnu organizaciju uređuju Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore u skladu sa ustavnim principom ujedinjenosti pravnog poretka. Misljenja smo da Zakon o lokalnoj samoupravi, pored opštine, treba samo da uvede grad kao novu jedinicu lokalne samouprave, odredi ga pojmovno i regulise njegove specifičnosti koje se tiču poslova, organa lokalne samouprave pitanja mandata skupštine i predsjednika opštine i kontinuiteta u radnom statusu lokalnih službenika i namještenika nakon promjene oblika lokalne samouprave na relaciji opština-grad i si. To treba učiniti u prelaznim odredbama ovog zakona zbog pravne sigurnosti lokalnih funkcionera, lokalnih službenika i namještenika i stranaka u postupcima koji ne budu okončani u momentu tranzicije. Uporedo se mora pristupiti dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore radi njegovog uskladjivanja sa Zakonom o lokalnoj samoupravi, odnosno uređivanja uslova pod kojim opština može da promjeni svoj oblik, postupka u kome će se to izvršiti (ako je uopšte potrebno jer smatramo da u svemu odgovara postupak koji je već regulisan istim zakonom kada su u pitanju opštine izuzev, eventualno, referendum) i prelaznog perioda od trenutka formalne promjene pa do konstituisanja skupštine grada i izbora gradonačelnika, finansiranja (budžeta), započetih postupaka odlučivanja o pravima i obavezama građana i si. Osim toga, službenički sistem nije dio sistema lokalne samouprave, već dio sistema radnih odnosa i kao takav ne može biti regulisan ovim Nacrtom (kao što nije mogao ni važećim zakonom) imajući u vidu ustavni princip ujedinjenosti ustavnog poretka. U ovom smislu ni Zakon o državnim službenicima i namještenicima nije dio Zakona o državnoj upravi, niti to treba da bude.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prijedlog se prihvata u dijelu predmeta uređenja zakona u smislu da se uređuje oblik jedinice lokalne samouprave, a ne status, kao i prijedloga da se službenički sistem izdvoji iz Zakona o lokalnoj samoupravi. Predlog se ne prihvata u dijelu da se postupak dobijanja oblika grada reguliše Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore. Naime, Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore se regulišu teritorijalne promjene što u konkretnom nije slučaj jer se propisuju uslovi koje treba da ispuni jedan oblik lokalne samouprave (opština) kako bi dobila drugi oblik (grada). Dakle, promjena oblika lokalne samouprave ne podrazumijeva teritorijalnu promjenu. Nadalje, ukazujemo da je dosadašnja primjena naziva „opština“ bila opravdana imajući u vidu da nijesu postojala bitna

obelježja koja bi ukazivala na suštinske razlike u pravnom položaju opštine, Glavnog grada i Prijestonice.

Primjedba/predlog/sugestija 3: U članu 5 stav 4 potrebno je brisati. Takođe je potrebno brisati i član 38.

Obrazloženje: Navedenim članovima reguliše se isto pitanje, tj. da su JLS slobodne da vrše poslove koji nisu dodijeljeni drugim nivoima vlasti. Takva odredba sadržana je i u članu 42 tacka 12 Nacrta, gdje treba i da ostane.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Član 15 stav 1 izmijeniti tako da glasi: „U pripremi zakona i drugih propisa kojima se utvrđuje položaj, prava i obaveze lokalne samouprave kao i u pripremi analize uticaja zakona odnosno drugog propisa, obavezno je učesce opština, odnosno asocijacije opština. Poslije stava 1 sugerisemo dodavanje novog stava 2 koji glasi: „Organ državne uprave dužan je da nacrt, odnosno predlog zakona i drugih propisa i analizu uticaja zakona i drugog propisa iz stava 1 ovog člana dostavi opštinama, odnosno asocijaciji opština, radi davanja saglasnosti većine opština u roku koji ne može biti kraći od 15 dana.“ Dosadašnji stav 2 i 3 postaju stavovi 3 i 4.

Obrazloženje: Vazecim zakonom već je propisano pravo opština na izjasnjavanje, kao i obaveza organa državne uprave da nacrt, odnosno predloge propisa kojima se uređuju njihov položaj, prava i obaveze dostave opštini, odnosno asocijaciji opština na izjasnjenje u roku koji ne može biti kraći od 15 dana. Međutim, dosadašnja praksa, ali i Analiza funkcionisanja lokalne samouprave u Crnoj Gori, jasno su ukazale na nepostojanje kvalitetnog konsultativnog procesa centralnih i lokalnih vlasti u postupku donošenja zakona i drugih propisa kao i na njegove posledice koje sustinski ugrožavaju finansije, a time i opstanak opština. Takođe su pokazale da veliki broj analiza uticaja propisa nije ni objektivni ni realan ali ih centralni organi koriste kao argument za odbijanje sugestija opština, bez upustanja u preispitivanje i dodatne provjere. Iz navedenog je jasno da vazeci pravni okvir ne daje čak ni minimalnu pravnu sigurnost opštinama, od čega krajnju štetu trpe građani. Zato smo misljenja da ovaj Nacrt mora utvrditi mnogo veću obaveznost procesa konsultacija, odnosno povećati uticaj opština na zakonska rješenja koja su od najdirektnijeg uticaja na njihovo funkcionisanje i održivost, kako AX 4 to propisuje i Evropska povelja o lokalnoj samoupravi. Smatramo da se to može postići ne samo propisivanjem prava na direktno učesce opština, odnosno asocijacije opština u njihovoj izradi, već i njihovim dostavljanjem, zajedno sa analizom uticaja, na saglasnost koju mora dati većina opština u roku od najmanje 15 dana. Smatramo da je to jedini način za uspostavljanje sustinskog partnerskog odnosa između centralnih i lokalnih vlasti koji će doprinijeti izgradnji pozitivnog pravnog ambijenta i obezbjediti njihovu održivost i razvoj, što sada nije slučaj.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Predlog se prihvata u dijelu da se na izjašnjenje dostavlja i analiza uticaja propisa, kao i da rok za izjašnjenje bude 15 dana.

Primjedba/predlog/sugestija 5: U članu 16 posle stava 1 sugerisemo dodavanje novog stava kojim će se propisati obaveza Vlade da obrazuje stalno radno tijelo, sastavljeno od eksperata iz oblasti ustavnog prava, upravnog prava, zakonodavstva, finansija i drugih oblasti i koje će posredovati u slučaju neusaglasenih stavova centralnih i lokalnih vlasti po pojedinim pravnim pitanjima od značaja za lokalnu samoupravu.

Obrazloženje: Sadržano je u obrazloženju tačke 3 ovih sugestija.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 6: U članu 29 stav 4 brisati.

Obrazloženje: U stavu 4 sadržana je upućujuća odredba sa nepotpunim predmetom uređivanja Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore. Njome je propisano da se osnivanje opštine, spajanje, ukidanje i promjena teritorije opštine vrši u skladu sa zakonom. Zakon o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore se inače mora usaglasiti sa sistemskim Zakonom o lokalnoj samoupravi u odnosu na grad kao novi oblik ostvaivanja lokalne samouprave ali je pravni osnov za njegovo donosenje sadržan u Ustavu Crne Gore a ne u ovom zakonu. Dakle, osim što je sporni stav 4 bespotreban, formulisan je tako da će onemogućiti uređivanje materije koju Zakon o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore inače uređuje: teritorijalnu organizaciju Crne Gore, uslove, način i postupak teritorijalnog organizovanja, teritoriju opštine, Glavnog grada i Prijestonice. Naime, sporni stav 4 je sva ova pitanja pogresno sveo samo na opstinu i to u kontekstu osnivanja, spajanja, ukidanja i promjene teritorije.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore se regulišu teritorijalne promjene što u konkretnom nije slučaj jer se propisuju uslovi koje treba da ispuni jedan oblika lokalne samouprave (opština) kako bi dobila drugi oblika (grada) Dakle, promjena oblika lokalne samouprave ne podrazmijemava teritorijalnu promjenu.

Primjedba/predlog/sugestija 7: U članu 30, u definiciji grada, poslije riječi „kulturni“ dodati i riječ „istorijski,“ i preispitati njegovo pojmovno određenje u pogledu broja stanovnika (najmanje 14 000).

Obrazloženje: Imajući u vidu da pojedine opštine imaju dugu istoriju, smatramo da se taj kvalitet mora uključiti u prerogativ grada i tako omogućiti promjenu oblika lokalne samouprave, ukoliko to te opštine žele. U tom kontekstu preporučujemo brisanje broja stanovnika kao uslova promjene jer on nije od uticaja na funkcionisanje grada. Smatramo da se po ovom pitanju trebaju uzeti kao relevantni jedino administrativni kapaciteti za ostvarivanje funkcija grada i izdasan i stabilan budžet.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Istorijski razvoj je važan identitetski elemenat jedne lokalne zajednice ali suština decentralizacije je obezbjeđenje većeg kvaliteta usluga te stoga dobijanje statusa grada mora počivati na mjerljivim kriterijumima, a ne na simboličkim elementima. Takođe, broj stanovnika je opravdan jer isti utiče na obim javnih usluga, organizaciju uprave i infrastrukturu.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Članove 31-35, brisati.

Obrazloženje: Članom 31 propisano je da ministarstvo može odrediti status grada ako... Ovakvom odredbom obradivac je grubo povrijedio član 113 Ustava Crne Gore kojim je propisano da se u lokalnoj samoupravi odlučuje neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika i da pravo na lokalnu samoupravu obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva. Ustav u ovom kontekstu ne poznaje ministarstvo kao subjekat koji može imati bilo kakva ovlaštenja kada je u pitanju osnivanje različitih oblika lokalne samouprave. Dodatno, u članu 117 Ustav jemci opštini samostalnost. To su odredbe od kojih se mora poci pri uređivanju svih pitanja koja se odnose na opštine imajući u vidu ustavni princip hijerarhije pravnih propisa i vladavine prava. Obrazloženje za brisanje ostalih odredbi sadržano je u nacelnim primjedbama i pojedinačnoj primjedbi br. 1.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Radi izbjegavanja sukoba nadležnosti, član 35 preispitati sa aspekta ostalih odredbi o nadzoru nad opstinama sadržanih u Nacrtu te odredbi o nadzoru nad sprovođenjem posebnih zakona koji regulisu decentralizovane nadležnosti. Ovo

imajući u vidu da decentralizovane nadležnosti pripadaju resorima različitih ministarstava i ni jedna nije u nadležnosti Ministarstva javne uprave. Posebno sugerisemo preispitivanje odredbe stava 2 ovog člana kojom se propisuje da ministarstvo sprovodi evaluaciju u saradnji sa drugim državnim organima i organima državne uprave. Nejasno je na koje državne organe se misli. Takođe sugerisemo da se u normativi izbjegavaju strane riječi kao što je riječ „evaluacija“, što je i jedno od pravno-tehničkih pravila za izradu propisa koje dodatno doprinosi očuvanja našeg autentičnog jezika kao jednog od stubova suvereniteta Crne Gore.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 10: U članu 39 u stavu 1 brisati jednu od riječi: „donosi i usvaja“ jer predstavljaju pleonazam. U tački 4 riječi: „urbanističke projekte“ zamijeniti riječima: „planske dokumente u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje prostora“.

Obrazloženje: Urbanistički projekat je vrsta planskog dokumenta koji se do sada radio na osnovu Plana generalne regulacije. Taj plan je isključen iz Predloga zakona o planiranju prostora. Svakako su to pitanja koja se opstima i sistemskim zakonima uređuju uopšteno i upućujućim normama kako bi se izbjeglo da svaka promjena lex specialisa obaveže na stalnu harmonizaciju.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 11: U članu 40 u stavu 1 poslije tačke 4 predlažemo dodavanje nove tačke 4a kojom će se utvrditi nadležnost opštine da donosi lokalna planska dokumenta pod uslovima i na način propisan posebnim zakonom kojim se uređuje planiranje prostora. Tačku 15 preispitati u dijelu osnivanja ustanova u oblasti zdravstvene zaštite, obrazovanja i zapošljavanja u skladu sa mogućnostima, sa aspekta usaglasenosti sa posebnim zakonima.

Poslije tačke 27 predlažemo dodavanje nove tačke koja glasi: 27a) stvara uslove za održivu urbanu mobilnost;“

Obrazloženje: Nadležnost opština za planiranje prostora (koje ima sustinsku razvojnu komponentu) utvrđena je novim Predlogom zakona o planiranju prostora nakon osam godina primjene zakona kojim su joj te nadležnosti oduzete. Ovo rješenje rezultat je uvažavanja činjenice da država realno u ovom periodu nije mogla odgovoriti potrebama opština, čime je značajno usporila njihov razvoj, odnosno onemogućila brojne investicije i realizaciju donatorskih projekata koji su bili uslovljeni potrebom predhodne izmjene planske dokumentacije. Uvažavajući činjenicu da pojedine opštine nemaju odgovarajućih kadrova za % • 4k vršenje navedenih nadležnosti, Predlogom je propisana mogućnost da više opština osnuju jedinstvenu agenciju koja će raditi lokalne planske dokumente za njihove potrebe u okviru instituta međupostinske saradnje. Stoga je neophodno ovim Nacrtom omogućiti njihovu realizaciju na predloženi način i to uopštenim upućivanjem na poseban zakon. Naime, zvanična državna politika je politika ravnomjernog regionalnog razvoja koja se neće moći realizovati ako se opstinama onemogući planiranje svog prostora na način na koji to bude regulisao poseban zakon. Takođe, tačkom 15 propisano je između ostalog da JLS vrši prava i dužnosti osnivača ustanova koje osniva u oblasti zdravstvene zaštite, obrazovanja, socijalne i dječije zaštite, zapošljavanja i drugih oblasti od interesa za lokalno stanovništvo. Bez obzira što je ova odredba preuzeta iz važećeg zakona, ukazujemo da su pojedine opštine do sada osnivale samo ustanove ili druga pravna lica u oblasti socijalne i dječije zaštite i zdravstvene zaštite (dnevne centre za djecu i omladinu sa smetnjama i teskocama u razvoju, staracke domove, ustanove za liječenje ovisnika od psihoaktivnih supstanci i si.) ali ne i u oblasti obrazovanja i zapošljavanja.

Sugestija vezana za podsticaj održive urbane mobilnosti motivisana je povećavanjem sansi opstinama da povuku sredstva za ove namjene iz bespovratnih fondova.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Opštinama ostaje mogućnost da osnuju ove ustanove.

Primjedba/predlog/sugestija 12: U članu 41 poslije riječi „socijalne“ dodati riječi: „i dječije“. Obrazloženje: Socijalna i dječija zaštita su različite upravne oblasti.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 13: U članu 42 poslije riječi: „poslove inspeksijskog nadzora“ dodati riječi: „u okviru svojih nadležnosti“.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 14: U članu 52 u tacki 6 izmijeniti riječi „urbanističke projekte“ na način sugerisan u tacki 9 ovih sugestija. Takođe brisati riječi „ovim i“ jer ovaj zakon nema kapacitet da propisuje vrstu planskih dokumenata. U tacki 25 na početku norme dodati riječi: „vrši izbor, odnosno“ a riječi: „organa rukovođenja“ zamijeniti riječima: „izvršnog direktora, odnosno direktora“

Obrazloženje: Kada je u pitanju privredno društvo koje osniva opština, Zakon o privrednim društvima svrstava i izvršnog direktora u organe upravljanja. U ustanovama se ovo pitanje uređuje nizom posebnih zakona. Opštine u svakom slučaju ostvaruju prava osnivača u svim svojim javnim službama propisujući osnivačkim aktom (odlukom o njihovom osnivanju i statutom javne službe) ovlaštenje skupštine opštine da bira ili daje saglasnost na odluku o izboru u skladu sa posebnim zakonima pa ne treba praviti bespotrebne kolizije ovog Nacrta i lex specialisa jer je praksa dokazala da takve norme usporavaju ostvarivanje funkcija opštine i otežavaju rad zaposlenih dilemama o mjerodavnom pravu.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 15: U tacki 26 brisati riječi: „i javnih službi“.

Obrazloženje: Neracionalno je da izvještaj o radu predsjednika opštine i lokalne uprave sadrži u sebi još i izvještaje o radu javnih službi jer bi njegov obim u pojedinim opštinama onemogućavao bilo kakvu ozbiljnu analizu i razmatranje. Izvještaji javnih službi se razmatraju a i usvajaju pojedinačno i tako treba i da ostane.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 16: U članu 53 u alineji 3, koja se odnosi na izvještaj o stanju ljudskih resursa, poslije riječi „organima“ dodati riječi: „i službama“. Preispitati riječi: „sa analizom potreba i uzroka usled povećanja ili smanjenja broja zaposlenih, adekvatnost kadrovske strukture po upravnim oblastima“. Obrazloženje: Analiza potreba vrši se kadrovskim planom koji je sam po sebi odgovor na tu analizu. Povećanje ili smanjenje broja zaposlenih vrši se primjenom instituta reorganizacije i izmjenama pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, što su ovlaštenja predsjednika opštine i starješine organa i službe, odnosno nadležnog organa javne službe, uz saglasnost predsjednika opštine. Adekvatnost kadrovske strukture po upravnim oblastima, ako se pod tim podrazumijeva odgovarajuća vrsta i nivo kvalifikacije obrazovanja, radno iskustvo i drugi uslovi, utvrđuje se aktom o sistematizaciji. Nejasno je kakva vrsta analize treba da bude sadržana u ovoj informaciji odnosno kakva vrsta procjene „adekvatnosti kadrovske strukture“. Ukoliko obradivac bude insistirao na ovoj odredbi, sugerisemo da se istovjetna odredba propise i za državnu upravu i da se utvrdi jedinstvena metodologija po kojoj će se jedna ovakva analiza sacinjavati i na centralnom i na lokalnom nivou.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji kao ni kadrovski plan ne sadrži uvijek analitičku dimenziju upravljanja kadrovima. Ona se bavi zatečenim stanjem a ne daje širu sliku o tome da li struktura zaposlenih u JLS odgovara stvarnim potrebama upravnih oblasti.

Primjedba/predlog/sugestija 17: U članu 55 u stavu 6 brisati riječi: „koju je sazvao“ kao suvisne. Poslije riječi: „kvorum potreban za rad“ dodati riječi: „na početku sjednice“. Takođe propisati obavezu da se odložena sjednica mora nastaviti najkasnije u roku od 10 dana od dana odlaganja.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 18: član 56 izmijeniti jer ministarstvo nema pravni kapacitet da stavlja van snage opšte i pojedinačne akte koje donese skupština opštine na sjednici koja je zakazana i održana suprotno zakonu. Vlada može samo, na predlog ministarstva, da obustavi od izvršenja opšte akte i podnese inicijativu Ustavnom sudu CG za ocjenu njihove ustavnosti i zakonitosti. Pojedinačne akte (npr. imenovanja, razrješenja i si.) koji nisu stekli izvrsnost (danom donošenja ili danom objavljivanja, kako je to već propisano u svakom konkretnom slučaju), ministarstvo bi moglo osporavati u postupku inspekcijuskog nadzora. Ako su postali izvršni, moglo bi ih osporavati kod nadležnog suda ukoliko ima jasnu zakonsku legitimaciju. U tom smislu predlažemo da ministarstvo (odnosno zastitnik imovinskih interesa CG) utvrdi može li po osnovu ovih odredbi biti stranka u upravnom sporu ili parničnom postupku, zavisno od prirode pojedinačnog pravnog akta koga želi da ospori te, ukoliko ne može, da se preciznom normom legitimise kao tuzilac.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Nadzor nad primjenom Zakona o lokalnoj samoupravi vrši Ministarstvo, samim tim obaveza je ministarstva da prati i zakonitost rada sjednica skupština.

Primjedba/predlog/sugestija 19: U članu 57 u stavu 2 riječ „zakonom“ zamijeniti riječju „poslovníkom“ jer je to vrsta akta kojim se propisuju razlozi za isključivanje javnosti sa sjednice skupštine a ne zakonom.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 20: U članu 59 stav 2 i 3 brisati a u stavu 4 dodati da se odlukom o obrazovanju radnih tijela skupštine utvrđuje i njihov sastav. Naime, ne treba ograničavati opštine u uređivanju sastava svojih odbora jer je to unutrašnje pitanje i stvar njihove autonomije.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 21: U članu 60 posle stava 2 dodati novi stav koji će precizno definisati šta se sve smatra vršenjem odborničke funkcije jer je bilo slučajeva da odbornik disciplinski odgovara svom poslodavcu za javnu riječ koja je izrekao van sjednice skupštine opštine. Stav 3 brisati jer odbornik, kao ni poslanik, nije sjuzbeno lice koje vrši javna ovlaštenja u skladu A sa ovim i posebnim zakonom. Ni jedan posebni zakon mu to svojstvo ne utvrđuje niti može utvrditi, kao što je to slučaj sa inspektorom, policajcem i si. kojim su jasno definisana javna ovlaštenja.

Obrazloženje: Bespotrebno je zakonom previše detaljno propisivati sve što rade odbornici u vršenju funkcije. Ona je po prirodi politička i predstavnička a ne administrativna. Pored navednog ukazujemo da iako odbornik nije klasični nosilac upravnih ovlaštenja on ipak učestvuje u vršenju javne vlasti kroz donošenje odluka u skupštini pa iz tog razloga bi trebali da imaju institucionalnu zaštitu.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 22: U članu 64 u tacki 5 regulisan je prestanak mandata predsjednika skupštine po sili zakona u slučaju osude za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije. Smatramo da svim lokalnim funkcionerima i visoko rukovodnom kadru treba propisati ovaj osnov a ne samo predsjedniku skupštine, s tim što je neophodno definisati koja su to krivična djela - po grupama ili na drugi način. Naime, u praksi

je bilo ovakvih slucajeva ali se po pitanju utvrdivanja krivicnih djela koja daju atribut nedostojnosti ni jedan organ drzavne uprave nije izjasnio, odnosno oglasavao se nenadleznim. Predlazemo da se ta formulacija izmjeni i veze za krivicna djela za koje se goni po sluzbenoj duznosti. Takode sugerisemo da se i pritvor regulise jednoobrazno za sve radi postovanja principa ravnopravnosti i jednakosti gradana pred ustavom i zakonom. U tacki 8 propisano je stupanje na snagu odluke o raspustanju skupstine. Sugerisemo da se posebnom odredbom precizno legitimise odbor povjerenika za sazivanje konstitutivne sjednice novoizabrane skupstine jer nepostojanje takve odredbe u ovom slucaju moglo bi predstavljati blokirajuci mehanizam.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 23: U clanu 65 je spor o prestanku mandata ili razresenju predsjednika skupstine definisan kao upravni spor. Imajuci u vidu neke odluke Evropskog suda za ljudska prava i neujednacni pravni stav sudija Upravnog i Ustavnog suda CG po ovom pitanju, sugerisemo da ministarstvo obavi dodatne konsultacije jer nije u pitanju pravo iz radnog odnosa vec ovlasenje za vršenje javne funkcije koje se crpi iz Ustava. Isto se odnosi i na odbornike u skupstini i predsjednika opštine.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predsjednik opštine i predsjednik skupštine vrše profesionalnu funkciju a poslodavac istih je opština. Osim toga o zakonitosti upravnih akata odlučuje Upravni sud.

Primjedba/predlog/sugestija 24: U clanu 71 u stavu 2 propisano je da sekretar skupstine odgovara predsjedniku skupstine i skupstini. Iako je u pitanju odredba vazeceg zakona, treba brisati njegovu odgovornost predsjedniku skupstine jer je sekretar lokalni funkcioner koga imenuje i razrjesava skupština. To sto je predsjednik skupstine formalni predlagac odluke o imenovanju ne daje mu pravni status poslodavca sekretara skupstine. U stavu 4 istog clana uređena je nadležnost radnog tijela skupstine za odlucivanje o pravima i obavezama sekretara skupstine. Smatramo da odredbu treba precizirati u smislu prava i obaveza iz radnog odnosa ili je brisati jer su to pitanja koja se uređuju Odlukom o obrazovanju radnih tijela skupstine opštine.

Predlog se prihvata.

Obrazloženje: Sekretar skupštine saglasno novim rješenjima u Predlogu zakona o lokalnoj samoupravi nema status funkcionera u smislu ovog zakona.

Primjedba/predlog/sugestija 25: U clanu 74 u stavu 4 je trajanje mandata predsjednika opštine vezano za mandat skupstine. Ova izmjena zahtijeva da se u prelaznim odredbama zakona definise pravni status predsjednika opštine ciji mandat sada traje cetiri godine u skladu sa odredbom clana 55 stav 3 vazeceg zakona a radi njihove pravne sigurnosti i uredivanja prava iz radnog odnosa.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 26: U clanu 75 stav 5 brisati jer je suprotan Ustavu Crne Gore. Naime, samo izabrani predstavnici mogu sebi skratiti mandat ako skupština opštine ne izabere predsjednika opštine u roku od 30 dana od dana konstituisanja skupstine ili od razrjesenja predsjednika opštine. To ni u kom slucaju ne moze uciniti Vlada. Ustavom je jasno propisan jedinstven slucaj u kome Vlada moze raspustiti skupstinu, odnosno razrjesiti predsjednika opštine i nije slucajno naglasen rijecju „samo“. Kada je u pitanju Skupština CG, clanom 92 stav 1 Ustava je propisano je njeno raspustanje ako ne izabere Vladu u roku od tri mjeseca. U stavu 2 istog clana (na slican nacin kao i na lokalnom nivou) uređeno je ovlasenje Vlade da raspusti skupstinu i u slucaju kada duze vrijeme ne obavlja svoje ustavne nadležnosti. Takode je propisano da se skupština raspusta ukazom predsjednika drzave i da se novi izbori raspisuju narednog dana od dana raspustanja. Cinjenica da Ustav sadrzi dva precizna razloga za raspustanje drzavne skupstine a samo jedan za raspustanje

lokalne skupštine mora biti polazna osnova obrađivaču da traži održive pravne instrumente za izlazak iz pojedinih situacija koje postoje u praksi a koje se moraju regulisati u skladu sa Ustavom. To ni u kom slučaju ne može biti protivustavno skraćivanje mandata od strane Vlade. Smatramo da se u ovom slučaju može primijeniti samo institut raspustanja lokalne skupštine po proteku propisanog roka i uz ispunjenost propisanih uslova i raspisivanje novih izbora.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Ova rješenja predstavljaju krajnju mjeru koja se primjenjuje isključivo u slučajevima kada skupštine opština ne izvršavaju zakonom propisane obaveze u okviru prekluzivno utvrđenog roka.

Primjedba/predlog/sugestija 27: U članu 77 u tacki 3 brisati riječi: „i opštih akata“ jer su predhodno već regulisani drugi propisi u koje spadaju opšti akti. U tacki 7 ponovo se na isti način regulise izvještaj o stanju ljudskih resursa koji skupštini podnosi predsjednik opštine, a o kojem smo se već izjasnili. Inače, budući da je predsjednik opštine jedan od predlagaca skupštinskih odluka i drugih akata (izvještaja i si.), što je već rečeno u tacki 2 ovog člana, nesporna je njegova nadležnost za predlaganje svih, pa i ovog izvještaja te smatramo da je nečelishodno prepisivati istu vrstu akata kao nadležnost oba organa sa aspekta njihovog predlaganja, odnosno donosenja. U tacki 16 ponavlja se odredba o podnošenju izvještaja o radu predsjednika opštine koji obuhvata i izvještaje javnih službi, o čemu smo se također već izjasnili negativno i tražili da se zadrži rješenje iz vazećeg zakona. U tacki 23 propisano je da predsjednik opštine vrši upravni nadzor nad radom organa i službi lokalne uprave i javnih službi. Ovom odredbom se uspostavlja kompletan sistem lokalne uprave. Naime, ako se pored od zakonske definicije upravnog nadzora, jasno je da bi se na predsjednika opštine ovom odredbom prenijelo ovlaštenje za odlučivanje po zahtjevima na prvostepena rješenja, koje sada ima glavni administrator kao i ovlaštenje za inspeksijski nadzor, što, nadamo se, nije intencija obrađivača zakona. Predsjednik opštine uvijek je u krajnjem vršio nadzor nad zakonitostu i cjelishodnostu rada lokalne uprave i javnih službi kroz izvještaje o njihovom radu, radu glavnog administratora i radu organa lokalne uprave koji vrši upravni nadzor nad radom javnih službi a čija je nadležnost za obavljanje ovih poslova precizno utvrđena Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave. Na osnovu toga je preduzimao mjere za koje je nadležan. Tacka 24 je također već ranije regulisana Nacrtom i ovdje se bespotrebno ponavlja.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Pitanje broja zaposlenih je veoma važno pitanje sa aspekta finansijske održivosti opština. Takođe je važno je i pitanje adekvatnosti kadrovske strukture sa aspekta potrebne stručne osposobljenosti kako bi se poslovi obavljali na efikasan, profesionalan i stručan način. O svim ovim pitanjima mora da bude upoznata i Skupština kao predstavnički organ građana koja je u krajnjem odgovorna pred građanima za stanje u jedinici lokalne samouprave.

Primjedba/predlog/sugestija 29: U članu 81 u stavu 1 brisati alineju 5.

Obrazloženje: U razlozima razrješenja predsjednika opštine od strane skupštine opštine, koji su znatno prošireni u odnosu na dosadnja zakonska rješenja, alinejom 5 propisan je slučaj kada ne realizuje program rada organa i službi i javnih službi. Ukazujemo da predsjednik opštine ima svoj program rada koji sačinjava, između ostalog, i na osnovu programa rada organa uprave i službi. On bi principijelno mogao biti razrješen po principu subjektivne odgovornosti samo ako ga ne bi realizovao iz objektivnih razloga a to se inače može utvrditi iz njegovog godišnjeg izvještaja o radu i radu organa lokalne uprave i službi, što je već propisano kao razlog razrješenja. Javne službe sačinjavaju i odgovaraju za svoj program čiju realizaciju dokazuju svojim izvještajima o radu. Nadzorna uloga predsjednika opštine se i ogleda u njegovom ovlaštenju da razmatra izvještaje o radu organa lokalne

uprave i sluzbi i izvjestaj o upravnom rjesavanju, na osnovu kojih preduzima mjere (npr. razrjesenje starjesine, iniciranje izmjene zakona i si. u zavisnosti od razloga neizvršavanja programa). Kad su u pitanju javne sluzbe, predsjednik opštine kao predlagac podnosi skupštini njihove izvjestaje o radu sa predlogom mjera za unapređenje stanja u određenoj oblasti. U izvjestaju o radu predsjednika opštine inace se navode razlozi iz kojih nisu realizovane određene terne planirane njegovim programom rada a koje se u mnogo slucajeva navode uslovno jer zavise od toga da li je donijet određeni zakon koji je planiran Programom rada Vlade i da li su obezbjedena sredstva za realizaciju nekog projekta iz spoljnih izvora koji se ne mogu sigurno planirati. U alineji 6 brisati upravni nadzor nad radom lokalne uprave i javnih sluzbi iz razloga na koji smo vise puta ukazivali u ovim sugestijama. U stavu 2 rijec „dvije“ zamjeniti rijecju „jedne“ , kako je to bilo i do sada po pitanju broja odbornika (jedna trecina) koji moze podnijeti predlog za razrjesenje.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 30: U clanu 82 u stavu 2 izdvojeno je sest od ukupno devet razloga za razrjesenje predsjednika od strane Vlade, a koji su inace utvrđeni kao razlozi iz kojih ce ga razrijesiti skupština. Iako je to prosireno rjesenje iz vazeceg zakona (clan 63 stav 2) smatramo da je suvisno i da ga treba brisati jer Ustav ne pravi razliku izmedu poslova koji su mu stavljeni u nadleznost kada propisuje pravne posledice za njihovo neizvršavanje u periodu duzem od 6 mjeseci i tu normu ne treba posebno razradivati niti gradirati vazne i manje vazne nadleznosti predsjednika opštine. Podsjećamo i ovdje na potrebu korekcije u stavu 2 alineja 4 ovog clana koja se odnosi na izvjestaj o radu predsjednika opštine i javnih sluzbi i na alineju 5 koja se odnosi na vršenje upravnog nadzora od strane predsjednika opštine.

Obrazloženje: U Članu 117 Ustava Crne Gore propisano je da je Opština je samostalna u vršenju svojih nadležnosti.

Ostavlja se politička volja vlade da, da se krajnja represivna mjere može primjenjivati u krajnjim slucajevima...

Vlada može raspustiti skupštinu opštine, odnosno razrijesiti predsjednika opštine samo ako skupština opštine, odnosno predsjednik opštine, u vremenu dužem od šest mjeseci, ne vrše svoje nadležnosti.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 31: U clanu 86 u stavu 1 prosiriti ovlasćenje potpredsjednika opštine da zamjenjuje predsjednika opštine u drugim slucajevima propisanim ovim zakonom a ne samo kod prestanka mandata prije isteka vremena na koje je biran. ■ u 4 U stavu 4 ponavlja se protivustavna odredba o ovlasćenju Vlade da izabranim predstavnicima skрати mandat, o cemu smo se ranije vec izjasnili.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 32: U clanu 89 predlazemo da se brise stav 3 kojim je propisano da sluzbom glavnog administratora, glavnog gradskog arhitekta i menadzera rukovodi glavni administrator, glavni gradski arhitekta i menadzer i da se to pitanje prepusti opstinama jer se radi o Poveljom garantovanom pravu na slobodnu organizaciju lokalne uprave. Podsjećamo na negativnu ocjenu u posljednjem izvjestaju Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope po ovom pitanju. Ukoliko obradivac ipak odluci da zadrži navedeno rjesenje u Nacrtu, predlazemo da se iz ovog rezima izdvoji sluzba glavnog administratora koji je lokalni funkcioner sa ovlasćenjima drugostepenog organa i nadleznostima u pogledu korodinacije kompletne uprave. Takode predlazemo da se izdvoji i sluzba glavnog gradskog arhitekta u gradu koji ce imati puna ovlasćenja u oblasti planiranja prostora te se ne moze izjednaci sa glavnim gradskim arhitektom u opštini. Te sluzbe svakako treba jacati a ne dodatno slabiti. U odnosu na sluzbu menadzera, za ocekivati je da

ce im opštine proširiti djelokrug poslovima vezanim za evropske integracije te su se stekli svi razlozi da se navedeni stav brise.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 33: U clanu 99 strucni ispit kao uslov za imenovanje glavnog administratora zamjeniti pravosudnim ispitom, kako je to bilo do sada i dati zakonski pravni osnov za mjesnu nadleznost (u skladu sa ZUP-om) u slucaju njegovog postupanja na teritoriji druge opštine ako je to predvideno ugovorom o meduopštinskoj saradnji kojim ce se urediti organizacija izvrsavanja poslova za potrebe druge opštine, radno vrijeme, zarada i druga prava iz radnog odnosa.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 34: U clanu 113 u stavu 2 i 3 nejasno je zbog cega je glavni administrator izuzet iz rezima ostalih lokalnih funkcionera. Smatramo da je navedenim odredbama povrijedeno ustavno nacelo jednakosti i ravnopravnosti gradana pred ustavom i zakonom i da to pitanje treba urediti na jedinstven nacin za sve.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Ovo pitanje će biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima

Primjedba/predlog/sugestija 35: U clanu 149 dodati stav kojim ce se napraviti izuzetak od propisane procedure popune radnih mjesta u slucaju zasnivanja radnog odnosa na određeno vrijeme, gdje se direktno raspisuje javni oglas. U tom smislu upodobiti rjesenje iz clana 159 stav 3 Nacrta.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 36. U clanu 142 brisati stav 2. Tim stavom propisano je da strucni ispit za rad u drzavnim organima ne mora da ima lice koje ima polozen pravosudni ispit. Uporedjivanjem predmeta koji se polazu na usmenom dijelu pravosudnog ispita (krivichno materijalno pravo; krivichno procesno pravo; gradansko materijalno pravo; gradansko procesno pravo; privredno pravo; upravno pravo; radno pravo; ustavni sistem i organizacija pravosuda; I evropsko konvencijsko pravo - praksa Evropskog suda za ljudska prava i Evropskog suda pravde , sa predmetmetima koji se polazu u okviru strucnog ispita za rad u drzavnim organima (Ustavno uredenje Crne Gore i osnovi sistema Evropske unije; sistem javne uprave; sluzbenicki odnosi; upravni postupak, upravni spor i osnovi kancelarijskog poslovanja i finansije) nesumnjivo je da se radi o razlicitoj materiji. Takodje preporucujemo da se taj ispit definise kao strucni ispit za rad u javnoj upravi. U stavu 3 istog clana propisano je: " Izuzetno od stava 1 alineja 5 ovog clana radni odnos u jedinici lokalne samouprave moze zasnovati i lice bez polozenog strucnog ispita, pod uslovom da isti polozi u roku od godinu dana od dana zasnivanja radnog odnosa". Ovu odredu treba izvesti do kraja iz procesnih razloga utvrdjivanjem prednosti kandidata koji ima polozen ispit za rad u drzavnim organima prilikom izbora.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 37: U clanu 153 i u ostalom tekstu Nacrta brisati rijec kompetencije kao pleonazam jer su kompetencije po definiciji skup znanja, sposobnosti i vjestina.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 38: U članu 168 u stavu 1 poslije riječi: „starjesina organa” dodati riječi: „ odnosno jedinice”. Takođe predlažemo da se ova odredba dopuni propisivanjem najmanje istih uslova za istaknute stručnjake koje ima glavni administrator. Naime, stavom 1 je propisano da Komisiju za provjeru znanja, vještina i sposobnosti glavnog administratora čine starjesina organa za upravljanje ljudskim resursima i dva istaknuta stručnjaka a nema svaka opština organ za upravljanje ljudskim resursima. Isti predlog dajemo i kada su u pitanju sva druga zvanja u lokalnoj upravi za koja su posebnim zakonom propisani posebni uslovi (zastitnik imovinsko pravnih interesa, glavni gradski arhitekta isl.).

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima

Primjedba/predlog/sugestija 39: U članu 191 predlažemo obavezno propisivanje kriterijuma za ocjenjivanje u skladu sa članom 16 Ustava Crne Gore. U stavu 4 predlažemo da se utvrdi pravni osnov da predsjednik opštine utvrdi obrazac za ocjenu rada lokalnog službenika odnosno namještenika kako isti ne bi imao u zaglavlju naziv državnog organa uprave za ljudske resurse.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 40: U članu 221 propisano je da radni odnos prestaje po sili zakona sa navrsenih 66 godina života i najmanje 15 godina staza osiguranja. Predlažemo da se ova odredba uskladi sa članom 17 Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju kojim je propisano da osiguranik stice pravo na starosnu penziju kad navrsi 65 godina života i najmanje 15 godina staza osiguranja.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 41: U članu 227 i 229, kod ukidanja organa, službe ili dijela poslova koje preuzima drugi organ ili reorganizacije, obavezno propisati kriterijume u slučaju kada se ne vrsi raspoređivanje svih izvršilaca koji su bili na istom radnom mjestu, već se neki raspoređuju a neki stavljaju na raspolaganje. Naime, problem ne postoji ako je u pitanju samo jedan izvršilac već kada ih ima više a ne preuzimaju se svi. Pri nepostojanju jasnih kriterijuma u pogledu dužine radnog staza i si. nemoguće je donijeti zakonito rješenje po ZUP-u kojim će se određeni izvršilac rasporediti a drugi staviti na raspolaganje.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 42: U članu 230 stav 4 propisano je da lokalni službenik odnosno namještenik koji se nalazi na raspolaganju ima pravo prijave na interni oglas. U cilju njegove zaštite, predlažemo da se ovo rješenje izvede do kraja propisivanjem drugih prava (npr. da bude obavijesten o svakom upraznjenom radnom mjestu za koje ispunjava uslove, da ima prednost prilikom izbora pri istim rezultatima testiranja i si.)

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 43: Predlazemo da se posebno uredi institut mentora koji bi obucavao, pratio i usmjeravao rad pripravnika, odnosno lica koje prvi put zasniva radni odnos u jedinici lokalne samouprave.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 44: U članu 243 stav 2 brisati. Tim stavom isključeno je pravo grada da finansira sopstvene poslove iz Egalizacionog fonda. Smatramo da je ova odredba veoma rizicna u uslovima kreiranja javnih politika kojima se sistematski i suprotno zakonu umanjuju lokalni prihodi ili se sprečava njihovo uvećanje i da može, bez krivice grada, onemogućiti ostvarivanje njegovih funkcija. Naime, Zakonom o regionalnom razvoju i Zakonom o finansiranju lokalne samouprave utvrđeni su kriterijumi za koriscenje ovih sredstava bez obzira na oblik lokalne samouprave i ti kriterijumi su obavezujući. Imajući u vidu pravno pravilo *lex specialis derogat legi generali*, svakako bi u ovom slučaju imao primat poseban zakon ali preporučujemo da se kolizija koju bi izazvao sporni stav 2 svakako eliminiše iz razloga jednostavnije primjene i sprečavanja eventualnih razlika u tumačenju.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 45: U poglavlju IX „Mjesna samouprava“ u članu 246 u stavu 2 preispitati limitiranu gornju granicu u broju stanovnika koji može imati jedna mjesna zajednica. Nejasan je cilj i razlog iz koga je izvršena ova izmjena koja stvara ogromne obaveze opstinama čije mjesne zajednice imaju veliki broj stanovnika sa svih aspekata, uključujući i određivanje novih granica, obezbjeđivanje prostornih i kadrovskih uslova za rad (nova zaposljavanja), finansiranje, sprovođenje izbora za organe mz i mnoge druge. U stavu 3 ovog člana predlazemo da se brise zbog gradana kao organ mz jer on to nije a da se umjesto njega propise savjet mjesne zajednice i utvrdi mandat u istom trajanju kao mandat predsjednika mjesne zajednice (ili predsjednika savjeta mjesne zajednice).

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 46: U članu 247 poslove mjesne zajednice dopuniti davanjem saglasnosti u postupku davanja naziva ulica i trgova, održavanjem seoskih i prigradskih grobalja u skladu sa posebnom odlukom skupštine opštine uspostavljanjem i vodenjem evidencija o određenim poslovima i izdavanjem potvrda u skladu sa posebnim odlukama skupštine opštine i sl.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sama jedinica lokalne samouprave treba da procijeni dodatne poslove mjesnih zajednica.

Primjedba/predlog/sugestija 47: U članu 248 riječi: „obavezno učestvuje “ zamjeniti riječima: „, pod st ice lokalno stanovništvo na učesce“. Alternativno, obavezno učesce mjesne zajednice u javnim raspravama vezati za njene organe.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 48: Posebno upućujemo da se poglavlje o mjesnim zajednicama dodatno razradi propisivanjem: Izbora savjeta, eventualno i predsjednika (savjeta) mz na zboru gradana, Uslova za ostvarivanje prava da bira i bude biran u organe mz (punoljetni građanin sa prebivalistem u mz), Organa za sprovođenje izbora u mz, njihovog sastava, nadležnosti za izbor, mandata, poslova, Nacina i postupka utvrđivanja predloga kandidata za organe mz i sprovođenja izbora, Pitanja na koja se primjenjuje izborno

zakonodavstvo, Pravnih sredstava za zaštitu povrijeđenog biračkog prava, rokove u kojima se podnose, i nadležnost i rokova rješavanja po njima, Nadležnosti Ustavnog suda CG za odlučivanje o izbornim sporovima kad su u pitanju izbori u mz i rokova odlučivanja (član 149 tac. 7 Ustava CG, Nadležnosti za proglašenje rezultata izbora konačnim i dr.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlog predstavlja predmet rada Odbora za sveobuhvatnu izbornu reformu. Ministarstvo javne uprave predložilo je tom tijelu neposredan izbor savjeta mjesne zajednice kroz Koncept zakona o lokalnim izborima.

Primjedba/predlog/sugestija 49: U članu 251 brisati riječi: „opstih akata“ u kontekstu nadzora nad njihovom zakonitoscju koji vrše organi državne uprave. Naime, kako je to već ranije rečeno, zakonitost opstih akata cijeni isključivo Ustavni sud CG. U tom smislu ponovo ukazujemo na odredbe Zakona o državnoj upravi kada su u pitanju prenijeti i povjereni poslovi. Cijeneci namjeru obradivaca, sugerisemo da se preispitivanje opstih akata riješi, kao što je to uvijek bilo, propisivanjem nadležnosti Vlade za obustavu od primjene i iniciranjem ocjene njegove zakonitosti, kao što je to i regulisano u članu 270 Nacrta.

Obrazloženje: Prati usklađenost opštih akata

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 50: Član 253 sugerisemo da se upodobi odgovarajućoj odredbi Nacrta ukoliko se prihvati predlog i obrazloženje asocijacije pod rednim br. 3 i 4. Dodatno, u stavu 1 u tacki 4 predlažemo dodavanje riječi: „neposredno ili posredstvom asocijacije opština“. Iniciranje zakonskih izmjena na predloženi način ne uskracuje pravo opština da to učine u svoje ime, već dodatno legitimise asocijaciju da to učini u njihovom zajedničkom interesu, što pojednostavljuje proces saradnje sa centralnim vlastima. Asocijacija je u skladu sa svojim osnivčkim aktima nadležna da zastupa njihove zajedničke interese po svim pa i ovim pitanjima ali smatramo da to treba prepoznati i u ovom zakonu. Iz istih razloga predlažemo da se asocijacija legitimise i u stavu 2 i 3 ovog člana.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 51: U članu 262 poslije stava 1 dodati novi stav 2 kojim će se organ državne uprave obavezati da u postupak vršenja nadzora nad zakonitoscju rada organa lokalne samouprave uključi asocijaciju opština i da sa njom saraduje jer ona inače zastupa njihove interese pred državnim organima.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 52: U članu 267 izvršiti usaglasavanje sa zakonskom definicijom nadzora nad zakonitoscju akata kao elementa upravnog nadzora. Naime, riječ je postupanju po zahtjevima na prvostepena akta a o ocjeni zakonitosti opstih akata, o čemu smo se više puta izjasnjavali.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 53: Član 268 brisati iz predhodno navedenih razloga ali i zato što je ovo pitanje više puta regulisano Nacrtom.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 54: U članu 273 u stavu 5 propisati slučaj kada će odbor povjerenika izabrati VD predsjednika opštine i precizno mu utvrditi ovlaštenja i rok njihovog vršenja. U stavu 8 preciznije definisati pravo na zaradu predsjednika i članova odbora povjerenika vezivanjem za određenu analognu funkciju jer Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ne predviđa te pozicije.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 55: U članu 298 propisati mogućnost osnivanja i drugih pravnih lica a ne samo privrednih društava i ustanova.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 56: Član 299 i član 300 preispitati sa aspekta svrhe i ustavnog utemeljenja.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 57: U članu 301 propisati i način ostvarivanja prava iz radnih odnosa, ako je predmet međupostinske saradnje angazovanje određenih službenika za obavljanje poslova za potrebe druge opštine.

Predlog se prihvata.

Obrazloženje: Članom 301 pored ostalog propisano je da se ugovorom uređuju pitanja prava i obaveza zaposlenih.

Primjedba/predlog/sugestija 58: U članu 309 kaznenim odredbama obuhvatiti i organe državne uprave ukoliko ne sprovode obaveze utvrđene ovim zakonom. 59. Na prelazne odredbe izjasnicemo se kada ih obradivac normira buduci da u Nacrtu nisu navedene.

Predlog se prihvata.

16.Centar za razvoj nevladinih organizacija, Zorana Markovic, izvršna direktorka

Primjedba/predlog/sugestija 1: Uz poziv za Javnu raspravu dostaviti i Analizu funkcionisanja sistema lokalne samouprave u Cmoj Gori

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: Imajući u vidu da je Ministarstvo u 2024. godini objavilo Analizu, koja detaljnije obraduje trenutno stanje u sistemu lokalne samouprave, donosi zaključke i preporuke, ista predstavlja osnov za donošenje informisanog suda, kao i odluke, bilo da je u pitanju civilno društvo, građani, samo Ministarstvo ili drugi učesnici javne rasprave. Imajući navedeno u vidu, ovakav dokument bi trebalo objavljivati uz Javni poziv kako bi svi zainteresovani mogli da zasnuju svoj stav činjenicama.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Propisati Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: Trenutno važeći Zakon o lokalnoj samoupravi definiše postojanje Savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave članom 198. Potrebno je zadržati Savjet i osnaziti ga kao mehanizam jačanja lokalne samouprave.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Član 246 stav 2 - Obrazložiti na koji način se došlo do broja 50- 4000, i ispraviti u obrazloženju ili nacrtu pogrešnu brojku (5000)

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: Analiza o funkcionisanju sistema LSU u Cmoj Gori se ne osvrće na mjesne zajednice ni u zaključcima, ni u preporukama, te je nepoznato na koji način se došlo do brojke od 50-4000, te kako će ovo ograničenje uticati na već postojeće mjesne zajednice.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Član 246 stav 3 i 4 - Definisati Savjet mjesne zajednice kao organ, a nikako predsjednika i/ili zbor.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4: Imajući u vidu da je uloga mjesne zajednice u tome da građani budu u njoj predstavljeni, te da je fokus na predstavničkom karakteru ovog organa, tj. da se sastav organa bira na zboru od Strane građana. on ne može biti personifikovan u jednoj osobi. Nadalje, zbor građana predstavlja jedan od mehanizama učenja građana u donošenju odluka. odnosno oblik neposrednog učenja građana u izjasnjavanju i odlučivanju članovima 275 i 278 predmetnog Nacrta. Osim toga, Zbor kao organ ne bi imao ni približnu funkcionalnost, imajući da organizacija zbora, naročito u većim mjesnim zajednicama, zahtijeva mnogo veći logistički napor i trosak. Nasuprot ovome, zbor kao mehanizam bi trebao biti dodatno osnažen.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 5: Član 248 stav 1 - preformulisati da glasi ..Mjesna zajednica donosi Program razvoja mjesne zajednice, najmanje jednom u četiri godine.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5: Uzimajući u obzir raznolikost mjesnih zajednica, njihovu specifičnost, razlike u veličini i drugim parametrima, a samim tim i problemima sa kojima se suočavaju, planiranje na godinu dana može biti neproduktivno ako su problemi dugoročnije prirode. Na ovaj način se otvara prostor mjesnim zajednicama da strateški i dugoročno upravljaju razvojem svih aspekata života.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 6: Član 250 - definisati obavezu jedinic lokalne samouprave da jasno definiše granice mjesnih zajednica kroz kreiranje elaborata granica mjesnih zajednica u otvorenom formatu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6: Prilikom ostvarivanja prava u mjesnim zajednicama. uključujući i učenje u zborovima, građani, predstavnici mjesnih zajednica, i organi lokalne uprave su često u nedoumici kojoj mjesnoj zajednici pripadaju pojedini građani i/ili naselja. Ovaj način vođenja evidencije će dovesti do više jasnoće prilikom ostvarivanja prava građana na lokalnu samoupravu.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 7: Propisati mogućnost korišćenja instituta ..Slobodna stolica“ i za predstavnike mjesnih zajednica

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7: Po istom principu po kojem je omogućeno učenje predstavnika NVO u radu lokalnih parlamenata kroz institut slobodne stolice, treba omogućiti isto i za predstavnike mjesnih zajednica. naročito ako se radi o donošenju odluka koje imaju direktan uticaj na stanovnike te mjesne zajednice.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 8: XII - Učenje građana u ostvarivanju lokalne samouprave - dodatno definisati obaveze jedinica LSU u vezi unaprjeđenja mehanizama učenja kroz uvođenje elektronskog oblika podnošenja

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8: Mehanizmi učenja građana definisani ovim dijelom nacrta ostaju nepromijenjeni u odnosu na važeći Zakon. Po ugledu na portal e-peticije, jedinice LSU moraju imati dio sajta opredijeljen za mehanizme, u okviru kojeg će im biti jasno obrazloženo na koji način funkcionisu mehanizmi i kako ih koristiti. Naročito teškoću u korišćenju predstavlja složenost prikupljanja potpisa građana, za mehanizme poput građanske inicijative. Kreiranjem softverskog rješenja nalik portalu e-peticije će se približiti mehanizmi svim građanima.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Član 278: Zbor građana ~ definisati pravo učenja na zborovima.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 9: Imajući u vidu da ovaj mehanizam ima veliku tradiciju, kao i važnost za funkcionisanje mjesnih zajednica, treba jasno definisati pravo ucesca na zborovima. Treba definisati ovo pravo na osnovu prebivalista i boravista, odnosno da u zborovima mogu uzeti ucesca gradani koji su trajno vezali svoj zivot za određeno mjesto. Takođe, ove odredbe bi se odnosile i na ostale mehanizme, poput referenduma. Ovakvo definisanje ima uporišta u uporednoj praksi iz država zapadne Evrope.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 10: Propisati kaznene mjere za nepostovanje rokova iz članova 274 – 285

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 10: Imajući u vidu da je jedan od glavnih razloga za nedovoljno ucesce gradana u procesima donosenja odluka njihovo nezadovoljstvo responzivnoscu organa lokalne uprave na obracanja gradana. potrebno je obezbijediti dobijanje odgovora na podneske. u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i navedenim članovima predmetnog zakona.

Predlog se ne prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 11: Kreiranje elektronskog sistema za pracenje podnesaka iz članova 274 – 285

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 11: Ovakav sistem bi doprinio transparentnosti jedinice LSU kroz objavljivanje podataka o primljenim podnescima, odgovorima organa lokalne uprave i statu su podnesaka.

Predlog se ne prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 12: Propisati obavezu osnivanja Savjeta za saradnju jedinice LSU i nevladinih organizacija

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 12: Savjet za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija, kao i u pojedinim opstinama Savjet za saradnju jedinica LSU i NVO postoje i funkcionisu kao centralna platforma za dijalog sa ciljem unapredenja statusa NVO i njihovog doprinosa unapredenju stanja u svim oblastima u kojima djeluju.

Predlog se prihvata.

17. Veselin D. Vukčević, dipl. Pravnik

I. NACELNE PRIMJEDBE I PREDLOZI

Sa aspekta sistema lokalne samouprave radi se o najvažnijem zakonskom aktu koji treba da obezbijedi efikasno funkcionisanje jedinica lokalne samouprave i otkloni uocene nedostatke u praksi, ali i da odgovori zahtjevima za daljom reformom i unapredenje sistema lokalne samouprave. Dosadnja praksa u primjeni Zakona o lokalnoj samoupravi, pokazala je da nesporno postoji sistemska potreba da se normativni okvir iz ove oblasti dodatno unaprijedi, ali i da se ponudi model decentralizacije koji je prilagodan našim uslovima i specificnostima. Predloženi model decentralizacije je nedorečen i neodgovarajući U Nacrtu Zakona o lokalnoj samoupravi, pored onih rjesenja koja nesporno idu u pravcu unapredenja funkcionisanja sistema, obradivac se opredijelio za radikalni reformski zahvat kojim se u sistem uvodi novi oblik lokalne samouprave (grad), i model decentralizacije kojim jedinice lokalne samouprave dobijaju različite stepene ovlasćenja i odgovornosti. Predloženi model decentralizacije, kojim se poslovi iz oblasti predškolskog obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite, prostornog planiranja i socijalne zaštite, prenose na jedinice lokalne samouprave koje ce dobiti status grada, je nedorečen i ne odgovara našim potrebama i specificnostima. Ove njegove nedostatke prati i izostanak sistemske analize uslova i pretpostavki za njegovo sprovođenje i identifikacija rizika koji ce pratiti proces implementacije. Prije izbora najoptimalnijeg modela

decentralizacije bilo je neophodno pratiti i procijeniti sposobnosti jedinica lokalne samouprave da preuzmu nove poslove, ovlasćenja i odgovornosti. Pored procjene institucionalnih i organizacionih kapaciteta, kadrovskih resursa i finansijskih mogućnosti sadašnjih jedinica lokalne samouprave, svakoj decentralizaciji potrebno je da prethodi i analiza 2 ovlasćenja iz svih posebnih zakona kojima se ureduju djelatnosti čiji se poslovi namjeravaju prenijeti u nadležnost gradovima. Takođe, istovremeno sa ovim nacrtom bilo je potrebno pripremiti i staviti na javnu raspravu Nact Zakona o Glavnom gradu i Nact Zakona o Prijestonici, kao i izmjene posebnih zakona kojima se ureduju oblasti iz djelatnosti čiji se poslovi planiraju prenijeti u nadležnost gradovima u cilju stvaranja uslova za tranziciju ovlasćenja na lokalni nivo. Od presudnog značaja za uspješnost ovog procesa je i obim ovlasćenja koji će se prenijeti na jedinice lokalne samouprave, pri čemu treba uzeti u obzir veličinu teritorije države, model teritorijalne organizacije, broja stanovnika, stepen izgrađenosti infrastrukture i razlike u razvijenosti, ali i geografske, političke, kulturološke, sociološke i druge karakteristike. Imajući u vidu broj stanovnika i veličinu teritorije, Crna Gora spada u države sa veoma razduenom teritorijalnom organizacijom koju čine 25 jedinica lokalne samouprave (23 opštine, Prijestonica Cetinje i Glavni grad Podgorica), što samo po sebi otvara prostor za izbor modela kojim bi se izgrađivala i podsticala saradnja i izvršilo objedinjavanje resursa susjednih jedinica lokalne samouprave. U obrazloženju Nacrta, pojasnjavajući razloge za donošenje zakona, obradivac se poziva na ekspozu premijera, Strategiju reforme javne uprave u Crnoj Gori 2022-2026 godina i na Analizu funkcionisanja sistema lokalne samouprave u Crnoj Gori. Pri tome se naglasava da je Analiza pokazala "ključne izazove postojećeg sistema lokalne samouprave i pružila konkretne preporuke za unapređenje, i to uvođenje blagog politipskog sistema lokalne samouprave". Ovako zaključak ne bi bio sporan, da je do njega obradivac došao na osnovu onoga što je Analiza pokazala i da date preporuke odgovaraju ocjeni stanja. Po predloženim rješenjima, reklo bi se, da je jedini problem naših jedinica lokalne samouprave u njihovim nedovoljnim nadležnostima i da je radi njihovog razvoja potrebno da im prenesemo još neke. Da li je to baš tako ili je prilikom izbora modela decentralizacije bilo neophodno postaviti drugačije ciljeve? Radi jasnijeg uvida u polazne osnove za kreiranje predloženih rješenja potrebno je da se podsjetimo šta je zapravo pokazala Analiza funkcionisanja sistema lokalne samouprave u Crnoj Gori. Analiza, koju je radilo ministarstvo, je pokazala da: - otpлата dugova opština veoma visoka stavka na rashodnoj strani, što predstavlja ozbiljnu prijetnju za lokalne javne finansije, uzimajući u obzir rast tekuće potrošnje; - značajan porast izdataka na stavci transferi privrednim društvima čiji je osnivač opština, ukazuje na neodrživost poslovanja nekih lokalnih javnih preduzeća sa stanovista viska zaposlenih i sa stanovista prekomjernih troškova; 3 - nadzor opština nad privrednim društvima nije na zadovoljavajućem nivou; - na kvalitet funkcionisanja javnih službi utiče fragmentisani pravni okvir, a poseban izazov predstavlja neuređen službenički sistem i sistem nadzora; - rast ustupljenih prihoda u ukupnim prihodima opština; - slabu transparentnost u trošenju javnih sredstava, nedostatak planskih i programskih dokumenata; - da opštine izdvajaju više sredstava za tekucu potrošnju, u odnosu na kapitalne izdatke; - da se na lokalnom nivou povećava broj zaposlenih; - manjak kadrovskih kapaciteta na lokalnom nivou opštine (najviše arhitekta, interni revizori, inženjeri, IT kadar); - ne postoji adekvatan nadzor organa državne uprave nad primjenom propisa od strane jedinica lokalne samouprave; - nepostojanje snažnije kontrolne funkcije skupštine opštine nad radom predsjednika opštine, sa aspekta izvršavanja najvažnijih zakonskih obaveza. Navedene ocjene stanja iz Analize funkcionisanja sistema lokalne samouprave u Crnoj Gori trebalo je tumačiti u kontekstu potrebe da se predloži model čija će primjena dovesti do ublažavanja i eliminisanja uocjenih nedostataka, a ne produkovanja novih problema u njihovom funkcionisanju. Nažalost, prilikom kreiranja rješenja u Nacrtu zakona, obradivac je u značajnoj mjeri ignorisao nalaze, ocjene i preporuke iz sopstvene Analize, dok je neke potpuno pogrešno protumacio. Stiče se utisak da je Analiza radena samo da opravda unaprijed donijetu političku odluku o izabranom modelu decentralizacije. S druge strane, primjetno je da Analiza ne sadrži dva ključna kriterijuma na

osnovu kojih se može procijeniti sposobnost jedinica lokalne samoprave za pružanje dodatnih javnih usluga na lokalnom nivou, što je izuzetno važno za izbor adekvatnog modela. Tu prije svega mislim na nepostojanje sistemskog mjerenja zadovoljstva korisnika javnih usluga, koje bi pružilo povratne informacije na osnovu kojih bi se mogle preduzeti mjere na unapređenju pružanja usluga, kao i ozbiljnu analizu Izvjestaja o postupanju u upravnim stvarima javnopravnih organa, koja bi na osnovu podataka o dužini trajanja postupaka, broju nerijesenih predmeta kod organa, podnijetih žalbi i ponistenih prvostepenih rjesenja od strane drugostepenih organa i dr., pokazala stepen efikasnosti rada organa u rješavanju upravnih stvari. Izostanak svega navedenog ukazuje da nedostaje stručnosti, kapaciteta, a očigledno i političke volje da se u ovoj oblasti kreira politika koja bi bila u funkciji ostvarivanja ciljeva razvoja jedinica lokalne samouprave.

4 Rizici primjene predloženog modela decentralizacije

S obzirom da gotovo sve naše jedinice lokalne samouprave karakterisu nedovoljni institucionalni i organizacioni kapaciteti, slabi kadrovski resursi i ogranicene finansijske mogućnosti, realizacija predloženog modela bi predstavljala veliku opasnost za buduće funkcionisanje sistema, a samim tim i na ostvarivanje potreba i interesa lokalnog stanovništva. Tesko je razumjeti svrhu predloženog modela decentralizacije kojim se poslovi iz oblasti predškolskog obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite i socijalne zaštite (pretpostavljam i dječje zaštite), prenose na jedinice lokalne samouprave koje će dobiti status grada. To bi značilo da skupština tih gradova vrše prava i dužnosti osnivača ustanova koje se osnivaju u ovim djelatnostima (donosi akt o osnivanju ustanove, daje saglasnost na statut, imenuje i razrješava predsjednika i članove UO, daje saglasnost na odluku UO o izboru direktora ustanove, saglasnost na akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji itd.), kao i da se u budžetu grada obezbjeđuju sredstva za rad ustanova, sredstva za zarade i ostala primanja zaposlenih, materijalne troskove, održavanje i osiguravanje objekata i opreme kao i tehničko-tehnološko opremanje objekata za realizaciju programskih aktivnosti ustanova. Neodgovorno je i rizično predložiti ovakav model decentralizacije, da se prethodno ne uradi i analiza mogućnosti jedinica lokalne samouprave (gradova) da finansiraju nove poslove koji im se prenose u uslovima kad je većina njih, inače, na ivici finansijske održivosti. Nije valjda potrebno naglasavati da se radi o djelatnostima od javnog interesa, čijim se obavljanjem ne stvara profit i koje zahtijevaju velika sredstva za redovno finansiranje. Isto tako, izostala je i analiza koja bi pokazala kako bi se to odrazilo na kvalitet usluga u djelatnostima koje se već tradicionalno pružaju na lokalnom nivou. Preuzimanjem javnih ustanova i poslova iz navedenih oblasti bez identifikacije ključnih izazova koji prate obavljanje ovih poslova na lokalnom nivou i analize kapaciteta jedinica lokalne samouprave da mogu obavljati ovu djelatnost, pored brojnih postojećih problema koji prate njihovo funkcionisanje, samo siri prostor za partijske sukobe u podjeli plijena od strane političkih subjekta koji čine vlast na lokalnom nivou. Iskustvo nas uči da nije tesko naslutiti kako će se koalicionim sporazumom, u zavisnosti od "izborne volje građana izraženoj na avgustovskim izborima" vrsiti raspodjela mjesta po dubini u upravnim odborima centara za socijalni rad, domova za stara lica, domova zdravlja i predškolskih ustanova. Gotovo je izvjesno da će takvi politizovani organi upravljanja kao taocje držati direktore u vd stanju suprotno zakonu, sve dok se u potpunosti ne ispune druga obećanja iz koalicionog sporazuma ili dok ne navrse nedostajuće radno iskustvo. Nije tesko zamisliti partijske aktiviste koji čekaju red za naručivanje lažnih diploma i njihovu kupovinu po povoljnim uslovima u "elitnim univerzitetskim centrima" u regionu i "stancovanje" uvjerenja o radnom iskustvu na rukovodećim mjestima u NVO i vjerskim organizacijama. Nije tesko zamisliti ceste izmjene statuta i akata o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji tih javnih ustanova radi prilagodavanja uslova za obavljanje poslova radnih mjesta partijskim vojnicima po čuvenom "meritokratskom" principu i radi "ispravljanja nepravde". Isto tako, nije tesko zamisliti kako će se sve to završiti i koje će posljedice proizvesti, nazalost po građane i po javni interes. U Analizi, koja je bila polazna osnova za predlaganje ovakvog modela decentralizacije dobro je prepoznat značaj decentralizacije ocjenom da "prenosenje nadležnosti sa centralnog na lokalni nivo ima direktni uticaj na kvalitet života građana i obezbjeđenja adekvatnih uslova za

razvoj privrede u lokalnoj zajednici". Upravo zbog toga, proces decentralizacije ne smije biti podređen politickom interesu donosilaca odluka, već se mora odvijati u interesu sveukupnog razvoja lokalne zajednice, a prije svega obezbijediti veću efikasnost u pružanju javnih usluga na lokalnom nivou. Da bi jedinice lokalne samouprave mogle zaista postati generator razvoja svog područja, logično bi bilo, za početak, izvršiti decentralizaciju poslova prostornog planiranja, dodatnih ovlaštenja za osnivanje privrednih i poslovnih zona i drugih poslova kojima se utiče na njihov ekonomski razvoj. Sljedećom fazom bi se moglo izvršiti usklađivanje sa drugim mjerama reforme lokalne samouprave, prije svega sa teritorijalnom reorganizacijom i fiskalnom decentralizacijom. Na takav model je upućivala ocjena stanja i preporuke iz Analize. Decentralizacija bez jasne procjene kako će to uticati na kvalitet usluga koja lokalna uprava pruža građanima, odnosno da li će dovesti do unaprjeđenja ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti u upotrebi javnih resursa na lokalnom nivou, prijeti da se pretvori u prosto razvlašćivanje centralnih organa vlasti i prenošenje poslova, nadležnosti i finansija na lokalne organe, odnosno da postane sama sebi cilj. Takva decentralizacija bi vrlo brzo postala teret i jedinicama lokalne samouprave i građanima, ali i njenim kreatorima. Svi navedeni rizici, kao i brojna druga pitanja koja sa sobom nosi predloženi model morala su naći svoje mjesto u materijalima i analizama koje je prethodno bilo potrebno pripremiti i staviti na uvid tokom javne rasprave o Nacrtu zakona o lokalnoj samoupravi. Na taj način bi se omogućilo jedinicama lokalne samouprave da jasnije i cjelovito sagledaju predložena rješenja i samim tim da se objektivno izjasne o predloženom modelu, kojim se na potpuno novim osnovama uređuju njihov položaj, prava i obaveze.

Primjedba/predlog/sugestija 1: u članu 1 kojim se uređuje predmet zakona navedeno je da se, između ostalog, ovim zakonom uređuju uslovi i postupak za dobijanje statusa grada, dok su odredbama čl. 31 -35 propisani uslovi pod kojima se opštini može odrediti status grada i postupak za dobijanje statusa grada. Navedene odredbe su nejasne, konfuzne i u krajnjem nije im mjesto u zakonu kojim se uređuje sistem lokalne samouprave. Zakonom o lokalnoj samoupravi se propisuju oblici lokalne samouprave, organizacija i djelokrug poslova organa lokalne samouprave, dok se uslovi, način i postupak primjena teritorije jedinica lokalne samouprave može propisivati samo Zakonom o teritorijalnoj organizaciji. Kako su ovim zakonom propisani uslovi, način i postupak teritorijalnog organizovanja, kao i promjena teritorije jedinice lokalne samouprave, uslovi pod kojima se opštini može dodijeliti status grada i postupak za dobijanje statusa grada, su materija koja se uređuje Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore.

Primjedba/predlog/sugestija 2: u članu 40 tačka 15 propisano je da jedinica lokalne samouprave vrši prava i dužnosti osnivača ustanova koje osniva u ovim djelatnostima, u skladu sa zakonom. Ako se poslovi iz oblasti predškolskog obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite, prostornog planiranja i socijalne zaštite, prenose na jedinice lokalne samouprave koje će dobiti status grada, nije prirodno da se u članu kojim se propisuje djelokrug poslova koji je zajednički svim jedinicama lokalne samouprave (dakle i opštinama) propise da vrše prava i dužnosti osnivača ustanova koje osniva u ovim djelatnostima, zato što opštine neće imati ta ovlaštenja. Na ovo upućuje i odredba člana 110 stav 2 Nacrta kojom je propisano da se odredbe ovog zakona koje se odnose na opštinu, primjenjuju i na grad, ako ovim zakonom nije drugačije određeno. Kako je ovo ovlaštenje grada specifičnost u odnosu na opštinu potrebno ga je drugačije i odrediti, zbog čega mu je prirodno mjesto u članu 41, a ne u članu 40.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore uređuje se teritorijalna promjena dok se Nacrtom zakona uređuju uslovi za dobijanje statusa grada. Promjena oblika lokalne samouprave iz opština/grad ne predstavlja teritorijalnu promjenu.

Primjedba/predlog/sugestija 3: U članu 52 kojim su propisane nadležnosti Skupštine opštine u tački 25 se navodi da skupština opštine daje saglasnost na odluku o izboru i

razrjesenju organa rukovodenja u javnim sluzbama ciji je osnivač opština, u skladu sa statutom javnih sluzbi. Ovakvo rjesenje je moguće samo za izbor i razrjesenje organa rukovodenja javnim ustanovama, dok je statutima i odlukama o osnivanju privrednih 7 drustava ciji je osnivač jedinica lokalne samouprave propisano da izvršnog direktora imenuje osnivač na osnovu javnog oglašavanja.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Skupština osniva javne službe pa je davanje saglasnosti jedan od načina ostvarivanja prava i obaveza osnivača u tim službama.

Primjedba/predlog/sugestija 4: u članu 54 je propisano da prvu sjednicu novoizabrane Skupštine saziva predsjednik Skupštine prethodnog saziva. Ovakvo rjesenje je i u trenutno vazecem zakonu i ono obezbjeđuje da se kroz ovo ovlaštenje predsjednika Skupštine prethodnog saziva dode do konsituisanja novoizabrane Skupštine. Medutim, kako je ovim članom propisana i intervencija Vlade u slučaju ako se skupština ne konstituise u proisanom roku postavlja se pitanje ko je dužan da to uradi u slučaju ako se nakon izbora skupština ne konstituise u propisanom roku, Predsjednik raspise nove izbore i Vlada imenuje Odbor povjerenika koji će vrsiti funkciju Skupštine do konstituisanja novog saziva. U ovoj situaciji ovlaštenje predsjednika Skupštine prethodnog saziva da saziva prvu sjednicu novoizabrane Skupštine, u praksi je tesko sprovesti, tako da se nakon vrsenja funkcije Skupštine od strane Odbora povjerenika i ponovnog održavanja izbora, može se postaviti pitanje ko će sazvati prvu sjednicu novoizabrane Skupštine, zbog čega bi korisno ovu situaciju precizno regulisati.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 5: u članu 55 stav 6 propisano je da predsjednik Skupštine može odložiti sjednicu koju je sazvaio samo u slučaju kad ne postoji kvorum potreban za rad. Radi se o situaciji koju je neophodno regulisati, ali predloženom odredbom to nije dobro urađeno, zbog čega je potrebno propisati da je to moguće uraditi ako predsjednik na početku sjednice utvrdi da ne postoji kvorum za rad i precizirati vrijeme za koje se najduže sjednica može odložiti. Takode, u stavu 7 potrebno je skratiti vrijeme za zavrsetak sjednice sa dva mjeseca na mjesec dana od dana sazivanja, jer se u slučaju nefunkcionalnosti Skupštine suviše odugovlaci rješavanje ove situacije. Nemogućnost Skupštine da sazvanu sjednicu završi u roku od mjesec dana od dana sazivanja je ozbiljan pokazatelj nefunkcionalnosti koji treba što prije rješavati uspostavljenim mehanizmima.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 6: u članu 56 propisano je ovlaštenje organa državne uprave nadležnog za sistem lokalne samouprave da stavi van snage akte koje donese skupština suprotno članu 55 . Ovo ovlaštenje treba posmatrati u kontekstu namjere da se pojačaju mehanizmi nadzora i kontrole rada organa lokalne samouprave i u tom smislu nije sporno. U vezi sa ovim samo se postavlja pitanje pravne prirode akta kojim bi se doneseni akti stavili van snage, mogućnost pravne zaštite, ali i pitanje ovlaštenja za njegovo donosenje (Vlada ili ministarstvo).

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 7: u članu 64 tačka 8 propisano je da predsjedniku Skupštine prestaje mandat po sili zakona stupanjem na snagu odluke o raspustanju Skupštine. Polazeci od toga da odluku o prestanku mandata predsjedniku Skupštine nakon stupanja na snagu odluke o raspustanju Skupštine donosi Odbor povjerenika (član 272), i u ovom slučaju u praksi je tesko sprovesti ovlaštenje predsjednika Skupštine prethodnog saziva da nakon održavanja izbora može sazvati prvu sjednicu novoizabrane Skupštine, zbog čega bi korisno ovu situaciju precizno regulisati.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 8: u članu 68 stav 1 koji propisuje slučajeve u kojima potpredsjednik skupštine vrši funkciju predsjednika skupštine potrebno je dodati razlog: "i u slučaju suspenzije predsjednika Skupštine". U ovom članu potrebno je propisati da se u slučaju suspenzije predsjednika skupštine zbog određivanja pritvora duže od 30 dana izvrši izbor predsjednika skupštine najkasnije u roku od 30 dana od dana isteka tog roka, jer nije prirodno da stanje suspenzije traje neograničeno. Naravno, to bi podrazumijevalo da se određivanje pritvora duže od 30 dana propise kao razlog za prestanak mandata po sili zakona.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 9: u članu 74 stav 3 propisano je da predsjednika opštine iz reda odbornika bira skupština. Kako je resorni ministar podnio Inicijativu Odboru za reformu izbornog zakonodavstva kojom je predloženo da se izbor predsjednika opštine vrši na neposrednim izborima, u slučaju usvajanja ovog predloga i regulisanja neposrednog izbora predsjednika opština (gradova, Glavnog grada i Prijestonice) u Zakonu o izboru odbornika i poslanika, neophodna je korekcija ove odredbe. -u članu 74 stav 4 propisano je da mandat predsjednika opštine traje koliko i mandat Skupštine. Neophodno je normirati dužinu trajanja mandata predsjednika opštine, odnosno vrijeme na koje se bira. Međutim, vezivati njegov mandat za mandat Skupštine je rješenje koje bi, u slučaju da se zadrži, u praksi stvorilo velike probleme. Navescu samo jedan. Kako usled skracenja mandata ili raspustanja Skupštine od strane Vlade slijedi raspisivanje izbora i imenovanje Odbora povjerenika koji će vršiti funkciju Skupštine do konstituisanja nove, postoji mogućnost da jedinica lokalne samouprave bude bez izvršnog organa duže od šest mjeseci, što bi bilo katastrofalno za njeno funkcionisanje (do 100 dana od raspisivanja 9 do održavanja izbora +15 dana za objavljivanje konačnih rezultata izbora + 60 dana za konstituisanje + 30 dana za izbor predsjednika opštine). Činjenica što je Odboru povjerenika dato ovlaštenje da može izabrati vrsioca dužnosti predsjednika ne ublažava ovaj problem gledano iz ugla ograničenja građana da učestvuju o odlučivanju o svojim potrebama i interesima neposredno ili preko slobodno izabranih predstavnika u organima lokalne samouprave. S obzirom da u tom periodu imamo upravljanje jednicom lokalne samouprave od strane organa (odbora povjerenika i vd predsjednika opštine) koji su nametnuti voljom centralne vlasti, a ne preko slobodno izabranih predstavnika u organima lokalne samouprave, na taj način se narušava pravo građana na lokalnu samoupravu, odnosno autonomija i samostalnost opština u vršenju svojih nadležnosti, koja je zagarantovana Ustavom CG i Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi. Takođe, postoje brojni drugi razlozi zbog kojih ovakvo rješenje ne odgovara sistemu lokalne samouprave, koji postaju još značajniji u uslovima izbora predsjednika opštine na neposrednim izborima.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 10: u članu 75 stav 5 je uspostavljen potpuno nov deblokirajući mehanizam ukoliko skupština u zakonom propisanom roku ne izabere predsjednika opštine i utvrđena obaveza skupštine da donese odluku o skracenju svog mandata (na predlog Vlade ili 1/3 odbornika), kao i da u krajnjem, ukoliko se to ne uradi, odluku o skracenju mandata donosi Vlada, koja imenuje i Odbor povjerenika. Razumljiva je potreba uspostavljanja određenih deblokirajućih mehanizama kroz sire mjere nadzora koje bi se dodijeli Vladi prema jedinicima lokalne samouprave, međutim, sa stanovista Ustava i Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, propisivanje ovlaštenja Vladi da donosi odluku o skracenju mandata Skupštine opštine je više nego sporno. Ustavom Crne Gore (član 117) propisano je da je opština samostalna u vršenju svojih nadležnosti, te da Vlada može raspustiti skupštinu opštine, odnosno razriješiti predsjednika opštine samo ako u vremenu dužem od šest mjeseci ne vrše svoje nadležnosti. Takođe, Evropska povelja o lokalnoj samoupravi propisuje da se nadzor jedinica lokalne samouprave može obavljati samo u slučajevima i u oblicima predviđenim ustavom i da se mora obavljati tako da se postuje

srazmjernost između širine intervencije nadzornog organa i važnosti interesa koji se namjerava zaštititi. Prema tome, ovlaštenje za skraćivanja mandata Skupštine po prirodi stvari pripada samoj skupštini, odnosno odbornicima, dok se ovlaštenje za raspustanje Skupštine pripada Vladi, pod uslovima definisanim zakonom u skladu sa Ustavom.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Ustavom je propisano da se jemči pravo na lokalnu samopравu. Opstrukcijom, odnosno neizvršavne imperativnih normi predstavlja grubo kršenje ovog ustavnog načela, odnosno prava pa se u cilju zaštite ovih ustavnih načela mora propisati odgovarajući deblokirajući mehanizam.

Primjedba/predlog/sugestija 11: u članu 81 su nabrojani razlozi zbog kojih skupština može razriješiti predsjednika opštine, dok je u stavu 2 istog člana propisano da predlog za razrješene može podnijeti najmanje 2/3 odbornika. Primjetno je da su unaprijedni mehanizmi kontrole i nadzora skupštine nad radom predsjednika opštine, međutim propisivanjem 2/3 odborničke većine za podnošenje predloga za razrješene predsjednika opštine svi ti mehanizmi su obezmišljeni i učinjeni nedjelotvornim. Nadam se da je u pitanju greška, koja će se ispraviti u fazama izrade predloga zakona, a na njegovu neodrživost najbolje upućuje činjenica da je za donošenje odluke o razrješenu propisana većina od ukupnog broja odbornika. Razlozi za ovako propisanu većinu nijesu navedeni ni u obrazloženju.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 12: u članu 86 stav 1 slučajevima u kojima potpredsjednik opštine vrši funkciju predsjednika opštine potrebno je dodati razlog: "i u slučaju suspenzije predsjednika opštine". U ovom članu potrebno je propisati da se u slučaju suspenzije predsjednika opštine zbog određivanja pritvora duže od 30 dana izvrši izbor predsjednika opštine najkasnije u roku od 30 dana od dana isteka tog roka, jer nije prirodno da stanje suspenzije traje neograničeno. Naravno, to bi podrazumijevalo da se određivanje pritvora duže od 30 dana propise kao razlog za prestanak mandata predsjednika opštine po sili zakona.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 13: u članu 130 precizirati šta se smatra pod radnim iskustvom na poslovima rukovođenja, kao uslovu za zasnivanje radnog odnosa na odgovarajućim pozicijama u okviru kategorije visoki rukovodni kadar i ekspertsko rukovodni kadar. Dosadašnja primjena vazećeg rješenja je pokazala da u praksi postoje brojne zloupotrebe sa izdavanjem uvjerenja o postojanju radnog iskustva na poslovima rukovođenja koje ne odgovaraju stvarnom stanju (najčešće u NVO, ali ima i drugih primjera) i kojima se u sistemu državne uprave i lokalne samouprave krči put politički podobnim kadrovima. Izdavanjem ovih uvjerenja i njihovim prihvatanjem u postupku zasnivanja radnog odnosa na pozicijama - visoki rukovodni kadar i ekspertsko rukovodni kadar, ali i na drugim pozicijama, podrivaju se načelna opredeljenja i ciljevi merit sistema zapošljavanja u državnoj upravi i lokalnoj samoupravi sistema, ali i preporuke iz Izvještaja Evropske komisije za Crnu Goru za 2022. i 2023. godinu, kojima je ukazano da ..."U narednoj godini Crna Gora naročito treba da: izmijeni Zakon o državnim službenicima i namještenicima i Zakon o lokalnoj samoupravi kako bi se osiguralo da se zapošljavanje odvija po načelima zasluga, kompetentnosti i transparentnosti."

Predlog se ne prihvata.

Sva pitanja u vezi službeničkog sistema biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 14: u članu 167 koji uređuje sprovođenje javnog konkursa za sekretara Skupštine, potrebno je precizno i dosljedno normirati obavezu predsjednika

Skupštine da skupštini predloži najbolje ocijenjenog kandidata sa liste za izbor. Kako je skupština zavisna od predloga predsjednika, potrebno je njega obavezati da, po pravilu, predloži najbolje ocijenjenog kandidata sa liste za izbor, kao i da eventualno drugaciji predlog dodatno obrazloži.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 15: u članu 170 kojim se uređuje određivanje vršioca dužnosti do imenovanja, odnosno postavljenja visokog rukovodnog kadra u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci, potrebno je uspostaviti kontrolni mehanizam kojim se obezbjeđuje svrha ovih normi. Svrha normi kojima se uređuje određivanje vršioca dužnosti je da to stanje traje privremeno, najduže do 6 mjeseci, za koje vrijeme postoji obaveza da se sprovede postupak i izvrši imenovanje, odnosno postavljenje lica u punom mandatu, u skladu sa zakonom. Kako su izostale prelazne odredbe, koje su u uslovima ovako radikalnih izmjena sistema od posebnog značaja i važnosti, nije do kraja moguće sagledati sve faze u sprovođenju procesa decentralizacije i obaveze organa budućih gradova u tranziciji ovlaštenja koja će se prenijeti na lokalni nivo.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

18. Opština Bar, Dušan Raičević, predsjednik

Primjedba/predlog/sugestija 1: Član 1 - Mislijenja smo da treba razdvojiti oblast koja regulise službenički sistem, odnosno da se Zakon o lokalnoj samoupravi bavi sistemom lokalne samouprave, dok u odnosu na službenički sistem treba donijeti poseban propis.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Član 11 - Nejasan, pogotovo po pitanju zajedničke odgovornosti.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Načelo odgovornosti definiše princip odgovornosti organa jedinice lokalne samouprave. Skupština jedinice lokalne samouprave i predsjednik opštine, odnosno gradonačelnik kao izvršni organ, pojedinačno su odgovorni za zakonito i efikasno izvršavanje svojih nadležnosti i obaveza. Istovremeno, oni snose i zajedničku odgovornost za razvoj, stabilno funkcionisanje i unapređenje lokalne samouprave u cjelini.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Član 16 - Brisati da državni organi i organi državne uprave vrše nadzor nad radom organa jedinice lokalne samouprave. Ovo vodi ka dodatnoj centralizaciji, a pravo na lokalnu samoupravu je zagarantovano Ustavom Crne Gore.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Članovima od 29 do 36 Nacrta definisani su opština i grad - osim sto odredbe nisu uskladene sa vazecim Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, iz navedenih odredbi, a ni iz obrazloženja, ne proizilazi ni razlog ni benefiti uvođenja ovakve podjele jedinica lokalne samouprave. Takode, formule nejasne i neprimjenjive.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlogom zakona se ne uređuje teritorijalna organizacija Crne Gore već oblici lokalne samouprave.

Primjedba/predlog/sugestija 5: Član 4: 40 st.1 tac.15 da bi jedinica lokalne samouprave mogla učestvovati u obezbjeđivanju uslova i unapređenju djelatnosti u navedenim oblastima mora se normativno urediti izvor prihoda koji bi se ustupili opstinama. U vezi sa tim i član 45 - Praksa je da se opstinama dodjeljuju nadležnosti i povjeravaju / prenose poslovi, a bez izdvajanja adekvatnih sredstava za dodijeljene zadatke, pa predlažemo da i to bude jasno definisano zakonom.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 6: Član 52 st.1 tac.11 u vezi sa članom 53 - uvodi se skupstinski sistem, a predsjednik opštine gubi samostalnost kao izvršni organ i postaje organ skupštine.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlogom zakona jasno su definisane nadležnosti skupštine kao predstavničkog organa građana i predsjednika opštine kao izvršnog organa .

Primjedba/predlog/sugestija 7: Član 52 st.1 tac.27 Zakonom o upravnom postupku je propisana obaveza pripreme Izvještaja o postupanju u upravnim stvarima koji u sebi sadrži izvještaje svih organa jedinice lokalne samouprave. Misljenja smo da je o navedenom dovoljna informacija kroz Izvještaj o radu predsjednika, u suprotnom ovo je samo još jedan vid narušavanja dosadašnjeg sistema podjele vlasti.

Predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Priprema Izvještaja o postupanju u upravnim stvarima predstavlja sliku rada lokalnog upravnog aparata. Riječ je o svojevrsnom instrumentu za mjerenje učinka opštine u ostvarivanju svoje servisne uloge, identifikaciju izazova u implementaciji, planiranju i preduzimanju svrsishodnih mjera za unaprijeđenje stanja. Zbog toga, važno je da skupština, kao demokratski organ, koji donosi odluke razmatra ovaj Izvještaj jer će na taj način ostvariti svoju kontrolnu ulogu, ali i bolje razumjeti realno stanje i izazove sa kojima se suočava lokalna administracija i na bazi toga donositi odluke kojim će se stanje unaprijediti.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Član 74 "Predsjednika opštine iz reda odbornika bira skupština". Nejasno zbog čega mora biti izabran za odbornika prije izbora za predsjednika.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Skupština se bira na neposrednim lokalnim izborima a predsjednik opštine kao odbornik bira se od strane skupštine. Građani učestvuju u odlučivanju o svojim potrebama i interesima neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika u organima lokalne samouprave, zbog čega je od posebnog značaja da predsjednik opštine svoj legitimitet crpi iz izborne volje građana. Na taj način ostvaruje se demokratsko načelo neposrednog i legitimnog vršenja vlasti, kao jedan od osnovnih principa lokalne samouprave.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Napominjemo da je neophodno da se Zakonom predvide i posebni savjetnici predsjednika opštine koji će biti angazovani u okviru službe predsjednika.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlogom zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da Glavni grad, grad i Prijestonica mogu imati savjetnike dok opštine mogu imati najviše do dva potpredsjednika.

Primjedba/predlog/sugestija 10: Član 78 dodati i zdravlje građana.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 11: Član 99 - "Za glavnog administratora može biti imenovano lice koje ima VI11 nivo kvalifikacije obrazovanja iz oblasti pravnih nauka, položen stručni ispit za rad u državnim organima i najmanje deset godina radnog iskustva". Dosadnja praksa pokazala je da je i ranije zakonsko rešenje degradiralo funkciju glavnog administratora u odnosu na prethodni zakon, pa se ovom izmjenom uslova dodatno urusava. Propisane nadležnosti glavnog administratora su, kao i u prethodnom zakonskom rješenju, neprecizne i nejasne, posebno u dijelu "davanja stručnih uputstava i instrukcija ...".

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 12: Član 102 i član 104 Nacrta "Starjesina organa, odnosno posebne službe može imati pomoćnika, u skladu sa zakonom." Vazecim zakonom u članu 83 "Starjesina organa, odnosno službe može imati pomoćnika". Nacrtom se dakle ukida mogućnost da Glavni administrator može imati pomoćnika, a po vazecem zakonu i po predloženom Nacrtu sam rukovodi Službom. Ovakvo rješenje je neodrživo iz više razloga, jer se radi o izuzetno vaznoj Službi Opštine, evidentan je značajan porast žalbi u izvjestajnim periodima, uzmete samo od kada se dostavlja Izvjestaj o postupanjima u upravnim stvarima, u pojedinim opštinama i do 150% priliv predmeta u odnosu npr. na 2018.godinu. U 2024. godini nas očekuju i žalbe na rješenja o utvrđenom porezu na promet nepokretnosti. Zakonom o porezu na promet nepokretnosti ("Službeni list CG", br. 36/2013, 3/2023 i 28/2023) poslovi utvrđivanja, naplate i kontrole poreza na promet nepokretnosti od ove godine u nadležnosti Sekretarijata za finansije, a za odlučivanje po žalbama nadležnost je Glavnog administratora.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 13: Član 122 isti kao član 124 st.2.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 14: Član 246 stav 3 • Kako može biti zbor građana organ mjesne zajednice?

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 15: Član 246 - član 250. Urediti detaljno postupak organizovanja zbora i izbora organa mjesne zajednice na zboru, obzirom da je dosadnja praksa, zbog neuređenosti ovog pitanja pokazala da ga je na zakonit način nemoguće organizovati i sprovesti. Ovo vazi i za druge oblike organizovanja i izjasnjavanja grana u mjesnoj zajednici. Takode, definisati i ko vrši nadzor nad radom Mjesnih samouprava u pogledu zakonitosti njihovih akata.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 16: Sagledavajući organizaciju organa lokalne uprave u prethodnih 15 i više godina uočavaju se učestale izmjene u broju organa i raspodjeli njihovih nadležnosti. U različitim periodima broj organa se značajno mijenjao (nekad se povećavao, nekad smanjivao), iako se radi o istovjetnim obavezama i poslovima lokalne uprave. Stalne izmjene, ukidanje, spajanje, razdvajanje i formiranje novih organa može negativno uticati na kontinuitet, a time i na kvalitet poslova iz djelokruga rada lokalne uprave. Upoređujući organizaciju drugih jedinica lokalnih samouprava može se konstatovati da svaka opština različito definiše organizaciju i djelokrug rada svojih organa, što često stvara probleme u ostvarivanju saradnje i komunikacije sa državnim organima, prevashodno sa nadležnim ministarstvima. Imajući u vidu da su poslovi i obaveze i nadležnosti lokalne samouprave

utvrđene materijalnim propisima, iste za sve opštine (uređivanje građevinskog zemljišta, izgradnja objekata, komunalno opremanje zemljišta, obezbjeđivanje komunalnih djelatnosti, uređuje i obezbjeđuje uslove za razvoj preduzetništva; stara se o lokalnim dobrima od opsteg interesa i druge djelatnosti), smatramo cjelishodnim da se zakonom nacelno odrede grupe poslova po srodnosti i slicnosti, koje ce poslužiti kao okvir jedinicama lokalne samouprave za utvrđivanje organizacije rada i broj organa, uvazavajući pri tom svoje teritorijalne specificnosti.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Lokalna samouprava je samostalna u pogledu organizacije lokalne uprave kao i unutrašnje organizacije i sistematizacije radnih mjesta shodno poslovima koji su definisani iz njene nadležnosti.

Primjedba/predlog/sugestija 17: Zbog cega nisu u nacrtu definisane prelazne i završne odredbe? Veoma je bitno kako ce riješiti u prelaznim odredbama pojedina pitanja i kako ce prelazne i završne odredbe ovog zakona uticati na postojeće lokalne samouprave i njihove statute, te osigurati da postoji jasna procedura za implementaciju novih odredbi zakona, da li ce biti obuhvaceno sve sto treba da se uskladi ili izmijeni, a bice, mnogo toga, ocigledno.

Predlog se prihvata.

19.Opština Herceg Novi, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Vesna Samaržić, sekretarka

Primjedba/predlog/sugestija 1: Član 246 stav 2: Limitiranje gornje granice na 4000 stanovnika po Mjesnoj zajednici (u daljem tekstu: MZ) je suvisno i taj broj treba izostaviti. Ovo iz razloga sto ce u velikim sredinama i gradovima na ovaj način morati da se obrazuje ogroman broj MZ, sto nije ni praktično, ni racionalno. Sa druge strane u manjim opštinama bi doslo do podjele MZ koje imaju 5,6 i više hiljada stanovnika. U oba slucaja je veoma tesko, komplikovano i nejasno na koji način izvršiti podjelu, odrediti granice, kako opisno tako i grafički, elaborate i si.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Član 246 stav 3: „Organi mjesne zajednice su zbor i predsjednik mjesne zajednice” - umjesto „Zbora” predvidjeti „Savjet”. Potpuno je nejasna i neprihvatljiva ovakva odredba. Zbor može biti oblik organizovanja, odnosno neposrednog ucesca gradana (cl. 275 predloženog nacrt) - zbor ne može biti upravljacki organ MZ. Kao organ se predlaže Savjet MZ, koji je i u dosadasnjoj praksi dobro funkcionisao. Ukoliko bi se predloženo resenje usvojilo, u praksi bismo imali potpunu degradaciju i konfuziju funkcionisanja MZ: predsjednik bi morao sve sam da radi, za svaku odluku bi sazivao Zbor gradana, sto u praksi i aktivnim MZ znaci-minimum 10 Zborova godišnje. Ilustracije radi, a za neupucene koji nemaju iskustva sa funkcionisanjem MZ, ne aludirajući na radnu grupu koja je kreator ovog Nacrta, navodimo samo par koraka u organizaciji jednog Zbora gradana: a. Javno obavjestavanje gradana o mjestu i datumu održavanja Zbora; b. Priprema prostora, nabavka ozvucenja ukoliko se radi o vecoj MZ; c. Evidencija prisutnih na samom Zboru - Registar prebiva i ista koji nemamo, jer ga MUP ne dostavlja (upitan legitimitet Zbora); d. Pitanje kvoruma - cesto ga nema, jer gradani nisu previse zainteresovani za ovakav oblik organizovanja, sem ukoliko preko politickih partija postoji animiranje oko izbornih procesa; e. Obavezno angazovanje obezbjeđenja, jer na zalost, cesto imamo situaciju da dolazi do incidenata, cak i fizickih sukoba na Zborovima; f. Poseban problem „insajdera” tj. gradana iz drugih naselja koji nemaju pravo ucesca, ali nemamo Registar prebivalista, pa ne možemo biti sigurni na kojij adresi takav „Insajder” stanuje.... g. Donosenje odluka, prebrojavanje glasova, tajno glasanje, stampanje listica, cekanje u redu i trajanje Zbora je posebna prica,

koja može potrajati satima.... a to je samo jedan Zbor u jednoj MZ. Saradnja sa državnim organima, prevashodno sa MUP-om u pogledu dostavljanja određenih podataka iz Registra prebivalista je veoma upitna i to predstavlja dodatni problem. Navedeni „kratak sadržaj“ predstavlja nasu realnost, u kojoj se većina opština prepoznala, pa kada se vratimo na savremene komunikacione tehnologije, predlažemo da se ne vracamo u prošlost, nego da zakonski predlozi i rješenja budu praktični, primjenljivi i moderni. Omogućimo građanima učešće, ali na način da su zainteresovani.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Pitanje finansiranja mjesnih zajednica u čl. 249 potrebno je precizirati, na način da se odredi procentualni iznos koji je Lokalna samouprava dužna da obezbijedi za funkcionisanje mjesnih zajednica, tj. u iznosu od najmanje 3% tekućeg godišnjeg budžeta. Kriterijum za raspodjelu pomenutih sredstava je neophodno pomenuti u Zakonu, jer trenutno ne postoji i to je često zamjerka svih revizorskih institucija. Kriterijum bi trebalo da obuhvati stvarne-realne troškove poslovanja MZ (ovdje se ne misli na kapitalne izdatke): veličinu teritorije i broj stanovnika, održavanje prostora, troškove za posljednje 3 godine i si. Jedino na ovaj način možemo očekivati podizanje kvaliteta rada MZ, a sa druge strane opštine će biti u mogućnosti da vrše transparentnu i zakonitu raspodjelu sredstava MZ. Zakonom bi trebalo predvidjeti, a u budućnosti raditi i na proširenju izbornog zakonodavstva na mjesne zajednice. Ukidati Zborove na kojima će se birati organi. Profesionalizovati mjesta predsjednika MZ i na taj način animirati građane, ali i nametnuti obavezu da budu aktivniji i odgovorniji. Mjesne zajednice mogu biti od velike koristi lokalnim samoupravama, a time i državi, ako ih posvećeno i pažljivo organizujemo, pratimo i podržavamo. Opština Herceg Novi je donijela prvu takvu Odluku, koja predviđa neposredne izbore u mjesnim zajednicama, što bi moglo biti dobar primjer i za ostale opštine, koje su izrazile interesovanje i spremnost na ovakav vid uređenja izbornog procesa u mjesnim zajednicama.

Predlog se prihvata.

20.Opština Herceg Novi, Nenad Đorđević, glavni administrator

Primjedba/predlog/sugestija 1: Nacrtom Zakona u potpunosti se narušava podjela vlasti i sistem ravnoteža i kočnica, uvodi se skupštinski sistem koji će blokirati izvršni organ i lokalnu upravu.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Nacrtom Zakona ne narušava se podjela vlasti niti sistem ravnoteža i kočnica budući da su zakonom jasno propisani poslovi skupštine i poslovi predsjednika opštine kao i deblekirajući mehanizmi u slučaju da jedan od ovih organa ne funkcioniše. Predloženim rješenjima se samo jača kontrolna uloga skupštine nad radom izvršnog organa.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Članom 53 razrađuje se skupštinski sistem i uvodi blokada rada izvršnog organa, narušava se uravnoteženje grana vlasti.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Naime, članom 52 st.1, tačka 11 predviđa se kontrola Skupštine nad radom izvršnog organa opštine, takvo rješenje se afirmiše članom 53 Nacrta Zakona. Uvodi se skupštinski sistem, umjesto Ustavom proklamovanog načela podjele vlasti promovirano je jedinstvo vlasti, te skupštinski sistem, a predsjednik opštine gubi samostalnost kao izvršni organ i postaje organ skupštine u skupštinskom sistemu. Efikasnost administracije i primjene zakona i opštinskih odluka bila bi dovela u pitanje, jer skupština između ostalog i usvaja izvještaje o primjeni lokalnih propisa, što se može

protumačiti kao pravo da razmatra i usvaja svaki konkretan upravni predmet , pa se organi lokalne uprave , drugostepeni organ.....delegitimišu kao organi koji postupajući u konkretnim upravnim stvarima primjenjuju propise . Takva rješenja treba eliminisati iz Nacrta .

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Pitanje statusa grada definisati preciznije , dopuniti član 31 , a brisati član 32 i 33 , formule koje nepotrebno opterećuju zakon i treba da se definišu kroz podzakonske akte , radi primjene Zakona .

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 5: Iz člana 16 brisati pravo državnih organa da vrše nadzor , lokalna samouprava je zagarantovana Ustavom Crne Gore , nadzor državnih organa nepotreban.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi koju je retifikovala država Crna Gore i koja predstavlja okvirni concept uređenja sistema lokalne samouprave, članom 8, propisano je da svaki nadzor nad aktivnostima lokalnih vlasti ima za cilj da se obezbijedi usaglašenost sa zakonom i ustavnim načelima.

Primjedba/predlog/sugestija 6: Član 25 Svaki vid saglasnosti u svim oblastima , Vlade i državnih organa urušava lokalnu samoupravu , ako je potrebna saglasnost onda neka državni organi donose odluke u svim sferama gdje se daje saglasnost , ukoliko je , konkretno članom 25 u nadležnosti Opštine donošenje odluka o simbolima , takvo pravo treba afirmisati i dati opštinama da to čine bez ikakve saglasnosti. Usklađenost propisa odnosno neusklađenost treba da utvrđuje Ustavni sud . Dakle , sve saglasnosti , gdje je data nadležnost Opštinama treba brisati i kada je u pitanju imovina i budžet i prostorni planovi , zarade .....što je složen normativni posao jer posebnim Zakonima se to propisuje a odnose se na lokalnu samoupravu .

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Lokalna samouprava je dio sistema javne uprave, jedna od karakteristika državnih organa u vršenju upravnih poslova je i zaštita javnog ili opšteg interesa koja se ostvaruje mehanizmom davanja saglasnosti čime se ni u kojem slučaju ne guši autonomija lokalnih samouprava.

Primjedba/predlog/sugestija 7: Član 40 st. 1 tač.15 Primjena ovakvog rješenja zahtjeva izvore prihoda koji bi se ustupili opštinama , dakle prije primjene ovakvog rješenja normativno urediti izvore prihoda , svojinska prava na objektima , kadrove .....

Član 40 st,1 tačka 20 obezbjediti i učešće države u takvim situacijama , pitanje je da li opštine npr. Mogu obezbjediti avione za gašenje požara , ustvari ne mogu i to se pokazalo u praksi ,

Član 40 st.1 tač.21 isto kao i za st. 15

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjena ovog rješenja nije imperativne prirode i zavisi od mogućnosti samih opština.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Glavni administrator treba da ima položen pravosudni ispit član 99 , i završen pravni fakultet . Predloženo rješenje derogira profesionalno značajnu funkciju glavnog administratora .

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Član 98 . definisati jasno šta podrazumjeva ovlaštenje glavnog administratora u pogledu koordinacije rada organa i službi lokalne uprave.

Predlog se prihvata.

21. Opština Kotor Sekretarijat za opštu upravu, Jelena Janjić, sekretarka

Primjedba/predlog/sugestija 1: Član 41: Potrebna je direktnija formulacija, koji su to poslovi u navedenim oblastima koje grad vrši, da li su određeni ili svi, ko finansira vršenje tih poslova (grad, ministarstva) u kojem i kolikom djelu se finansira od strane grada a u kolikom od strane ministarstva. Smatramo da glavni fokus moraju biti potrebe stanovništva ali i da se uz status grada ne dobije samo to, status, a da sve ostalo trpi.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Zakonom se predviđa asimetrična decentralizacija, postupna i vrlo kontrolisana. Posebnim sektorskim zakonima biće definisan opseg nadležnosti, a u ovoj fazi predviđeno je samo prenošenje poslova za čije se finansiranje sredstva obezbjeđuju u budžetu Crne Gore.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Član 52 stav 1 tačke 27 i 29: Imajući u vidu da skupština razmatra i usvaja izvještaj o radu predsjednika opštine i radu organa i službe lokalne uprave i javnih službi, misljenja samo da je suvisno da razmatra i usvaja godišnji izvještaj o postupanju u upravnim stvarima koji sadrži iste informacije kao i godišnji izvještaj o radu. Na taj način se samo izvještavaju duple informacije i prenatrpava lokalna uprava. Kad je u pitanju razmatranje i usvajanje kvartalnih izvještaja o radu javnih službi čiji je osnivač opština, postavlja se pitanje šta se desava kad se isti ne usvoje? I ako se usvoje svi kvartalni izvještaji koja je svrha godišnjeg izvještaja? Predlažemo da se' iz tačke 26 izdvoje godišnji izvještaji javnih službi odnosno privrednih društava koji obavljaju komunalnu djelatnost i da se obaveza o istom propise kroz posebnu tačku iz razloga što je članom 26 stav 4 Zakona o komunalnim djelatnostima propisano da skupština jedinice lokalne samouprave godišnji izvještaj o realizaciji programa vrsilaca komunalnih djelatnosti sa bilansom stanja i uspjeha usvaja najkasnije do 30. juna tekuće za prethodnu godinu, što znači da je Zakon o komunalnim djelatnostima u koliziji sa Zakonom o lokalnoj samoupravi koji propisuje da se godišnji izvještaj javnih službi - privrednih društava dostavlja skupštini do 31. marta tekuće za prethodnu godinu. Takođe, predlažemo da se donese poseban zakon o upravnom nadzoru.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Izrada izvještaja o upravnim stvarima nije samo prikupljanje podataka nego predstavlja i instrument za mjerenje učinka opštine u pružanju administrativnih usluga. Ovaj izvještaj predstavlja dobar instrument za upravljanje kvalitetom pomaže u indentifikaciji problema samim tim i donošenju određenih preporuka i mišljenja u kreiranju lokalnih javnih politika.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Član 70: Sekretar skupštine se imenuje na osnovu javnog konkursa, i jedan od uslova je fakultet iz oblasti pravnih nauka. Imajući u vidu da klasifikacija oblasti i podoblasti nauka (Fraskati) ne prepoznaje oblast pravnih nauka već oblast društvenih nauka, studijski programi - pravnoistorijski, pravo, pravo EU, pravosudni i pravosudno - krivično pravni, a da u skladu sa navedenom klasifikacijom organ lokalne uprave nadležan za ljudske resurse sprovodi oglas, potrebno je preciznije formulisati navedeni član. Takođe, postoji potreba da se propise kroz jedan stav, pravo na raspoređivanje sekretara skupštine nakon isteka mandata, s obzirom da je i on imenovano lice na osnovu javnog konkursa.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Clan 74: Mandat predsjedniku opštine traje koliko i mandat skupštine. Smatramo da nije dobro rjesenje, vratiti odredbu da predsjedniku mandat traje 4 godine, nevezano za mandat skupštine.

Predlog se ne prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 5: Clan 77 stav 1 tacka 8: Konkretnije propisati da li se navedeno odnosi na godisnji program rada organa i sluzbi jedinice lokalne samouprave.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 6: Clan 77 stav 1 tacka 22: Ako predsjednik daje saglasnost na akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji javnih sluzbi, cemu sluze upravni organi tih javnih sluzbi?

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Javne službe su dio sistema lokalne samouprave i kao takve podlože kontroli rada izvršnog organa opštine i kroz pitanje unutrašnje organizacije tih službi jer u krajnjem donošenje ovog akta je veoma važno sa aspekta održivosti i efikanosti rada.

Primjedba/predlog/sugestija 7: Clanom 77 stav 1 tacka 23 definisati sta obuhvata upravni nadzor koji vrsi predsjednik opštine jer je clanom 91 propisano da organi lokalne uprave vrse upravni nadzor nad radom javnih sluzbi. Navedeno je veoma bitno jer jedan od razloga za razrijesenje predsjednika jeste ako ne vrsi navedeni upravni nadzor.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Clan 81 stav 1 alineja 5: Smatramo da predsjednik opštine ne moze da odgovara za program rada javnih sluzbi jer isti ne donosi niti usvaja, vec navedeno obavlja skupština.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Clan 82: Na osnovu kojih zakonskih ovlasčenja je zakonodavac propisao mogucnost da Vlada razrijesi predsjednika ako ga ista ne imenuje na navedenu funkciju?

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Ustavom Crne Gore, članom 16. propisano je da se Zakonom u skladu sa Ustavom, uređuje, pored ostalog i sistem lokalne samouprave. Takođe, propisano je da se jemči pravo na lokalnu samoupravu. U skladu sa tim zakonodavac je propisao dodatne mehanizme u cilju obezbjeđenja ostvarivanja prava građana na lokalnu samoupravu u situaciji kada izvršni organ opštine ne vrši zakonom propisane poslove.

Primjedba/predlog/sugestija 10: Clan 99: Isto kao i kod clana 70, upitna oblast pravnih nauka. Smatramo da glavni administrator mora imati pravosudni ispit, buduci da je to organ koji rjesava u drugom stepenu, ili makar kod radnog iskustva dodati najmanje deset godina radnog iskustva u organima lokalne ili drzavne uprave. Takode, postoji potreba da se propise krozjos jedan stav, pravo na rasporedivanje glavnog administratora nakon isteka mandata, s obzirom da je i on imenovano lice na osnovu javnog konkursa.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja u vezi sa službeničkim sistemom biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima..

Primjedba/predlog/sugestija 11: Clan 100 a vezano za clan 192 i 193 : Propisati razlog prestanka mandata ukoliko dva puta dobije ocjenu "ne zadovoljava".

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja u vezi sa službeničkim sistemom biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima

Primjedba/predlog/sugestija 12: Clan 104: Razmotriti mogućnost propisivanja da i stručne službe mogu imati pomoćnika.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja u vezi sa službeničkim sistemom biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima

Primjedba/predlog/sugestija 13: Clan 132: Neopravdano je praviti razliku u nivoima između rukovodioca posebne i rukovodioca stručne službe, imajući u vidu da se stručne službe obrazuju za vršenje poslova iz nadležnosti predsjednika opštine, glavnog administratora, glavnog gradskog arhitekta, koji zahtjevaju visoki stepen stručnosti.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja u vezi sa službeničkim sistemom biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 14: Clan 136 stav 1 tačka 1 alineja 3: Kod radnog mjesta samostalno savjetnik III, inspektor III i ovlašteno službeno lice III propisati najmanje 1 godina radnog iskustva kao što je uređeno Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja u vezi sa službeničkim sistemom biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 15: Clan 142 stav 3: Ovako formulisana odredba pravi problem jer se postavlja pitanje kako se tumači riječ "izuzetno". U situaciji kad se na oglas jave dva kandidata od kojih jedan ima a drugi nema stručni ispit, da li to znači da se kandidat koji nema stručni ispit ne može naći na listi kandidata koji ispunjavaju uslove oglasa, ili će se ipak naći ali će kandidat koji ima stručni ispit biti u prednosti u odnosu na drugog u dijelu provjere sposobnosti, na način što će bez obzira na rezultate testiranja proći kandidat koji ima stručni ispit, što je veoma sporno tumačenje iz više razloga. Obavezno razraditi navedeni stav, jer je u praksi stvara veliki problem.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 16: Clan 146 stav 1 alineja 1 i 2: Propisati mogućnost da u slučaju da je radno mjesto popunjeno na određeno vrijeme a javila se potreba za popunjavanjem istog na neodređeno vrijeme, da poslodavac može pokrenuti postupak popune radnog mjesta na neodređeno prije isteka radnog odnosa na određeno vrijeme. U praksi se javlja problem jer opštine moraju da čekaju da službeniku prestane radni odnos na određeno vrijeme da bi mogle da pokrenu popunu tog radnog mjesta na neodređeno što prouzrokuje otežano vršenje poslova i nedostatak kontinuiteta rada organa. Takođe, smatramo da je suvisna alineja 4, s obzirom da prilikom donošenja Kadrovskog plana opština mora imati potvrdu nadležnog sekretarijata za finansije da su obezbjeđena finansijska sredstva za popunu svih radnih mjesta koja su planirana Kadrovskim planom.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 17: Clan 147: Suvisan, budući da Kadrovski plan već sadži potvrdu o obezbjeđenim sredstvima za popunu svih radnih mjesta koja su planirana Kadrovskim planom.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 18: Clan 155: Propisati da li je starjesina organa obavezan da obavi razgovor sa svim kandidatima sa liste za izbor prije donosenja odluke o izboru, jer iz propisanog se zaključuje da se razgovor obavlja jedino u slučaju ako se ne izabere najbolje ocijenjen.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 19: Clan 160: Propisati mogućnost da probni rad nije obavezan za lokalnog službenika ako je prethodno radio u organima državne uprave.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 20: Clan 173: Kod privremenog raspoređivanja u drugi organ lokalne uprave, stručnu ili posebnu službu, sugerisemo da se ne traži saglasnost lokalnog službenika ili namještenika. Rjesenje je privremenog karaktera, donosi se u skladu sa dinamikom poslova navedenih organa, suvisno je tražiti saglasnost.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja u vezi sa službeničkim sistemom biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 21: Clan 179: Propisati da lokalni službenik dužan da poslove radnog mjesta na koje je raspoređen izvršava i po nalogu starjesine organa a ne samo neposrednog rukovodioca.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 22: Clan 229: Propisati da lokalni službenik odnosno namještenik, za vrijeme privremene spriječenosti za rad, trudnoće ili porodijskog odsustva uz pisanu saglasnost može se rasporediti u slučaju reorganizacije kao što je to propisano članom 174 stav 3.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 23: Clan 239: U stavu 1 alineja 1 izostavljeno je da jedinica za upravljanje ljudskim resursima sprovodi i javne konkurse.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 24: U dijelu Nacrta zakona, u odjeljku pod rednim brojem 5 koji se tice zasnivanja radnog odnosa i popune radnih mjesta u jedinici lokalne samouprave propisati odredbu kojom poslodavac moze sa licima zasnovati radni odnos na odredeno vrijeme za obavljanje poslova koji ne zahtjevaju strucnost i koji su privremenog karaktera kao sto je to propisano clanom 200 Zakona o radu. Razlog za zahtjevanjem navedene odredbe jeste sto u nasoj Opštini postoje ili su propisani poslovi pretežno naplate lokalnih naknadi i taksi (naplata ulaznica na bedeme, naplata taksi za ekonomsko iskoriscavanje kulturnih dobara) koje ne mogu da obavljaju zaposleni rasporedeni na sistematizovanim radnim mjestima a navedeni poslovi ne zahtjevaju posebnu strucnu spremu i radno iskustvo i sezonskog su karaktera. Prednje iz razloga sto se navedeni poslovi po obimu i znacaju ne smatraju radnim mjestima, jer ne spadaju ni u jednu od kategorija predvidenih radnih mjesta u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi, vec iste mogu obavljati lica koja ispunjavaju opste uslove za rad kao sto su da je lice punoljetno i da je drzavljanin Crne Gore. Buduci da je u praksi tesko zaposliti odredeni broj lica (pretežno je to 15 i vise lica), a da ispunjavaju obavezne i posebne uslove za rad kao sto su strucni ispit za rad u drzavnim organima i radno iskustvo od jedne i vise godina, imamo problem sa naplatom taksi i naknada koje na godisnjem nivou iznose preko 2 miliona eura. Jos jedan od problema zaposljavanja navedenih lica na odredeno vrijeme jeste i motivisanje zaradom jer navedena lica ne zele da rade za minimalnu zaradu od 450 € na tolike prihode Opštine. Smatramo da bi mogucnost shodne primjene clana 200 Zakona o radu ili propisivanje identicne odredbe Zakonom o lokalnoj samoupravi u mnogome pomogla funkcionisanju Opštine Kotor kao i drugim opštinama s obzirom da je turizam najbitnija grana privrede kako na jugu tako i na sjeveru Crne Gore. Navedeno je potvrđeno i informacijom da je u procesu izmjena i Zakona o radu koja bi propisivala obavezu trajnog sezonskog posla kako bi se olaksalo angazovanje radne snage na trzistu rada Crne Gore.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 25: Poglavlje MJESNA SAMOUPRAVA - Odredbu koja određuje gornju granicu na 4000 stanovnika po mjesnoj zajednici treba izostaviti, iz razloga sto ce u praksi ista napraviti vise problema nego koristi. Nairne, vece opštine ili gradovi ce morati da obrazuju veliki broj mjesnih zajednica, sto nije uopste prakticno i samo otezava dalje funkcionisanje opštine sa mjesnim zajednicama. Takode, u nekim opštinama medu kojima je i nasa, postoje vec mjesne zajednice sa preko 5 000 stanovnika, koje ce se morati podijeliti, sto dalje predstavlja problem posebno imajuci u vidu da su to mjesne zajednice koje su formirane radi zadovoljenja zajednickih potreba i interesa gradana sa odredene teritorije koja je jedinstvena (prostorna, komunalna i urbanisticka) cjelina, te dijeljenje takve mjesne zajednice u vise manjih i kao jedini razlog navesti broj stanovnika je veoma problematichno. Odredba clana 246 koja propisuje da su organi mjesne zajednice zbor i predsjednik mjesne zajednice ce u praksi da stvori velike probleme i komplikacije u funkcionisanju mjesnih zajednica koje su svakako u nezavidnom polozaju. Prije svega, na teritoriji opštine Kotor smo ove godine sproveli 24 konstitutivna zbora za izbor organa mjesnih zajednica, i susreli smo se sa velikim brojem problema. U samom startu, prije sazivanja zborova, morali smo da dobijemo od MUP-a registar prebivalista za svaku mjesnu zajednicu radi evidencije prisutnih gradana, koji se jako dugo cekao, a za neke mjesne zajednice ga jos uvijek nismo ni dobili. Sami registar cesto ne navodi tacne informacije, gradani ne objave stare adrese, ne prijave nove, adrese budu opsirne, oznacene bez broja, pa se za veliki broj gradana desi da se u skladu sa registrom nalaze u mjesnoj zajednici u kojoj ne zive. Takode, prije sazivanja samog zbora potrebno je obezbjediti prostor (ukoliko se radi o vecoj mjesnoj zajednici uvijek je problem obezbjediti dovoljno veliki prostor kao i ozvucenje u istom; uglavnom na teritoriji vecih mjesnih zajednica takav prostor ne moze da se obezbjedi pa je gradanstvo prinudeno da ide u drugu mjesnu zajednicu kako bi

ucestvovalo u zboru svoje mjesne zajednice), ozvucenje, informaticka podrška, obježbjedenje (cesti incident! na zborovima), osvjezenje (zborovi traju i po 4 - 5 sati). Na dan održavanja zbora evidencija prisutnih traje nekad i duže od sat vremena, građani koju su evidentirani i pristupili zboru izadu uslijed predugog trajanja, nezainteresovanosti, pa se pitanje kvoruma postavlja u svakom trenutku zbora. Cesto kvoruma i nema, posebno u manjim mjesnim zajednicama, te se zborovi moraju ponoviti. Na zboru se odlucuje o nacinu glasanja, predlazu se kandidati, pa se tek nakon donosenja tih odluka stampaju listici sa imenima kandidata, cekanje da se listici podijele, prebrojavanje glasova... Ukoliko se radi o javnom glasanju izuzetno je tesko na pravi nacin i u skladu sa propisima izbrojati glasove. Sam postupak glasanja se nerijetko ponavlja, kada kandidati imaju isti broj glasova. Na osnovu svega izlozenog, jasno je zasto bi ovakvo propisivanje organa mjesne zajednice u znatnom otezalo rad iste, posebno imajući u vidu da mjesna zajednica donosi plan rada, godisnje izvjestaje o radu, finansijski izvjestaj o radu, kao i odluke, primjedbe, sugestije na planove rada drugih organa uprave, te da bi se jedan zbor morao sazivati i nekoliko puta godisnje za samo jednu mjesnu zajednicu. Takode, nije definisano ni ko sprovodi zborove, da li je to mjesna zajednica ili organ uprave nadležan za rad sa mjesnim zajednicama? Ukoliko je to organ uprave, koje bi druge poslove stigao da vrsi pored sazivanja zborova? Ko vrsi nadzor i na koji nacin nad radom mjesnih zajednica, koje imaju svojstvo pravnog lica? Predlazemo da i funkcija predsjednika mjesne zajednice ne bude vise dobrovoljna vec profesionalizovana. Takode, smatramo da se nacin finansiranja mjesnih zajednica mora bolje precizirati zakonom, koji je to dio prihoda koji ide mjesnim zajednicama, na koji nacin i slicno. Potrebno je preciznije i detaljnije propisati cjelokupnu organizaciju mjesne zajednice, te molimo da navedene primjedbe uzvazite i pomognete da one kao "produzene ruke lokalne uprave" opet to i budu na sto funkcionalniji nacin.

Predlog se prihvata.

22.Opština Žabljak, Radoš Žugić, predsjednik

Primjedba/predlog/sugestija 1: Član 3 - Uvodi se jedan pluralizam u lokalnim samoupravama. Lokalne samouprave koje steknu status grada imaju veće ingerencije u odnosu na one koje su opštine. Stoga, smatramo da je važno da sve lokalne samouprave budu ili gradovi ili opštine. S obzirom na zahtjeve koje Zakon postavlja za status grada, rijetke će lokalne samouprave ispuniti te uslove. Stoga predlazemo da nasa lokalna zajednica putem Zakona o lokalnoj samoupravi bude proglašena ekoloskom prijestonicom. Time bismo u buducnosti mogli očekivati promjene u mnogim zakonima, poput Zakona o teritorijalnoj organizaciji.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Linearni pristup u određivanju nadležnosti opštinama ne uzimajući u obzir razlike među opštinama u pogledu broja stanovnika, fiskalnog kapaciteta, stepena konkurentnosti i slicno je neodrživ. To su pokazali nalazi Analize funkcionisanja sistema lokalne samouprave, na bazi koje je pripremljen model asimetrične decentralizacije.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Član 29 Treba precizirati prema kojem zakonu će se osnivati opštine. Svim opštinama osnovanim do danas trebao bi se garantovati pravni subjektivitet u pogledu spajanja, ukidanja i promjene teritorije.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Član 31 - „Ministarstvo može odrediti status grada opštini pod uslovima...“, prepustanje Ministarstvu ovlasćenja da određuje status grada Opštini. prevazilazi okvire nadležnosti Ministarstva, a ista preuzimaju poslove za koje je isključivo nadležna Vlada.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Član 60 - „Odbornik se ne može pozvati na odgovornost za način glasanja“. Pravo predlaganja odluka ima i odbornik, pa se opravdano postavlja pitanje, ako odbornik predloži odluku suprotno pozitivno pravnim propisima i sa elementima krivičnog djela, iista se izglasa u Skupštini, kakva je uopšte pravna zaštita protiv takvih odluka? Navedena odredba člana 60 je suprotna Ustavu Crne Gore, po kojemu je svako dužan da poštuje Ustav i zakone i da su svi pred zakonom jednaki.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Odbornici su predstavnici građana i imaju pravo na svoje samostalno mišljenje u postupku glasanja te sa tog aspekta ne može biti pozvan na političku odgovornost.

Primjedba/predlog/sugestija 5: član 81 - Ima previše uslova za razrješenje predsjednika Opštine. Nadležnost upravnog nadzora pripada glavnom administratoru, a ne predsjedniku. Dodatna obavez predsjednika Opštine je podnošenje Izvještaja o realizaciji preporuka, no nije opravdano smatrati da nepodnošenje istog bude osnov za razrješenje, s obzirom da preporuke same po sebi nisu obavezujuće.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predsjednik opštine stara se o izvršavanju zakona čiju primjenu i sprovođenje prate nadležni organi uprave za određene upravne oblasti. Samostanost u radu jedinica lokalne samouprave ne podrazumijeva nevršenje poslova iz svoje nadležnosti. Osnov za razrješenje nije neizvršavanje preporuka, već podnošenje izvještaja koji treba, između ostalog, da sadrži sve razloge i analizu zbog kojih potencijalno neka preporuka nije izvršena

Primjedba/predlog/sugestija 6: član 82 - „smatra se da predsjednik Opštine ne vrši poslove iz svoje nadležnosti ako: ne predloži potpredsjednika Opštine. Mislijenja smo da je navedena odredba i suviše rigorozna i imperativna, jer je imenovanje potpredsjednika Opštine stav dogovora političkih subjekata.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Imenovanje potpredsjednika opštine je imperativna norma čije sprovođenje ne zavisi od volje političkih subjekata a čiji je cilj obezbjeđenje nesmetanog i efikasnijeg vršenja poslova iz nadležnosti izvršnog organa opštine.

Primjedba/predlog/sugestija 7: Član 85 - Prevelika je strogost u planiranoj proceduri koja omogućava Skupštini Opštine da suspenduje predsjednika u slučaju pritvora. Treba uzeti u obzir da pritvor predstavlja istražnu radnju, te da bi trebalo postovati pretpostavku nevinosti.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Privremeno udaljšavanje sa posla ili suspenzija je jedno od definisanih prava poslodavca definisanih Zakonom o radu. Poslodavac svih zaposlenih u opštini je opština a prava i dužnosti poslodavca u odnosu na lokalne funkcionere, izuzev glavnog administratora, vrši nadležno radno tijelo skupštine. Takođe, praksa je pokazala na potrebu uređena ovog pitanja.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Član 86 - Kada je riječ o suspenziji dužnost bi trebao obavljati potpredsjednik Opštine, imenovan od strane Skupštine. Budući da neke opštine imaju samo jednog potpredsjednika, smatramo da je ova odredba suvišna. Mislijenja smo da bi maksimalan broj potpredsjednika koje bi trebale imati sve lokalne samouprave trebao biti 2, kako bi se izbjegla nepotrebna složenost.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Član 87 - „potpredsjednik Opštine prati rad organa lokalne uprave i javnih službi u oblastima za koje ga zaduži predsjednik Opštine. Navedenom odredbom preuzimaju se nadležnosti glavnog administratora posto po članu 98 alineja 2, glavni administrator koordinira radom organa i službi lokalne uprave.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Ovim rješenjem jača se dodatno kontrola rada organa lokalne uprave samim tim i kontrolna funkcija izvršnog organa opštine.

Primjedba/predlog/sugestija 10: Član 99 - u pogledu imenovanja glavnog administratora, zahtijeva se umjesto pravosudnog ispita najmanje 10 godina radnog iskustva. Predlažemo navesti „radnog iskustva u upravi“. Radno iskustvo je jedinstveno definisana kategorija, ali za radno mjesto administratora nije isto 10 godina radnog iskustva u privrednim organizacijama u odnosu na iskustvo u upravi.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja u vezi sa službeničkim sistemom biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 11: Član 106 i 107 - Potrebno je precizno definisati uslove za imenovanje menadžera, glavnog gradskog arhitekta, načelnika komunalne policije i komandira službe zaštite i spasavanja, u skladu sa relevantnim zakonima. Takođe, treba korigovati uslove za sekretara sekretarijata, smanjujući potrebno radno iskustvo sa 8 na 5 godina, te iskustvo na rukovodećim pozicijama sa 3 na 2 godine. Nadalje, za načelnika komunalne policije, treba uzeti u obzir 5 godina radnog iskustva u državnoj upravi i položen poseban ispit na Policijskoj akademiji u roku od godinu dana.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 12: Član 151 - odredba „povlačenje oglasa“ je suprotna Zakonu o državnim službenicima i namještenicima. što ukazuje da Zakon o lokalnoj samoupravi treba usaglasiti sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 13: Član 173 - Predlažemo da se promijeni odredba koja zahtijeva saglasnost službenika za upućivanje u drugi organ uprave, te da se umjesto toga navede da se to može učiniti bez saglasnosti.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 14: Vazno je naglasiti prelazne i završne odredbe koje bi trebale osigurati da predsjednici opština koji su stupili na dužnost prije stupanja novog zakona ne budu retroaktivno obuhvaćeni novim odredbama.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 15: Takođe, ističemo protivljenje vezivanju mandata predsjednika za mandat Skupštine, posebno s obzirom na inicijativu Ministarstva za neposredan izbor predsjednika Opštine, što dovodi u pitanje smisao ove odredbe.

Predlog se ne prihvata.

23. Pucurica Amel, Bijelo Polje

Primjedba/predlog/sugestija 1: Odredbecl. 132, cl.l34,cl.l36icl.l37 Nacrta Zakona koje se odnose na nivoe, zvanja i uslove visko rukovodnog kadra, ekspertska - rukovodnog kadra, ekspertskog kadra i izvrsnog kadra, nijesu usaglasene sa odredbama cl.24, cl.26, cl.28 i cl.29 Zakona o drzavnim sluzbenicima i namjestenicima.

Obrazlozenje primjedbe/predloga/sugestije 1: Nacrtom Zakona predvideni su duzi periodi radnog iskustva na poslovima rukovodenja kao i duzi periodi radnog iskustva uopsteno u poredenju sa odredbama ZAKONA O SLUZBENICIMA I NAMJESTENICIMA, zaNAPRIJED POMENUTA zvanja. Posebno napominjem cinjenicu da je predvidena analogna primjena propisa o drzavnim sluzbenicima i namjestenicima za brojna pitanja koja se odnose na kadrovska pitanja.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Potrebno je usaglasiti odredbe Nacrta Zakona o lokalnoj samoupravi sa odredbama Zakona o sluzbenicima i namjestenicima u dijelu odredbi koje se odnose na pomenute uslove i zvanja, to jest predvidjeti iste uslove kao za zaposlenje u drzavnoj upravi. Posebno kod cinjenice da za brojna pitanja je predvidena analogna primjena propisa o drzavnim sluzbenicima i namjestenicima a odnose se na kadrovska pitanja.

Obrazlozenje primjedbe/predloga/sugestije 2: Na ovaj nacin su poostreni uslovi za zaposljavanje u organima lokalne samouprave u odnosu na zaposljavanje u drzavnoj upravi, te moze demotivisati lica da se interesuju za zasnivanje radnog odnosau lokalnim samoupravama. Pri tom se postavlja pitanje sa kojih su razloga poostreni uslovi za zaposljavanje u lok,samoupravama u odnosu na drzavnu upravu, te je potrebno pojasniti iste.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Sva pitanja koja se odnose na službenički sistem, biće predmet Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima.

24. NVO Građanska akcija Budva

Primjedba/predlog/sugestija 1: Clan 7 st.l Brise se tacka stavlja zarez i rijeci na osnovu zakona, ustava, medunarodnih ugovora prihvacenih i objavljenih i na osnovu opsteprihvacene prakse medunarodnog prava, tacka.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Clan 10 Brise se tacka i dodaju rijeci (tacno navesti o kojim pravima i na osnovu kojih zakona se mogu uskratiti prava na lokalnu smoupravu).

Predlog se ne prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Clan 11 Mijenja se i glasi: Sekretari sekretarijata i izvrsni direktori doo drustva kojima je osnivac lokalna samouprava, odgovaraju za ostvarivanje nadleznosti u skladu sa zakonom. Predsjednik lokalne samouprave i gradonacelnik Glavnog grada podgorice odgovaraju za zakoniti rad svojih nadleznosti.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Pitanje odgovornosti svih nosioca vlasti regulisano je i unaprijeđeno ovim zakonom.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Clan 16 Zadnji dio recenice koji glasi: u skladu sa Ustavom i zakonom se mijenja i glasi: u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 5: Clan 17 Zadnji dio recenice koji glasi: u skladu sa Ustavom i zakonom se mijenja i glasi: u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 6: Clan 18 Na kraju se umjesto tacke stavlja zarez i rijeci: u skladu sa Evropskom Poveljom o lokalnoj samoupravi.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Pitanje evropskih integracija nije predmet uređivanja Evropske povelje o lokalnoj samoupravi.

Primjedba/predlog/sugestija 7: Clan 23 U zadnjem redu drugog stava iza rijeci inicijative stavlja se zarez i dodaje rijec refereduma. Clan 39 tacka 4) se mijenja i glasi: Prostorno urbanisticki plan opstine, detaljne urbanisticke planove, LSL i urbanisticke projekte.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Nadležnosti u dijelu prostornog planiranja biće definisane u saradnji sa resornim ministarstvom.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Clan 40 U tacki 3) poslije rijeci autotaksi prevoz stavlja se zarez i rijeci: u primorskim opstinama uređuje prevoz putnika u gradskom i prigradskom linijskom pomorskom saobraćaju i taksi prevozu na moru. U tacki 4, na kraju se dodaju rijeci i bezbjednost saobraćaja na moru.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Pitanje auto taxi prevoza nije predmet uređivanja ovog zakona.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Clan 43 U drugom redu stava 2 poslije rijeci lokalnog stanovnstvabrise se zarez, stavlja tacka i brise preostali tekst.

Predlog se ne prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 10: Clan 49 U predzadnjem redu drugog stava, poslije rijeci u skladu dodaju se rijeci: potvrđenim međunarodnim ugovorima, Ustavom.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 11: Clan 52 Stav 1 tacka 18 se brise.

Obrazloženje: Potvrđivanje manata se vrsi objavljivanjem konacnih rezultata za izbor odbornika u sluzbenom listu sa podacima o kandidatima koji su dobili odbornicki mandat.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Ove odredbe biće usaglašene sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika.

Primjedba/predlog/sugestija 12: Clan 54 Stav prvi, na kraju recenice brise se tacka. stavlja zarez i dodaju rijeci: u "Sluzbenom listu CG"- opstinski propisi, sa podacima koji su kandidati dobili odbornicki mandat.

Predlog se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 13: Član 55 _U stavu 5 na kraju se briše tačka stavljajući zarez i dodaju riječi: sjednica se može odložiti samo na predlog podnosioca inicijative.

Predlog se djelimično prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 14: Član 62 U stavu 2 briše se tačka na kraju rečenice stavljajući zarez i dodaju riječi: kojima je mandat potvrđen objavljivanjem konačnih rezultata izbora odbornika u službenom listu, sa podacima koji kandidati su dobili odbornički mandat.

Obrazloženje: poznato je da propisi i drugi akti stupaju na pravnu snagu objavljivanjem u službenom listu, dosadashnja praksa objavljivanja konačnih rezultata bez podataka koji su kandidati dobili mandat ne daje pravnu snagu kandidatima koji prisustvuju konstitutivnoj sjednici jer predsjedavajući, najstariji kandidat, nema ovlaštenje da nakon podnošenja izvještaj predsjednika OIK konstatuje da su se stekli uslovi za verifikaciju mandata novom sazivu skupštine, jer je on kao i ostali prisutni kandidati samo kandidat a ne i odbornik iz razloga što se u konačnim rezultatima izbora objavljenim u službenom listu ne navode podaci koji kandidati su dobili odbornički mandat.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Pitanje potvrđivanja mandata odbornika, sadržine izvještaja o konačnim rezultatima izbora je predmet uređivanja Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Mjesto i datum sačinjavanja Izvještaja: Podgorica, 07.06 2025. godine.

Naziv organizacione jedinice koja je odgovorna za pripremu Nacrta zakona: Direktorat za lokalnu samoupravu.

MINISTAR

mr Marash Dukaj